INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

miesięcznik

PORADNIK RACHUNKOWOŚCI BUDŻETOWEJ

2 (230)
luty 2026

NAJWAŻNIEJSZE TEMATY SFERY BUDŻETOWEJ

Janina Fornalik, Krzysztof Jaros

KSeF

Faktura ustrukturyzowana

– nowy rodzaj faktury

W komplecie z numerem **e-DODATKI** do pobrania z www.inforlex.pl

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

NAJNOWSZE ZMIANY W KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ

Publikacja stanowi ujednoliconą wersję klasyfikacji budżetowej. Obejmuje wszystkie zmiany wprowadzone w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w tym zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.

Publikacja zawiera:

- aktualną klasyfikację dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych wraz z objaśnieniami,
- komentarz eksperta dotyczący stosowania podziałek w praktyce,
- oznaczenie terminów – od kiedy obowiązuje lub do kiedy obowiązywała dana podziałka,
- najnowsze pisma i interpretacje w zakresie klasyfikacji budżetowej wydane przez MF, MEN oraz RIO.

KUP : **sklep.infor.pl**

POLECAMY RÓWNIEŻ

KSeF.
Wdrożenie w sektorze finansów publicznych

Wynagrodzenia 2026.
Rozliczanie płac w praktyce

Jawność wynagrodzeń.
Jak przygotować się do wdrożenia dyrektywy o przejrzystości płac

Biuro Obsługi Klienta: 22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl

Pobrano przez ksiegarnia.pl cd7c806033

Spis treści

INFORMATOR KSIĘGOWEGO 5

Miesięczne zestawienie zmian i nowości 5

1. Wysokość odsetek w transakcjach handlowych od 1 stycznia do 30 czerwca 2026 r. 5
2. Nowy wzór sprawozdania za 2025 r. z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli 5
3. Nowa PKWiU 2025 – od kiedy ma zastosowanie 6
4. Odpis na ZFŚS i średnie wynagrodzenia nauczycieli początkujących w 2026 r. – ustawa okołobudżetowa na 2026 r. 7
5. Korzystanie z KSeF przez podatników – nowe rozporządzenie i nowe zasady 8
6. Przypadki, gdy nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych 9
7. Centralny Rejestr Umów JSFP – co i w jaki sposób jednostki będą ujawniać od 1 lipca 2026 r. 9
8. Zmiana rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej – nowelizacja z 7 stycznia 2026 r. 12
9. Przechowywanie faktur ustrukturyzowanych – nowy przepis w ustawie o rachunkowości od 1 lutego 2026 r. 13
10. Obowiązkowe ubezpieczenia (OC, NW) sołtysów 14
11. Co NIK zaplanowała do kontroli w 2026 r. 14
12. Planowane zmiany w ustawie o finansach publicznych w 2026 r. w zakresie audytu wewnętrznego 16

Wyjaśnienia urzędowe 19

1. W jakim paragrafie klasyfikacji budżetowej ujmować opłatę za abonament RTV 19
2. W jakim rozdziale i paragrafach klasyfikować dotację i wypłatę bonu ciepłowniczego 19
3. Jak klasyfikować wydatki związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi 20
4. Jak klasyfikować wydatki na zakup książek, prasy oraz pomocy dydaktycznych 20
5. Jak prawidłowo zaklasyfikować wykonanie świadectwa energetycznego 21
6. Jaki jest zakres paragrafu 439 „Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii” 22
7. Stołówka szkolna – czy możliwa jest sprzedaż posiłków do niepublicznego przedszkola 22

Nieprawidłowości w gospodarce finansowej 25

1. Przeprowadzanie inwentaryzacji środków trwałych na terenach niestrzeżonych ze zbyt małą częstotliwością 25
2. Niezawarcie w polityce rachunkowości opisu informatycznego systemu przetwarzania danych zawartych w księgach rachunkowych 26
3. Piętnaście nieprawidłowości w zakresie rozliczania środków z tytułu dochodów budżetowych 27
4. Czy zapłata zobowiązania z wyroku sądowego bez planu stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych 29

eprasa.pl cd7c806033

FAKTURA USTRUKTURYZOWANA – NOWY RODZAJ FAKTURY KSeF 31

1. Faktura ustrukturyzowana – czym jest i czym różni się od innych faktur 33
   1.1. Ewolucja pojęcia faktury w przepisach o VAT 33
   1.2. Różnice między fakturą elektroniczną a ustrukturyzowaną 34
   1.3. Szczególne cechy faktury ustrukturyzowanej 35
   1.4. Faktura elektroniczna zgodna ze wzorem udostępnionym na podstawie art. 106gb ust. 8 ustawy o VAT 36

2. Postacie faktur w obrocie po 1 lutego 2026 r. – elektroniczna, papierowa, ustrukturyzowana, uproszczona 37
   2.1. Harmonogram wprowadzania obowiązku e-fakturowania 37
   2.2. Faktura ustrukturyzowana – zasada główna w obrocie między podatnikami 39
   2.3. Faktury elektroniczne (poza KSeF) i papierowe – zakres stosowania 40
   2.4. Tryby awaryjne a postać faktury 40
   2.5. Faktury uproszczone (paragony z NIP) – okres przejściowy do końca 2026 r. 41

3. Numer identyfikujący fakturę w KSeF 42

4. Nowe wymogi oznaczania płatności 44
   4.1. Obowiązek podawania numeru KSeF w płatnościach 44
   4.2. Identyfikator zbiorczy 47

5. Faktura pro forma a faktura ustrukturyzowana 48
   5.1. Charakter prawny tzw. faktury pro forma 48
   5.2. Wyłączenie faktury pro forma z KSeF 48
   5.3. Ryzyko wprowadzania faktury pro forma do KSeF (art. 108 ustawy o VAT) 49

6. Faktura ustrukturyzowana a inne dokumenty 49

7. Rodzaj faktury w KSeF – VAT/ZAL/ROZ/KOR/KOR_ZAL/KOR_ROZ 55
   7.1. Faktura podstawowa (VAT) 55
   7.2. Faktury zaliczkowe i rozliczeniowe (ZAL i ROZ) 56
      7.2.1. Faktura zaliczkowa (ZAL) 56
      7.2.2. Faktura rozliczeniowa (ROZ) 56
   7.3. Faktury korygujące (KOR, KOR_ZAL, KOR_ROZ) 56
      7.3.1. Faktura korygująca podstawowa (KOR) 56
      7.3.2. Faktura korygująca fakturę zaliczkową (KOR_ZAL) 57
      7.3.3. Faktura korygująca fakturę rozliczeniową (KOR_ROZ) 57
   7.4. Faktura uproszczona (UPR) 57
   7.5. Rodzaje faktur – podsumowanie 57

8. Szczegółowe omówienie budowy faktury ustrukturyzowanej 58
   8.1. Koncepcja struktury – węzły, sekwencje, pola 59
      8.1.1. Węzły (grupy danych) 59
      8.1.2. Sekwencje (listy powtarzalne) 59
      8.1.3. Pola (elementy z wartościami) 60
   8.2. Typy danych w polach 60
   8.3. Statusy elementów – obowiązkowe, opcjonalne, fakultatywne, warunkowe 60
      8.3.1. Elementy obowiązkowe (obligatoryjne) 61

eprasa.pl cd7c806033

8.3.2. Elementy opcjonalne (wymagane prawnie w określonych sytuacjach) 61
8.3.3. Elementy fakultatywne (całkowicie dobrowolne) 61
8.3.4. Elementy wyboru (logika „albo-albo”) 62
8.3.5. Elementy warunkowe (zależne od elementu nadrzędnego) 62
8.4. Dane techniczne – nagłówek e-faktury 63
8.5. Dane podmiotów – Podmioty 1, 2 i 3, czyli sprzedawca, nabywca i inni uczestnicy transakcji 63
8.5.1. Podmiot1 – sprzedawca 64
8.5.2. Podmiot2 – nabywca 66
8.5.3. Podmiot3 – dodatkowy podmiot, np. jednostka podrzędna JST 70
8.5.4. Podmiot upoważniony 75
8.6. Węzeł Fa – centralny punkt faktury 76
8.6.1. Węzeł Fa – dane podstawowe oraz daty wystawienia i sprzedaży 77
8.6.2. Podsumowanie wartości sprzedaży według rodzajów transakcji i stawek 78
8.6.3. Adnotacje 83
8.6.4. Linie faktury – wiersze 90
8.6.5. Dane o rozliczeniu 93
8.6.6. Dane o płatności 94
8.6.7. Dane o warunkach transakcji 97
8.6.8. Pozostałe dane 102
8.6.9. Prezentacja danych dodatkowych w strukturze XML 103
8.6.10. Załącznik 104

9. Elementy szczególne dla faktur zaliczkowych i rozliczających 109
9.1. Węzeł Zamowienie zamiast FaWiersz 109
9.2. Prezentacja kwot – tylko w podsumowaniu 110
9.3. Faktury rozliczające – końcowe 110
9.4. Zaliczki częściowe 111

10. Elementy szczególne dla faktur korygujących 112

11. Moment rozpoznania faktur korygujących 115

12. Zbiorcze faktury korygujące 119

13. Węzeł Zalacznik a załączniki do faktury 120

14. Faktury w walutach obcych 123

15. Refakturowanie 124

16. Wizualizacje faktur 124
16.1. Przykładowa wizualizacja faktury wystawionej w KSeF 124
16.2. Informacje dodatkowe na wizualizacji faktur ustrukturyzowanych 127

17. Jak wystawić fakturę w KSeF – metodyka i narzędzia 128
17.1. Praca w zintegrowanych systemach finansowo-księgowych 128
17.2. Rola mapowania danych 128
17.3. Wystawianie manualne – Aplikacja Podatnika KSeF (instrukcja) 128
17.4. Finalizacja wysyłki – kiedy faktura jest uznana za wystawioną 129

18. Podsumowanie 130

eprasa.pl cd7c806033

Klasyfikacja budżetowa 2026

– wszystkie zmiany, komentarz eksperta oraz ponad 150 pism

Klasyfikacja budżetowa jest określona w rozporządzeniu Ministra Finansów z 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych w sprawie klasyfikacji budżetowej (j.t. Dz.U. z 2022 r. poz. 513). W związku z licznymi zmianami przepisów oraz wprowadzanymi reformami rozporządzenie to jest ciągle nowelizowane.

Najnowsze zmiany wynikają z rozporządzenia zmieniającego z 10 września 2025 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1241). Zmiany objęły uchylenie nieużywanych rozdziałów, modyfikację istniejących nazw oraz dodanie nowych rozdziałów i paragrafów, aby obowiązujące podziałki klasyfikacji budżetowej lepiej odzwierciedlały nowe regulacje prawne, m.in. te dotyczące wspierania eksportu, geodezji i kartografii, obrony cywilnej, opodatkowania wyrównawczego czy fundacji rodzinnych. **Od 1 stycznia 2026 r. obowiązuje zmodyfikowana nazwa paragrafu dochodów 067** „Wpływy z opłat za wyżywienie w żłobku, przedszkolu lub szkole". Doprecyzowano również objaśnienia do tego paragrafu, zgodnie z którymi ujmuje się tu opłaty wnoszone za korzystanie z wyżywienia w publicznych szkołach, przedszkolach, żłobkach oraz innych formach opieki nad dziećmi do lat 3. Nowe brzmienie paragrafu ma na celu ujmowanie wszystkich opłat za wyżywienie w jednolity sposób.

Niejasności dotyczące stosowania poszczególnych podziałek klasyfikacyjnych wynikają przede wszystkim z przyjętych niejednorodnych kryteriów konstrukcyjnych – zarówno w odniesieniu do działów, jak i – w większym stopniu – rozdziałów.

Aby ułatwić księgowym stosowanie podziałek klasyfikacji budżetowej na co dzień, zostało przygotowane **najnowsze wydanie książki „Klasyfikacja budżetowa 2026"**. Publikacja obejmuje wszystkie zmiany wprowadzone w rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji budżetowej, w tym **zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.**

Książka zawiera:

- **aktualną, ujednoliconą klasyfikację** dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych wraz z objaśnieniami,
- **komentarz eksperta** dotyczący stosowania podziałek w praktyce wraz z przykładami, co ujmować, a czego nie należy ujmować w danej podziałce,
- **oznaczenie terminów** – od kiedy obowiązuje lub do kiedy obowiązywała dana podziałka,
- **najnowsze pisma i opinie wydane przez Ministerstwo Finansów** (np. jak klasyfikować opłaty za wyżywienie uczniów oraz opłaty za posiłki dla nauczycieli i pracowników obsługi od 1 stycznia 2026 r.?, jak klasyfikować środki dotyczące wypłaty bonu ciepłowniczego?, jak klasyfikować dochody z tytułu nowej opłaty za prawo używania urządzenia radiowego objętego pozwoleniem radiowym?) oraz **przez organy kontrolne – RIO** (np. jak klasyfikować dochody z tytułu sprzedaży drewna?, jak klasyfikować zakup sprzętu edukacyjnego o wartości powyżej 10 000 zł – paragraf 424 czy 606?, czy opłaty za wyżywienie w stołówkach szkolnych i przedszkolnych mogą być gromadzone na wydzielonym rachunku dochodów"?, jak klasyfikować działalność miejskiego ośrodka sportu i rekreacji?) – **pisma te są umieszczone przy poszczególnych podziałkach.**

INFORMACJE I ZAMÓWIENIA:

sklep.infor.pl bok@infor.pl 22 761 30 30; 801 626 666

eprasa.pl cd7c806033

Miesięczne zestawienie zmian i nowości

1 Wysokość odsetek w transakcjach handlowych od 1 stycznia do 30 czerwca 2026 r.

ZAKRES ZMIAN

Nastąpiła obniżka odsetek w transakcjach handlowych. Dnia 16 grudnia 2025 r. zostało opublikowane obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 11 grudnia 2025 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych **(M.P. z 2025 r. poz. 1257)**. Odsetki te zostały obniżone w stosunku do odsetek, które obowiązywały w II półroczu 2025 r., o 1,25% i wynoszą:

% w stosunku rocznym	w przypadku transakcji handlowych, w których dłużnikiem
12%	jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym
14%	nie jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym

ZASTOSOWANIE W PRAKTYCE

1. Odsetki w transakcjach handlowych są zmieniane i ogłaszane zawsze tylko dwa razy w roku – niezależnie od zmian stóp procentowych ogłaszanych przez NBP.

2. Nowe odsetki należy stosować w transakcjach handlowych w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2026 r. Przed końcem czerwca 2026 r. powinna być ogłoszona wielkość odsetek, które będą obowiązywać od 1 lipca do 31 grudnia 2026 r.

3. Jednostki sektora finansów publicznych stosują te odsetki, gdy są stroną transakcji handlowej jako dłużnik (gdy opłacą po terminie zobowiązania) lub jako wierzyciel (gdy ze spłatą swoich zobowiązań opóźnią się kontrahenci). W sytuacji gdy obie strony transakcji handlowej należą do sektora finansów publicznych, odsetek z transakcji handlowych się nie stosuje. Nalicza się wtedy odsetki za opóźnienie z k.c.

2 Nowy wzór sprawozdania za 2025 r. z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli

ZAKRES ZMIAN

Do 17 lutego 2026 r. organ prowadzący szkołę, będący JST, przedkłada właściwej RIO, a także organowi stanowiącemu tej JST, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę

eprasa.pl cd7c806033

jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem zmian.

Dnia 17 grudnia 2025 r. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Edukacji z 12 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli **(Dz.U. z 2025 r. poz. 1798)**. Konieczność nowelizacji dotychczasowych przepisów wynikła ze zmiany sposobu wyliczania średniego wynagrodzenia nauczycieli początkujących w 2025 r., wprowadzonej art. 3 ustawy z 21 listopada 2024 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2025 (Dz.U. z 2024 r. poz. 1925). Zgodnie z nim w 2025 r. średnie wynagrodzenie nauczycieli początkujących, ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3 pkt 1 Karty Nauczyciela, zwiększono o 2,308%.

W związku z tą zmianą zmodyfikowano także sposób liczenia różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w 2025 r. w składnikach, o których mowa w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela, a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 ww. ustawy, ustalonych w tym roku.

ZASTOSOWANIE W PRAKTYCE

1. Rozporządzenie zmieniające weszło w życie 1 stycznia 2026 r.

2. Zmiany mają zastosowanie do sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych w szkołach i placówkach prowadzonych przez JST sporządzanego za 2025 r., do 10 lutego 2026 r.

3. Kwotę różnicy za 2025 r. dla nauczycieli początkujących ustala się jako różnicę między wydatkami poniesionymi w 2025 r. na wynagrodzenia tych nauczycieli w składnikach, o których mowa w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela, a iloczynem średniej liczby etatów nauczycieli początkujących i średniego wynagrodzenia nauczyciela początkującego, o którym mowa w art. 30 ust. 3 pkt 1 ustawy, po uwzględnieniu zwiększenia o 2,308%.

4. Sprawozdanie trzeba sporządzić na nowym wzorze, stanowiącym załącznik nr 6 do rozporządzenia.

3 Nowa PKWiU 2025 – od kiedy ma zastosowanie

ZAKRES ZMIAN

Została opublikowana nowa PKWiU 2025, która zastąpi PKWiU z 2015 r.

Dnia 19 grudnia 2025 r. zostało opublikowane rozporządzenie Rady Ministrów z 17 grudnia 2025 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) **(Dz.U.**

eprasa.pl cd7c806033

z 2025 r. poz. 1829). Konieczność wydania nowej klasyfikacji wynika ze zmian wprowadzonych na poziomie międzynarodowym w Centralnej Klasyfikacji Produktów oraz Klasyfikacji Produktów według Działalności.

Nowa PKWiU 2025 jest bardziej szczegółowa i zharmonizowana z międzynarodowym systemem statystycznych klasyfikacji gospodarczych. Obejmuje produkty (rozumiane jako usługi i wyroby) pochodzenia krajowego oraz z importu.

PKWiU 2025 jest standardem klasyfikacyjnym, w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej, co pociąga za sobą obowiązek jej stosowania przez jednostki sektora finansów publicznych dla celów podatkowych (VAT, podatek dochodowy od osób prawnych).

ZASTOSOWANIE W PRAKTYCE

1. Rozporządzenie weszło w życie 1 stycznia 2026 r.

2. Ponieważ wprowadzenie nowej PKWiU 2025 będzie się wiązało z koniecznością zmiany przepisów o VAT i o podatku dochodowym od osób prawnych, wprowadzono okresy przejściowe. Zgodnie z nimi nową PKWiU 2025 stosuje się do celów opodatkowania podatkiem:

- od towarów i usług – od 1 stycznia 2028 r.,
- dochodowym od osób prawnych – od 1 stycznia 2029 r.

4 Odpis na ZFŚS i średnie wynagrodzenia nauczycieli początkujących w 2026 r. – ustawa okołobudżetowa na 2026 r.

ZAKRES ZMIAN

Dnia 23 grudnia 2025 r. została opublikowana ustawa z 7 listopada 2025 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2026 **(Dz.U. z 2025 r. poz. 1840)**. Wynika z niej, że w 2026 r. – tak jak w 2024 i 2025 r. – odpisy na ZFŚS będą ustalane na ogólnych zasadach określonych w ustawie o ZFŚS i Karcie Nauczyciela. Taki wniosek wynika z tego, że w ustawie okołobudżetowej po raz kolejny nie zawarto żadnych zmian odnośnie do ustawy o ZFŚS i Karty Nauczyciela w zakresie kwot bazowych stanowiących podstawę ustalania odpisu na ZFŚS.

Ponadto w 2026 r. średnie wynagrodzenie nauczycieli początkujących, ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3 pkt 1 Karty Nauczyciela, zostanie zwiększone o 2,308%, podobnie jak to miało miejsce w 2025 r.

ZASTOSOWANIE W PRAKTYCE

1. W 2026 r. na pracowników zatrudnionych w jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych, tworzących fundusz obligatoryjnie, odpis na ZFŚS

eprasa.pl cd7c806033

trzeba będzie naliczać na podstawie kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim lub w drugim półroczu roku poprzedniego, jeżeli przeciętne wynagrodzenie z tego okresu stanowiło kwotę wyższą. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne ogłosi Prezes GUS w Monitorze Polskim nie później niż do 20 lutego 2026 r.

2. Podstawę do naliczenia odpisów na ZFŚS na nauczycieli będzie stanowiła kwota bazowa, określona dla nauczycieli w ustawie budżetowej na 2026 r. w wysokości 5597,86 zł. Odpis na ZFŚS dla nauczycieli w 2026 r. wyniesie odpowiednio dla:

- nauczyciela – 6157,65 zł (110% kwoty bazowej),
- nauczyciela emeryta, rencisty i pobierającego nauczycielskie świadczenie kompensacyjne – 2351,10 zł (42% kwoty bazowej).

3. Średnie wynagrodzenie nauczycieli początkujących, ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3 pkt 1 Karty Nauczyciela, w 2026 r. należy zwiększyć o 2,308%.

5 Korzystanie z KSeF przez podatników – nowe rozporządzenie i nowe zasady

ZAKRES ZMIAN

Dnia 18 grudnia 2025 r. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur **(Dz.U. z 2025 r. poz. 1815)**.

Nowe rozporządzenie zastąpiło przepisy z 2021 r., które stały się niewystarczające dla potrzeb obligatoryjnego stosowania KSeF w miejsce dotychczasowego dobrowolnego korzystania z tego systemu przez podatników.

Rozporządzenie określa szczegółowo kluczowe zasady korzystania z KSeF przez podatników, w tym:

- rodzaje uprawnień do korzystania z KSeF oraz sposoby ich nadawania i odbierania,
- sposoby uwierzytelniania podmiotów korzystających z KSeF,
- zakres danych, których podanie umożliwia dostęp w KSeF do faktur po przesłaniu ich do KSeF,
- zasady wystawiania i przesyłania do KSeF faktur z załącznikami.

ZASTOSOWANIE W PRAKTYCE

1. Rozporządzenie weszło w życie 1 lutego 2026 r., z pewnymi wyjątkami (w zakresie wystawiania i przesyłania do KSeF faktur z załącznikami – które weszły w życie od 1 stycznia 2026 r., oraz w zakresie możliwości uwierzytelniania podmiotów korzystających z KSeF w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej – które wejdą w życie od 1 kwietnia 2026 r.).

eprasa.pl cd7c806033

6 Przypadki, gdy nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych

ZAKRES ZMIAN

Dnia 9 grudnia 2025 r. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki w sprawie przypadków, w których nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych **(Dz.U. z 2025 r. poz. 1740)**. Rozporządzenie określa szczególne przypadki, gdy ze względu na specyfikę niektórych rodzajów działalności związaną z liczbą i rodzajem czynności wymagających udokumentowania, a także możliwości techniczno-organizacyjne związane z dokumentowaniem czynności podmioty prowadzące określoną działalność są zwolnione z wystawiania faktur ustrukturyzowanych.

W przypadku jednostek sektora finansów publicznych znaczenie ma wyjątek dotyczący świadczenia usług przewozu osób na dowolną odległość: kolejami normalnotorowymi, taborem samochodowym, statkami pełnomorskimi, środkami transportu żeglugi śródlądowej i przybrzeżnej, promami, samolotami i śmigłowcami, udokumentowanych fakturami w formie biletu jednorazowego zawierającymi zakres danych węższy niż określony w art. 106e ustawy o VAT.

ZASTOSOWANIE W PRAKTYCE

1. Rozporządzenie weszło w życie 1 lutego 2026 r.

2. Jednostki sektora finansów publicznych świadczące usługi przewozu osób muszą zwrócić uwagę, że zwolnienie dotyczy tylko przejazdów dokumentowanych biletami jednorazowymi. W przypadku innych biletów (np. miesięcznych) jest obowiązek wystawienia faktury do biletu na zasadach ogólnych.

7 Centralny Rejestr Umów JSFP – co i w jaki sposób jednostki będą ujawniać od 1 lipca 2026 r.

ZAKRES ZMIAN

Od 1 lipca 2026 r. wszystkie jednostki sektora finansów publicznych będą miały obowiązek udostępniania informacji o zawartych przez nie umowach wydatkowych – bez względu na wysokość kwoty umowy.

Dnia 23 grudnia 2025 r. została opublikowana ustawa z 4 grudnia 2025 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw oraz o zmianie niektórych innych ustaw **(Dz.U. z 2025 r. poz. 1844)**. Będzie funkcjonował jeden system teleinformatyczny – Centralny Rejestr Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych (CRU JSFP).

eprasa.pl cd7c806033

Ustawodawca nie różnicuje momentu objęcia obowiązkiem administracji rządowej i samorządowej. Oznacza to, że wszystkie jednostki będą objęte obowiązkiem raportowania umów w rejestrze jednocześnie – od 1 lipca 2026 r. – zarówno administracja rządowa z jednostkami w dziale, jak i administracja samorządowa (JST oraz ich związki, związki metropolitalne; samorządowe jednostki budżetowe – szkoły, przedszkola, ośrodki pomocy społecznej; samorządowe zakłady budżetowe; samorządowe instytucje kultury; samorządowe samodzielne publiczne ZOZ oraz samorządowe osoby prawne).

Za wprowadzanie do systemu danych na temat umów będą odpowiadać kierownicy jednostek sektora finansów publicznych. W tym celu będą musieli założyć indywidualne konto dla swoich jednostek oraz wyznaczyć pracowników uprawnionych do wprowadzania danych na to konto.

W CRU JSFP będą podlegać ujawnieniu dane na temat umów zawartych przez jednostkę sektora finansów publicznych lub na jej rzecz, stanowiących zamówienie w rozumieniu art. 7 pkt 32 Prawa zamówień publicznych. Chodzi o umowy w formie pisemnej, dokumentowej, elektronicznej albo innej formie szczególnej (np. aktu notarialnego).

Z obowiązku ujawniania umów będą zwolnione jednostki: ABW, CBA, jednostki organizacyjne podległe MON oraz placówki zagraniczne. Ponadto ujawnieniu w CRU nie będą podlegały umowy:

1) z zakresu prawa pracy;
2) o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, zamieszczane na stronie internetowej NFZ;
3) co do których prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu na podstawie art. 5 ust. 1 i 2–2b ustawy o dostępie do informacji publicznej;
4) dotyczące zamówień:
   - w zakresie wykonania czynności operacyjno-rozpoznawczych finansowanych z funduszu operacyjnego i podejmowanych przez jednostki uprawnione na podstawie odrębnych ustaw,
   - w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa lub której udostępnienie może zagrażać interesom państwa albo wywrzeć niekorzystny wpływ w zakresie bezpieczeństwa lub obronności.

W CRU JSFP nie trzeba będzie udostępniać pełnej treści umów – ujawnieniu będzie podlegać wyłącznie katalog ściśle określonych danych identyfikujących umowę oraz jej podstawowe parametry (zob. **ramka**).

Zakres danych ujawnianych w CRU JSFP

1. Numer i data zawarcia umowy.
2. Okres obowiązywania umowy.
3. Oznaczenie stron umowy.
4. Wskazanie przedmiotu umowy.

eprasa.pl cd7c806033

5. Wartość umowy.
6. Wskazanie, czy umowa jest finansowana ze środków z budżetu UE lub innych źródeł zagranicznych.
7. Status umowy i dzień zakończenia obowiązywania umowy.
8. Podstawa prawna nieudostępnienia informacji o umowie oraz organ lub osoba, które dokonały wyłączenia jawności danej informacji na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Informacje do CRU trzeba będzie wprowadzać niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 30 dni od dnia zawarcia umowy.

ZASTOSOWANIE W PRAKTYCE

1. Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2026 r.

2. Od 1 kwietnia 2026 r. kierownicy jednostek będą mogli składać wnioski o założenie kont dla swoich jednostek w systemie teleinformatycznym obsługującym CRU.

3. Po założeniu kont indywidualnych jednostek ich kierownicy muszą zacząć udostępniać w CRU dane na temat umów zawartych od 1 lipca 2026 r. Obowiązek nie dotyczy umów zawartych przed tą datą, nawet jeśli zostaną aneksowane po 1 lipca 2026 r. Nie ma limitu kwotowego umowy (wcześniej zakładano minimalny próg wartości umów – 500 zł brutto, 10 000 zł netto).

4. Szczegóły w zakresie funkcjonowania CRU zostaną określone w drodze rozporządzenia przez Ministra Finansów, w szczególności odnośnie do:

- określania wartości umowy i szczegółowości podanych na jej temat informacji,
- warunków zakładania i korzystania z indywidualnych kont w systemie CRU.

Obecnie procedowany jest projekt rozporządzenia z 10 października 2025 r.

AKCJA ZADAWANIA PYTAŃ

Centralny Rejestr Umów JSFP – nowy obowiązek dla wszystkich jednostek sektora finansów publicznych

▶▶▶ CZEKAMY NA WASZE PYTANIA ◀◀◀

Od 1 lipca 2026 r. jednostki będą miały nowy obowiązek – w Centralnym Rejestrze Umów JSFP trzeba będzie ujawniać dane o wszystkich umowach wydatkowych, niezależnie od ich wartości.

Redakcja PORADNIKA Rachunkowości Budżetowej chce ułatwić jednostkom prawidłowe wypełnianie tego obowiązku.

Już dziś mogą Państwo przesyłać do nas pytania związane z rejestrem umów – mailem pod adresem rejestr.umow@infor.pl.

Pytania i odpowiedzi zostaną uwzględnione w przygotowywanym przez naszego eksperta PORADNIKU. Będziemy też występować do resortu finansów o wyjaśnienia kwestii wątpliwych czy kontrowersyjnych.

eprasa.pl cd7c806033

8 Zmiana rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej – nowelizacja z 7 stycznia 2026 r.

ZAKRES ZMIAN

Dnia 9 stycznia 2026 r. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 7 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej **(Dz.U. z 2026 r. poz. 22)**.

Nowelizacja rozporządzenia ma na celu dostosowanie postanowień do zmienionych przepisów. Wprowadzono nią dwie zmiany:

1) w instrukcji sporządzania sprawozdań Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach dodano nową grupę pracowniczą „członkowie Rady Fiskalnej" – w związku z wejściem w życie ustawy z 20 grudnia 2024 r. o Radzie Fiskalnej (Dz.U. z 2025 r. poz. 39 ze zm.),
2) uaktualniono katalog symboli identyfikujących państwowe fundusze celowe w związku ze zmianą nazwy „Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego" na „Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności" – w związku z wejściem w życie ustawy z 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1907).

ZASTOSOWANIE W PRAKTYCE

1. Rozporządzenie zmieniające weszło w życie 24 stycznia 2026 r.

2. Dysponent Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności sporządzał sprawozdania Rb-33 i Rb-40 zgodnie z nową nazwą począwszy od nowelizacji ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, która weszła w życie 1 stycznia 2025 r. Zgodnie z tą nowelizacją „Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego" stał się automatycznie „Funduszem Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności".

3. Nową instrukcję sporządzania sprawozdań Rb-70 stosuje się począwszy od sprawozdań za I kwartał 2026 r.

eprasa.pl cd7c806033

9 Przechowywanie faktur ustrukturyzowanych – nowy przepis w ustawie o rachunkowości od 1 lutego 2026 r.

ZAKRES ZMIAN

Dnia 1 lutego 2026 r. wchodzi w życie art. 73a ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.) odnoszący się do sposobu i okresu przechowywania e-faktur. Przepis ten został dodany przez art. 2 ustawy z 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw **(Dz.U. z 2023 r. poz. 1598)**.

Wprowadzono szczególne zasady przechowywania faktur wystawionych w KSeF.

E-faktury będą przechowywane w KSeF przez 10 lat, licząc od końca roku, w którym zostały wystawione w KSeF. W związku z tym w tym okresie nie będzie się do nich stosowało art. 71 ust. 1 oraz art. 73 ust. 1, 2 i 4 uor.

ZASTOSOWANIE W PRAKTYCE

1. W okresie, w jakim e-faktury będą przechowywane w KSeF, z jednostki zostanie zdjęty obowiązek ich przechowywania w należyty sposób, ochrony przed niedozwolonymi zmianami, nieupoważnionym rozpowszechnianiem, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Ponadto do ich przechowywania nie będą miały zastosowania przepisy, które:

- nakazują jednostce przechowywanie dowodów księgowych w oryginalnej postaci, w ustalonym porządku dostosowanym do sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w podziale na okresy sprawozdawcze, w sposób pozwalający na ich łatwe odszukanie,
- zezwalają na przenoszenie treści dowodów na informatyczne nośniki danych,
- pozwalają na oddanie dowodów księgowych na przechowanie innej jednostce.

Te obowiązki ciążą przez 10 lat na administratorze teleinformatycznego systemu KSeF. Jeżeli w tym czasie faktura własna lub obca w jednostce zaginie czy ulegnie zniszczeniu, w każdej chwili będzie mogła być pobrana w oryginalnej postaci z KSeF.

2. Jeśli obowiązkowy okres przechowywania faktur w KSeF będzie krótszy niż wynikający z art. 74 ust. 2 pkt 3, 4, 6 lub 8 uor, faktury w okresie powyżej 10 lat będzie musiała przechowywać jednostka do czasu upływu odpowiednich terminów. Będzie to dotyczyło np. faktur kosztowych wieloletnich zadań inwestycyjnych czy związanych z dostawami albo usługami objętymi rękojmią lub gwarancją.

3. Kierownicy jednostek muszą zmienić zapisy polityki rachunkowości dotyczące zasad przechowywania i archiwizacji faktur ustrukturyzowanych.

eprasa.pl cd7c806033

10 Obowiązkowe ubezpieczenia (OC, NW) sołtysów

ZAKRES ZMIAN

Od 1 stycznia 2026 r. gminy mają obowiązek zapewnienia członkom organu wykonawczego jednostki pomocniczej (sołtysom w sołectwach, członkom zarządu dzielnicy) ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej (OC) i od następstw nieszczęśliwych wypadków (NW), zaistniałych w związku z wykonywaniem zadań związanych z obowiązkami inkasenta, poborem podatków w drodze inkasa oraz realizacją umów związanych z określonym w statucie jednostki pomocniczej zarządzaniem i korzystaniem z mienia komunalnego. Taki wymóg wynika z art. 37c ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym **(j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.)**.

ZASTOSOWANIE W PRAKTYCE

1. Zmiana ustawy weszła w życie 1 stycznia 2026 r. Od tego dnia członkowie organów pomocniczych powinni być objęci ubezpieczeniem.

2. Wydatki na powyższy cel należy ująć w budżecie gminy w dziale 750 – Administracja publiczna, rozdziale 75095 „Pozostała działalność", paragrafie 443 „Różne opłaty i składki" klasyfikacji budżetowej wydatków.

11 Co NIK zaplanowała do kontroli w 2026 r.

W **2026 r. Najwyższa Izba Kontroli przewiduje realizację 70 tematów kontroli planowych**, w tym tradycyjnie w zakresie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2025 r. Wyniki tych kontroli są niezbędne, aby przygotować i przedłożyć Sejmowi analizę wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej oraz opinię w sprawie udzielenia absolutorium dla Rady Ministrów. Poza tym będą realizowane planowane kontrole w obszarach: bezpieczeństwa narodowego, finansów i spraw publicznych, rozwoju i gospodarki, spójności i infrastruktury, spraw społecznych oraz zasobów naturalnych.

Jeśli chodzi o prawidłowość prowadzenia gospodarki finansowej państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych w podanych obszarach, **NIK planuje m.in. kontrole szczegółowe w tematach:**

- gromadzenia i wydatkowania środków z Funduszu Wsparcia Siła Zbrojnych oraz Funduszu Reprywatyzacji,
- prowadzenia gospodarki finansowej NBP,
- udzielania i realizacji zamówień publicznych w systemie in-house w JST,
- planowania i realizacji inwestycji uczelni publicznych,
- planowania i realizacji inwestycji drogowych w wybranych JST,

eprasa.pl cd7c806033

- realizacji przez JST zadań związanych z profilaktyką, zapobieganiem i przeciwdziałaniem uzależnieniom,
- realizacji programów rządowych: wspierania inwestycji JST w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych, społeczna odpowiedzialność nauki I i II,
- realizacji przedsięwzięć związanych z odbudową infrastruktury po powodzi z września 2024 r. i inwestycji przeciwpowodziowych w województwach dolnośląskim i opolskim,
- realizacji zadań ze środków KPO (w zakresie onkologii oraz wybranych inwestycji mających na celu zwiększenie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich).

Poza planowanymi kontrolami NIK przeprowadzi także kontrole doraźne. ©℗

Izabela Motowilczuk

były wieloletni inspektor kontroli gospodarki finansowej RIO

Czy wiesz, że…

Związek Gmin Wiejskich RP przedstawił stanowisko dotyczące systemu wynagrodzeń pracowników JST oraz jego wpływu na jakość usług publicznych. Według samorządowców projekt rozporządzenia przedłożony przez MRPiPS, zakładający wzrost minimalnych stawek wynagrodzeń o ok. 3%, jest niewystarczający. Jest **propozycja nowego systemu wynagradzania pracowników samorządowych**, który uwzględniałby pięć kluczowych elementów:

- objecie reformą całej struktury zatrudnienia i ścieżki kariery zawodowej w JST,
- powiązanie poziomu wynagrodzeń z kompetencjami, doświadczeniem i zakresem odpowiedzialności,
- ograniczenie regionalnych dysproporcji płacowych między JST,
- zapewnienie JST stabilnego i adekwatnego źródła finansowania zmian płacowych,
- wzmocnienie profesjonalizacji kadr i jakości usług publicznych.

Urząd Ochrony Danych Osobowych (UODO) zapowiada **kontrole urzędowych Biuletynów Informacji Publicznej.** Ma być zbadany sposób przetwarzania danych osobowych w związku z realizacją obowiązku prowadzenia BIP, w szczególności w zakresie anonimizacji danych oraz udostępniania przebiegu sesji rad gminy.

W obliczu postępującej cyfryzacji administracji skarbowej Ministerstwo Finansów przygotowuje rewolucyjne przepisy, których celem jest **rezygnacja z wydawania PIT-11** w formie papierowej jako domyślnego sposobu przekazywania informacji o dochodach. Zmiana ta ma stanowić istotne odciążenie dla płatników, eliminując konieczność masowego drukowania, kopertowania i wysyłania dokumentów pocztą tradycyjną do pracowników, co w skali dużych przedsiębiorstw generuje ogromne koszty operacyjne. Nowe zasady mają wejść w życie 1 stycznia 2027 r. i dotyczyć dochodów uzyskanych od 2026 r.

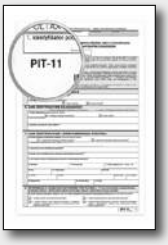

eprasa.pl cd7c806033

12 Planowane zmiany w ustawie o finansach publicznych w 2026 r. w zakresie audytu wewnętrznego

Rok 2026 Ministerstwo Finansów określa jako potencjalnie przełomowy dla audytu wewnętrznego w Polsce. Trwają prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw **(projekt z 24 kwietnia 2025 r. – numer w wykazie prac UD100)**. Jest to kolejne podejście do nowelizacji przepisów w zakresie audytu wewnętrznego.

Podczas webinarium z cyklu „Poniedziałki z audytem", organizowanego przez Ministerstwo Finansów oraz Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska, wskazano, że **planowane zakończenie procedury legislacyjnej i przyjęcie nowelizacji ustawy przewidywane jest na połowę 2026 r.** Taki termin zakłada się przy braku nieprzewidzianych problemów w trakcie dalszych prac – zaznaczył przedstawiciel Ministerstwa Finansów podczas spotkania 12 stycznia 2026 r.

Omówiono najważniejsze zmiany proponowane w zakresie audytu wewnętrznego zawarte w nowelizacji uofp, m.in. zmianę definicji audytu wewnętrznego, podwyższenie progów zobowiązujących do jego prowadzenia (w tym mechanizm waloryzacji), wzmocnienie zasad niezależności i organizacji audytu wewnętrznego oraz rozwiązania ukierunkowane na podnoszenie jakości i profesjonalizacji audytu wewnętrznego, a także inne istotne kwestie związane z funkcjonowaniem audytu w jednostkach sektora finansów publicznych.

Dyskutowano nie tylko o samych propozycjach zmian, lecz także o ich praktycznych konsekwencjach dla jednostek sektora finansów publicznych.

Podkreślono, że zmiany mają na celu „odczarowanie" audytu i sprawienie, by przestał być kojarzony wyłącznie z wytykaniem błędów, a zaczął być postrzegany jako profesjonalne wsparcie dla kierownictwa jednostki. Audyt to nie jednorazowe badanie (jak w przypadku biegłego rewidenta), lecz stała funkcja wspierająca system zarządzania. Zakłada się odejście od dotychczasowego „sztywnego" i administracyjnego ujęcia audytu, które nadmiernie kojarzy się z charakterem kontrolnym.

Przedstawiciel resortu finansów wyjaśnił, że reforma nie jest atakiem na środowisko, lecz próbą walki z audytem „papierowym" i usługami niskiej jakości (za symboliczną kwotę, np. 500 zł), które nie wnoszą realnej wartości dla kierowników jednostek.

Najważniejsze zmiany proponowane w zakresie audytu wewnętrznego

1. Nowa definicja audytu wewnętrznego – podkreślenie roli i znaczenia funkcji. Ma jednoznacznie wskazywać na systemowy i zdyscyplinowany charakter działań oparty na analizie ryzyka.

eprasa.pl cd7c806033

2. Podwyższenie kwot progowych – z 40 mln zł na 67 mln zł (audyt wewnętrzny) i ze 100 mln na 168 mln zł (audyt wewnętrzny prowadzony przez usługodawcę). Progi nie były zmieniane od bardzo dawna (40 mln zł obowiązuje od ok. 2006 r.). Ministerstwo Finansów stoi na stanowisku, że audyt powinien być prowadzony w jednostkach o istotnym poziomie gospodarowania środkami publicznymi. Z drugiej strony w jednostkach, które wypadną z obowiązku prowadzenia audytu, nikt nie będzie badał ryzyk przez lata (np. kompleksowa kontrola RIO jest przeprowadzana raz na 4 lata).

3. Wprowadzenie mechanizmu waloryzacji kwot progowych – co 5 lat o skumulowany wskaźnik inflacji.

4. Zmiana zasad wyliczania kwoty zobowiązującej do prowadzenia audytu wewnętrznego oraz wskazanie terminu rozpoczęcia i zakończenia jego prowadzenia. Kwota będzie dotyczyła wykonania budżetu z ostatnich dwóch lat, a nie planu. Ma to zapobiec sytuacji, w której jednostka wpada w obowiązek audytu tylko z powodu krótkotrwałego zwiększenia budżetu na jedną inwestycję, co wcześniej generowało koszty niewspółmierne do korzyści. Ministerstwo Finansów chce wyeliminować patologię „audytu papierowego" i usług za symboliczne kwoty (np. 500 zł), które nie wnoszą wartości, a służą jedynie uniknięciu naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

5. Ma obowiązywać zasada zakazu łączenia komórek audytu wewnętrznego z innymi komórkami organizacyjnymi – wprowadzenie tzw. modelu trzech linii (obrony). Ma być wprowadzony ustawowy zakaz łączenia komórek audytu z innymi komórkami organizacyjnymi (np. kontrolą wewnętrzną), aby zapewnić pełną niezależność i obiektywizm.

6. Audytorzy wewnętrzni mają prowadzić audyt wewnętrzny – zadania merytoryczne. Audytorzy wewnętrzni powinni koncentrować się wyłącznie na zadaniach audytowych. Audytor ma być niezależnym partnerem oceniającym system, a nie pracownikiem wykonującym bieżące zadania urzędu.

7. Ustalanie wymiaru etatu audytora wewnętrznego lub liczby etatów audytorów wewnętrznych – zakres obowiązkowej analizy. Ustawa ma określać zakres obowiązkowej analizy przy ustalaniu wymiaru etatu audytora, uwzględniając budżet, liczbę pracowników i strukturę jednostki. Ma to przeciwdziałać fikcyjnym „ułamkom etatów".

8. Obowiązkowy program zapewnienia i poprawy jakości audytu wewnętrznego – stanie się on obowiązkowy dla wszystkich audytorów – niezależnie od formy zatrudnienia (etat czy usługodawca zewnętrzny).

9. Jednolity zakres umowy z usługodawcą – obowiązkowe elementy. Obecne regulacje są bardzo ogólne, co sprawia, że umowy z usługodawcami wyglądają bardzo różnie i często nie zawierają ważnych elementów zabezpieczających interes jednostki. Nowelizacja wprowadza konkretny, jednolity katalog elementów, które muszą znaleźć się w każdej umowie, aby ułatwić kierownikom jednostek egzekwowanie jakości prac. Wprowadzone zostaną mechanizmy pozwalające kierownikowi na nakładanie kar umownych za niewłaściwe prowadzenie audytu, a w skrajnych przypadkach (np. przy naruszeniu przepisów prawa) – na rozwiązanie umowy.

10. Opinia Ministra Finansów na temat zgodności prowadzenia audytu wewnętrznego przez usługodawcę z przepisami ustawy, przepisami wydanymi na jej podstawie lub standardami

eprasa.pl cd7c806033

audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych – nowy instrument/narzędzie w rękach kierownika jednostki.

11. Rozwiązanie stosunku pracy z audytorem wewnętrznym za wypowiedzeniem albo zmiana warunków jego płacy lub pracy przez jednostkę sektora finansów publicznych z powodu niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków audytora wewnętrznego po uzyskaniu opinii Ministra Finansów – jednolity mechanizm ochrony dla wszystkich audytorów wewnętrznych, niezależenie od zajmowanego stanowiska (obecnie ochrona stosunku pracy dotyczy jedynie kierowników komórek audytu w wybranych jednostkach). Ustawodawca zdecydował się na wymóg uzyskania opinii, a nie zgody Ministra Finansów.
12. Plan audytu i sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego – zmiany, nowe terminy. Termin sporządzenia planu audytu na dany rok ma być przesunięty na koniec stycznia. Sprawozdanie z realizacji audytu za rok poprzedni ma być sporządzane do końca lutego. Przesunięcie tych dat ma umożliwić audytorom rzetelniejsze i spokojniejsze opracowanie dokumentów planistycznych i sprawozdawczych po zakończeniu roku budżetowego. Planowanie i sprawozdawczość mają być docelowo wspierane przez nowy system teleinformatyczny, który ułatwi komunikację i przesyłanie informacji do Ministerstwa Finansów.
13. Zmieniony katalog zadań komitetów audytu – m.in. ma być wydawana coroczna opinia na temat niezależności, skuteczności i efektywności audytu wewnętrznego w urzędzie obsługującym ministra kierującego działem i jednostkach w dziale, w tym w zakresie stosowania programu zapewnienia i poprawy jakości.
14. Informacja o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego w roku poprzednim – zmiany, nowy termin. Nowe przepisy zakładają, że obowiązek przekazywania informacji o realizacji zadań z zakresu audytu będzie dotyczył wszystkich jednostek sektora finansów publicznych, w tym JST.
15. Nowe zadanie Ministra Finansów – wydawanie wytycznych w zakresie stosowania przepisów ustawy, przepisów wydanych na jej podstawie lub standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych albo prowadzenia audytu wewnętrznego, które są publikowane na stronie podmiotowej Ministerstwa Finansów w BIP.

Oprócz zmian w uofp mają być wydane nowe rozporządzenia – m.in. określające sposób i trybu prowadzenia audytu wewnętrznego, tryb przekazywania dokumentów i informacji oraz współpracy audytora wewnętrznego z Ministrem Finansów lub Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, a w przypadku jednostek w dziale z pracownikami komórki audytu wewnętrznego utworzonej w urzędzie obsługującym ministra.

Ponadto mają być opracowane nowe Standardy audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych.

Od redakcji PRB: W kolejnym numerze opisane zostaną proponowane zmiany dotyczące zawodu audytora wewnętrznego (pozycja, kwalifikacje, zatrudnienie oraz przyszłość i rozwój).

©℗

Oprac. Małgorzata Majewska
red. naczelny PORADNIKA Rachunkowości Budżetowej

eprasa.pl cd7c806033

Wyjaśnienia urzędowe

1 W jakim paragrafie klasyfikacji budżetowej ujmować opłatę za abonament RTV

W związku z pojawiającymi się pytaniami dotyczącymi klasyfikowania opłat za abonament RTV Departament Budżetu Państwa pragnie zauważyć, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych **paragraf 430** „Zakup usług pozostałych" obejmuje m.in. usługi w zakresie kultury i sztuki, kultury fizycznej oraz turystyki i wypoczynku, między innymi: opłaty radiofoniczne i telewizyjne (tiret dwunaste objaśnień do paragrafu).

Zatem opłaty abonamentowe za używanie odbiorników RTV należy klasyfikować w ww. paragrafie.

Informacja Departamentu Budżetu Państwa w Ministerstwie Finansów z 15 grudnia 2025 r.

źródło: www.gov.pl

2 W jakim rozdziale i paragrafach klasyfikować dotację i wypłatę bonu ciepłowniczego

W związku z pojawiającymi się pytaniami dotyczącymi klasyfikowania środków dotyczących bonu ciepłowniczego Departament Budżetu Państwa pragnie zauważyć, że bon ciepłowniczy został wprowadzony ustawą z 12 września 2025 r. o bonie ciepłowniczym oraz o zmianie niektórych innych ustaw w celu ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej (Dz.U. poz. 1302). Jego celem jest wsparcie najuboższych gospodarstw domowych, które najbardziej odczuwają wzrost kosztów ogrzewania w związku z wygaśnięciem z dniem 1 lipca 2025 r. systemu polegającego na stosowaniu maksymalnej ceny ciepła dla odbiorców w gospodarstwach domowych.

Wypłata bonu ciepłowniczego jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.

Bon ciepłowniczy wypłacają gminy niezwłocznie po jego przyznaniu przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz otrzymaniu dotacji celowej.

eprasa.pl cd7c806033

Odnośnie do otrzymanych środków należy ujmować je **w rozdziale 85295** „Pozostała działalność”, **w paragrafie 201** „Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami”.

Natomiast wypłaty tych środków należy ujmować **w rozdziale 85295** „Pozostała działalność”, **w paragrafie 311** „Świadczenia społeczne”.

Informacja Departamentu Budżetu Państwa w Ministerstwie Finansów z 15 grudnia 2025 r.

źródło: www.gov.pl

3 Jak klasyfikować wydatki związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych wydatki z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszone na podstawie złożonej deklaracji należy klasyfikować w **paragrafie 452** „Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego”.

Z kolei dla wydatków z tytułu wywozu odpadów odbieranych na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej bezpośrednio z przedsiębiorcą właściwy będzie **paragraf 430** „Zakup usług pozostałych”.

Informacja Departamentu Budżetu Państwa w Ministerstwie Finansów z 22 grudnia 2025 r.

źródło: www.gov.pl

4 Jak klasyfikować wydatki na zakup książek, prasy oraz pomocy dydaktycznych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych oraz zgodnie z objaśnieniami do **paragrafu 424** „Zakup środków dydaktycznych i książek” ma on zastosowanie do zakupów środków dydaktycznych (niezależnie od ich wartości) służących procesowi dydaktyczno-wychowawczemu realizowanemu w szkołach i placówkach oświatowych oraz książek i zbiorów bibliotecznych.

eprasa.pl cd7c806033

Jeżeli natomiast wydatek nie spełnia powyższych przesłanek, ale jest dokonywany na potrzeby funkcjonowaniem jednostki, np. w pracy bieżącej pracowników (zakup książek, prasy lub innych materiałów pomocniczych dla pracowników), powinien być klasyfikowany **w paragrafie 421** „Zakup materiałów i wyposażenia".

Wydatki ponoszone z tytułu korzystania z usług dostępu do czasopism, wydawnictw czy publikacji specjalistycznych w wersji elektronicznej powinny być natomiast klasyfikowane **w paragrafie 430** „Zakup usług pozostałych".

Informacja Departamentu Budżetu Państwa w Ministerstwie Finansów z 22 grudnia 2025 r.

źródło: www.gov.pl

5 Jak prawidłowo zaklasyfikować wykonanie świadectwa energetycznego

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych do klasyfikowania wydatków związanych z zakupem usług służy co do zasady **paragraf 430** „Zakup usług pozostałych", z wyjątkiem usług, dla których wyodrębniono bardziej szczegółowe paragrafy (jak np. usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii – paragraf 439).

Zgodnie z objaśnieniami do **paragrafu 439** „Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii" obejmuje on wydatki na usługi świadczone na rzecz jednostki przez przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 4 ustawy – Prawo przedsiębiorców, z wyłączeniem ekspertyz, analiz, opinii i innych materiałów sporządzanych i opłacanych w ramach realizowanych przez jednostkę remontów i inwestycji.

Wobec powyższego wydatki na ekspertyzy, analizy i opinie wykonywane przez przedsiębiorcę, o którym mowa w przywołanym przepisie należy klasyfikować w paragrafie 439, za wyjątkiem wydatków ponoszonych w trakcie realizacji remontów i inwestycji, które powinny być ujmowane w paragrafach właściwych dla wydatków majątkowych.

Zatem jeżeli wspomniane wykonanie świadectwa energetycznego spełnia powyższe warunki może być klasyfikowane **w paragrafie 439** „Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii".

Informacja Departamentu Budżetu Państwa w Ministerstwie Finansów z 22 grudnia 2025 r.

źródło: www.gov.pl

eprasa.pl cd7c806033

6 Jaki jest zakres paragrafu 439 „Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii”

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych oraz z objaśnieniami do paragrafu 439 „Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii”, paragraf ten obejmuje wydatki na usługi świadczone na rzecz jednostki przez przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 4 ustawy – Prawo przedsiębiorców, z wyłączeniem ekspertyz, analiz, opinii i innych materiałów sporządzanych i opłacanych w ramach realizowanych przez jednostkę remontów i inwestycji.

W ogólnie przyjętym, a także słownikowym rozumieniu użyte w nazwie tego paragrafu pojęcia oznaczają w szczególności:

1) **ekspertyza** – analiza, badanie prowadzone przez eksperta albo orzeczenie wydane jako wynik tego badania;

2) **analiza:**
   - metoda badawcza polegająca na wyodrębnieniu z danej całości jej elementów i badaniu każdego z osobna,
   - badanie składu chemicznego substancji;

3) **opinia** – orzeczenie specjalisty na jakiś temat.

Dodatkowo **objaśnienia do paragrafu 439 precyzują, że dotyczy on usług świadczonych na rzecz jednostki przez przedsiębiorcę** (w rozumieniu art. 4 ustawy – Prawo przedsiębiorców) **oraz wskazują, jakie usługi są wyłączone z tego paragrafu** (materiały sporządzane i opłacane w ramach realizowanych przez jednostkę remontów i inwestycji).

Informacja Departamentu Budżetu Państwa w Ministerstwie Finansów z 22 grudnia 2025 r.

źródło: www.gov.pl

7 Stołówka szkolna – czy możliwa jest sprzedaż posiłków do niepublicznego przedszkola

PYTANIE JEDNOSTKI

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Radgoszczy, którego organem prowadzącym jest Gmina Radgoszcz, posiada własną stołówkę. Do Wójta Gminy Radgoszcz zwrócił się

eprasa.pl cd7c806033

przedsiębiorca prowadzący niepubliczne przedszkole z wnioskiem o zawarcie umowy na sprzedaż posiłków ze stołówki Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na rzecz uczniów przedszkola niepublicznego.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Radgoszczy chciałby sprzedawać posiłki z własnej stołówki do niepublicznego przedszkola. Czy jest to możliwe?

Stanowisko jednostki:

Z jednej strony art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1043 ze zm.) wyklucza możliwość prowadzenia przez stołówkę działalności komercyjnej, za którą uznać należy sprzedaż posiłków na rzecz osób trzecich innych niż uczniowie i pracownicy szkoły, w tym rodzin nauczycieli i innych pracowników szkoły, a także możliwość sprzedaży okazjonalnej.

Przepisem art. 106 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe określony został cel funkcjonowania stołówki szkolnej. Powołany przepis prawa stanowi, iż szkoła może zorganizować stołówkę w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań opiekuńczych, w szczególności wspierania prawidłowego rozwoju uczniów. W ocenie Wójta Gminy Radgoszcz sprzedaż posiłków na rzecz uczniów niepublicznego przedszkola znajdującego się na terenie Gminy Radgoszcz mieści się w ramach tak określonego, zasadniczego celu działania stołówki szkolnej. Niepubliczne przedszkole funkcjonujące na terenie Gminy Radgoszcz niewątpliwie uzupełnia sieć przedszkoli prowadzonych przez Gminę i jest wartością dodaną. Tym samym w przypadku sprzedaży posiłków ze stołówki przedszkola publicznego do niepublicznej placówki realizowany jest cel określony w art. 106 ust. 1 cyt. ustawy, jakim jest realizacja zadań opiekuńczych.

W przedmiotowej sprawie nie bez znaczenia jest również stanowisko Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej znak: 0112-KDIL4.4012.24.2019.9.JKU, z dnia 25 września 2023 r. (interpretacja indywidualna), w którym uznano za prawidłowe stanowisko, zgodnie z którym sprzedaż posiłków przygotowanych we własnej stołówce szkolnej dla osób z zewnątrz korzystających z wyżywienia na stołówce jest opodatkowana 8% stawką podatku od towarów i usług.

Przepisy będące przedmiotem wyjaśnienia:

- art. 106 ust. 1 i 3 ustawy z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1043 ze zm.)

ODPOWIEDŹ RIO W KRAKOWIE

RIO kraków

W odpowiedzi na pismo (...) w sprawie sprzedaży posiłków przez stołówkę szkolną wyjaśniamy, co następuje.

W prezentowanych wyjaśnieniach Izba niejednokrotnie wskazywała, że z art. 106 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1043 ze zm.), który przewiduje możliwość zorganizowania przez szkołę stołówki, wynika, iż **celem funkcjonowania w szkole stołówki nie jest świadczenie usług**

eprasa.pl cd7c806033

gastronomicznych jako takich, ale wyłącznie zapewnienie prawidłowej realizacji zadań opiekuńczych, w tym w szczególności wspierania prawidłowego rozwoju uczniów.

Jak wskazywano, z celem prowadzenia stołówek szkolnych wiąże się zarówno zagadnienie odpłatności za korzystanie z posiłków w stołówce szkolnej, jak i okoliczność, że krąg podmiotów uprawnionych do korzystania ze stołówek szkolnych jest ściśle oznaczony, a inne podmioty nie mają swobodnego dostępu do stołówek szkolnych. Zwracano także uwagę na brak możliwości świadczenia przez stołówkę szkolną usług w postaci sprzedaży posiłków „na zewnątrz", na rzecz podmiotów innych niż uprawnione do korzystania ze stołówki szkolnej w ramach realizacji zadań opiekuńczych. Zacytowane powyżej wyjaśnienia pozostają w pełni aktualne. W świetle powyższego należy uznać, iż **wykracza poza zakreślony cel funkcjonowania stołówki w gminnym zespole szkolno-przedszkolnym sprzedawanie posiłków przygotowywanych w tej stołówce na rzecz przedsiębiorcy prowadzącego niepubliczne przedszkole.**

Informując o powyższym zaznaczamy, że przedstawiane przez Izbę wyjaśnienia, odnoszące się do spraw dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych, są udzielane na podstawie kompetencji wynikających z art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 7) i nie mają charakteru wiążącego dla podmiotu wnioskującego o przedstawienie wyjaśnienia.

Pismo RIO w Krakowie
z 2 października 2025 r.

Specjalne podziękowania dla Pana Skarbnika Gminy Radgoszcz za udostępnienie redakcji PRB powyższego pisma.

inforlex.pl

W wydaniu cyfrowym na bieżąco wyjaśniamy wszystkie zmiany przepisów!

W PORADNIKU Rachunkowości Budżetowej znajdziesz:

- ✓ bieżący numer i codzienne aktualności
- ✓ praktyczną wyszukiwarkę
- ✓ archiwum numerów
- ✓ merytoryczne dodatki, ściągi księgowego

▶ Jeśli nie masz dostępu, zadzwoń do BOK – 22 761 30 30 lub 801 626 666

eprasa.pl cd7c806033

Nieprawidłowości w gospodarce finansowej

1 Przeprowadzanie inwentaryzacji środków trwałych na terenach niestrzeżonych ze zbyt małą częstotliwością

NIEPRAWIDŁOWOŚĆ

Spis z natury środków trwałych użytkowanych na terenach niestrzeżonych (wyposażenie placów zabaw, siłownie na wolnym powietrzu, wiaty przystankowe, garaże, komórki, kioski) przeprowadzano raz na cztery lata.

PRAWIDŁOWE POSTĘPOWANIE

Spis z natury środków trwałych użytkowanych na terenach niestrzeżonych **musi być przeprowadzany corocznie.**

Środki trwałe co do zasady powinny być inwentaryzowane na ostatni dzień każdego roku obrotowego metodą spisu z natury (art. 26 ust. 1 pkt 1 uor). Termin ten i częstotliwość uważa się za dotrzymane, jeśli spis z natury rozpoczęto nie wcześniej niż trzy miesiące przed końcem roku obrotowego, a zakończono do 15 dnia następnego roku, ustalenie zaś stanu nastąpiło przez dopisanie (odpisanie) do stanu stwierdzonego drogą spisu z natury przychodów (rozchodów), jakie nastąpiły między datą spisu a dniem ustalenia stanu wynikającego z ksiąg rachunkowych (przy czym stan wynikający z ksiąg rachunkowych nie może być ustalony po dniu bilansowym). Taki wyjątek przewiduje art. 26 ust. 3 pkt 1 uor.

Jeśli jednostka ma niewiele środków trwałych użytkowanych na terenach niestrzeżonych i może ich spisy przeprowadzić jednego dnia, to inwentaryzację należy przeprowadzać na ostatni dzień roku obrotowego (art. 26 ust. 1 pkt 1 uor). Jeśli środków trwałych jest więcej, ponadto ich miejsca użytkowania są rozmieszczone na większym terenie, a jednostka nie ma wystarczającej liczby pracowników, aby mogli utworzyć kilka zespołów spisowych, wówczas spisy można rozłożyć w czasie zgodnie z dyspozycją art. 26 ust. 3 pkt 1 uor.

Kierownik jednostki nie może zarządzić spisów z natury środków trwałych użytkowanych na terenach niestrzeżonych raz w ciągu czterech lat. Ten wyjątek można stosować tylko, jeśli środki trwałe są użytkowane na terenie strzeżonym (art. 26 ust. 3 pkt 3 uor).

Niedochowanie terminów i częstotliwości przeprowadzania inwentaryzacji środków trwałych użytkowanych na terenie niestrzeżonym stanowi czyn zabroniony w rozumieniu

eprasa.pl cd7c806033

art. 18 pkt 1 ustawy o dyscyplinie finansów publicznych. Odpowiedzialność w tym zakresie ponosi kierownik jednostki, który odpowiada za zarządzenie przeprowadzenia spisów z natury z częstotliwością i w terminach określonych w art. 26 uor.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26 ust. 1 pkt 1, ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)
- art. 18 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1484)

2 Niezawarcie w polityce rachunkowości opisu informatycznego systemu przetwarzania danych zawartych w księgach rachunkowych

NIEPRAWIDŁOWOŚĆ

Jednostka prowadziła wszystkie księgi rachunkowe za pomocą oprogramowania finansowo-księgowego (FK). Jednak w jej polityce rachunkowości nie zamieszczono opisu używanego w tym celu systemu informatycznego. Kierownik jednostki stwierdził, że opis ten jest zawarty w samym systemie i można go w razie potrzeby wydrukować. Kontrolujący stwierdzili, że w systemie była tylko instrukcja użytkowania oprogramowania.

PRAWIDŁOWE POSTĘPOWANIE

W przypadku gdy jednostka prowadzi księgi rachunkowe w technice komputerowej, w jej polityce rachunkowości musi być zawarty:

- wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
- opis systemu informatycznego, zawierający wykaz programów, procedur lub funkcji – w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji.

Tego wymaga art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. b i c uor. Spełnieniu tego wymogu nie czyni zadość instrukcja użytkowania oprogramowania, zamieszczona w systemie FK, która zawiera podpowiedzi dla użytkowników, jak wypełniać okna dialogowe oprogramowania, aby wprowadzić dane do zbiorów komputerowych danych, stanowiących księgi rachunkowe.

eprasa.pl cd7c806033

Obowiązkowe treści, które trzeba zamieścić w polityce rachunkowości, należy uzyskać od dostawcy oprogramowania FK. Tylko dostawca jest w stanie je podać, ponieważ jest autorem oprogramowania. W praktyce jest to zbiór informacji dostarczanych w formie papierowego dokumentu lub na informatycznych nośnikach danych, do samodzielnego wydrukowania. Odpowiednie dokumenty należy dołączyć do zarządzenia kierownika jednostki w sprawie:

- przyjęcia polityki rachunkowości – przy wprowadzeniu nowego oprogramowania, lub
- zmiany polityki rachunkowości – przy aktualizacji oprogramowania używanego do nowszej wersji.

Na przestrzeganie dyspozycji art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. b i c uor **trzeba zwrócić szczególną uwagę w 2026 r. w związku z wprowadzeniem KSeF.** W większości jednostek będzie się to wiązało z aktualizacją używanego oprogramowania FK – przez dodanie do niego funkcjonalności pozwalających na automatyczne pobieranie faktur ustrukturyzowanych z KSeF albo wystawianie w KSeF, ich automatyczne dekretowanie oraz ujmowanie w księgach rachunkowych. Dlatego kierownicy jednostek powinni od razu po zaktualizowaniu oprogramowania FK do nowszej wersji wydać zarządzenie w sprawie zmiany polityki rachunkowości, w którym:

- wskażą wersję oprogramowania po zmianie i datę rozpoczęcia jego eksploatacji (nie późniejszą niż 1 lutego 2026 r.),
- dołączą do polityki rachunkowości dostarczony przez autora oprogramowania uzupełniający opis systemu FK (dotyczący m.in. procedur lub funkcji wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania odnoszących się do zasad odbierania i wystawiania faktur w KSeF oraz importowania danych w nich zawartych do ksiąg rachunkowych jednostki).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. b i c ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

3 Piętnaście nieprawidłowości w zakresie rozliczania środków z tytułu dochodów budżetowych

Zasady rozliczania dochodów budżetowych pobieranych przez jednostki budżetowe wymagają, aby środki te były niezwłocznie w całości odprowadzane do odpowiedniego budżetu. Przepisy ogólnie obowiązujące określają terminy, w jakich muszą to robić państwowe jednostki budżetowe, natomiast w przypadku samorządowych jednostek budżetowych odpowiednie regulacje powinien wprowadzić zarząd JST. Nieprzestrzeganie tych zasad jest zagrożone odpowiedzialnością za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Mimo to w praktyce dochodzi do licznych nieprawidłowości.

eprasa.pl cd7c806033

Oto 15 nieprawidłowości, które występują najczęściej.

15 nieprawidłowości w zakresie rozliczania środków z tytułu dochodów budżetowych

1. Nieprzestrzeganie w państwowych jednostkach budżetowych terminów i trybu odprowadzania pobranych dochodów na rachunek dochodów budżetu państwa, wskazanych w § 4 rozporządzenia w sprawie wykonywania budżetu państwa.
2. Niekorzystanie w państwowych jednostkach budżetowych z możliwości złożenia w banku dyspozycji przekazywania automatycznego przez bank każdego dnia roboczego środków z rachunku bieżącego dochodów jednostki na odpowiedni rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa według stanu środków po zakończeniu dnia operacyjnego.
3. Nieustalenie przez zarząd JST terminów odprowadzania do budżetu JST dochodów budżetowych pobranych przez te jednostki.
4. Nieprzestrzeganie w samorządowych jednostkach budżetowych terminów odprowadzania pobranych dochodów na rachunek dochodów budżetu JST.
5. Niekorzystanie w samorządowych jednostkach budżetowych z możliwości zawarcia w umowie o bankową obsługę budżetu JST postanowień dotyczących automatycznego przekazywania przez bank każdego dnia roboczego środków z rachunków bieżących dochodów jednostek budżetowych na rachunek budżetu JST według stanu środków po zakończeniu dnia operacyjnego.
6. Przetrzymywanie pobranych dochodów w kasie jednostki budżetowej z przekroczeniem terminów odprowadzenia gotówki na rachunek bankowy jednostki.
7. Celowe zatrzymywanie pobranych dochodów w kasie jednostki lub na jej rachunku bieżącym w celu sfinansowania planowanych wydatków, na pokrycie których jednostka nie otrzymała środków z budżetu.
8. Celowe zatrzymywanie pobranych dochodów w kasie urzędu obsługującego organy JST oraz w kasach podległych JST jednostek budżetowych w celu sfinansowania wydatków, w sytuacji gdy rachunek budżetu JST został zajęty przez komornika.
9. Celowe zatrzymywanie pobranych dochodów na subkoncie prowadzonym do rachunku bieżącego jednostki budżetowej w celu sfinansowania wydatków, na pokrycie których jednostka nie otrzymała zgody od dysponenta wyższego stopnia lub zarządu JST (nie zostały ujęte w planie finansowym jednostki lub zostały zmniejszone w ciągu roku w ramach cięć budżetowych).
10. Utworzenie wydzielonego rachunku dochodów państwowej jednostki oświatowej bez uprzedniej zgody organu prowadzącego.
11. Utworzenie wydzielonego rachunku dochodów samorządowej jednostki oświatowej przez jednostki niewymienione w uchwale rady gminy.

eprasa.pl cd7c806033

12. Gromadzenie na wydzielonym rachunku dochodów samorządowej jednostki budżetowej środków ze źródeł niewskazanych w uchwale rady gminy.
13. Nieodprowadzenie środków niewydatkowanych z rachunku dochodów samorządowej jednostki budżetowej do końca roku budżetowego w terminie do 5 stycznia roku kolejnego do budżetu gminy.
14. Przeznaczenie dochodów zgromadzonych na wydzielonym rachunku dochodów jednostki oświatowej na wynagrodzenia osobowe.
15. Przetrzymywanie dochodów pobranych przez jednostki budżetowe na rachunkach bieżących, aby narosły od nich odsetki, podczas gdy środki te powinny być niezwłocznie odprowadzone do odpowiedniego budżetu i przeznaczone na wydatki budżetowe lub przekazane na wysoko oprocentowane lokaty terminowe.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 11 ust. 1, art. 11a, art. 223, art. 247 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1483; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1486)
- art. 6, art. 7 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1484)
- § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1375)

4 Czy zapłata zobowiązania z wyroku sądowego bez planu stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych

STAN FAKTYCZNY

Jednostka budżetowa otrzymała wyrok sądowy nakazujący zapłatę spornego zobowiązania wraz z odsetkami i kosztami sądowymi. W planie finansowym na ten rok nie ma zabezpieczonych środków na uregulowanie tego długu. Czy ujęcie wskazanego zobowiązania w księgach rachunkowych i jego zapłata przed zmianą planu finansowego stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych z powodu dokonania wydatku bez pokrycia w planie?

ROZSTRZYGNIĘCIE

Nie, dokonanie nieprzewidzianego wydatku, którego konieczność niezwłocznego poniesienia wynika z wyroku sądowego, nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Do naruszenia dyscypliny finansów publicznych dochodzi tylko wtedy, gdy osoba odpowiedzialna za gospodarkę finansową jednostki swoim działaniem lub zaniechaniem

eprasa.pl cd7c806033

narusza konkretny przepis prawa materialnego, a naruszenie to ma znamiona czynu zabronionego, określone w art. 5–18c ustawy o dyscyplinie finansów publicznych.

Podstawowa zasada wykonywania wydatków budżetowych zawarta w prawie materialnym, tj. w art. 44 ust. 1 pkt 3 uofp, stanowi, że wydatki publiczne mogą być ponoszone tylko na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych (tu: planie finansowym wydatków jednostki budżetowej). Naruszenie tej zasady jest zagrożone karą za czyn zabroniony z art. 11 ust. 1 ustawy o dyscyplinie finansów publicznych, polegający na dokonaniu wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego planem finansowym. Upoważnienie, o którym tu mowa, polega na tym, że w planie finansowym jednostki budżetowej w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej (część, dział, rozdział, paragraf) przed datą dokonania wydatku musi być ujęta odpowiednia suma na jego pokrycie. Jeśli w planie takiej kwoty nie ma, dochodzi do naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Jednak w przypadku dokonania wydatku, którego płatność wynika z wyroku sądowego, prawo materialne przewiduje **wyjątek** od unormowania zawartego w art. 44 ust. 1 pkt 3 uofp. Przepis art. 164 uofp (dotyczący państwowych jednostek budżetowych) oraz art. 256 uofp (dotyczący samorządowych jednostek budżetowych) zezwala na dokonanie wydatków nieprzewidzianych w planie finansowym, pod warunkiem że stanowią one obowiązkowe płatności wynikające z tytułów wykonawczych, wyroków sądowych lub ugód. Wydatki na te cele mogą być ponoszone bez względu na poziom środków finansowych zaplanowanych na ten cel. Oznacza to, że mogą być dokonane w sytuacji, gdy w planie finansowym:

- w ogóle nie przewidziano określonej płatności,
- przewidziano środki na określoną płatność, ale w kwocie niższej niż wymagana.

Nieplanowany wydatek należy wykonać niezwłocznie, aby nie narażać jednostki na dodatkowe koszty (wynikające np. z konieczności zapłaty odsetek za opóźnienie czy innych opłat o charakterze sankcyjnym). Po dokonaniu wydatku należy wprowadzić zmiany w planie finansowym jednostki w odpowiednim trybie, przez przeniesienie wydatków z innych podziałek klasyfikacji budżetowej wydatków lub z rezerw celowych.

Ze względu na szczególne postanowienia art. 164 i 256 uofp w wymienionych w nich przypadkach nie dochodzi do naruszenia dyscypliny finansów publicznych z art. 11 ust. 1 ustawy o dyscyplinie finansów publicznych.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 164, art. 256 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1483; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1486)
- art. 11 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1484)

©℗

Izabela Motowilczuk
były wieloletni inspektor kontroli gospodarki finansowej RIO

eprasa.pl cd7c806033

Janina Fornalik
doradca podatkowy
i partner w MDDP

Krzysztof Jaros
radca prawny
i menedżer w MDDP

Partner merytoryczny

MDDP

Faktura ustrukturyzowana
– nowy rodzaj faktury

Wstęp

Rok 2026 w księgowości jednostek sektora finansów publicznych upłynie pod znakiem dualizmu i rewolucyjnych zmian w dokumentowaniu zdarzeń gospodarczych. **Wprowadzenie Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) powoduje odchodzenie od tradycyjnych form faktur, a ich miejsce zajmie nowy standard – faktura ustrukturyzowana.** Będzie to jednak proces stopniowy. Rok 2026 będzie specyficznym „okresem hybrydowym", w którym – w zależności od statusu podatnika, rodzaju transakcji czy wielkości obrotów – w obiegu prawnym funkcjonować będą równolegle aż cztery rodzaje faktur: ustrukturyzowane, elektroniczne „zwykłe" (np. PDF), papierowe oraz uproszczone (paragony z NIP).

Służby finansowo-księgowe jednostek sektora finansów publicznych nie tylko powinny opanować obsługę plików XML, ale także muszą sprawnie identyfikować, z jakim rodzajem dokumentu mają do czynienia i jakie rygory prawne go dotyczą.

Faktura ustrukturyzowana to nie tylko zmiana nośnika danych – to fundamentalna zmiana filozofii fakturowania. Dokument ten, weryfikowany automatycznie przez system ministerialny, nie dopuszcza błędów, nie pozwala na dołączanie tradycyjnych załączników i wymusza ścisłą dyscyplinę w zakresie danych.

Wdrożenie nowego typu faktury w skomplikowanej strukturze samorządowej, gdzie wielość jednostek organizacyjnych spotyka się z różnorodnością

eprasa.pl cd7c806033

transakcji (od najmu, przez media, po refaktury), jest wyzwaniem organizacyjnym. Wymaga nie tylko dostosowania systemów FK, którymi dysponuje jednostka, ale także przebudowania procedur obiegu dokumentów, zasad opisywania płatności i weryfikacji kontrahentów.

W Poradniku wskazano, **jak czytać i rozumieć budowę e-faktury.** Szczegółowo **omówiono węzły i pola struktury XML**, mając świadomość, że wiedza ta jest niezbędna przede wszystkim na etapie konfiguracji systemów finansowo-księgowych oraz ich przyszłych modyfikacji. Choć w codziennej praktyce księgowi będą pracować na czytelnych wizualizacjach danych, to zrozumienie mechanizmu zasysania danych do poszczególnych pól pozwoli uniknąć błędów systemowych.

Z Poradnika można dowiedzieć się m.in.:

- czym dokładnie różni się faktura ustrukturyzowana od znanej dotychczas faktury elektronicznej i dlaczego plik PDF przestanie wystarczać,
- jak w praktyce będzie wyglądał harmonogram wdrożenia obowiązków w 2026 r. i jak poruszać się w gąszczu przepisów przejściowych (kiedy jeszcze można stosować papier, a kiedy już KSeF),
- jakie dokumenty bezwzględnie znikną z obrotu (noty korygujące), a jakie pozostaną poza systemem KSeF (faktury pro forma, noty księgowe, faktury wewnętrzne),
- jakie nowe obowiązki pojawią się przy dokonywaniu płatności (podawanie numeru KSeF w tytule przelewu) i jak uniknąć zatorów płatniczych,
- jak postępować z fakturami pracowniczymi i paragonami z NIP w nowej rzeczywistości prawnej.

Całość wzbogacona jest **praktycznymi przykładami** problemów, z jakimi mogą spotkać się jednostki w codziennej pracy.

Dopełnieniem Poradnika jest

Ściąga księgowego z checklistą:

Czy Twoja jednostka jest prawidłowo przygotowana na obligatoryjny KSeF?

Do pobrania na www.inforlex.pl

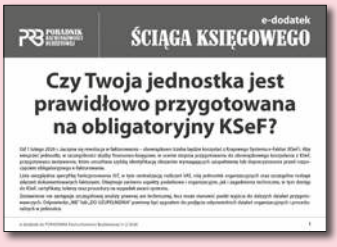

eprasa.pl cd7c806033

1. Faktura ustrukturyzowana – czym jest i czym różni się od innych faktur

W 2026 r. jednostki muszą zmierzyć się z kilkakrotnie przekładaną rewolucją w sposobie fakturowania. Wszystkie faktury trzeba wystawiać, odbierać i przechowywać wyłącznie w formie elektronicznej, według schematu ustalonego przez Ministerstwo Finansów w ramach **Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF).** Krajowy System e-Faktur to centralny system teleinformatyczny.

Wprowadzenie KSeF rewolucjonizuje sposób dokumentowania zdarzeń gospodarczych także w jednostkach sektora finansów publicznych. Aby właściwie przygotować się do nadchodzących zmian, kluczowe jest zrozumienie podstawowych pojęć oraz różnic między dotychczas stosowanymi formami faktur a nową formą – **fakturą ustrukturyzowaną**.

1.1. Ewolucja pojęcia faktury w przepisach o VAT

Rodzaje dokumentów, które mogą funkcjonować w obrocie, precyzyjnie definiuje ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT). Zrozumienie tych definicji jest niezbędne, aby uniknąć błędów w kwalifikacji otrzymywanych i wystawianych dokumentów przez jednostki sektora finansów publicznych.

Przez **fakturę** rozumie się dokument w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej zawierający dane wymagane ustawą i przepisami wydanymi na jej podstawie (art. 2 pkt 31 ustawy o VAT). Jest to najszersza definicja. Obejmuje każdą formę dokumentowania sprzedaży, jeśli spełnia wymogi merytoryczne.

W ramach tej ogólnej definicji ustawodawca wyróżnia **fakturę elektroniczną**. Jest to faktura w postaci elektronicznej wystawiona i otrzymana w dowolnym formacie elektronicznym (art. 2 pkt 32 ustawy o VAT). W praktyce jednostek najczęściej spotykaną formą takiej faktury był dotychczas plik PDF przesyłany drogą mailową. Ustawodawca nie narzucił tu konkretnego formatu danych – może to być obraz, plik tekstowy czy plik graficzny.

Od 1 lutego 2026 r. obok faktur papierowych i elektronicznych obowiązuje nowy rodzaj faktury – faktura ustrukturyzowana. Jest to nowość, która staje się standardem w obrocie gospodarczym. Przez **fakturę ustrukturyzowaną** rozumie się fakturę wystawioną przy użyciu KSeF wraz z przydzielonym numerem identyfikującym tę fakturę w tym systemie (art. 2 pkt 32a ustawy o VAT).

Dołącz do nas na facebooku – www.facebook.com/PRBinfor

eprasa.pl cd7c806033

Faktura ustrukturyzowana jest nowym typem faktury, który różni się od faktur papierowych i elektronicznych sposobem wystawienia, przekazania, a także istnieniem wzorca faktury.

Tabela 1. Typy faktur w świetle KSeF – porównanie

Cechy	Faktura		
	ustrukturyzowana	elektroniczna	papierowa
Wystawiana w KSeF	TAK	NIE	NIE
Posiada numer identyfikujący w KSeF	TAK	NIE	NIE
Wystawiana zgodnie z określonym wzorem	TAK	NIE	NIE
Określony format	TAK (XML)	TAK (dowolny format elektroniczny)	Brak wskazania w przepisach (papierowy)
Określony sposób przekazania faktury	TAK (udostępniana i otrzymywana za pomocą KSeF)	TAK (wystawiona i otrzymana w dowolnym formacie elektronicznym)	NIE

1.2. Różnice między fakturą elektroniczną a ustrukturyzowaną

Dla służb finansowo-księgowych najistotniejsze jest rozróżnienie między „zwykłą" fakturą elektroniczną a fakturą ustrukturyzowaną. **Choć oba dokumenty mają postać cyfrową, nie są to pojęcia tożsame.** Faktura ustrukturyzowana jest szczególnym rodzajem faktury elektronicznej, który musi spełniać rygorystyczne wymogi techniczne i prawne wynikające z przepisów o VAT i funkcjonowania KSeF.

Różnice te nie mają wyłącznie charakteru formalnego. Bezpośrednio dotyczą sposobu wystawiania dokumentu, momentu uznania go za wystawiony, sposobu jego przekazania do odbiorcy oraz procesu weryfikacji przez KSeF. W szczególności należy uwzględnić fakt, że faktura ustrukturyzowana podlega automatycznej weryfikacji w KSeF pod względem zgodności ze schemą logiczną. Niespełnienie tych wymogów skutkuje odrzuceniem dokumentu przez system i brakiem jego wystawienia, co może mieć konsekwencje dla terminowości rozliczeń oraz realizacji płatności.

Najważniejsze różnice między fakturą elektroniczną a fakturą ustrukturyzowaną przedstawia **tabela 2.**

eprasa.pl cd7c806033

Tabela 2. Faktura elektroniczna a faktura ustrukturyzowana – różnice

Kryterium	Różnice	
	faktura elektroniczna	faktura ustrukturyzowana
Format pliku	Może mieć dowolny format (np. PDF, JPG, DOC).	Musi przyjąć ściśle określony format pliku XML, zgodny ze strukturą logiczną opublikowaną przez Ministerstwo Finansów. Aktualnie jest to struktura FA(3). Wszystkie faktury mają zunifikowany format i wygląd.
Sposób przesyłania	Przesyła się w sposób uzgodniony między stronami (np. e-mailem lub poprzez portal klienta).	Wystawia się i otrzymuje wyłącznie przy użyciu KSeF.
Wystawienie	Wystawia się w momencie wygenerowania i wprowadzenia do środka komunikacji elektronicznej.	Uznaje się za wystawioną w momencie jej przesłania do KSeF (przy założeniu pozytywnej weryfikacji). W momencie przesłania przygotowanej faktury do KSeF system weryfikuje jej zgodność pod względem semantycznym. Oznacza to, że jeśli przygotowana faktura nie jest zgodna ze wzorem schematu, to system odrzuci ją jeszcze przed nadaniem numeru identyfikującego. Tym samym faktura nie zostanie wystawiona.
Numeracja	Posiada numer nadany przez wystawcę.	Oprócz numeru nadanego przez wystawcę otrzymuje unikalny numer KSeF przydzielany przez system w momencie jej przyjęcia.

Pojęcia te nie są synonimami. **Każda faktura ustrukturyzowana jest fakturą elektroniczną, ale nie każda faktura elektroniczna jest fakturą ustrukturyzowaną.** Z perspektywy jednostek sektora finansów publicznych oznacza to, że plik PDF przesłany e-mailem, nawet jeśli został wygenerowany z systemu finansowo-księgowego, nie spełnia definicji faktury ustrukturyzowanej, ponieważ nie został przetworzony przez KSeF.

1.3. Szczególne cechy faktury ustrukturyzowanej

Faktura ustrukturyzowana (e-faktura) wyróżnia się na tle innych dokumentów księgowych specyficznymi cechami, które determinują sposób jej obiegu i dekretacji w jednostce.

Ze względu na fakt, że e-faktura jest zbiorem danych w formacie XML, jej automatyczne przetwarzanie wymaga dostosowania systemów finansowo-księgowych oraz procedur wewnętrznych zarówno po stronie wystawcy, jak i odbiorcy.

eprasa.pl cd7c806033

Kluczowe znaczenie mają m.in.: ustrukturyzowana forma dokumentu, nadawanie unikalnego numeru KSeF, standaryzacja danych oraz brak możliwości dołączania tradycyjnych załączników.

Tabela 3. Szczególne cechy faktury ustrukturyzowanej (e-faktury)

Cecha	Objaśnienia i konsekwencje dla jednostki
Struktura logiczna (XML)	E-faktura nie jest obrazem dokumentu, lecz zbiorem ustrukturyzowanych danych w formacie XML. Oznacza to, że dla człowieka plik ten jest mało czytelny bez odpowiedniej wizualizacji, natomiast jest on idealny do automatycznego przetwarzania przez systemy księgowe.
Numer KSeF	Jest to unikalny ciąg znaków nadawany przez system w momencie przyjęcia faktury. Numer ten identyfikuje fakturę w systemie i jest niezbędny do późniejszego oznaczania płatności czy księgowania. Co ważne, numer KSeF nie jest tożsamy z numerem faktury nadawanym przez jednostkę (sprzedawcę) w jego systemie finansowo-księgowym – są to dwa odrębne identyfikatory.
Standaryzacja danych	Faktura ustrukturyzowana musi być zgodna ze wzorem (schemą) FA(3). Wymusza to na jednostce (wystawcy) podawanie danych w ściśle określonych polach i formatach. Dla jednostek jako nabywców oznacza to większą przewidywalność otrzymywanych danych i mniejsze ryzyko błędów przy wprowadzaniu faktur do systemów księgowych, ale jednocześnie wymaga dostosowania oprogramowania do odczytu tych ustrukturyzowanych informacji.
Brak załączników w pliku	Do pliku XML faktury ustrukturyzowanej nie można dołączać tradycyjnych załączników (skanów protokołów, specyfikacji) w formie nieustrukturyzowanej. Dokumenty te należy przekazywać odrębnymi kanałami, chyba że dane te zostaną zawarte bezpośrednio w strukturze XML faktury (np. w polach opisu dodatkowego lub w dedykowanym węźle Zalacznik dla danych ustrukturyzowanych).

Faktura ustrukturyzowana to nie tylko zmiana nośnika danych, ale przede wszystkim zmiana standardu wymiany informacji. Dla jednostek oznacza to konieczność przejścia z „czytania" dokumentów na „przetwarzanie" danych, co ma fundamentalny wpływ na organizację pracy działów księgowości.

1.4. Faktura elektroniczna zgodna ze wzorem udostępnionym na podstawie art. 106gb ust. 8 ustawy o VAT

W KSeF obok standardowej faktury ustrukturyzowanej wystawianej bezpośrednio w systemie (online) funkcjonuje również specyficzna kategoria dokumentu – faktura elektroniczna zgodna ze wzorem udostępnionym na podstawie art. 106gb ust. 8 ustawy o VAT.

eprasa.pl cd7c806033

Jest to kwalifikowany rodzaj faktury elektronicznej, który może mieć zastosowanie w sytuacjach, gdy podatnik nie może skorzystać z systemu w trybie online.

Ten typ faktury można wystawiać jedynie w ściśle określonych trybach awaryjnych i offline, uregulowanych w:

- art. 106nda ustawy o VAT – **tryb offline (tzw. offline24)** umożliwiający wystawianie faktur z pominięciem bezpośredniej wysyłki do KSeF (np. w przypadku problemów po stronie podatnika), z obowiązkiem ich późniejszego przesłania w ciągu jednego dnia roboczego,
- art. 106nf ustawy o VAT – **tryb awarii po stronie KSeF**, gdzie faktury wystawia się w okresie trwania awarii ogłoszonej w komunikacie, a następnie przesyła do systemu w ciągu siedmiu dni roboczych od jej usunięcia,
- art. 106nh ustawy o VAT – **tryb niedostępności systemu**, związany z przerwami technicznymi lub innymi sytuacjami braku dostępu, wymagający przesłania faktur w ciągu jednego dnia roboczego od zakończenia niedostępności.

Faktura ta, choć technicznie zgodna ze strukturą logiczną (schemą) faktury ustrukturyzowanej, w momencie wystawienia nie posiada jeszcze numeru KSeF. Staje się pełnoprawną fakturą ustrukturyzowaną dopiero po poprawnym przesłaniu jej do systemu i nadaniu tego numeru. Do tego czasu funkcjonuje w obrocie jako faktura elektroniczna o szczególnym statusie, której wizualizacja musi być opatrzona kodem weryfikującym (QR) w przypadkach przewidzianych ustawą o VAT.

2. Postacie faktur w obrocie po 1 lutego 2026 r. – elektroniczna, papierowa, ustrukturyzowana, uproszczona

Wejście w życie obligatoryjnego KSeF nie oznacza natychmiastowego wyeliminowania z obrotu gospodarczego wszystkich dotychczasowych form dokumentowania transakcji. **Rok 2026 będzie okresem hybrydowym**, w którym – w zależności od statusu podatnika, rodzaju transakcji oraz okresu przejściowego – funkcjonować będą obok siebie faktury ustrukturyzowane, „zwykłe" faktury elektroniczne, faktury papierowe oraz faktury uproszczone (paragony z NIP).

2.1. Harmonogram wprowadzania obowiązku e-fakturowania

Ustawodawca zdecydował się na etapowe wprowadzanie obowiązku wystawiania faktur w KSeF. Termin jest uzależniony od skali działalności podatnika. Kluczowym kryterium różnicującym jest wartość sprzedaży (wraz z kwotą podatku) osiągnięta w 2024 r.

Terminy graniczne to:

- **1 lutego 2026 r.** – obowiązek obejmuje podatników, u których wartość sprzedaży (brutto) w 2024 r. przekroczyła **200 mln zł**,

eprasa.pl cd7c806033

- **1 kwietnia 2026 r.** – obowiązek obejmuje wszystkich pozostałych czynnych podatników VAT.

Taki harmonogram sprawia, że **od 1 lutego do 31 marca 2026 r.** w polskim systemie podatkowym wystąpi zjawisko **dualizmu fakturowania**. Część podmiotów (dużych) jest już zobligowana do wystawiania faktur w KSeF, podczas gdy ich mniejsi kontrahenci wciąż będą mogli posługiwać się w relacjach B2B „tradycyjną" fakturą elektroniczną (np. plik PDF) lub papierową.

Dodatkowo najmniejsi podatnicy, o obrotach nieprzekraczających 10 000 zł brutto miesięcznie, do końca 2026 r. będą mogli wystawiać faktury w postaci papierowej lub elektronicznej.

Tabela 4. Etapowe wprowadzanie obowiązkowego KSeF w 2026 r.

Okres obowiązywania	Warunki i wyjątki dotyczące wystawiania faktur
1 lutego – 31 marca 2026 r.	Podatnicy obowiązani do wystawiania faktur ustrukturyzowanych mogą wystawiać faktury elektroniczne lub faktury w postaci papierowej, jeżeli łączna wartość sprzedaży wraz z kwotą podatku u tych podatników nie przekroczyła w 2024 r. **200 000 000 zł.**
1 kwietnia – 31 grudnia 2026 r.	Podatnicy obowiązani do wystawiania faktur ustrukturyzowanych mogą wystawiać faktury elektroniczne lub faktury w postaci papierowej, jeżeli łączna wartość sprzedaży wraz z kwotą podatku u tych podatników udokumentowana tymi fakturami wystawionymi w danym miesiącu jest ≤ **10 000 zł.** Podatnik traci prawo do wystawiania faktur elektronicznych oraz faktur w postaci papierowej począwszy od faktury, którą przekroczono limit.
1 lutego – 31 grudnia 2026 r.	Podatnik obowiązany do wystawiania faktury ustrukturyzowanej może wystawiać fakturę elektroniczną lub fakturę w postaci papierowej przy zastosowaniu **kasy rejestrującej oraz paragon fiskalny** uznany za fakturę wystawioną zgodnie z art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT.

Podane terminy dotyczą wszystkich podatników – zarówno czynnych, jak i zwolnionych z VAT.

Trzeba rozróżnić **dwa obowiązki:**

1) wystawianie faktur w KSeF

2) odbieranie faktur w KSeF.

Wystawianie faktur podlega etapowaniu (1 lutego 2026 r., 1 kwietnia 2026 r., 1 stycznia 2027 r.), natomiast **w zakresie odbioru faktur obowiązuje jeden wspólny termin dla wszystkich podatników – 1 lutego 2026 r.** W praktyce od 1 lutego 2026 r. duże podmioty, takie jak dostawcy energii (np. TAURON, PGE, ENEA), firmy telekomunikacyjne czy duże stacje benzynowe, będą już obowiązkowo wystawiać faktury w KSeF. To oznacza, że jednostki muszą być gotowe na odbiór tych faktur od tego dnia – nawet jeśli sam obowiązek wystawiania faktur w KSeF wejdzie dla nich dopiero później. Będą musiały odbierać faktury z KSeF już dwa miesiące wcześniej.

eprasa.pl cd7c806033

Odroczenie obowiązku stosowania KSeF dotyczy jedynie wystawiania faktur. A zatem od 1 lutego 2026 wszyscy podatnicy, w tym JST, niezależnie od wysokości obrotów, są zobowiązani do odbierania faktur poprzez KSeF.

2.2. Faktura ustrukturyzowana – zasada główna w obrocie między podatnikami

Zasada powszechności stosowania faktur ustrukturyzowanych wynika z nowego art. 106ga ust. 1 ustawy o VAT, zgodnie z którym:

§ *Podatnicy są obowiązani wystawiać faktury ustrukturyzowane przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur.*

Po wejściu w życie obowiązkowego KSeF:

- **wszystkie faktury dokumentujące sprzedaż na rzecz podatników (B2B, B2G)** w zakresie nieobjętym włączeniami ustawowymi **muszą być wystawiane jako faktury ustrukturyzowane** przy użyciu KSeF,
- zmiany w fakturowaniu dotyczą zarówno sprzedaży krajowej dokonywanej przez jednostki (np. odpłatne świadczenie usług, sprzedaż majątku, najem), jak i sprzedaży na rzecz jednostki jako nabywcy (energia, media, usługi, dostawy towarów).

Wyłączenia z obowiązkowego KSeF wynikają m.in. z art. 106ga ust. 2 ustawy o VAT oraz przepisów wykonawczych. **Katalog czynności wyłączonych z obowiązku stosowania KSeF rozszerza rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 7 grudnia 2025 r. w sprawie przypadków, w których nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych** (dalej: rozporządzenie w sprawie wyłączeń KSeF). W uproszczeniu wyłączenia obejmują:

- **zakres podmiotowy** – np. sprzedaż dokumentowaną fakturami przez podatników, którzy nie mają siedziby ani stałego miejsca prowadzenia działalności w Polsce, a także faktury wystawiane na rzecz konsumentów (osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej),
- **określone procedury szczególne** (OSS, IOSS, przewóz międzynarodowy osób) oraz wybrane kategorie dokumentów (np. bilety jednorazowe w transporcie, bilety autostradowe, określone usługi zwolnione).

W relacjach jednostka–kontrahent najczęściej stosowanymi wyłączeniami będą:

- **faktury wystawiane na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności (B2C)** – np. faktury do sprzedaży biletów na basen, zajęć sportowych czy kulturalnych,
- **wybrane usługi zwolnione z VAT**, które rozliczane są na podstawie odrębnych dokumentów, niebędących fakturami (np. niektóre usługi z zakresu ochrony zdrowia, edukacji).

Poza tymi przypadkami – w obrocie typowo gospodarczym – **faktura ustrukturyzowana jest zasadniczą, oczekiwaną formą dokumentowania sprzedaży**.

eprasa.pl cd7c806033

2.3. Faktury elektroniczne (poza KSeF) i papierowe – zakres stosowania

Mimo powszechnego obowiązku stosowania KSeF ustawa o VAT utrzymuje możliwość – a w niektórych przypadkach obowiązek – stosowania faktur elektronicznych w rozumieniu art. 2 pkt 32 ustawy o VAT (np. PDF) oraz faktur papierowych.

Dla służb finansowo-księgowych oznacza to konieczność odróżnienia transakcji objętych obowiązkiem KSeF od tych, w których obowiązek ten nie występuje, a jednocześnie zapewnienia prawidłowego dokumentowania sprzedaży w jednostce.

W państwowych i samorządowych jednostkach budżetowych czynności podlegające opodatkowaniu VAT występują w ograniczonym zakresie. Jednostki te głównie wykonują zadania publiczne niepodlegające VAT. Znacznie szerszy zakres czynności opodatkowanych VAT ma miejsce w samorządowych zakładach budżetowych. Zakłady te realizują określone zadania JST, noszące znamiona działalności gospodarczej, np. w zakresie wodociągów i kanalizacji.

Sytuacje, w których **nie ma obowiązku korzystania z faktury ustrukturyzowanej** (KSeF), oraz sposób dokumentowania takich transakcji zawiera **tabela 5**.

Tabela 5. **Wyjątki od obowiązku stosowania faktur ustrukturyzowanych (KSeF)**

Sytuacja (transakcja)	Objaśnienia
Transakcje B2C (na rzecz konsumentów)	Obowiązek KSeF nie dotyczy faktur wystawianych na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej. W tym obszarze podatnicy nadal mogą wystawiać faktury elektroniczne „zwykłe" lub papierowe. Co istotne, ustawa o VAT nie zakazuje wystawiania faktur konsumenckich w KSeF. Decyduje o tym sprzedawca.
Podmioty zagraniczne	Podatnik nieposiadający siedziby ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce nie ma obowiązku korzystania z KSeF. Taki podmiot nadal dokumentuje sprzedaż krajową fakturami elektronicznymi lub papierowymi.
Procedury szczególne (OSS/IOSS)	Faktury dokumentujące czynności rozliczane w procedurach szczególnych (np. One Stop Shop) są wyłączone z KSeF. Wyłączenie to nie będzie jednak prawdopodobnie stosowane przez jednostki, gdyż dotyczy zasadniczo sprzedaży na rzecz konsumentów z innych krajów, niemniej nie można wykluczyć, że w niektórych jednostkach taka sprzedaż wystąpi.
Bilety jako faktury	Dokumenty uznawane za faktury, takie jak bilety jednorazowe za przejazd autostradą płatną lub przewóz osób (kolej, autobusy, statki, samoloty) na dowolną odległość, pozostają w dotychczasowej formie.

2.4. Tryby awaryjne a postać faktury

W czasie awarii lub niedostępności systemu podatnik powinien wystawić fakturę w formacie ustrukturyzowanym (XML), ale przekazać ją nabywcy w sposób z nim uzgodniony (np. jako wizualizację PDF z kodem QR). Taki dokument, do momentu przesłania do

eprasa.pl cd7c806033

KSeF po usunięciu awarii (tzw. dosłanie faktury), funkcjonuje w obrocie jako specyficzna postać faktury elektronicznej.

2.5. Faktury uproszczone (paragony z NIP) – okres przejściowy do końca 2026 r.

Szczególną postacią faktury funkcjonującą w polskim obrocie jest tzw. **faktura uproszczona**, czyli **paragon fiskalny z NIP nabywcy, opiewający na kwotę do 450 zł (lub 100 euro).**

Wprowadzenie KSeF docelowo eliminuje możliwość traktowania paragonu z NIP jako faktury. Jednak ustawodawca przewidział wydłużony okres dostosowawczy dla tego rozwiązania.

Do 31 grudnia 2026 r. paragony fiskalne z NIP nabywcy (do kwoty 450 zł) nadal będą uznawane za faktury uproszczone. W tym okresie podatnicy nie muszą wystawiać do nich odrębnych faktur ustrukturyzowanych w KSeF. Nabywca zachowuje prawo do odliczenia VAT na podstawie samego paragonu z NIP.

Od 1 stycznia 2027 r. paragony z NIP przestaną pełnić funkcję faktury. Od tego dnia sprzedawca będzie miał obowiązek wystawić pełną fakturę w KSeF dla każdej transakcji B2B – niezależnie od jej kwoty. Paragon z kasy fiskalnej będzie pełnił jedynie funkcję dokumentu fiskalnego potwierdzającego sprzedaż, do którego (zgodnie z nowymi zasadami) należy wystawić fakturę ustrukturyzowaną w KSeF.

W **tabeli 6** zobrazowano ewolucję form fakturowania w 2026 r.

Tabela 6. **Fakturowanie w 2026 r. – podsumowanie**

Rodzaj faktury	Status od 1 lutego 2026 r. (duży podatnik > 200 mln)	Status od 1 kwietnia 2026 r. (mały/średni podatnik)	Uwagi
Ustrukturyzowana (KSeF)	**Obowiązkowa** (B2B)	**Obowiązkowa** (B2B)	Podstawa rozliczeń między podatnikami
Elektroniczna (np. PDF)	Dozwolona w B2C	Dozwolona (B2B) do 31 marca 2026 r.	Wygasa dla krajowych B2B po 1 kwietnia 2026 r.
Papierowa	Dozwolona w B2C	Dozwolona (B2B) do 31 marca 2026 r., a później tylko B2C	Margines obrotu (głównie konsumenci)
Uproszczona (paragon z NIP)	**Dozwolona do 31 grudnia 2026 r.**	**Dozwolona do 31 grudnia 2026 r.**	Po tej dacie konieczna pełna faktura w KSeF

Rok 2026 wymaga od służb finansowo-księgowych dużej elastyczności w obsłudze wielostrumieniowego napływu dokumentów, w szczególności w zakresie weryfikacji, czy dany kontrahent w danym momencie miał prawo (lub obowiązek) wystawić fakturę w określonej formie.

eprasa.pl cd7c806033

3. Numer identyfikujący fakturę w KSeF

Ważnym elementem faktury ustrukturyzowanej jest przydzielony przez KSeF **numer identyfikujący daną fakturę w systemie.** Numeru tego nie można utożsamiać z numerem, o którym mowa w art. 106e ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT, będącym obowiązkowym elementem każdej faktury i wciąż nadawanym przez wystawcę faktury.

A zatem **faktura ustrukturyzowana ma dwa numery:**

1) **nadany przez wystawcę faktury numer**, o którym mowa w art. 106e ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT, oraz
2) **nadany przez KSeF numer, który – choć identyfikuje daną fakturę w tym systemie – nie jest na niej wykazywany** (schemat faktury ustrukturyzowanej nie zawiera pola dotyczącego numeru KSeF). Numer KSeF zostanie wskazany w samym systemie, a także w UPO wysłanym do wystawcy faktury.

Na potrzeby księgowania i rozliczeń podatkowych (również w JPK_V7), zgodnie z obowiązującymi przepisami, wykazuje się wyłącznie standardowy numer faktury ustrukturyzowanej nadawany przez wystawcę faktury. Jednak na skutek nowelizacji rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (dalej: rozporządzenie o JPK)* rozszerzono obowiązki w zakresie raportowania JPK VAT o podawanie numerów KSeF lub w ich braku podanie odpowiedniego znacznika. Dodatkowo numer KSeF jest np. obowiązkowym elementem faktury korygującej wystawianej w przypadku korygowania pierwotnej faktury ustrukturyzowanej.

Numer identyfikujący fakturę w KSeF zawiera także w swojej treści kilka informacji. Jego **struktura składa się z 32 znaków** – kolejno:

- 10 cyfr stanowi NIP sprzedawcy,
- 8 cyfr określa datę przesłania faktury do KSeF (która oznacza datę wystawienia faktury),
- dwie części techniczne składające się z 6 znaków każda, które zawierają automatycznie generowane wartości,
- 2 cyfry stanowią sumę kontrolną faktury.

9999999999 – RRRRMMDD – FFFFFF – FFFFFF – FF

* Nowelizacja rozporządzenia o JPK obejmująca zmiany dotyczące KSeF została dokonana rozporządzeniem Ministra Finansów z 29 grudnia 2023 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług, które to z kolei zostało zmienione jeszcze przed wejściem w życie rozporządzeniem Ministra Finansów z 25 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług oraz rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług.

eprasa.pl cd7c806033

PRZYKŁAD 1

Jak wygląda struktura numeru faktury nadanego przez KSeF?

Oto przykładowy numer faktury nadany w KSeF:

1443617540-20260701-1504077A60B1-4C,

gdzie dane części numeru oznaczają:

- 1443617540 – NIP sprzedawcy,
- 20260701 – datę przesłania faktury do KSeF (tj. datę wystawienia faktury), w tym przypadku 1 lipca 2026 r.,
- 1504077A60B1 – części techniczne numeru nadawane przez system,
- 4C – sumę kontrolną.

Struktura e-faktury nie przewiduje możliwości ujmowania numeru KSeF w pliku XML, gdyż schema obejmuje jedynie elementy faktury, które pochodzą z systemu podatnika, a numer może zostać nadany jedynie poprzez KSeF. Jest on unikatowy dla każdej e-faktury.

Trzeba pamiętać o różnicy między tymi numerami i dobrze je zdefiniować w swoich systemach księgowych. Rozróżnienie tych numerów jest niezwykle istotne w obowiązkowym KSeF, ponieważ będzie **obowiązek ujmowania numeru identyfikującego fakturę w KSeF we wszystkich zleceniach płatności dokonywanych między podatnikami VAT za pomocą przelewu bankowego – od 1 stycznia 2027 r.**

PRZYKŁAD 2

Czy w tytule przelewu trzeba podać numer faktury z KSeF, czy wystarczy użyć numeru faktury z systemu FK jednostki, np. FS/1/10/2026?

Od 1 stycznia 2027 r. w tytule przelewu trzeba będzie podawać numer faktury z KSeF.

Jednak przepisy nie zakazują podawania poza tym numerem także numeru faktury z systemu FK jednostki.

PRZYKŁAD 3

Jednostka wystawiła fakturę o numerze np. 125/2026. Natomiast system nadał swój numer KSeF. Który numer trzeba księgować – ten nadany przez jednostkę czy nadany przez KSeF?

Biorąc pod uwagę, że od 1 lutego 2026 r. wprowadzono konieczność podawania numeru KSeF w składanych przez podatnika JPK_VAT, **niezbędne jest zapisywanie obu numerów przy księgowaniu faktury.**

Numer KSeF będzie ponadto wymagany do podania w zleceniach przelewu oraz w treści faktury korygującej (numer KSeF faktury pierwotnej).

eprasa.pl cd7c806033

PRZYKŁAD 4

Ponieważ jednostka nie wszystkie faktury musi wystawiać w KSeF, powstanie luka w numeracji faktur. Jak zapewnić prawidłową numerację faktur?

Faktury wystawiane w KSeF, mimo nadawania im numerów przez system, powinny posiadać także **numer nadany przez podatnika, który stanowi obowiązkowy element faktury.**

Faktura powinna zawierać kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny ją identyfikuje.

Jednostka może stosować np. odrębne serie numeracji dla faktur wystawianych w KSeF i tych, których ten obowiązek nie dotyczy, aby np. fakt różnych momentów przygotowania faktur nie skutkował lukami w kolejności numeracji.

PRZYKŁAD 5

Plik XML faktury ustrukturyzowanej nie może zawierać znaków specjalnych „/" „–" itd. w polach innych niż pola „ZNAKOWE". Co według KSeF oznacza pole znakowe? Czy można stosować dywiz w nazwach własnych, np. Bielsko-Biała?

Pola znakowe – w odróżnieniu np. od pól kwotowych (numerycznych) służących do podania wartości liczbowej – są polami alfanumerycznymi.

W polach znakowych **dopuszcza się stosowanie małych i wielkich liter oraz cyfr.** Polskie znaki diakrytyczne trzeba wpisywać przy użyciu kodowania UTF-8. W polach znakowych dopuszczalne jest stosowanie znaków specjalnych, np. „/", „– ", „+". A zatem można wpisać np. Bielsko-Biała.

4. Nowe wymogi oznaczania płatności

Nowe regulacje dotyczące KSeF obejmują nie tylko sposób wystawiania i odbioru faktur, ale także zasady realizacji płatności na podstawie tych dokumentów. Jednostki muszą **wypełniać dodatkowe obowiązki związane z identyfikacją faktur w tytule przelewu** oraz będą musiały stosować identyfikator zbiorczy.

4.1. Obowiązek podawania numeru KSeF w płatnościach

Od 1 stycznia 2027 r. wszyscy podatnicy VAT dokonujący płatności za faktury wystawione w KSeF będą musieli podawać numer faktury nadawany przez KSeF lub identyfikator zbiorczy z KSeF. Obowiązek ten obejmie płatności realizowane z użyciem zarówno mechanizmu podzielonej płatności, jak i zwykłych przelewów – niezależnie od ich kwoty. Obaj podatnicy – dostawca i nabywca – powinni być czynnymi podatnikami VAT. Nie ma więc obowiązku podawania numeru KSeF w tytule przelewu dotyczącego

eprasa.pl cd7c806033

faktury wystawionej przez podatnika VAT zwolnionego, nawet jeśli wystawi on fakturę ustrukturyzowaną.

PRZYKŁAD 6

Firma A, będąca czynnym podatnikiem VAT, sprzedaje towary gminie, również będącej czynnym podatnikiem VAT. Po wystawieniu faktury przez firmę A gmina dokonuje przelewu za zakupione towary. Czy w tytule przelewu gmina musi podać numer KSeF przypisany fakturze wystawionej przez firmę A?

Tak, od 1 stycznia 2027 r. w tytule przelewu gmina będzie musiała podać numer faktury nadany przez KSeF.

Gdyby firma A była podatnikiem VAT zwolnionym, to mimo że została wystawiona faktura ustrukturyzowana, gmina nie miałaby obowiązku podawania numeru KSeF w tytule przelewu.

Dodatkowo w art. 108g ust. 2 ustawy o VAT doprecyzowano, **w jaki sposób należy ustalać status podmiotu, na rzecz którego dokonywana jest płatność, w kontekście obowiązku podawania numeru KSeF.** Chodzi o ustalenie jego statusu jako podatnika VAT czynnego na podstawie tzw. białej listy podatników, czyli wykazu, o którym mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o VAT, **na dzień dokonywania płatności za faktury**. Weryfikacja statusu kontrahenta na dzień płatności jest dodatkowym obciążeniem dla podatników, gdyż dla potrzeb odliczenia VAT z faktury w ramach dochowania należytej staranności takiej weryfikacji zwykle dokonuje się w innym momencie – w zależności od przyjętych procedur w tym zakresie albo na moment dokonania transakcji, albo na moment otrzymania faktury bądź zbiorczo przed wysłaniem deklaracji i ewidencji VAT w formie JPK_V7.

Przy stosowaniu dobrowolnego KSeF zasadniczo nie było obowiązku podawania numeru KSeF lub w ogóle numeru faktury w tytule przelewu – niezależnie od statusu kontrahenta. Wyjątkiem były transakcje, do których zastosowanie ma obowiązkowy mechanizm podzielonej płatności.

Po zmianach w zależności od statusu kontrahenta na dzień płatności nabywca, dokonując płatności, będzie musiał ująć w tytule przelewu numer KSeF danej faktury lub odnoszący się do tej faktury identyfikator zbiorczy.

Prawdopodobnie w dużych jednostkach, w celu uproszczenia procesów dotyczących płatności, **praktycznym rozwiązaniem jest zautomatyzowanie procesów w taki sposób, aby we wszystkich przelewach za faktury ustrukturyzowane podawany był numer KSeF (lub identyfikator zbiorczy) – niezależnie od statusu kontrahenta.**

Omawiany art. 108g ust. 1 ustawy o VAT dotyczy różnych form płatności bezgotówkowych (np. polecenia zapłaty czy polecenia przelewu). Zasadniczo odnosi się do faktur ustrukturyzowanych, czyli wystawionych w KSeF. Przepis ten obejmuje także płatności za faktury, które zostały wystawione w systemie podatnika poza KSeF z uwagi na niedostępność systemu, czyli awarię po stronie systemu lub po stronie podatnika będącego wystawcą faktury. W takich sytuacjach wystawca ma obowiązek przesłania wystawionej

eprasa.pl cd7c806033

faktury do KSeF w określonym terminie. Co istotne, obowiązek podania numeru KSeF dotyczy tylko płatności dokonywanej już po przesłaniu faktury do KSeF. Nie oznacza to jednak, że nie można zapłacić za fakturę, która z uwagi na awarię nie została jeszcze przesłana do KSeF. W takiej sytuacji nabywca dokonujący płatności nie ma obowiązku podawania w tytule przelewu numeru faktury nadanego w KSeF. Tak stanowi art. 108g ust. 4 ustawy o VAT.

§ *(...) Przepisów ust. 1–3* [art. 108g ustawy o VAT – przypis redakcji] *nie stosuje się w przypadku, gdy nabywca towaru lub usługi dokonuje płatności za faktury, o których mowa w art. 106nda ust. 1 i art. 106nh ust. 1, niewprowadzone do Krajowego Systemu e-Faktur w związku z komunikatami, o których mowa w art. 106ne ust. 1 i 3.*

Wyłączenie tego obowiązku nie dotyczy faktur wystawionych w czasie awarii występującej po stronie podatnika (tzw. tryb offline24), choć w tej sytuacji podatnik i tak ma obowiązek przesłania faktury do KSeF najpóźniej następnego dnia roboczego.

Obowiązek ten dotyczy nie tylko dokonywania płatności przez samego podatnika będącego nabywcą towarów i usług udokumentowanych fakturą ustrukturyzowaną, ale również podatnika innego niż nabywca towaru lub usługi, dokonującego płatności za faktury wystawione na rzecz tego nabywcy (ostatnie zdanie w art. 108g ust. 1 ustawy o VAT). Może to dotyczyć m.in. przypadków, gdy bank jako faktor dokonuje zapłaty na rzecz dostawcy w imieniu dłużnika. Innym przykładem może być podmiot dokonujący obsługi płatności danego podmiotu w ramach świadczonej usługi w zakresie pośrednictwa w płatnościach.

Wymóg podawania numeru KSeF faktury ustrukturyzowanej przy płatnościach będzie dodatkowym obciążeniem techniczno-administracyjnym dla podatników. Nie powinno być takiego przymusu ani w zakresie faktur, za które płatność następuje w mechanizmie podzielonej płatności, ani poza nim. W praktyce wypełnianie tego obowiązku może stwarzać wiele problemów. Nawet w fakultatywnej wersji KSeF zdarza się, że na przetworzenie i nadanie numeru KSeF podatnicy muszą czekać kilka lub kilkanaście godzin. Po wejściu w życie obowiązkowego KSeF **może to skutkować powstaniem opóźnień w płatnościach między podatnikami**. Ponadto w przypadku przelewów zbiorczych możliwe jest wygenerowanie przez nabywcę tzw. identyfikatora zbiorczego dla większej liczby e-faktur i posłużenie się nim zamiast wskazania numeru KSeF.

PRZYKŁAD 7

Jak wywiązać się z obowiązku podania numeru KSeF przy płatności na podstawie faktur pro forma?

Faktury pro forma nie są formalnie fakturą w rozumieniu ustawy o VAT. A zatem nie zostały objęte zakresem obowiązkowego KSeF. Jednocześnie obowiązek podania numeru KSeF dotyczy tylko płatności dokonywanej już po przesłaniu faktury do KSeF.

W ustawie o KSeF nie sformułowano jednoznacznie sankcji za niewskazanie numeru KSeF faktury lub identyfikatora zbiorczego KSeF w tytule polecenia przelewu zwykłego

eprasa.pl cd7c806033

ani w komunikacie przelewu z zastosowaniem MPP. Jednak w razie zaistnienia takiego przypadku nie jest całkowicie wykluczone, że organ podatkowy zarzuci nieprawidłowości formalne, zwłaszcza w zakresie stosowania MPP. Z drugiej strony – co wymaga podkreślenia – jeśli kwota VAT wpłynie na rachunek VAT odbiorcy widniejący na tzw. białej liście podatników, to mimo uchybień formalnych faktura zostanie opłacona w ramach MPP.

4.2. Identyfikator zbiorczy

W sytuacji gdy podatnik chce dokonać płatności za co najmniej dwie faktury wystawione przez jednego sprzedawcę, system ma możliwość przydzielenia im tzw. **identyfikatora zbiorczego**. Taki identyfikator nie zastąpi ani numeru faktury nadawanego przez wystawcę faktury, ani numeru przypisywanego przez KSeF. Będzie to jednak uproszczenie, np. na potrzeby dokonywania płatności za kilka faktur jednocześnie. W przypadku podania identyfikatora zbiorczego na poleceniach przelewu obowiązek wskazywania numeru KSeF jest uznawany za wypełniony. Skutkuje to koniecznością wprowadzenia dodatkowych zmian w systemach i procedurach podatnika, zarówno po stronie nabywcy dokonującego płatności, który będzie generował taki identyfikator zbiorczy dla większej liczby faktur, jak i po stronie sprzedawcy, który będzie musiał rozszyfrować w KSeF, które faktury są objęte identyfikatorem zbiorczym.

Jeśli jednostka jest wystawcą faktur (dostawcą towarów lub usługodawcą) i otrzyma zbiorczą płatność przelewem za kilka faktur, problematyczną kwestią będzie połączenie takiej wpłaty z fakturami ustrukturyzowanymi według wskazanego w przelewie identyfikatora zbiorczego. **Jednostka będzie musiała „rozszyfrować" w KSeF, jakie faktury kryją się pod wskazanym w przelewie numerem, aby odpowiednio zaksięgować płatności.**

Pewną nowością wprowadzoną na mocy ustawy z 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (dalej: ustawa o KSeF 2.0) jest **możliwość wygenerowania identyfikatora zbiorczego do faktur wystawionych przez jednego dostawcę, ale dla kilku odbiorców.** Nie sprecyzowano dotąd, jak dokładnie będzie zrealizowana ta funkcjonalność. Najbardziej prawdopodobnym rozwiązaniem wydaje się oparcie na nadaniu uprawnień dostępu do faktur jednemu podmiotowi, który będzie obsługiwał płatności dokonywane w imieniu pozostałych. Niemniej na dzień przygotowania Poradnika (15 stycznia 2026 r.) nie było szczegółowych informacji w zakresie technicznej realizacji opisanego rozwiązania.

W praktyce mogą pojawić się **problemy z powiązaniem płatności z identyfikatorem zbiorczym KSeF.** W komunikacie przelewu nie zostaną przecież wskazane numery konkretnych faktur, lecz jeden zbiorczy numer, generowany zewnętrznie – poprzez komunikację z serwerem KSeF. Może się zdarzyć, że identyfikator zbiorczy zostanie nadany nieprawidłowo, wadliwie czy nieefektywnie. W pewnych okolicznościach może to stanowić blokadę uniemożliwiającą terminowe uregulowanie przez podatnika należności za nabyty towar lub usługę. Aby uniknąć wątpliwości, jednostka może nie korzystać z tego rozwiązania. Jednak ma ograniczony wpływ na użycie go przez kontrahenta.

eprasa.pl cd7c806033

Może uzgodnić z nim, aby również nie wykorzystywał identyfikatora zbiorczego przy regulowaniu płatności.

5. Faktura pro forma a faktura ustrukturyzowana

Wdrożenie KSeF jako obligatoryjnego modelu fakturowania rodzi pytania o status dokumentów powszechnie stosowanych w obrocie, **które jednak nie są fakturami w rozumieniu przepisów ustawy o VAT**. Jednym z kluczowych dokumentów tego typu jest tzw. faktura pro forma.

5.1. Charakter prawny tzw. faktury pro forma

Termin „faktura pro forma" nie występuje w ustawie o VAT. Jest to pojęcie wywodzące się z praktyki gospodarczej i handlowej, a nie z przepisów prawa podatkowego.

Faktura pro forma pełni rolę:

- **oferty handlowej** – szczegółowo określającej przedmiot transakcji, ceny jednostkowe oraz wartość końcową,
- **wezwania do zapłaty** – informującego kontrahenta o kwocie do zapłaty oraz danych do przelewu (np. numerze rachunku bankowego), co jest szczególnie istotne w przypadku przedpłat,
- **dokumentu informacyjnego** – służącego do celów wewnętrznych, logistycznych lub celnych (w określonych procedurach), niebędącego jednak dowodem księgowym dla celów VAT.

Ponieważ dokument ten nie potwierdza sprzedaży (dostawy towarów lub wykonania usługi) ani otrzymania zaliczki (w momencie jego wystawienia), **nie jest on fakturą w rozumieniu art. 2 pkt 31 ustawy o VAT**. W konsekwencji wystawienie faktury pro forma nie rodzi obowiązku podatkowego w VAT, nie dokumentuje zdarzenia gospodarczego podlegającego opodatkowaniu i nie daje nabywcy prawa do odliczenia VAT naliczonego.

5.2. Wyłączenie faktury pro forma z KSeF

Z uwagi na fakt, że KSeF służy do wystawiania, przesyłania i przechowywania faktur ustrukturyzowanych (będących fakturami w rozumieniu ustawy o VAT), **faktury pro forma są całkowicie wyłączone z KSeF.**

Wprowadzenie obowiązkowego KSeF od 2026 r. nie zmienia zasad postępowania z fakturami pro forma:

- forma dowolna – podatnicy nadal mogą wystawiać faktury pro forma w dowolnej postaci – najczęściej jako plik PDF przesyłany e-mailem lub dokument papierowy,
- dystrybucja poza systemem – przekazanie faktury pro forma kontrahentowi odbywa się kanałami tradycyjnymi (e-mailem, pocztą, poprzez portal klienta), z całkowitym pominięciem infrastruktury KSeF.

eprasa.pl cd7c806033

5.3. Ryzyko wprowadzania faktury pro forma do KSeF (art. 108 ustawy o VAT)

Istotnym zagrożeniem operacyjnym w nowym modelu fakturowania jest **omyłkowe przesłanie do KSeF dokumentu mającego pełnić funkcję faktury pro forma.**

System KSeF nie posiada odrębnego wzoru czy znacznika dla faktury pro forma. Każdy poprawny semantycznie i logicznie plik XML przesłany do systemu i opatrzony numerem KSeF staje się w świetle prawa pełnoprawną fakturą ustrukturyzowaną wprowadzoną do obiegu prawnego.

Jeżeli podatnik wystawi w KSeF fakturę (intencjonalnie jako fakturę pro forma), która zostanie zwalidowana i otrzyma numer KSeF, a transakcja nie miała jeszcze miejsca (i nie otrzymano zaliczki), podatnik naraża się na zastosowanie art. 108 ustawy o VAT. Przepis ten nakłada obowiązek zapłaty podatku wykazanego na fakturze, nawet jeśli czynność nie została dokonana. Taka „pusta faktura" w KSeF jest widoczna dla organów podatkowych niemal w czasie rzeczywistym i wymaga skorygowania (do zera) w celu uniknięcia sankcji, co generuje niepotrzebne obciążenie administracyjne.

Nigdy nie należy wysyłać do KSeF dokumentów, które pełnią jedynie funkcję oferty lub wezwania do zapłaty (faktury pro forma). W KSeF wystawia się wyłącznie faktury dokumentujące dostawy towarów, świadczenie usług lub otrzymane zaliczki.

6. Faktura ustrukturyzowana a inne dokumenty

Wejście w życie obowiązkowego KSeF wiążę się przede wszystkim ze zmianą postaci wystawianych faktur, natomiast wśród podatników często pojawiają się wątpliwości, czy zmianie ulegną inne dokumenty stosowane w praktyce jednostek, takie jak faktury wewnętrzne czy noty księgowe.

Faktura wewnętrzna

Faktura wewnętrzna to dokument księgowy, który wystawia się w ramach jednej organizacji. Najczęściej stosuje się ją w przypadku wystąpienia zdarzenia, które choć wymaga opodatkowania, to nie rodzi obowiązku wystawienia tradycyjnej faktury VAT.

W przeszłości obowiązek wystawiania takich faktur dotyczył nieodpłatnych czynności podlegających opodatkowaniu oraz dostawy towarów lub świadczenia usług, dla których podatnikiem jest nabywca.

Obecnie faktura wewnętrzna – podobnie jak faktura pro forma – nie jest formalnym dokumentem wymaganym na gruncie podatkowym. W praktyce fakturę wewnętrzną nadal stosuje się w celu udokumentowania ww. czynności. W konsekwencji, podobnie jak w przypadku faktury pro forma, **nie ma możliwości wystawienia faktury wewnętrznej w KSeF.** Oznacza to, że również w tym przypadku jednostka może stosować takie dokumenty na dotychczasowych zasadach, tj. wystawiać je poza KSeF.

eprasa.pl cd7c806033

Nota księgowa i nota korygująca

Jednostki sektora finansów publicznych często posługują się notami księgowymi w celu dokumentowania transakcji dokonywanych między nimi, np. jednostka organizacyjna wystawia notę na rzecz gminy z tytułu rozliczenia c.o. lub gmina wystawia notę na inną gminę z tytułu zwrotu kosztów dotacji na dzieci, które uczęszczają do przedszkola w innej gminie. W tym zakresie **KSeF nie wprowadza żadnych zmian. A zatem noty można wystawiać w takiej samej formie jak dotychczas, czyli poza KSeF.**

PRZYKŁAD 8

Czy noty księgowe wystawiane dla innych jednostek (np. szkoła i przedszkole wystawiają noty dla ośrodka pomocy społecznej za obiady uczniów – nota nie zawiera VAT) trzeba wystawiać i przekazywać za pomocą KSeF?

Obowiązek stosowania KSeF dotyczy wyłącznie faktur VAT w rozumieniu ustawy o VAT. Nie każdy dokument potocznie określany jako „faktura" stanowi fakturę VAT – nie są nimi m.in. faktury pro forma, faktury wewnętrzne.

Noty księgowe wystawiane między jednostkami budżetowymi, takie jak noty obciążeniowe wystawiane przez szkołę lub przedszkole na rzecz ośrodka pomocy społecznej z tytułu wyżywienia uczniów, nie są dokumentami, których wystawianie wynika z przepisów ustawy o VAT. A zatem **nie ma obowiązku wystawiania (przesyłania) not księgowych w KSeF.** Co więcej, nie jest to możliwe, nawet gdyby podatnik chciał wystawić (przesłać) taki dokument z użyciem KSeF.

Wprowadzenie KSeF nie ma bezpośredniego wpływu na wystawianie takich dokumentów lub obrót nimi. Procesy w tym zakresie powinny zatem funkcjonować tak jak dotychczas, w szczególności należy podkreślić, że po wprowadzeniu KSeF noty nie staną się fakturami.

Warto jednoznacznie uregulować w procedurach wewnętrznych, które dokumenty są wystawiane w KSeF, a które pozostają poza systemem.

PRZYKŁAD 9

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) wystawia noty księgowe do gmin obciążające je za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych. Czy po wejściu KSeF te noty muszą być wystawione w KSeF? Czy od 1 lutego lub 1 kwietnia 2026 r. zamiast not PCPR musi rozliczać się z gminami na podstawie faktur?

Nie, wejście w życie obowiązkowego KSeF nie powoduje zmiany zasad rozliczeń między PCPR a gminami. Noty księgowe wystawiane przez PCPR nie są fakturami w rozumieniu ustawy o VAT, w związku z czym nie podlegają wystawianiu w KSeF.

Tym samym ani od 1 lutego, ani od 1 kwietnia 2026 r. PCPR nie ma obowiązku zastępowania not księgowych fakturami ustrukturyzowanymi. Rozliczenia z gminami z tytułu pobytu dzieci w rodzinach zastępczych nadal można dokumentować na dotychczasowych zasadach, poza KSeF.

Jeśli chodzi o **noty korygujące**, które obecnie są wystawiane, zgodnie z art. 106k ustawy o VAT, w celu skorygowania tzw. błędów mniejszej wagi, to przepis ten został uchylony z dniem

eprasa.pl cd7c806033

1 lutego 2026 r. Oznacza to, że noty korygujące zostały całkowicie wyeliminowane z obrotu gospodarczego – niezależnie od tego, czy dotyczą faktury ustrukturyzowanej czy wystawionej poza KSeF.

Od 1 lutego 2026 r. noty korygujące są całkowicie wycofane z użycia.

W KSeF nie ma możliwości poprawienia czy podmiany faktury. System „przepuści" każdą pomyłkę, która nie wpływa na poprawność techniczną pliku faktury w XML. Oznacza to, że **od 1 lutego 2026 r. wszelkie błędy, również tzw. błędy mniejszej wagi, należy korygować za pomocą faktur korygujących wystawianych przez sprzedawcę.** Ważne jest zatem, aby przy wystawianiu faktur w KSeF dochować należytej staranności.

Faktura VAT marża

Wyjątkowym rodzajem faktur, które mogą być obsługiwane w KSeF, są faktury wystawiane w związku ze sprzedażą w procedurze marży dla biur podróży, towarów używanych, dzieł sztuki czy przedmiotów kolekcjonerskich i antyków (VAT marża). **Przepisy ustawy o KSeF nie wyłączają faktur VAT marża z zakresu KSeF.** Schema zawiera pola, które dotyczą w szczególności tego rodzaju transakcji. Tym samym, korzystając ze szczególnych procedur VAT marża, również można wystawiać wymagane przepisami faktury w KSeF.

Co więcej, pole dotyczące deklaracji zastosowania procedury marży jest obowiązkowe dla wszystkich podatników (o czym szerzej w rozdziale dotyczącym opisu poszczególnych elementów faktury). Oznacza to, że nawet jeśli podatnik nie korzysta z takiej procedury (a także innych procedur, np. metody kasowej), obowiązkowo musi zaznaczyć pole dotyczące tych procedur przez wskazanie wartości „2", która oznacza brak stosowania danej procedury.

Choć jest to szczególny rodzaj faktury, to jednostki mogą się spodziewać, że faktury VAT marża, np. za organizację wycieczki dla dzieci ze szkoły, również będą otrzymywać w KSeF.

Duplikaty faktur

Faktura ustrukturyzowana nie ulegnie zniszczeniu czy zaginięciu. Tym samym **nie ma konieczności wydawania jej duplikatów, gdyż w dowolnym momencie można uzyskać jej dodatkowy egzemplarz z KSeF** (w okresie 10 lat). Jest to niezaprzeczalna korzyść wynikająca z wystawiania i przechowywania faktur w KSeF.

Nie oznacza to jednak, że duplikaty faktur całkowicie znikną z chwilą wejścia w życie obowiązkowego KSeF. W ustawie o KSeF sformułowano **nowe okoliczności, w których podatnik jest zobowiązany do wystawienia duplikatu faktury.** Jeśli faktura udostępniona nabywcy w inny uzgodniony sposób (np. mailem), wygenerowana za pomocą KSeF, lub faktura wydana w okresie awarii albo niedostępności systemu ulegnie zniszczeniu lub zaginie po przesłaniu do KSeF, to **na wniosek nabywcy podatnik jest zobowiązany udostępnić tę fakturę ponownie.**

Do faktur wystawianych w KSeF nie trzeba wystawiać duplikatów, ponieważ faktury w KSeF są archiwizowane przez 10 lat.

Ustawodawca przewidział także możliwość wystawiania duplikatów do faktur innych niż faktury ustrukturyzowane (np. faktur dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej). W takich przypadkach zasady KSeF nie będą miały zastosowania, a duplikaty należy wystawiać tradycyjnie.

eprasa.pl cd7c806033

KSeF oznacza dla jednostek na pewno ograniczenie sytuacji, w których faktura zaginie lub ulegnie zniszczeniu, ponieważ dostęp do niej zawsze można uzyskać za pomocą systemu. Niemniej aby każda z jednostek organizacyjnych miała dostęp do właściwych dla siebie dokumentów, konieczne jest prawidłowe zarządzenie uprawnieniami oraz bieżąca komunikacja z kontrahentami w zakresie danych umieszczanych na fakturach.

Faktury stanowiące podstawę do rozliczeń pracownika z jednostką

Pracownicy jednostek często dokonują zakupów na rzecz jednostki, z których następnie rozliczają się z jednostką. Wydatki te są związane np. z zakupem artykułów spożywczych na potrzeby sekretariatu czy stołówki szkolnej, tankowaniem paliwa do samochodów służbowych, podróżami służbowymi (noclegi w hotelach, usługi gastronomiczne).

Fakturę za takie wydatki pracownik otrzymywał w miejscu zakupu towaru lub usługi (np. na stacji paliw), a następnie przekazywał ją jednostce (np. kasjerce) w celu rozliczenia i ujęcia w księgach rachunkowych.

Po wprowadzeniu obowiązku stosowania KSeF **fakturę dokumentującą wydatek poniesiony przez pracownika wystawia się i dostarcza jednostce przez KSeF razem ze wszystkimi fakturami zakupowymi jednostki.** W praktyce może się zdarzyć, że proces wystawienia faktury w KSeF wydłuży się lub nie będzie możliwości wydania wizualizacji faktury ustrukturyzowanej pracownikowi jednostki dokonującemu zakupu. Zasadniczo pracownik nie otrzyma faktury jako dokumentu potrzebnego do rozliczenia z pracodawcą. Wydaje się, że zasadne jest wydawanie w punktach sprzedaży bezpośredniej (takich jak sklepy stacjonarne, stacje paliw, restauracje) innego dokumentu potwierdzającego zakup w celach służbowych (np. wydruku, który wskazywałby na numer faktury według numeracji sprzedawcy, tak aby następnie istniał sposób połączenia faktury otrzymanej w KSeF z pracownikiem na podstawie otrzymanego przez niego dokumentu).

W efekcie wiele faktur za zakupy pracowników dotrze do jednostki wyłącznie przez KSeF i będą one wymieszane z innymi typami faktur zakupu, które zostaną przypisane do danej gminy (według jej NIP) lub do jednostki organizacyjnej (na podstawie jej NIP, jeśli zostanie dodatkowo wskazany w fakturze ustrukturyzowanej). **Dlatego kluczowe jest, aby jednostki miały opracowane procedury umożliwiające identyfikację odpowiedniego dokumentu i przypisanie go do właściwego wydatku pracownika w celu opisu i zatwierdzenia.**

Jednostki mogą **wprowadzić np. specjalne identyfikatory dla pracowników i zobowiązać ich, aby przy dokonywaniu zakupów żądali od sprzedawcy umieszczenia takiego identyfikatora na fakturze.** Dodatkowo kluczowe jest wskazanie na fakturze odpowiedniej jednostki organizacyjnej we właściwych polach schemy. Warto zatem przeszkolić pracowników, by domagali się prawidłowego umieszczenia tych danych na fakturze.

Procedury wewnętrzne i procesy powinny być tak zorganizowane, aby jednostka mogła skutecznie zarządzać fakturami za zakupy pracownicze. Ponadto trzeba się upewnić, że pracownicy wiedzą, jak dostarczać niezbędne informacje jednostce, aby zapewnić prawidłową identyfikację faktur.

Zważywszy na niepewność co do rodzaju dokumentu, jaki może otrzymać pracownik od sprzedawcy towaru lub usługi, proces ten powinien być elastyczny i uwzględniać różne scenariusze. Przede wszystkim **pracownicy powinni przestrzegać ustalonych procedur i dążyć**

eprasa.pl cd7c806033

do umieszczenia na fakturze nie tylko prawidłowych danych gminy, ale również NIP jednostki organizacyjnej, a także ustalonych unikatowych identyfikatorów umożliwiających przypisanie faktury do danej osoby wewnątrz jednostki. Może to być np.:

- adres e-mail,
- imię i nazwisko pracownika dokonującego zakupu,
- unikatowy numer lub kod pracownika,
- w przypadku zakupu paliwa – numer rejestracyjny pojazdu.

Mimo że nie zawsze dostawca będzie mieć możliwości umieszczenia takich informacji na fakturze, jeśli jednak to się uda, proces przypisania dokumentu do danego pracownika będzie znacznie ułatwiony.

Sprzedawcy natomiast, dbając o swój wizerunek i relacje z klientami, powinni wdrożyć do swoich procesów umieszczanie na fakturze dodatkowych danych, a także wydawanie nabywcom wizualizacji faktur lub innych dokumentów potwierdzających dokonane zakupy.

W przypadku wydania innego dokumentu potwierdzającego dokonaną transakcję (np. dokumentu nazwanego przez dany podmiot „potwierdzeniem sprzedaży"), który pracownik przedstawi jako dowód dokonania zakupu, konieczne jest zamieszczenie na nim odpowiednich danych pozwalających na połączenie tego dokumentu z fakturą, która wpłynie poprzez KSeF (np. numeru faktury oraz daty wystawienia faktury, przy założeniu, że jest przesyłana do KSeF tego samego dnia). Oprócz danych pozwalających na zidentyfikowanie samego pracownika powinny się na nim znajdować również informacje odnoszące się do samej faktury (data, numer faktury, kwota).

PRZYKŁAD 10

Jak należy postąpić w sytuacji, gdy pracownik dokona zakupu na rzecz jednostki (np. w markecie lub na stacji paliw), zapłaci gotówką i nie otrzyma faktury?

W przypadku gdy pracownik dokona zakupu w sklepie (np. w markecie lub na stacji paliw), zapłaci gotówką i nie otrzyma faktury, rozliczenie wydatku powinno uwzględniać zasady funkcjonowania KSeF. Pracownik odpowiedzialny za rozliczenia w jednostce powinien w pierwszej kolejności ustalić, czy sprzedawca wystawił fakturę ustrukturyzowaną i przesłał ją do KSeF.

W tym celu powinien uzyskać od pracownika dokonującego zakupu informacje pozwalające na identyfikację dokumentu w systemie, w szczególności NIP sprzedawcy, a także okoliczności i szczegóły transakcji, tj. datę zakupu i jego wartość. Na podstawie tych danych możliwe jest wyselekcjonowanie z KSeF właściwej faktury ustrukturyzowanej.

W procedurach wewnętrznych warto uregulować zakres informacji, które pracownik powinien przekazać po dokonaniu takiego zakupu, aby umożliwić sprawne rozliczenie wydatku.

Faktura wystawiona do paragonu

Zasadniczo podatnik jest zobowiązany wystawić fakturę na rzecz podatników VAT, chyba że sprzedaż jest zwolniona, wówczas takiego obowiązku nie ma (np. sprzedaż zwolniona w szkole). Ponadto jest również obowiązek wystawienia faktury na żądanie nabywcy niebędącego

eprasa.pl cd7c806033

podatnikiem VAT. Jednak nabywca musi zgłosić takie żądanie w terminie trzech miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty.

W przypadku sprzedaży zaewidencjonowanej przy zastosowaniu kasy rejestrującej potwierdzonej paragonem fiskalnym fakturę na rzecz podatnika VAT lub podatku od wartości dodanej wystawia się wyłącznie, jeżeli paragon potwierdzający dokonanie tej sprzedaży zawiera numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby VAT lub podatku od wartości dodanej.

Do końca czerwca 2023 r. w przypadku wystawienia faktury dotyczącej sprzedaży zarejestrowanej przy użyciu kasy rejestrującej do egzemplarza faktury u sprzedawcy trzeba było dołączyć paragon. W praktyce oznaczało to, że nabywca musiał zwrócić sprzedawcy paragon, aby na jego podstawie można było wystawić fakturę. Zasady te zmieniły się od 1 lipca 2023 r. w ramach nowelizacji z tzw. pakietu SLIM VAT 3. Obecne brzmienie przepisu wskazuje, że w przypadku paragonu w formie elektronicznej podatnik-sprzedawca może pozostawić w swojej dokumentacji numer dokumentu oraz numer unikatowy kasy rejestrującej, zamiast fizycznego paragonu. Nadal jednak w przypadku sprzedaży fiskalnej w sytuacji wystawienia faktury wymagane jest pozostawienie paragonu papierowego, jeśli podatnik nie stosuje e-paragonów, które są możliwe wyłącznie w przypadku kas online lub kas wirtualnych.

Zostały wprowadzone jednak kolejne zmiany w tym zakresie. W brzmieniu, które obowiązuje **od 1 lutego 2026 r.,** literalna treść art. 106h ustawy o VAT nakazuje pozostawienie w dokumentacji:

1) fizycznego paragonu albo
2) samego numeru dokumentu i numeru unikatowego kasy rejestrującej (bez ograniczenia tej drugiej opcji do paragonów elektronicznych).

Zmiana ta eliminuje wcześniejszy wymóg posiadania paragonu w formie elektronicznej. W praktyce oznacza to, że **podatnik może wystawić fakturę nawet wtedy, gdy nabywca nie zwróci mu papierowego paragonu.** Wystarczy, że ma w swojej dokumentacji dane dotyczące paragonu i kasy – niezależnie od formy, w jakiej paragon został wystawiony. W związku z tym, jeśli jednostka dokumentuje sprzedaż dla osób fizycznych na kasie rejestrującej i otrzyma żądanie wystawienia faktury, to do wystawienia takiej faktury nie potrzebuje już, aby nabywca zwrócił wydany paragon.

Faktura uproszczona (450 zł)

Faktura uproszczona to szczególny rodzaj faktury. Charakteryzuje się mniejszym zakresem danych niż wymagane w przypadku zwykłych faktur. Warunkiem wystawienia faktury uproszczonej jest, aby łączna kwota do zapłaty (czyli kwota brutto faktury) nie przekraczała 450 zł lub 100 euro, jeśli kwoty na fakturze wyrażone są w euro.

Zakres danych wymaganych dla faktury uproszczonej oraz konieczność umieszczenia na paragonie NIP nabywcy skutkują tym, że według stanowiska Ministerstwa Finansów paragony z NIP nabywcy o wartości do 450 zł/100 euro są uznawane za faktury uproszczone.

Po wprowadzeniu obowiązku korzystania z KSeF paragony z NIP nabywcy do kwoty 450 zł utracą status faktur uproszczonych. Jednocześnie Ministerstwo Finansów przewidziało **okres przejściowy** – do 31 grudnia 2026 r. nie ma jeszcze obowiązku wystawiania faktur w KSeF dla czynności dokumentowanych fakturami uproszczonymi do 450 zł/100 euro.

eprasa.pl cd7c806033

Jednak **od początku 2027 r.** do każdej takiej transakcji będzie już konieczność wystawiania faktury w KSeF – jeśli zaistnieje obowiązek wystawienia faktury, tzn. gdy będzie to faktura dla podatnika.

Jeśli jednostka korzystała zatem z uproszczonej formy fakturowania, traktując np. paragony z NIP o wartości do 450 zł/100 euro jak faktury, to powinna mieć na uwadze, że od 1 stycznia 2027 r. taki dokument nie będzie już uznawany za fakturę.

7. Rodzaj faktury w KSeF – VAT/ZAL/ROZ/KOR/KOR_ZAL/KOR_ROZ

Struktura logiczna e-faktury (FA) wymusza na wystawcy precyzyjne określenie typu dokumentu już **na poziomie nagłówka pliku XML.** Służy do tego obowiązkowe pole **RodzajFaktury**, które przyjmuje wartości ze ściśle zamkniętego katalogu (tzw. **słownika**).

Wybór odpowiedniego oznaczenia w polu RodzajFaktury jest kluczowy nie tylko dla poprawnej walidacji pliku przez bramkę Ministerstwa Finansów, ale również determinuje zakres danych obowiązkowych w dalszej części struktury (np. konieczność podania numeru faktury korygowanej lub faktur zaliczkowych).

W obowiązującej schemie mamy do wyboru następujące rodzaje faktur:

- faktura podstawowa (VAT),
- faktury zaliczkowe i rozliczeniowe (ZAL i ROZ),
- faktury korygujące (KOR, KOR_ZAL, KOR_ROZ),
- faktura uproszczone (UPR).

7.1. Faktura podstawowa (VAT)

Oznaczenie w schemie (wartość w polu RodzajFaktury): **VAT**

Jest to najczęściej występujący typ dokumentu w obrocie gospodarczym. Oznaczenie VAT należy stosować dla faktur dokumentujących:

- dostawę towarów lub wykonanie usługi (po ich zakończeniu),
- wewnątrzwspólnotową dostawę towarów (WDT),
- eksport towarów,
- sprzedaż zwolnioną z VAT.

Co istotne, kod VAT jest domyślnym wyborem dla wszystkich transakcji, które nie mieszczą się w specyficznych kategoriach faktur zaliczkowych lub korygujących. Wystawienie faktury z oznaczeniem VAT dokumentuje pełną wartość transakcji (lub jej część, w przypadku faktury częściowej, ale nie zaliczkowej w rozumieniu ustawy o VAT). Wiąże się z obowiązkiem podatkowym na zasadach ogólnych.

eprasa.pl cd7c806033

7.2. Faktury zaliczkowe i rozliczeniowe (ZAL i ROZ)

System KSeF kładzie duży nacisk na prawidłowe powiązanie faktur zaliczkowych z fakturą końcową (rozliczeniową). Służą do tego dwa dedykowane kody.

7.2.1. Faktura zaliczkowa (ZAL)

Oznaczenie w schemie (wartość w polu RodzajFaktury): **ZAL**

Fakturę z oznaczeniem ZAL wystawia się w celu udokumentowania otrzymania całości lub części zapłaty przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi (art. 106b ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT).

Wybór tego rodzaju faktury w strukturze logicznej wiąże się z obowiązkiem zawarcia w fakturze informacji dotyczących zamówienia lub umowy, której dotyczy zaliczka.

7.2.2. Faktura rozliczeniowa (ROZ)

Oznaczenie w schemie (wartość w polu RodzajFaktury): **ROZ**

Jest to faktura wystawiana po dokonaniu dostawy towarów lub wykonaniu usługi, w sytuacji gdy wcześniej wystawiono co najmniej jedną fakturę zaliczkową (ZAL), a faktura końcowa ma na celu rozliczenie pozostałej części należności.

Istotą techniczną faktury ROZ jest obowiązek wykazania w niej numerów KSeF wszystkich wcześniejszych faktur zaliczkowych związanych z daną transakcją (w węźle FaZaliczkowa). Dzięki temu system buduje pełną historię transakcji od pierwszej złotówki zaliczki aż do finalnego rozliczenia.

Jeśli faktura zaliczkowa obejmowała 100% wartości zamówienia, podatnik nie ma obowiązku wystawiania „zerowej" faktury końcowej (chyba że chce), ale jeśli zdecyduje się to zrobić, powinien użyć oznaczenia ROZ.

7.3. Faktury korygujące (KOR, KOR_ZAL, KOR_ROZ)

W KSeF nie funkcjonują noty korygujące. Wszelkie błędy oraz zmiany warunków transakcji (zwroty, rabaty, pomyłki) rozlicza się przy użyciu faktur korygujących. Ze względu na specyfikę korygowanego dokumentu pierwotnego schema rozróżnia **trzy podtypy korekt.**

Wspólną cechą wszystkich podanych typów jest obowiązek wypełnienia węzła **DaneFaKorygowanej**, w którym należy wskazać numer KSeF faktury pierwotnej (lub jej numer własny, jeśli była wystawiona poza KSeF).

7.3.1. Faktura korygująca podstawowa (KOR)

Oznaczenie w schemie (wartość w polu RodzajFaktury): **KOR**

Służy do korygowania faktur oznaczonych pierwotnie jako VAT. Jest to standardowa korekta *in minus* lub *in plus*. Stosuje się ją w przypadku udzielenia rabatu, zwrotu towaru,

eprasa.pl cd7c806033

podwyższenia ceny lub poprawy błędów formalnych (np. w danych nabywcy, nazwie towaru) na zwykłej fakturze sprzedażowej.

7.3.2. Faktura korygująca fakturę zaliczkową (KOR_ZAL)

Oznaczenie w schemie (wartość w polu RodzajFaktury): **KOR_ZAL**

Jest to dedykowany typ dokumentu służący wyłącznie do korygowania faktur zaliczkowych (ZAL). Należy go stosować w sytuacjach takich jak:

- zwrot zaliczki (np. z powodu rozwiązania umowy),
- zmiana wysokości zaliczki,
- błąd w danych na fakturze zaliczkowej.

Wyodrębnienie tego typu pozwala organom podatkowym łatwiej analizować przepływy związane z odwracaniem obowiązku podatkowego powstałego przy otrzymaniu płatności.

7.3.3. Faktura korygująca fakturę rozliczeniową (KOR_ROZ)

Oznaczenie w schemie (wartość w polu RodzajFaktury): **KOR_ROZ**

Jest to typ korekty, który należy stosować do korygowania faktur rozliczeniowych (ROZ). Specyfika tego dokumentu polega na tym, że korekta może zarówno dotyczyć części „końcowej" transakcji, jak i wpływać na rozliczenie wcześniejszych zaliczek. Wybór KOR_ROZ sygnalizuje, że korygowana jest transakcja, która w swojej historii posiadała etap zaliczkowania.

7.4. Faktura uproszczona (UPR)

Oznaczenie w schemie (wartość w polu RodzajFaktury): **UPR**

Oznaczenie UPR jest dedykowane dla tzw. faktur uproszczonych. Zgodnie z art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT fakturę taką można wystawić w przypadku, gdy kwota należności ogółem nie przekracza 450 zł lub 100 euro (jeżeli kwota ta określona jest w euro).

Specyfika tego rodzaju dokumentu w strukturze logicznej polega na węższym zakresie wymaganych danych. Wybór kodu UPR dopuszcza pominięcie imienia i nazwiska (lub nazwy) nabywcy oraz jego adresu, pod warunkiem że dokument zawiera numer identyfikacji podatkowej (NIP) nabywcy.

Mimo że przepisy o VAT pozwalają na pewne uproszczenia, w systemie KSeF obecność numeru NIP nabywcy na fakturze UPR jest technicznie niezbędna, aby system mógł poprawnie zidentyfikować odbiorcę i udostępnić mu fakturę.

7.5. Rodzaje faktur – podsumowanie

W tabeli 7 przedstawiono zestawienie kodów faktur stosowanych w KSeF wraz z opisem ich zastosowania oraz danymi, które należy obowiązkowo uwzględnić w pliku XML dla każdego rodzaju dokumentu.

eprasa.pl cd7c806033

Tabela 7. Kody faktur w KSeF – rodzaje i wymagane dane

Kod – rodzaj faktury	Opis	Wymagane szczególne dane w XML
VAT	Standardowa faktura sprzedaży.	Brak specyficznych powiązań.
ZAL	Faktura dokumentująca wpłatę zaliczki.	Obowiązkowo dane o zamówieniu.
ROZ	Faktura końcowa po zaliczkach.	**Wymagane** numery faktur zaliczkowych (FaZaliczkowa).
KOR	Korekta faktury podstawowej (VAT).	**Wymagane** dane faktury korygowanej (DaneFaKorygowanej).
KOR_ZAL	Korekta faktury zaliczkowej (ZAL).	**Wymagane** dane faktury korygowanej (DaneFaKorygowanej).
KOR_ROZ	Korekta faktury rozliczeniowej (ROZ).	**Wymagane** dane faktury korygowanej (DaneFaKorygowanej).
UPR	Faktura uproszczona	Faktura może zawierać węższy zakres danych niż faktura podstawowa.

Właściwe mapowanie dokumentów z systemu finansowo-księgowego jednostki na podane typy w strukturze XML jest fundamentem poprawnego wdrożenia KSeF w jednostce. Błąd w tym zakresie (np. wystawienie korekty KOR do faktury ZAL) nie skutkuje odrzuceniem pliku przez KSeF (jeśli jest poprawny składniowo), ale doprowadzi do niespójności w ewidencji analitycznej i potencjalnych problemów podczas kontroli podatkowej, a także może wiązać się z uznaniem faktury za wadliwą.

8. Szczegółowe omówienie budowy faktury ustrukturyzowanej

E-faktura w KSeF nie jest zwykłym obrazem dokumentu (jak plik PDF), lecz ustrukturyzowanym zbiorem danych, który ma **ściśle określoną budowę hierarchiczną**. Strukturę tę można porównać do drzewa genealogicznego lub wielopoziomowego planu kont – dane ogólne zawierają w sobie dane szczegółowe.

W pracy księgowego istotne jest, aby umieć odczytywać zawartość faktury ustrukturyzowanej bezpośrednio z pliku XML. Choć programy księgowe oferują wizualizacje, samodzielna analiza kodu pozwala **precyzyjnie sprawdzić kwoty, daty, numery faktur i szczegóły dotyczące VAT**, a także wychwycić potencjalne niejasności lub błędy w danych. Dzięki temu można **uniknąć pomyłek przy księgowaniu i weryfikacji dokumentów**, co jest szczególnie ważne w sytuacjach nietypowych lub spornych.

Przede wszystkim jednak przedstawiona w tym rozdziale analiza stanowi praktyczne wsparcie na etapie wdrożenia i konfiguracji systemów finansowo-księgowych.

eprasa.pl cd7c806033

Wskazano, które informacje biznesowe trafiają do konkretnych elementów schemy. Wiedza ta jest niezbędna do poprawnego zmapowania danych, co z kolei gwarantuje, że wystawiane faktury przejdą pozytywnie proces walidacji w bramce Ministerstwa Finansów i będą poprawnie interpretowane przez systemy odbiorców.

8.1. Koncepcja struktury – węzły, sekwencje, pola

Aby poprawnie interpretować zawartość e-faktury (zarówno po stronie wystawcy, jak i odbiorcy w jednostce), należy rozróżniać **trzy podstawowe elementy budujące ten plik:**

1) węzły,

2) sekwencje,

3) pola.

8.1.1. Węzły (grupy danych)

Węzeł to element pełniący funkcję organizacyjną. Można go przyrównać do teczki lub katalogu, który sam w sobie nie zawiera wartości (np. kwoty czy daty), ale służy do logicznego grupowania powiązanych ze sobą informacji. Węzły porządkują strukturę faktury, dzięki czemu systemy księgowe wiedzą, które dane dotyczą sprzedawcy, które nabywcy, a które płatności.

- **Cel:** Uporządkowanie danych w logiczne bloki tematyczne.
- **Przykład:** Węzeł **Adres**

W strukturze e-faktury element Adres jest tylko nagłówkiem grupy. Dopiero wewnątrz niego znajdują się konkretne informacje, takie jak ulica, numer domu czy miejscowość. Dzięki temu wszystkie dane adresowe są „trzymane" w jednym miejscu i nie mieszają się z innymi danymi podmiotu.

8.1.2. Sekwencje (listy powtarzalne)

Sekwencja to specyficzny rodzaj węzła, który pozwala na wielokrotne wprowadzanie tego samego rodzaju danych. W tradycyjnej księgowości odpowiada to tabelom, w których liczba wierszy może być różna w zależności od dokumentu (np. faktura może mieć jedną pozycję sprzedaży, ale może mieć ich również kilkadziesiąt).

- **Cel:** Obsługa list i zestawień, gdzie liczba pozycji nie jest z góry znana (relacja „jeden do wielu").
- **Przykład:** Sekwencja **FakturaWiersz**

Każda pozycja na fakturze (np. usługa doradcza, dostawa materiałów biurowych) stanowi osobny element tej sekwencji. Jeżeli faktura dokumentuje sprzedaż pięciu różnych towarów, sekwencja FakturaWiersz wystąpi w pliku pięć razy – każda z osobnymi danymi o nazwie, cenie i stawce VAT.

eprasa.pl cd7c806033

8.1.3. Pola (elementy z wartościami)

Pola to najniższy, najbardziej szczegółowy poziom struktury. To właśnie w polach zapisywane są konkretne wartości merytoryczne, które interesują księgowego. Każde pole musi znajdować się wewnątrz odpowiedniego węzła.

- **Cel:** Przechowywanie konkretnej danej (wartości).
- **Przykład:** Pole **P_15** (Kwota należności ogółem)

Jest to konkretne miejsce w strukturze, w którym wpisana jest ostateczna kwota do zapłaty (brutto). Innym przykładem jest pole zawierające NIP kontrahenta lub datę wystawienia faktury.

8.2. Typy danych w polach

Kluczową cechą struktury logicznej KSeF jest ścisła dyscyplina danych. W pola papierowej faktury można było wpisać dowolną treść. W e-fakturze każde pole ma z góry narzucony **typ danych**, którego nie wolno zmieniać. Próba wpisania tekstu w pole liczbowe spowoduje odrzucenie faktury przez system (błąd walidacji).

W schemie e-faktury występują poniższe typy danych:

1. **Typ tekstowy:** Służy do wpisywania nazw, opisów czy adresów (np. nazwa towaru, ulica). Często posiada limit znaków (np. do 256).
2. **Typ liczbowy (kwotowy):** Przeznaczony wyłącznie dla liczb. Służy do zapisu kwot, stawek podatku i ilości towaru. W systemach komputerowych separatorem groszy jest kropka, a nie przecinek (np. 1250.50).
3. **Typ daty i czasu:** Wymaga zapisu w ściśle określonym formacie „Rok-Miesiąc-Dzień" (np. 2026-04-01).
4. **Typ logiczny (Tak/Nie):** Pole wyboru, które przyjmuje tylko jedną z dwóch wartości: 1 (prawda/tak) lub 0 (fałsz/nie). Stosuje się je np. przy procedurach szczególnych (czy występuje procedura marży? – zaznaczamy 1 lub 0).
5. **Typ słownikowy (wybór z listy):** Pole, w którym nie wpisuje się własnej treści, lecz należy wybrać jeden z dopuszczalnych kodów (np. kod waluty PLN lub kod kraju PL).

8.3. Statusy elementów – obowiązkowe, opcjonalne, fakultatywne, warunkowe

Przy wypełnianiu e-faktury w jednostce księgowy musi mieć świadomość, że „puste pole" może oznaczać zupełnie co innego w zależności od definicji danego elementu w strukturze logicznej. W systemie KSeF o tym, czy dane pole należy wypełnić, decyduje splot reguł technicznych (walidacja schemy XSD) oraz przepisów ustawy o VAT.

Z perspektywy wdrożeniowej statusy te są kluczową wytyczną przy **mapowaniu danych** z systemów jednostek do schemy faktury ustrukturyzowanej. Konfiguracja systemu finansowo-księgowego musi być przeprowadzona w taki sposób, aby dla **pól**:

eprasa.pl cd7c806033

- **obligatoryjnych** system bezwzględnie wymuszał podanie wartości (blokując wysyłkę w przypadku ich braku),
- **opcjonalnych i warunkowych** zaimplementowana została odpowiednia logika (algorytm), która automatycznie uzupełni dane tylko w określonych sytuacjach biznesowych, a w innych pozostawi pole puste, nie powodując błędu walidacji.

Wyróżniamy **pięć głównych statusów elementów**, które determinują sposób pracy z formularzem faktury.

8.3.1. Elementy obowiązkowe (obligatoryjne)

Są to fundamenty konstrukcji e-faktury. Elementy te są bezwzględnie wymagane przez schemat techniczny. Ich niewypełnienie jest niemożliwe – system informatyczny (lub bramka KSeF) po prostu nie przepuści takiego pliku, tylko wskaże błąd krytyczny (tzw. błąd walidacji).

- **Charakterystyka:** Muszą wystąpić w każdej fakturze, bez względu na rodzaj transakcji, status kontrahenta czy stawkę VAT.
- **Przykład:** Status obligatoryjny mają pola przeznaczone np. na NIP sprzedawcy, datę wystawienia faktury, walutę (np. PLN). Wygenerowanie pliku XML, w którym nie zostanie wpisane pole KodWaluty, spowoduje odrzucenie pliku przez KSeF ze względu na brak obligatoryjnego elementu, jakim jest właśnie KodWaluty.

8.3.2. Elementy opcjonalne (wymagane prawnie w określonych sytuacjach)

Jest to najliczniejsza i najbardziej newralgiczna grupa pól w strukturze KSeF. Z technicznego punktu widzenia są one **nieobowiązkowe** (system przyjmie fakturę bez tych danych), jednak z punktu widzenia przepisów podatkowych stają się **obowiązkowe**, jeśli zaistnieją konkretne okoliczności gospodarcze.

- **Charakterystyka:** Walidator techniczny przepuści puste pole, ponieważ system nie wie, czy w danej transakcji wystąpił dany obowiązek (np. czy towar podlega odwrotnemu obciążeniu lub jaką stawką powinna być opodatkowana sprzedaż). Odpowiedzialność za decyzję spoczywa w 100% na wystawcy.
- **Przykład:** Węzły przeznaczone na podanie podsumowania wartości sprzedaży dla poszczególnych stawek – nie ma konieczności tworzenia węzłów dotyczących sprzedaży opodatkowanej stawkami 3, 5 czy 8% w fakturze dokumentującej sprzedaż opodatkowaną stawką podstawową.

8.3.3. Elementy fakultatywne (całkowicie dobrowolne)

Są to pola, które nie są wymagane ani przez walidację techniczną, ani przez ustawę o VAT. Zostały wprowadzone do struktury, aby ułatwić komunikację biznesową, procesowanie płatności lub wewnętrzną organizację dokumentów.

eprasa.pl cd7c806033

- **Charakterystyka:** Ich wypełnienie zależy wyłącznie od woli wystawcy lub ustaleń umownych z kontrahentem. Pominięcie tych danych nie rodzi żadnych skutków prawnych ani technicznych.
- **Przykład:**
  - Numer telefonu kontaktowego lub adres e-mail.
  - Dodatkowe uwagi w stopce faktury.
  - Wewnętrzne numery ewidencyjne, sygnatury spraw, numery PKWiU/CN (gdy nie są niezbędne do określenia stawki).

8.3.4. Elementy wyboru (logika „albo-albo”)

Struktura logiczna KSeF w wielu miejscach wymusza na użytkowniku podjęcie decyzji. Są to specjalne węzły, w których system oczekuje wypełnienia **dokładnie jednego** z dostępnych wariantów.

- **Charakterystyka:** Nie można wypełnić obu pól jednocześnie (błąd techniczny) ani nie można pominąć obu (jeśli sekcja jest obowiązkowa). Należy wybrać jedną ścieżkę.
- **Przykład:** Opisanie daty sprzedaży:
  - Wariant A: jedna data właściwa dla całej faktury – pole P_6.
  - Wariant B: wskazanie okresu, jakiego dotyczy faktura – węzeł składający się z pól P_6_Od i P_6_Do.

8.3.5. Elementy warunkowe (zależne od elementu nadrzędnego)

Jest to specyficzna kategoria techniczna, mogąca sprawiać trudności w zrozumieniu. Są to pola, które same w sobie wydają się obowiązkowe, ale ich wymagalność aktywuje się **dopiero wtedy, gdy zdecydujemy się wypełnić węzeł nadrzędny (grupę danych)**.

Działa tu zasada: *Jeśli powiedziałeś A (wypełniłeś nagłówek sekcji), musisz powiedzieć B (wypełnić szczegóły w środku)*.

- **Charakterystyka:** Jeśli cały węzeł nadrzędny jest opcjonalny i go pominiemy, pola wewnątrz nie są wymagane. Jeśli jednak wprowadzimy węzeł nadrzędny (nawet częściowo), pola wewnątrz stają się technicznie obowiązkowe dla zachowania spójności struktury.
- **Przykład:**
  - **Węzeł Platnosc (Warunki płatności):** Cała sekcja płatności może zostać pominięta – przepisy nie wymagają podawania numerów rachunków do płatności czy terminów zapłaty na fakturach. Niemniej najczęściej takie informacje są podawane na fakturze. Jeśli zatem dodamy węzeł Platnosc, system **wymusi** na nas wypełnienie pola z terminem płatności lub formą płatności. Nie można stworzyć „pustej” sekcji płatności.

eprasa.pl cd7c806033

– **Węzeł DaneFaKorygowanej:** w zwykłej fakturze ten węzeł nie wystąpi. Przy fakturze korygującej staje się jednak obowiązkowy, a wraz z nim obowiązkowe stają się pola wewnątrz niego (np. numer faktury korygowanej).
– **Węzeł Podmiot3 (np. Odbiorca, inny niż Nabywca czy też jednostka podrzędna JST):** Zasadniczo nie ma obowiązku wskazywania danych dodatkowych podmiotów, jeżeli jednak taki obowiązek wystąpi bądź taka będzie wola wystawcy i zdecyduje się na wypełnienie węzła Podmiot3, obowiązkowo będzie należało wypełnić wewnątrz tego węzła element DaneIdentyfikacyjne.

8.4. Dane techniczne – nagłówek e-faktury

Element Naglowek stanowi techniczną metrykę faktury. W tej części pliku zapisywane są kluczowe parametry, takie jak czas utworzenia dokumentu, wariant zastosowanego wzoru (schemy) oraz identyfikacja systemu księgowego. Jest to sekcja niemal w całości obligatoryjna – jedynym polem, które wystawca może pominąć, jest pole SystemInfo.

Tabela 8. **Elementy występujące w węźle Naglowek**

Element	Opis	Status
Naglowek	Typ elementu: Węzeł Zawiera techniczne informacje o dokumencie.	Obligatoryjny
Naglowek/KodFormularza	Typ elementu: Pole Posiada stałe atrybuty dla danej wersji schemy: kodSystemowy oraz wersjaSchemy.	Obligatoryjny
Naglowek/ WariantFormularza	Typ elementu: Pole Zawiera stałą informację o zastosowanym wariancie formularza. Może zostać zmieniony po wprowadzeniu nowej wersji schemy.	Obligatoryjny
Naglowek/ DataWytworzeniaFa	Typ elementu: Pole Zawiera datę i czas wytworzenia faktury – pliku XML. Jest to data techniczna, która nie wywołuje skutków podatkowych, ale może być brana pod uwagę w testach analitycznych prowadzonych przez organy podatkowe. Nie należy utożsamiać tej daty z datą wystawienia faktury prezentowaną w polu P_1.	Obligatoryjny
Naglowek/SystemInfo	Typ elementu: Pole Można w nim podać nazwę wykorzystywanego systemu informatycznego.	Fakultatywny

8.5. Dane podmiotów – Podmioty 1, 2 i 3, czyli sprzedawca, nabywca i inni uczestnicy transakcji

Kolejnym krokiem w budowaniu e-faktury jest zdefiniowanie podmiotów biorących udział w transakcji. W strukturze logicznej KSeF przyjęto bardzo uporządkowany model identyfikacji stron, przypisując im kolejne numery węzłów.

eprasa.pl cd7c806033

Fundamentem każdej faktury są **dwa elementy obligatoryjne**, które muszą wystąpić zawsze:

- **Podmiot1** – to węzeł zarezerwowany dla **Sprzedawcy** (wystawcy faktury),
- **Podmiot2** – to węzeł przeznaczony dla **Nabywcy** (podatnika VAT).

System przewiduje jednak sytuacje bardziej złożone, w których w rozliczeniu uczestniczą inne podmioty. W tym celu stworzono **elementy dodatkowe (nieobowiązkowe):**

- **Podmiot3** – jest to węzeł „pomocniczy", służący do wskazania każdej innej strony zaangażowanej w proces, która nie jest ani sprzedawcą, ani głównym nabywcą. **Dla JST węzeł ten ma znaczenie kluczowe.** W modelu scentralizowanych rozliczeń VAT jako Nabywcę (Podmiot2) wskazujemy zazwyczaj gminę lub miasto. Natomiast konkretną jednostkę organizacyjną, która faktycznie dokonuje zakupu i odbiera towar (np. szkołę, przedszkole czy OPS), należy wykazać właśnie w węźle Podmiot3 (z rolą „JST-Odbiorca"). Umożliwia to systemom księgowym automatyczne przypisanie kosztu do właściwej placówki, mimo że faktura wystawiona jest na gminę.
- **PodmiotUpowazniony** – to specyficzny węzeł używany w sytuacjach szczególnych, gdy faktury nie wystawia sam podatnik, lecz podmiot działający w jego imieniu na mocy prawa, np. komornik sądowy, organ egzekucyjny lub przedstawiciel podatkowy.

8.5.1. Podmiot1 – sprzedawca

Węzeł Podmiot1 jest przeznaczony do podania danych identyfikacyjnych podatnika – sprzedawcy, tj. imienia i nazwiska (w przypadku osób prowadzących JDG) lub nazwy sprzedawcy towarów lub usług (w przypadku pozostałych podatników), NIP oraz jego danych adresowych i – opcjonalnie – danych kontaktowych. Jest to węzeł obligatoryjny.

Tabela 9. Elementy w węźle Podmiot1

Element	Opis	Status
PrefiksPodatnika	Typ elementu: Pole Można w nim podać kod (prefiks) podatnika VAT UE. Z uwagi na fakt, że w polu sprzedawcy należy zawsze wskazać podmiot zarejestrowany w Polsce, możliwość podawania prefiksu została ograniczona wyłącznie do prefiksu „PL".	Opcjonalny
NrEORI	Typ elementu: Pole Można w nim podać numer EORI podatnika (sprzedawcy).	Fakultatywny
DaneIdentyfikacyjne	Typ elementu: Węzeł Zawiera dane identyfikujące podatnika: NIP oraz imię i nazwisko lub nazwę.	Obligatoryjny
DaneIdentyfikacyjne /NIP	Typ elementu: Pole Zawiera NIP sprzedawcy, stanowiący odrębny typ danych zdefiniowany jako *TNrNIP.* Wskazany typ wymaga dla jego poprawnego wypełnienia podania 10 cyfr spełniających reguły walidacji polskiego numeru NIP.	Obligatoryjny

eprasa.pl cd7c806033

DaneIdentyfikacyjne/ Nazwa	Typ elementu: Pole Zawiera imię i nazwisko lub nazwę sprzedawcy.	Obligatoryjny
Adres	Typ elementu: Węzeł Zawiera dane adresowe podatnika.	Obligatoryjny
Adres/KodKraju	Typ elementu: Pole Zawiera dwuliterowy kod kraju wybierany z wartości słownikowych zdefiniowanych w schemie.	Obligatoryjny
Adres/AdresL1	Typ elementu: Pole Zawiera pełny adres podatnika – obecna wersja nie wymaga dzielenia np. ulicy, miasta, kodu pocztowego na odrębne pola – wszystkie te dane należy wskazać w tym polu.	Obligatoryjny
Adres/AdresL2	Typ elementu: Pole Jest to rezerwowe pole przeznaczone do wpisania adresu podatnika, jeśli wymagane dane nie mieszczą się w polu AdresL1 (przekraczają dopuszczalną liczbę znaków).	Fakultatywny
Adres/GLN	Typ elementu: Pole Można w nim podać Globalny Numer Lokalizacyjny.	Fakultatywny
AdresKoresp	Typ elementu: Węzeł Można w nim podać adres korespondencyjny podatnika. Jak wskazuje status elementu, nie jest on wymagany przepisami – można go wypełnić, jeśli istnieje taka potrzeba, natomiast nie ma takiego obowiązku.	Fakultatywny
AdresKoresp/KodKraju	Typ elementu: Pole Zawiera dwuliterowy kod kraju wybierany z wartości słownikowych zdefiniowanych w schemie.	Warunkowy
AdresKoresp/AdresL1	Typ elementu: Pole Zawiera pełny adres korespondencyjny – obecna wersja nie wymaga dzielenia np. ulicy, miasta, kodu pocztowego na odrębne pola – wszystkie te dane należy wskazać w tym polu.	Warunkowy
AdresKoresp/AdresL2	Typ elementu: Pole Jest to rezerwowe pole przeznaczone do wpisania adresu korespondencyjnego, jeśli wymagane dane nie mieszczą się w polu AdresL1 (przekraczają dopuszczalną liczbę znaków).	Fakultatywny
AdresKoresp/GLN	Typ elementu: Pole Można w nim podać Globalny Numer Lokalizacyjny.	Fakultatywny
DaneKontaktowe	Typ elementu: Węzeł Można w nim podać dane kontaktowe podatnika.	Fakultatywny
DaneKontaktowe/Email	Typ elementu: Pole Można w nim podać adres e-mail podatnika.	Fakultatywny
DaneKontaktowe/Telefon	Typ elementu: Pole Można w nim podać numer telefonu podatnika.	Fakultatywny

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
StatusInfoPodatnika	Typ elementu: Pole Jest to pole wyboru, w którym można podać jedną z wartości słownikowych od 1 do 4, gdzie poszczególne liczy oznaczają poniższe statusy: 1 – faktura dokumentująca sprzedaż dokonywaną przez podatnika znajdującego się w stanie likwidacji, 2 – faktura dokumentująca sprzedaż dokonywaną przez podatnika, który jest w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego, 3 – faktura dokumentująca sprzedaż dokonywaną przez podatnika znajdującego się w stanie upadłości, 4 – faktura dokumentująca sprzedaż dokonywaną przez przedsiębiorstwo w spadku.	Fakultatywny

PRZYKŁAD 11

Fragment pliku XML z uzupełnionymi danymi sprzedawcy

```
<Podmiot1>
    <DaneIdentyfikacyjne>
        <NIP>9999999999</NIP>
        <Nazwa>Gmina Przykładowo</Nazwa>
    </DaneIdentyfikacyjne>
    <Adres>
        <KodKraju>PL</KodKraju>
        <AdresL1>ul. Kwiatowa 1</AdresL1>
        <AdresL2>00-001 Przykładowo</AdresL2>
    </Adres>
    <DaneKontaktowe>
        <Email>abc@przykladowo-gmina.pl</Email>
        <Telefon>667444555</Telefon>
    </DaneKontaktowe>
</Podmiot1>
```

8.5.2. Podmiot2 – nabywca

Konstrukcja węzła **Podmiot2** (Nabywca) jest bliźniaczo podobna do węzła sprzedawcy, jednak została zaprojektowana z większą elastycznością w zakresie identyfikacji. Oprócz standardowego NIP sekcja DaneIdentyfikacyjne pozwala na użycie innych numerów podatkowych lub wskazanie, że nabywca nie posiada żadnego identyfikatora. Dodatkowo przewidziano tu miejsce na wewnętrzne numery ewidencyjne, takie jak fakultatywne pola NrKlienta czy IDNabywcy.

Istotną nowością w strukturze FA(3), wprowadzoną w odpowiedzi na postulaty podatników, a w szczególności JST, są dwa nowe, **obligatoryjne pola techniczne** wewnątrz węzła nabywcy:

eprasa.pl cd7c806033

- **Pole JST** – służy do oznaczenia, czy faktura jest związana z jednostką podległą samorządu terytorialnego (np. szkołą, przedszkolem, ośrodkiem pomocy społecznej, zakładem budżetowym).
- **Pole GV** – informuje, czy transakcja dotyczy członka Grupy VAT.

Pola te mają charakter „znaczników" (przyjmują wartość „1" – tak, lub „2" – nie). Ich celem jest ułatwienie automatycznego przypisywania faktur do właściwych jednostek merytorycznych wewnątrz dużych struktur (JST, grupy VAT), co wcześniej sprawiało wiele trudności.

Wpisanie wartości „1" w polu JST **nie wymusza automatycznie** na poziomie technicznym wypełnienia węzła Podmiot3. System KSeF przyjmie fakturę, która ma znacznik JST=1, a nie zawiera danych konkretnej jednostki podrzędnej w węźle Podmiot3.

Jest to jednak rozwiązanie niezalecane funkcjonalnie. Aby jednostka podległa (np. szkoła) mogła **samodzielnie pobrać fakturę** i widzieć ją w systemie po zalogowaniu na swoje uprawnienia, **muszą zostać spełnione łącznie dwa warunki:**

1) należy wypełnić węzeł Podmiot3 danymi tej konkretnej jednostki,

2) jednostka ta musi posiadać w systemie KSeF nadane uprawnienia (przypisane do jej unikalnego identyfikatora wewnętrznego lub NIP-u, jeśli go posiada).

Samo zaznaczenie pola JST bez wskazania danych w Podmiot3 jest jedynie informacją o udziale w transakcji jednostki podrzędnej, ale nie przekieruje faktury bezpośrednio do jednostki podległej.

Tabela 10. Elementy w węźle Podmiot2

Element	Opis	Status
NrEORI	Typ elementu: Pole Można w nim podać numer EORI nabywcy.	Fakultatywny
DaneIdentyfikacyjne	Typ elementu: Węzeł Zawiera dane identyfikujące nabywcę – identyfikator podatkowy oraz imię i nazwisko lub nazwę. Należy zwrócić uwagę, że w zakresie identyfikatora podatkowego nabywcy przyjęto konstrukcję wyboru, gdzie należy wybrać jeden z elementów służących podaniu identyfikatora: Pole NIP/sekwencję KodUE i NrVATUE/sekwencję KodKraju i NrID/Pole BrakID.	Obligatoryjny
DaneIdentyfikacyjne/NIP	Typ elementu: Pole Można w nim podać NIP nabywcy, stanowiący odrębny typ danych zdefiniowany jako *TNrNIP.* Wskazany typ wymaga dla jego poprawnego wypełnienia podania 10 cyfr spełniających reguły walidacji polskiego numeru NIP. UWAGA – w przypadku sprzedaży dla nabywców posługujących się polskim NIP należy wypełnić to pole – nie wolno zastępować go sekwencją KodUE i NrVatUE, gdyż podanie NIP w tej sekwencji poskutkuje brakiem dostarczenia faktury do nabywcy w KSeF.	Opcjonalny

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
DaneIdentyfikacyjne/ KodUE	Typ elementu: Pole Można w nim podać kod kraju UE wybierany z wartości słownikowych przewidzianych w schemie. W przypadku podawania numeru VAT UE należy wypełnić łącznie z polem NrVatUE.	Opcjonalny
DaneIdentyfikacyjne/ NrVatUE	Typ elementu: Pole Można w nim podać numer VAT UE.	Opcjonalny
DaneIdentyfikacyjne/ KodKraju	Typ elementu: Pole Można w nim podać kod kraju w przypadku wskazania identyfikatora innego niż nr VAT UE. Pole nie jest wymagane dla prawidłowości technicznej pliku.	Fakultatywny
DaneIdentyfikacyjne/NrID	Typ elementu: Pole Można w nim podać inny identyfikator podatkowy w przypadku wskazania identyfikatora innego niż numer VAT UE.	Opcjonalny
DaneIdentyfikacyjne/ BrakID	Pole flagi wskazujące na brak identyfikatora podatkowego – w przypadku zastosowania w polu należy wpisać cyfrę „1”.	Opcjonalny
DaneIdentyfikacyjne/ Nazwa	Typ elementu: Pole Zawiera imię i nazwisko lub nazwę nabywcy – można je pominąć w przypadku faktur uproszczonych.	Opcjonalny
Adres	Typ elementu: Węzeł Zawiera dane adresowe nabywcy – można je pominąć w przypadku faktur uproszczonych.	Opcjonalny
Adres/KodKraju	Typ elementu: Pole Zawiera dwuliterowy kod kraju wybierany z wartości słownikowych zdefiniowanych w schemie.	Warunkowy
Adres/AdresL1	Typ elementu: Pole Zawiera pełny adres nabywcy – obecna wersja nie wymaga dzielenia np. ulicy, miasta, kodu pocztowego na odrębne pola – wszystkie te dane należy wskazać w tym polu.	Warunkowy
Adres/AdresL2	Typ elementu: Pole Jest to rezerwowe pole przeznaczone do wpisania adresu nabywcy, jeśli wymagane dane nie mieszczą się w polu AdresL1 (przekraczają dopuszczalną liczbę znaków).	Fakultatywny
Adres/GLN	Typ elementu: Pole Można w nim podać Globalny Numer Lokalizacyjny.	Fakultatywny
AdresKoresp	Typ elementu: Węzeł Można w nim podać adres korespondencyjny nabywcy. Jak wskazuje status elementu, nie jest on wymagany przepisami – można go wypełnić, jeśli istnieje taka potrzeba, natomiast nie ma takiego obowiązku.	Fakultatywny
AdresKoresp/KodKraju	Typ elementu: Pole Zawiera dwuliterowy kod kraju wybierany z wartości słownikowych zdefiniowanych w schemie.	Warunkowy

eprasa.pl cd7c806033

AdresKoresp/AdresL1	Typ elementu: Pole Zawiera pełny adres korespondencyjny – obecna wersja nie wymaga dzielenia np. ulicy, miasta, kodu pocztowego na odrębne pola – wszystkie te dane należy wskazać w tym polu.	Warunkowy
AdresKoresp/AdresL2	Typ elementu: Pole Jest to rezerwowe pole przeznaczone do wpisania adresu korespondencyjnego, jeśli wymagane dane nie mieszczą się w polu AdresL1 (przekraczają dopuszczalną liczbę znaków).	Fakultatywny
AdresKoresp/GLN	Typ elementu: Pole Można w nim podać Globalny Numer Lokalizacyjny.	Fakultatywny
DaneKontaktowe	Typ elementu: Węzeł Można w nim podać dane kontaktowe nabywcy.	Fakultatywny
DaneKontaktowe /Email	Typ elementu: Pole Można w nim podać adres e-mail nabywcy.	Fakultatywny
DaneKontaktowe /Telefon	Typ elementu: Pole Można w nim podać numer telefonu podatnika.	Fakultatywny
NrKlienta	Typ elementu: Pole Można w nim podać numer klienta dla przypadków, w których nabywca posługuje się nim w umowie lub zamówieniu.	Fakultatywny
IDNabywcy	Typ elementu: Pole Unikalny klucz powiązania danych nabywcy w fakturach korygujących, w przypadku gdy dane nabywcy w fakturze korygującej zmieniły się w stosunku do danych w fakturze korygowanej.	Fakultatywny
JST	Typ elementu: Pole Element stanowiący znacznik informujący, czy faktura dotyczy jednostki podrzędnej JST. Wartość „1” oznacza, że faktura dotyczy jednostki podrzędnej JST. Wartość „2” oznacza, że faktura nie dotyczy jednostki podrzędnej JST. Samo podanie wartości „1” nie jest wystarczające do przypisania faktury właściwej jednostce podrzędnej – aby to osiągnąć, konieczne jest uzupełnienie węzła Podmiot3.	Obligatoryjny
GV	Typ elementu: Pole Element stanowi znacznik informujący, czy faktura dotyczy członka grupy VAT. Wartość „1” oznacza, że faktura dotyczy członka grupy VAT. Wartość „2” oznacza, że faktura nie dotyczy członka grupy VAT. Samo podanie wartości „1” nie jest wystarczające do przypisania faktury właściwemu uczestnikowi grupy – aby to osiągnąć, konieczne jest uzupełnienie węzła Podmiot3.	Obligatoryjny

eprasa.pl cd7c806033

PRZYKŁAD 12

Fragment pliku XML z uzupełnionymi danymi nabywcy

```
<Podmiot2>
    <DaneIdentyfikacyjne>
        <NIP>1111111111</NIP>
        <Nazwa>F.H.U. Jan Kowalski</Nazwa>
    </DaneIdentyfikacyjne>
    <Adres>
        <KodKraju>PL</KodKraju>
        <AdresL1>ul. Polna 1</AdresL1>
        <AdresL2>00-001 Warszawa</AdresL2>
    </Adres>
    <DaneKontaktowe>
        <Email>jan@kowalski.pl</Email>
        <Telefon>555777999</Telefon>
    </DaneKontaktowe>
    <NrKlienta>fdfd778343</NrKlienta>
    <JST>2</JST>
    <GV>2</GV>
</Podmiot2>
```

8.5.3. Podmiot3 – dodatkowy podmiot, np. jednostka podrzędna JST

Węzeł **Podmiot3** stanowi w strukturze faktury element dodatkowy (fakultatywny), przeznaczony do podania danych wszystkich pozostałych uczestników transakcji, którzy nie są ani głównym sprzedawcą, ani nabywcą.

W praktyce JST sekcja ta służy najczęściej do wskazania:

- faktycznego **odbiorcy** towaru lub usługi albo wystawcy faktury (kluczowe dla JST – w tym miejscu podajemy dane konkretnej jednostki podrzędnej, np. samorządowego zakładu budżetowego czy jednostki budżetowej),
- **płatnika**, jeżeli jest nim inny podmiot niż nabywca,
- **faktora**, w przypadku korzystania z usług faktoringowych.

Konstrukcja tego węzła bazuje na schemacie Nabywcy (Podmiot2), ale została zmodyfikowana, aby oddać specyficzną rolę podmiotu trzeciego.

1. **Elementy dodane:** Ponieważ Podmiot3 może pełnić różne funkcje, kluczowym, nowym elementem jest węzeł **Rola**, który definiuje, kim ten podmiot jest w danej transakcji (np. rolą „odbiorca"). Dodatkowo są tu pola **IDWew** (wewnętrzny identyfikator) oraz **Udział**.
2. **Elementy usunięte:** Węzeł ten nie zawiera pól technicznych JST oraz GV, które są zarezerwowane wyłącznie do opisu głównego nabywcy.

eprasa.pl cd7c806033

Tabela 11. Lista elementów w węźle Podmiot3

Element	Opis	Status
IDNabywcy	Typ elementu: Pole Można je wykorzystać do podania unikalnego klucza powiązania danych nabywcy w fakturach korygujących, w przypadku gdy dane nabywcy w fakturze korygującej zmieniły się w stosunku do danych w fakturze korygowanej.	Fakultatywny
NrEORI	Typ elementu: Pole Numer EORI podmiotu trzeciego.	Fakultatywny
DaneIdentyfikacyjne	Typ elementu: Węzeł Zawiera dane identyfikujące podmiotu trzeciego (np. jednostki podrzędnej JST) – identyfikator podatkowy oraz imię i nazwisko lub nazwę.	Warunkowy
DaneIdentyfikacyjne/NIP	Typ elementu: Pole Służy do podania NIP podmiotu trzeciego, ma zdefiniowany typ danych (TNrNIP), tj. dla poprawnego wypełnienia konieczne jest podanie polskiego NIP, czyli ciągu 10 cyfr. W przypadku konieczności podania numeru VAT UE podmiotu trzeciego lub identyfikatora z innego kraju należy wykorzystać węzeł składający się z pól KodUE i NrVatUE lub KodKraju i NrID.	Warunkowy
DaneIdentyfikacyjne/ IDWew	Typ elementu: Pole Identyfikator wewnętrzny z NIP.	Warunkowy
DaneIdentyfikacyjne/ KodUE	Typ elementu: Pole W tym polu podaje się kod kraju UE, razem z polem NrVatUE stanowią węzeł; w celu poprawnego podania numeru VAT UE należy wypełnić obydwa pola.	Warunkowy
DaneIdentyfikacyjne/ NrVatUE	Typ elementu: Pole Numer VAT UE.	Warunkowy
DaneIdentyfikacyjne/ KodKraju	Typ elementu: Pole W tym polu podaje się kod kraju trzeciego, razem z polem NrID stanowią węzeł, natomiast dla poprawności semantycznej wystarczające jest uzupełnienie pola NrID.	Fakultatywny
DaneIdentyfikacyjne/NrID	Typ elementu: Pole W tym polu podaje się inny identyfikator podatkowy z kraju trzeciego.	Warunkowy
DaneIdentyfikacyjne/ BrakID	Typ elementu: Pole Jest to pole „flaga” wskazujące na brak identyfikatora podatkowego – w przypadku zastosowania w polu należy wpisać cyfrę „1”.	Warunkowy
DaneIdentyfikacyjne/ Nazwa	Typ elementu: Pole Podaje się imię i nazwisko lub nazwę podmiotu trzeciego. Jest to element opcjonalny dla faktur uproszczonych.	Opcjonalny

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
Adres	Typ elementu: Węzeł Zawiera dane adresowe podmiotu trzeciego – można je pominąć w przypadku faktur uproszczonych.	Opcjonalny
Adres/KodKraju	Typ elementu: Pole Zawiera dwuliterowy kod kraju wybierany z wartości słownikowych zdefiniowanych w schemie.	Warunkowy
Adres/AdresL1	Typ elementu: Pole Zawiera pełny adres podmiotu trzeciego – obecna wersja nie wymaga dzielenia np. ulicy, miasta, kodu pocztowego na odrębne pola – wszystkie te dane należy wskazać w tym polu.	Warunkowy
Adres/AdresL2	Typ elementu: Pole Jest to rezerwowe pole przeznaczone do wpisania adresu podmiotu trzeciego, jeśli wymagane dane nie mieszczą się w polu AdresL1 (przekraczają dopuszczalną liczbę znaków).	Fakultatywny
Adres/GLN	Typ elementu: Pole Można w nim podać Globalny Numer Lokalizacyjny.	Fakultatywny
AdresKoresp	Typ elementu: Węzeł Można w nim podać adres korespondencyjny podmiotu trzeciego. Jak wskazuje status elementu, nie jest on wymagany przepisami – można go wypełnić, jeśli istnieje taka potrzeba, natomiast nie ma takiego obowiązku.	Fakultatywny
AdresKoresp/KodKraju	Typ elementu: Pole Zawiera dwuliterowy kod kraju wybierany z wartości słownikowych zdefiniowanych w schemie.	Warunkowy
AdresKoresp/AdresL1	Typ elementu: Pole Zawiera pełny adres korespondencyjny – obecna wersja nie wymaga dzielenia np. ulicy, miasta, kodu pocztowego na odrębne pola – wszystkie te dane należy wskazać w tym polu.	Warunkowy
AdresKoresp/AdresL2	Typ elementu: Pole Jest to rezerwowe pole przeznaczone do wpisania adresu korespondencyjnego, jeśli wymagane dane nie mieszczą się w polu AdresL1 (przekraczają dopuszczalną liczbę znaków).	Fakultatywny
AdresKoresp/GLN	Typ elementu: Pole Można w nim podać Globalny Numer Lokalizacyjny.	Fakultatywny
DaneKontaktowe	Typ elementu: Węzeł Można w nim podać dane kontaktowe podmiotu trzeciego.	Fakultatywny
DaneKontaktowe /Email	Typ elementu: Pole Jest przeznaczone do podania adresu e-mail podmiotu trzeciego.	Fakultatywny
DaneKontaktowe/Telefon	Typ elementu: Pole Jest przeznaczone do podania numeru telefonu podmiotu trzeciego.	Fakultatywny

eprasa.pl cd7c806033

Rola	Typ elementu: Pole Jest to pole słownikowe, co oznacza, że należy wybrać jedną z opcji – podać liczbę od 1 do 11, gdzie poszczególny liczby oznaczają następujące role: 1 – Faktor – w przypadku gdy w fakturze występują dane faktora, 2 – Odbiorca – w przypadku gdy w fakturze występują dane jednostek wewnętrznych, oddziałów, jednostek budżetowych wyodrębnionych w ramach nabywcy, które same nie stanowią nabywcy w rozumieniu ustawy o VAT, 3 – Podmiot pierwotny – w przypadku gdy w fakturze występują dane podmiotu będącego w stosunku do podatnika podmiotem przejętym lub przekształconym, który świadczył usługę lub dokonywał dostawy (z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 106j ust. 2 pkt 3 ustawy o VAT, gdy dane te prezentowane są w sekcji Podmiot1K), 4 – Dodatkowy nabywca – w przypadku gdy w fakturze występują dane kolejnych (innych niż wymieniony w sekcji Podmiot2) nabywców, 5 – Wystawca faktury – w przypadku gdy w fakturze występują dane podmiotu wystawiającego fakturę w imieniu podatnika (nie dotyczy przypadku, gdy wystawcą faktury jest nabywca), 6 – Dokonujący płatności – w przypadku gdy w fakturze występują dane podmiotu regulującego zobowiązanie w miejsce nabywcy, **7 – Jednostka samorządu terytorialnego – wystawca,** **8 – Jednostka samorządu terytorialnego – odbiorca,** 9 – Członek grupy VAT – wystawca, 10 – Członek grupy VAT – odbiorca, 11 – Pracownik. Status pola opisano jako warunkowy, gdyż sam węzeł Podmiot3 nie jest obowiązkowy, jednak w przypadku jego stworzenia konieczne jest odpowiednie wypełnienie pola Rola lub łączne wypełnienie pól RolaInna i OpisRoli.	Warunkowy
RolaInna	Typ elementu: Pole Pole „flaga” wskazujące na rolę spoza listy dostępnej dla pola Rola.	Warunkowy
OpisRoli	Typ elementu: Pole Służy do podania opisu roli podmiotu trzeciego w przypadku zaznaczenia RolaInna.	Warunkowy
Udział	Typ elementu: Pole Jego wypełnienie jest zasadne w przypadku podania dla Podmiotu3 roli nr 4 (dodatkowy nabywca). Można w nim podać udział procentowy dodatkowego nabywcy – Różnica pomiędzy wartością 100% a sumą udziałów dodatkowych nabywców jest udziałem nabywcy wymienionego w części Podmiot2. W przypadku niewypełnienia pola przyjmuje się, że udziały występujących na fakturze nabywców są równe.	Fakultatywny

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
NrKlienta	Typ elementu: Pole Można w nim podać numer klienta dla przypadków, w których podmiot wymieniony jako podmiot trzeci posługuje się nim w umowie lub zamówieniu.	Fakultatywny

PRZYKŁAD 13

Fragment pliku XML z uzupełnionymi danymi w węźle Podmiot3

```
<Podmiot3>
        <DaneIdentyfikacyjne>
                <NIP>3333333333</NIP>
                <Nazwa>Szkoła w Przykładowie</Nazwa>
        </DaneIdentyfikacyjne>
        <Adres>
                <KodKraju>PL</KodKraju>
                <AdresL1>ul. Polna 1</AdresL1>
                <AdresL2>00-001 Przykładowo</AdresL2>
        </Adres>
        <Rola>8</Rola>
    </Podmiot3>
```

Jednostki powinny przeprowadzić kompleksową akcję informacyjną wśród kontrahentów – wysłać pisma, e-maile oraz zadbać o to, aby w każdej zawieranej umowie zostały wprowadzone odpowiednie zapisy dotyczące rozliczenia płatności – zobowiązujące kontrahenta do wskazywania właściwej jednostki organizacyjnej w węźle Podmiot3 z oznaczeniem roli „Jednostka samorządu terytorialnego – odbiorca" w fakturze ustrukturyzowanej KSeF, aby faktury trafiały bezpośrednio do właściwych komórek.

Treść pisma/e-maila: WAŻNA INFORMACJA DLA KONTRAHENTÓW

W celu prawidłowego doręczania faktur w Krajowym Systemie e-Faktur (KSeF) prosimy o każdorazowe wskazywanie w węźle:

- *Podmiot2 wartości „1" w polu JST,*
- *Podmiot3 danych właściwej jednostki organizacyjnej naszej gminy/powiatu (tu: nazwa), oraz wskazanie w polu Rola wartości „8" (oznaczającej rolę: jednostka samorządu terytorialnego – odbiorca).*

Brak wskazania odbiorcy w tym polu może skutkować przekazaniem faktury wyłącznie na poziom jednostki nadrzędnej, co wydłuży proces jej obsługi i płatności.

Dziękujemy za współpracę i dostosowanie się do tych zasad.

.....
(podpis)

eprasa.pl cd7c806033

Przykładowy dopisek w umowach

Dla prawidłowego doręczenia faktur w KSeF kontrahent zobowiązany jest do wskazania w fakturze ustrukturyzowanej:

- *w węźle Podmiot2 wartości „1" w polu JST,*
- *w węźle Podmiot3 danych właściwej jednostki organizacyjnej naszej gminy/powiatu (tu: nazwa), oraz wskazanie w polu Rola wartości „8" (oznaczającej rolę: jednostka samorządu terytorialnego – odbiorca).*

Przede wszystkim trzeba wdrożyć procedury, które zapewnią, że faktura trafi we właściwym czasie do właściwej jednostki czy wydziału.

8.5.4. Podmiot upoważniony

Ostatnim typem węzła definiującego strony transakcji jest element PodmiotUpowazniony. Jest to sekcja wykorzystywana wyłącznie w specyficznych okolicznościach prawnych, gdy ciężar wystawienia faktury nie spoczywa na samym sprzedawcy, lecz na instytucji zewnętrznej działającej w jego imieniu na mocy prawa. **Katalog podmiotów uprawnionych do wpisania w tym miejscu jest ściśle zamknięty** – nie dotyczy on pełnomocników cywilnych czy biur rachunkowych, lecz obejmuje wyłącznie komorników sądowych, przedstawicieli podatkowych oraz organy egzekucyjne.

Ostatni przypadek może dotyczyć JST prowadzących egzekucję administracyjną należności pieniężnych. Konstrukcja tego węzła jest niemal bliźniacza do struktury danych Sprzedawcy (Podmiot1), jednak ze względu na specyfikę tych funkcji system zakłada, że mogą je pełnić na terytorium RP wyłącznie podmioty będące polskimi podatnikami. W konsekwencji w sekcji danych identyfikacyjnych wymagane jest podanie polskiego NIP, a struktura nie dopuszcza tu użycia identyfikatorów zagranicznych.

Tabela 12. Lista elementów w węźle PodmiotUpowazniony

Element	Opis	Status
NrEORI	Typ elementu: Pole Numer EORI podmiotu upoważnionego.	Fakultatywny
DaneIdentyfikacyjne	Typ elementu: Węzeł Dane identyfikacyjne podmiotu upoważnionego.	Warunkowy
NIP	Typ elementu: Pole NIP podmiotu upoważnionego.	Warunkowy
Nazwa	Typ elementu: Pole Imię i nazwisko lub nazwa podmiotu upoważnionego.	Warunkowy
Adres	Typ elementu: Węzeł Dane adresowe podmiotu upoważnionego.	Warunkowy

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
KodKraju	Typ elementu: Pole Kod kraju adresu podmiotu upoważnionego.	Warunkowy
AdresL1	Typ elementu: Pole Pierwsza linia adresu podmiotu upoważnionego.	Warunkowy
AdresL2	Typ elementu: Pole Druga linia adresu podmiotu upoważnionego.	Fakultatywny
GLN	Typ elementu: Pole Globalny Numer Lokalizacyjny adresu podmiotu upoważnionego.	Fakultatywny
AdresKoresp	Typ elementu: Węzeł Dane adresu korespondencyjnego podmiotu upoważnionego.	Fakultatywny
KodKraju	Typ elementu: Pole. Kod kraju adresu korespondencyjnego podmiotu upoważnionego.	Warunkowy
AdresL1	Typ elementu: Pole Pierwsza linia adresu korespondencyjnego podmiotu upoważnionego.	Warunkowy
AdresL2	Typ elementu: Pole Druga linia adresu korespondencyjnego.	Fakultatywny
GLN	Typ elementu: Pole Globalny Numer Lokalizacyjny adresu korespondencyjnego podmiotu upoważnionego.	Fakultatywny
DaneKontaktowe	Typ elementu: Węzeł Dane kontaktowe podmiotu upoważnionego. Maksymalnie trzy wystąpienia.	Fakultatywny
Email	Typ elementu: Pole Adres e-mail podmiotu upoważnionego.	Fakultatywny
Telefon	Typ elementu: Pole Numer telefonu podmiotu upoważnionego.	Fakultatywny
RolaPU	Typ elementu: Pole Rola podmiotu: 1 – Organ egzekucyjny, 2 – Komornik sądowy, 3 – Przedstawiciel podatkowy.	Warunkowy

8.6. Węzeł Fa – centralny punkt faktury

Merytorycznym centrum każdego pliku XML e-faktury jest węzeł oznaczony symbolem „Fa". Można go przyrównać do zasadniczej treści dokumentu księgowego, ponieważ to właśnie tutaj gromadzone są kluczowe dane finansowe. Węzeł ten **pełni podwójną rolę:**

eprasa.pl cd7c806033

1) zawiera sumaryczne zestawienie wartości transakcji (tzw. tabelkę VAT z podziałem na stawki i kwoty podatku),
2) stanowi „kontener" dla bardziej szczegółowych struktur, takich jak pozycje faktury (FaWiersz), informacje o zamówieniach publicznych, warunkach płatności czy rozliczeniach międzyokresowych.

Z punktu widzenia poprawności podatkowej kluczowa jest zawarta w tym węźle sekcja **Adnotacje**. Zastępuje ona tradycyjne dopiski na fakturach (np. „mechanizm podzielonej płatności" czy „metoda kasowa"). **Jest to zestaw pól o charakterze obowiązkowym.** Działa jak lista kontrolna – księgowy musi w tym miejscu jednoznacznie zadeklarować (wybrać odpowiedni kod logiczny), czy dany rygor prawny ma zastosowanie w tej konkretnej transakcji, czy też nie występuje.

Tabela 13. Lista głównych elementów w węźle Fa

Fa	Główny węzeł zawierający kluczowe dane faktury dotyczące przedmiotu, wartości i warunków transakcji
Elementy zawierające podsumowanie wartości z faktury oraz informacje dotyczące transakcji	Podsumowanie wartości, Adnotacje, Rodzaj faktury, Dodatkowe dane
FaWiersz	Szczegółowe pozycje faktury
Rozliczenie	Dodatkowe rozliczenia na fakturze
Platnosc	Warunki płatności
WarunkiTransakcji	Warunki transakcji
Zamowienie	Szczegółowe dane dotyczące zamówienia – dotyczy faktur zaliczkowych

8.6.1. Węzeł Fa – dane podstawowe oraz daty wystawienia i sprzedaży

Pierwszą część elementów w węźle Fa stanowią elementy zawierające podstawowe dane faktury, takie jak **data wystawienia, numer faktury czy tzw. data sprzedaży**. Obligatoryjnym elementem dla każdej faktury jest deklaracja waluty, w jakiej wystawiona jest faktura.

Tabela 14. Wybrane elementy węzła Fa

Element	Opis	Status
KodWaluty	Typ elementu: Pole Trzyliterowy kod waluty (ISO-4217). Kod waluty w standardzie ISO, w przypadku faktur w złotych wpisuje się PLN, w przypadku faktury w walucie obcej podaje się kod właściwej waluty.	Obligatoryjny
P_1	Typ elementu: Pole Data wystawienia faktury. Data wystawienia w polu P_1 to data podawana przez podatnika.	Obligatoryjny

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
P_1M	Typ elementu: Pole Miejsce (miejscowość) wystawienia faktury.	Fakultatywny
P_2	Typ elementu: Pole Kolejny numer faktury, nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę. Nie jest to numer KSeF, lecz numer nadawany przez jednostkę tak jak dotychczas.	Obligatoryjny
WZ	Typ elementu: Pole Numery dokumentów magazynowych WZ (wydanie na zewnątrz), związanych z fakturą. Pole ma ograniczoną liczbę wystąpień do 1000.	Fakultatywny
P_6	Typ elementu: Pole Data dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub data otrzymania zapłaty, jeśli taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury. Pole wypełnia się w przypadku, gdy dla wszystkich pozycji faktury data jest wspólna. Pole P_6 oraz węzeł OkresFa w schemie faktury ustrukturyzowanej umieszczone są w sekwencji wyboru, co oznacza, że nie mogą one wystąpić łącznie. Pola te mają status opcjonalny – jeśli daty poszczególnych dostaw różnią się, należy wypełnić pola w węźle FaWiersz.	Opcjonalny (wybór)
OkresFa	Typ elementu: Węzeł Węzeł składający się z pól P_6_Od i P_6_Do, wskazuje okres, którego dotyczy faktura, w przypadkach, o których mowa w art. 19a ust. 3 zd. 1 i ust. 4 oraz ust. 5 pkt 4 ustawy o VAT. Stanowi alternatywę dla pola P_6 (sekwencja wyboru).	Opcjonalny (wybór)
OkresFa/P_6_Od	Typ elementu: Pole Data początkowa okresu, którego dotyczy faktura. Wymagane w przypadku wypełnienia węzła OkresFa.	Warunkowy
OkresFa/P_6_Do	Typ elementu: Pole Data końcowa okresu, którego dotyczy faktura – data dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi. Wymagane w przypadku wypełnienia węzła OkresFa.	Warunkowy

8.6.2. Podsumowanie wartości sprzedaży według rodzajów transakcji i stawek

Sekcja podsumowująca wartości na fakturze ustrukturyzowanej stanowi cyfrowy odpowiednik tradycyjnej tabeli VAT, a jej zakres merytoryczny wynika bezpośrednio z art. 106e ust. 1 pkt 13 i 14 ustawy o VAT. Należy zaprezentować sumy sprzedaży netto z podziałem na poszczególne stawki oraz odpowiadające im kwoty podatku. W przypadku standardowych stawek krajowych (23%, 8% oraz 5%) struktura logiczna przewiduje **dedykowane węzły, z których każdy składa się z trzech pól:**

1) miejsca na kwotę netto,

eprasa.pl cd7c806033

2) kwoty podatku,

3) kwoty podatku przeliczonej na złote (kluczowe przy rozliczeniach walutowych).

Z technicznego punktu widzenia węzły te mają status opcjonalny. Oznacza to, że system KSeF nie wymaga ich istnienia, aby uznać plik za poprawny. Jest to logiczne, gdyż na jednej fakturze rzadko występują wszystkie stawki jednocześnie.

Opcjonalność techniczna nie zwalnia z obowiązków prawnych i jeśli dana sprzedaż wystąpiła, to wypełnienie odpowiedniego węzła jest obligatoryjne. Wewnątrz tych grup działa mechanizm warunkowy, wiążący ze sobą pola kwoty netto i kwoty podatku. Jeśli księgowy wypełni jedno z nich, system technicznie wymusi wypełnienie drugiego.

Przykładowo przy dokumentowaniu sprzedaży opodatkowanej stawką podstawową 23% niezbędne jest jednoczesne uzupełnienie pola P_13_1 (podstawa opodatkowania) oraz pola P_14_1 (kwota podatku). Pozostawienie jednego z tych pól pustym spowoduje odrzucenie faktury przez bramkę KSeF.

Szczególną ostrożność należy zachować przy fakturach w walutach obcych. Pole przeznaczone na kwotę podatku w złotych jest w strukturze technicznie nieobowiązkowe. Stwarza to niebezpieczną pułapkę – system KSeF przyjmie fakturę w euro bez przeliczenia VAT na PLN, jednak taki dokument jest wadliwy prawnie. Wykazanie kwoty podatku w walucie polskiej jest bezwzględnym wymogiem, którego niedopełnienie stanowi błąd merytoryczny faktury (art. 106e ust. 11 ustawy o VAT).

Tabela 15. Elementy dotyczące podsumowania wartości z faktury w węźle Fa

Element	Opis	Status
P_13_1	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży netto ze stawką podstawową – aktualnie 23% albo 22%. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota zaliczki netto, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	Warunkowy
P_14_1	Typ elementu: Pole Kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto ze stawką podstawową – aktualnie 23% albo 22%. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota podatku wyliczona według wzoru, o którym mowa w art. 106f ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	Warunkowy
P_14_1W	Typ elementu: Pole Gdy faktura jest wystawiona w walucie obcej, będzie to kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto ze stawką podstawową, przeliczona zgodnie z art. 31a w zw. z art. 106e ust. 11 ustawy o VAT – aktualnie 23% albo 22%.	Opcjonalny

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
	W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota podatku wyliczona według wzoru, o którym mowa w art. 106f ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	
P_13_2	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży netto ze stawką obniżoną pierwszą – aktualnie 8% albo 7%. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota zaliczki netto, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	Warunkowy
P_14_2	Typ elementu: Pole Kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto ze stawką obniżoną pierwszą – aktualnie 8% albo 7%. W przypadku faktur zaliczkowych będzie to kwota podatku wyliczona według wzoru, o którym mowa w art. 106f ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT.	Warunkowy
P_14_2W	Typ elementu: Pole Gdy faktura jest wystawiona w walucie obcej, będzie to kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto ze stawką obniżoną, przeliczona zgodnie z art. 31a w zw. z art. 106e ust. 11 ustawy o VAT – aktualnie 8% albo 7%. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota podatku wyliczona według wzoru, o którym mowa w art. 106f ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	Opcjonalny
P_13_3	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży netto ze stawką obniżoną drugą – aktualnie 5%. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota zaliczki netto, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	Warunkowy
P_14_3	Typ elementu: Pole Kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto ze stawką obniżoną drugą – aktualnie 5%. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota podatku wyliczona według wzoru, o którym mowa w art. 106f ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	Warunkowy

eprasa.pl cd7c806033

P_14_3W	Typ elementu: Pole Gdy faktura jest wystawiona w walucie obcej, będzie to kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto ze stawką obniżoną drugą, przeliczona zgodnie z art. 31a w zw. z art. 106e ust. 11 ustawy o VAT – aktualnie 5%. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota podatku wyliczona według wzoru, o którym mowa w art. 106f ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	Opcjonalny
P_13_4	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży netto objętej ryczałtem dla taksówek osobowych. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota zaliczki netto, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	Warunkowy – z perspektywy faktur wystawianych przez jednostki pole raczej nie będzie używane. Jednostki mogą jednak otrzymywać faktury z tymi polami.
P_14_4	Typ elementu: Pole Kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto w przypadku ryczałtu dla taksówek osobowych. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota podatku wyliczona według wzoru, o którym mowa w art. 106f ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	Warunkowy – z perspektywy faktur wystawianych przez jednostki pole raczej nie będzie używane. Jednostki mogą jednak otrzymywać faktury z tymi polami.
P_14_4W	Typ elementu: Pole Gdy faktura jest wystawiona w walucie obcej, będzie to wysokość ryczałtu dla taksówek osobowych, przeliczona zgodnie z art. 31a w zw. z art. 106e ust. 11 ustawy o VAT. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota podatku wyliczona według wzoru, o którym mowa w art. 106f ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	Opcjonalny – z perspektywy faktur wystawianych przez jednostki pole raczej nie będzie używane. Jednostki mogą jednak otrzymywać faktury z tymi polami.
P_13_5	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży netto w przypadku procedury szczególnej, o której mowa w dziale XII w rozdziale 6a ustawy o VAT.	Warunkowy – z perspektywy faktur wystawianych przez jednostki pole raczej nie będzie używane.
P_14_5	Typ elementu: Pole Kwota podatku od wartości dodanej w przypadku procedury szczególnej, o której mowa w dziale XII w rozdziale 6a ustawy o VAT.	Opcjonalny – z perspektywy faktur wystawianych przez jednostki pole raczej nie będzie używane.

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
P_13_6_1	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży ze stawką 0% z wyłączeniem WDT i eksportu.	Opcjonalny – z perspektywy faktur wystawianych przez jednostki pole raczej nie będzie używane.
P_13_6_2	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży ze stawką 0% w przypadku WDT.	Opcjonalny – z perspektywy faktur wystawianych przez jednostki pole raczej nie będzie używane.
P_13_6_3	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży ze stawką 0% w przypadku eksportu towarów.	Opcjonalny – z perspektywy faktur wystawianych przez jednostki pole raczej nie będzie używane.
P_13_7	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży zwolnionej od podatku. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota zaliczki, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy wartości sprzedaży.	Opcjonalny
P_13_8	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży dla transakcji dostawy towarów oraz świadczenia usług poza terytorium kraju, z wyłączeniem kwot wykazanych w polach P_13_5 i P_13_9.	Opcjonalny – z perspektywy faktur wystawianych przez jednostki pole raczej nie będzie używane.
P_13_9	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży usług, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT (Eksport usług wewnątrz UE). W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota zaliczki, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy wartości sprzedaży.	Opcjonalny
P_13_10	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży w procedurze odwrotnego obciążenia, dla której podatnikiem jest nabywca zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy o VAT. W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota zaliczki, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT.	Opcjonalny
P_13_11	Typ elementu: Pole Suma wartości sprzedaży w procedurze marży, o której mowa w art. 119 i art. 120 ustawy o VAT.	Opcjonalny

eprasa.pl cd7c806033

	W przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to kwota zaliczki, ■ korygujących – będzie to kwota różnicy wartości sprzedaży. Procedura marży.	
P_15	Typ elementu: Pole Kwota należności ogółem lub w przypadku faktur: ■ zaliczkowych – będzie to otrzymana kwota zapłaty, ■ korygujących – będzie to korekta kwoty należności ogółem.	Obligatoryjny
KursWalutyZ	Typ elementu: Pole Kurs waluty stosowany do wyliczenia kwoty podatku w przypadkach, o których mowa w art. 31a ustawy o VAT, w fakturach, o których mowa w art. 106b ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT (faktury zaliczkowe).	Fakultatywny

8.6.3. Adnotacje

Sekcja Adnotacje stanowi w strukturze pliku logicznego **listę kontrolną.** Obejmuje kluczowe procedury podatkowe, takie jak zwolnienia z VAT, procedury marży, odwrotne obciążenie czy mechanizm podzielonej płatności (MPP).

Wdrożenie faktury ustrukturyzowanej wprowadza w tym obszarze fundamentalną zmianę w codziennej pracy księgowego. W dotychczasowym modelu papierowym lub PDF obowiązywała zasada „wyjątku" – adnotację (np. „mechanizm podzielonej płatności") umieszczało się na fakturze tylko wtedy, gdy dany obowiązek faktycznie wystąpił. Jeśli transakcja była standardowa, dopisku w ogóle nie umieszczało się na wydruku. W KSeF ta zasada przestaje obowiązywać. **Teraz każda faktura musi zawierać jednoznaczną informację, czy dana procedura ma zastosowanie, czy nie – brak wskazania nie jest już dopuszczalny.**

Zmiana ta ma charakter czysto techniczny, wynikający z konstrukcji schemy XSD, a nie z nowelizacji samej ustawy o VAT. Artykuł 106e ust. 1 ustawy o VAT nadal wymaga jedynie pozytywnego oznaczenia procedur, które mają zastosowanie – nie nakłada prawnego obowiązku informowania o tym, co nie ma zastosowania. Jednak system informatyczny KSeF jest pod tym względem bardziej rygorystyczny – wymaga on jednoznacznego określenia statusu każdej procedury dla każdej faktury. Oznacza to, że milczenie (brak wypełnienia pola) jest traktowane jako błąd techniczny.

Najlepiej obrazuje to przykład mechanizmu podzielonej płatności (MPP). W tradycyjnej fakturze brak dopisku „mechanizm podzielonej płatności" oznaczał, że procedura nie dotyczy transakcji. W fakturze ustrukturyzowanej księgowy nie może po prostu pominąć tego punktu. Musi on aktywnie wskazać, czy MPP ma zastosowanie, czy też nie. A zatem koniecznie należy przeanalizować każdą wystawioną fakturę pod kątem całego katalogu procedur szczególnych i odznaczyć odpowiednie opcje, nawet jeśli żadna z nich nie występuje.

eprasa.pl cd7c806033

Od strony technicznej system obsługuje to oznaczanie na dwa sposoby – w zależności od konkretnego pola. Pierwszym z nich jest proste pole wyboru (tzw. słownikowe), gdzie użytkownik musi wpisać cyfrę „1" (oznaczającą: tak, procedura ma zastosowanie) lub cyfrę „2" (oznaczającą: nie, procedura nie występuje). Drugim sposobem, stosowanym np. przy procedurze marży, jest tzw. sekwencja wyboru. W tym przypadku schema zawiera dwa oddzielne pola techniczne: jedno dla potwierdzenia (np. P_PMarzy) i drugie dla zaprzeczenia (np. P_PMarzyN). Księgowy musi wypełnić to pole, które odpowiada stanowi faktycznemu, wstawiając w nie cyfrę „1". Niezależnie od metody kluczowa zasada pozostaje ta sama: **sekcja Adnotacje jest w pełni obligatoryjna i dla poprawności technicznej pliku należy zadeklarować status każdej procedury, nawet jeśli w 99% przypadków w JST będzie to deklaracja o ich braku.**

Wdrażając obsługę faktur ustrukturyzowanych w JST, warto rozważyć automatyzację obsługi tej sekcji. Specyfika działalności JST sprawia, że większość procedur wymienionych w sekcji Adnotacje (np. marża dla biur podróży, dzieł sztuki czy towarów używanych) w praktyce urzędowej niemal nigdy nie występuje. Daje to możliwość znacznego uproszczenia pracy poprzez odpowiednią konfigurację systemu finansowo-księgowego. Zamiast zmuszać księgowego do ręcznego „odklikiwania" kilkunastu pól przy każdej fakturze, **można zdefiniować w oprogramowaniu tzw. stałe wartości domyślne**. Wówczas system przy generowaniu pliku XML automatycznie wstawi we wskazane pola znacznik braku zastosowania procedury, a pozostawi do edycji jedynie te nieliczne pola, które realnie mogą wystąpić w danej jednostce (np. MPP czy zwolnienie z VAT).

Tabela 16. Lista elementów w węźle Adnotacje

Element	Opis	Status
P_16	Typ elementu: Pole W przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług, w odniesieniu do których obowiązek podatkowy powstaje z chwilą otrzymania zapłaty zgodnie z art. 19a ust. 5 pkt 1 lub art. 21 ust. 1 ustawy o VAT – adnotacja wskazująca na zastosowanie metody kasowej – odpowiednik zamieszczenia na fakturze wyrazów „metoda kasowa". W przypadku zastosowania metody kasowej należy podać wartość „1"; w przeciwnym wypadku – wartość „2".	Obligatoryjny
P_17	Typ elementu: Pole W przypadku faktur, o których mowa w art. 106d ust. 1 ustawy o VAT – adnotacja wskazująca na zastosowanie samofakturowania – odpowiednik wyrazu „samofakturowanie" zamieszczanego na fakturze. W przypadku zastosowania samofakturowania należy podać wartość „1"; w przeciwnym wypadku – wartość „2".	Obligatoryjny
P_18	Typ elementu: Pole W przypadku dostawy towarów lub wykonania usługi, dla których obowiązanym do rozliczenia podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze jest nabywca towaru lub usługi – adnotacja wskazująca na zastosowanie odwrotnego obciążenia, odpowiednik wyrazów „odwrotne obciążenie" zamieszczanych na fakturze. W przypadku zastosowania odwrotnego obciążenia należy podać wartość „1", w przeciwnym wypadku – wartość „2".	Obligatoryjny

eprasa.pl cd7c806033

P_18A	Typ elementu: Pole W przypadku faktur, w których kwota należności ogółem przekracza kwotę 15 000 zł lub jej równowartość wyrażoną w walucie obcej, obejmujących dokonaną na rzecz podatnika dostawę towarów lub świadczenie usług, o których mowa w załączniku nr 15 do ustawy o VAT – adnotacja wskazująca na zastosowanie obowiązkowego MPP, odpowiednik wyrazów „mechanizm podzielonej płatności" zamieszczanych na fakturze. Przy czym do przeliczania na złote kwot wyrażonych w walucie obcej stosuje się zasady przeliczania kwot stosowane w celu określenia podstawy opodatkowania; w przypadku zastosowania należy podać wartość „1", w przeciwnym wypadku – wartość „2".	Obligatoryjny
P_23	Typ elementu: Pole W przypadku faktur wystawianych w procedurze uproszczonej przez drugiego w kolejności podatnika, o którym mowa w art. 135 ust. 1 pkt 4 lit. b i c oraz ust. 2 ustawy o VAT, zawierających adnotację „VAT: Faktura WE uproszczona na mocy art. 135–138 ustawy o VAT" lub „VAT: Faktura WE uproszczona na mocy artykułu 141 dyrektywy 2006/112/WE", należy podać wartość „1", w przeciwnym wypadku – wartość „2". Znacznik wskazujący na zastosowanie lub brak zastosowania uproszczenia dla tzw. transakcji trójstronnych. W strukturze faktury ustrukturyzowanej znajduje się za sekwencją NoweSrodkiTransportu.	Obligatoryjny

8.6.3.1. Adnotacje – zwolnienie z VAT

Konstrukcja sekwencji Zwolnienie opiera się na mechanizmie dwustopniowej selekcji danych. Na pierwszym etapie **trzeba wybrać między dwoma wzajemnie wykluczającymi się polami:**

- **P_19** (oznaczającym fakt zastosowania zwolnienia),
- **P_19N** (sygnalizującym brak zwolnienia z VAT).

Dopiero w sytuacji gdy wskazano pole P_19, aktywowany jest drugi poziom struktury. Wymaga on precyzyjnego określenia podstawy prawnej zwolnienia poprzez wybór jednego z pól w zakresie od P_19A do P_19C.

Tabela 17. Lista elementów w węźle Zwolnienie

Element	Opis	Status
Zwolnienie/P_19	Typ elementu: Pole Znacznik dostawy towarów lub świadczenia usług zwolnionych od podatku na podstawie art. 43 ust. 1, art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o VAT albo przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 ustawy o VAT lub na podstawie innych przepisów. W przypadku zastosowania w polu P_19 wpisuje się „1".	Warunkowy
Zwolnienie/P_19A	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_19 wpisano „1" – należy wskazać przepis ustawy albo aktu wydanego na podstawie ustawy, na podstawie którego podatnik stosuje zwolnienie od podatku. Pola objęte sekwencją wyboru. Należy wypełnić jedno z pól (P_19A, P_19B, P_19C) w przypadku, gdy zostanie wykorzystane pole P_19.	Warunkowy

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
Zwolnienie/P_19B	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_19 wpisano „1" – należy wskazać przepis Dyrektywy 2006/112/WE, który zwalnia od podatku taką dostawę towarów lub takie świadczenie usług. Pola objęte sekwencją wyboru. Należy wypełnić jedno z pól w przypadku, gdy zostanie wykorzystane pole P_19.	Warunkowy
Zwolnienie/P_19C	Typ elementu: Pole Jeśli pole P_19 równa się „1" – należy wskazać podstawę prawną potwierdzającą, że dana dostawa towarów lub usługa korzysta ze zwolnienia z VAT. Pola objęte sekwencją wyboru. Należy wypełnić jedno z pól w przypadku, gdy zostanie wykorzystane pole P_19.	Warunkowy
Zwolnienie/P_19N	Typ elementu: Pole Znacznik braku dostawy towarów lub świadczenia usług zwolnionych od podatku na podstawie art. 43 ust. 1, art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o VAT albo przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 ustawy o VAT lub na podstawie innych przepisów. W przypadku zastosowania w polu P_19N wpisuje się „1".	Warunkowy

8.6.3.2. Adnotacje – nowe środki transportu

Struktura obsługująca dostawę nowych środków transportu została zaprojektowana według tego samego schematu logicznego co opisana powyżej sekcja zwolnień. Punktem wyjścia dla księgowego jest „bramka decyzyjna" oparta na parze wzajemnie wykluczających się pól technicznych: P_22 (oznaczającego wystąpienie dostawy) oraz P_22N (sygnalizującego brak takiej czynności).

Zadeklarowanie wystąpienia dostawy (wybór pola P_22) uruchamia szereg dodatkowych wymogów walidacyjnych. W takiej sytuacji wystawca zobligowany jest do uzupełnienia pola P_42_5 (zawierającego datę dopuszczenia do użytku) oraz do wygenerowania przynajmniej jednego węzła szczegółowego NowySrodekTransportu. Element ten pełni funkcję metryki pojazdu – obok danych sztywno wymaganych przez ustawę o VAT struktura przewiduje w nim miejsce na parametry fakultatywne, ułatwiające fizyczną identyfikację przedmiotu transakcji, takie jak numer VIN, marka czy kolor.

Tabela 18. Lista elementów w węźle dotyczącym nowych środków transportu

Element	Opis	Status
NoweSrodkiTransportu/ P_22	Typ elementu: Pole Znacznik wewnątrzwspólnotowej dostawy nowych środków transportu.	Warunkowy
NoweSrodkiTransportu/ P_42_5	Typ elementu: Pole Jeśli występuje obowiązek, o którym mowa w art. 42 ust. 5 ustawy o VAT, należy podać wartość „1", w przeciwnym wypadku – wartość „2". Pole flagi wskazujące, czy nastąpił wywóz środków transportu bez użycia innego środka, tj. czy zaistniał obowiązek posiadania dodatkowej dokumentacji.	Warunkowy

eprasa.pl cd7c806033

NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu	Typ elementu: Węzeł Węzeł zawierający informacje o nowym środku transportu. Węzeł musi wystąpić w przypadku, gdy wykorzystano pole P_22. Węzeł może wystąpić maksymalnie 10 000 razy.	Warunkowy
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22A	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1" – należy podać datę dopuszczenia nowego środka transportu do użytku. Pole obowiązkowe w przypadku wykorzystania pola P_22, wspólne dla wszystkich rodzajów środków transportu.	Warunkowy
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_NrWierszaNST	Typ elementu: Pole Numer wiersza faktury, w którym wykazano dostawę nowego środka transportu. Pole obowiązkowe w przypadku wykorzystania pola P_22, wspólne dla wszystkich rodzajów środków transportu.	Warunkowy
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22BMK	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1", można podać markę nowego środka transportu. Pole dobrowolne, wspólne dla wszystkich rodzajów środków transportu.	Fakultatywny
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22BMD	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1", można podać model nowego środka transportu. Pole dobrowolne, wspólne dla wszystkich rodzajów środków transportu.	Fakultatywny
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22BK	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1", można podać kolor nowego środka transportu. Pole dobrowolne, wspólne dla wszystkich rodzajów środków transportu.	Fakultatywny
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22BNR	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1", można podać numer rejestracyjny nowego środka transportu. Pole dobrowolne, wspólne dla wszystkich rodzajów środków transportu.	Fakultatywny
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22BRP	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1", można podać rok produkcji nowego środka transportu. Pole dobrowolne, wspólne dla wszystkich rodzajów środków transportu.	Fakultatywny
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22B	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1", a dostawa dotyczy pojazdów lądowych, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. a ustawy o VAT – należy podać przebieg pojazdu. Element obowiązkowy (ustawowo) dla lądowego nowego środka transportu.	Warunkowy
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22B1	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1", a dostawa dotyczy pojazdów lądowych, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. a ustawy o VAT – można podać numer VIN.	Fakultatywny

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22B2	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1”, a dostawa dotyczy pojazdów lądowych, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. a ustawy o VAT – można podać numer nadwozia.	Fakultatywny
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22B3	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1”, a dostawa dotyczy pojazdów lądowych, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. a ustawy o VAT – można podać numer podwozia.	Fakultatywny
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22B4	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1”, a dostawa dotyczy pojazdów lądowych, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. a ustawy o VAT – można podać numer ramy.	Fakultatywny
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22BT	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1”, a dostawa dotyczy pojazdów lądowych, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. a ustawy o VAT – można podać typ nowego środka transportu.	Fakultatywny
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22C	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1”, a dostawa dotyczy jednostek pływających, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. b ustawy o VAT, należy podać liczbę godzin roboczych używania nowego środka transportu. Element obowiązkowy (ustawowo) dla pływającego nowego środka transportu.	Warunkowy
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22C1	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1”, a dostawa dotyczy jednostek pływających, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. b ustawy o VAT, można podać numer kadłuba nowego środka transportu.	Fakultatywny
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22D	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1”, a dostawa dotyczy statków powietrznych, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. c ustawy o VAT, należy podać liczbę godzin roboczych używania nowego środka transportu. Element obowiązkowy (ustawowo) dla latającego nowego środka transportu.	Warunkowy
NoweSrodkiTransportu/ NowySrodekTransportu/ P_22_D1	Typ elementu: Pole Jeśli w polu P_22 wpisano „1”, a dostawa dotyczy statków powietrznych, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. c ustawy o VAT, można podać numer fabryczny nowego środka transportu.	Fakultatywny
NoweSrodkiTransportu/ P_22N	Typ elementu: Pole Znacznik braku wewnątrzwspólnotowej dostawy nowych środków transportu. W przypadku gdy faktura nie dotyczy dostawy nowych środków transportu, konieczne jest zastosowanie znacznika poprzez wpisanie w polu P_22N wartości „1”.	Warunkowy

eprasa.pl cd7c806033

8.6.3.3. Adnotacje – procedura marży

Mechanizm deklarowania zastosowania procedur marży (węzeł PMarzy) powiela logikę zastosowaną przy omawianych wcześniej zwolnieniach z VAT. Księgowy staje tu przed dwuetapowym wyborem. Na wstępie należy określić status ogólny transakcji: czy jest ona objęta specyficzną procedurą marży, czy też zasady te nie mają zastosowania. Służy do tego para wzajemnie wykluczających się pól technicznych: P_PMarzy (potwierdzenie) oraz P_PMarzyN (zaprzeczenie).

W sytuacji gdy wskażemy, że marża występuje (wybór pola P_PMarzy), konieczne staje się przejście na drugi poziom szczegółowości. System wymaga wówczas wskazania konkretnego tytułu prawnego poprzez wybór jednego z pól w zakresie od P_PMarzy_2 do P_PMarzy_3_3. Pola te odpowiadają poszczególnym rodzajom działalności objętym tą procedurą (np. świadczenie usług turystyki czy dostawa towarów używanych).

Tabela 19. Lista elementów w sekwencji dotyczącej adnotacji – procedura marży

Element	Opis	Status
PMarzy/P_PMarzy	Typ elementu: Pole W przypadku wystąpienia procedur marży, o których mowa w art. 119 lub 120 ustawy o VAT, należy podać wartość „1”.	Warunkowy
PMarzy/P_PMarzy_2	Typ elementu: Pole W przypadku świadczenia usług turystyki, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża, zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy o VAT, a faktura dokumentująca świadczenie zawiera wyrazy „procedura marży dla biur podróży” – należy podać wartość „1”. Pola objęte sekwencją wyboru. Należy wypełnić jedno z pól w przypadku, gdy zostanie użyte pole P_PMarzy.	Warunkowy
PMarzy/P_PMarzy_3_1	Typ elementu: Pole W przypadku dostawy towarów używanych, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża, zgodnie z art. 120 ustawy o VAT, a faktura dokumentująca dostawę zawiera wyrazy „procedura marży – towary używane” – należy podać wartość „1”. Pola objęte sekwencją wyboru. Należy wypełnić jedno z pól w przypadku, gdy zostanie użyte pole P_PMarzy.	Warunkowy
PMarzy/P_PMarzy_3_2	Typ elementu: Pole W przypadku dostawy dzieł sztuki, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża, zgodnie z art. 120 ustawy o VAT, a faktura dokumentująca dostawę zawiera wyrazy „procedura marży – dzieła sztuki” – należy podać wartość „1”. Pola objęte sekwencją wyboru. Należy wypełnić jedno z pól w przypadku, gdy zostanie użyte pole P_PMarzy.	Warunkowy
PMarzy/P_PMarzy_3_3	Typ elementu: Pole W przypadku dostawy przedmiotów kolekcjonerskich i antyków, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża, zgodnie z art. 120 ustawy o VAT, a faktura dokumentująca dostawę zawiera wyrazy „procedura marży – przedmioty kolekcjonerskie i antyki” – należy podać wartość „1”.	Warunkowy

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
PMarzy/P_PMarzyN	Typ elementu: Pole Znacznik braku wystąpienia procedur marży, o których mowa w art. 119 lub art. 120 ustawy o VAT.	Warunkowy

8.6.4. Linie faktury – wiersze

Węzeł FaWiersz stanowi fundament szczegółowej części faktury ustrukturyzowanej. O ile dane podmiotów i podstawowe dane w głównej części węzła Fa definiują „kto i kiedy" dokonuje transakcji, o tyle sekcja FaWiersz odpowiada na pytanie „co" jest przedmiotem sprzedaży. W strukturze pliku XML jest to sekwencja powtarzalna, co oznacza, **że każdy towar lub usługa wymieniona na fakturze musi posiadać swój odrębny, dedykowany węzeł.** Jeżeli jednostka wystawia fakturę obejmującą pięć różnych pozycji, w pliku faktury sekwencja FaWiersz wystąpi dokładnie pięć razy. Każde wystąpienie stanowi cyfrowy odpowiednik pojedynczej linii w tradycyjnej tabeli z pozycjami faktury.

Wewnątrz każdego węzła FaWiersz zgromadzone są wszystkie dane niezbędne do prawidłowego zidentyfikowania i wyceny danego świadczenia. Do elementów obowiązkowych (choć nie obligatoryjnych technicznie), które w standardowych fakturach muszą się tu znaleźć, należą przede wszystkim:

- nazwa towaru lub usługi (P_7), która powinna być na tyle precyzyjna, aby umożliwić jednoznaczną identyfikację przedmiotu transakcji przez organy podatkowe,
- ilość (P_8B),
- miara (P_8A).

System wymaga również podania ceny jednostkowej netto (P_9A) lub brutto (P_9B) oraz wyliczonej dla danej pozycji wartości sprzedaży netto (P_11) lub brutto (P_11B).

Niezwykle istotnym elementem każdego wiersza jest przypisanie właściwej stawki VAT (pole P_12). Wartość ta pełni funkcję sterującą – to na podstawie stawek zadeklarowanych w poszczególnych wierszach FaWiersz systemy księgowe mogą weryfikować poprawność sumarycznej tabeli VAT w podsumowaniu faktury. Błąd w przypisaniu stawki na poziomie wiersza (np. wpisanie stawki „zw" przy usłudze opodatkowanej) powoduje niespójność całego dokumentu, choć nie skutkuje wystąpieniem błędu technicznego, a w efekcie odrzuceniem faktury przez KSeF.

Tabela 20. Lista elementów w węźle FaWiersz

Element	Opis	Status
NrWierszaFa	Typ elementu: Pole Kolejny numer wiersza faktury.	Obligatoryjny
UU_ID	Typ elementu: Pole Uniwersalny, unikalny numer wiersza faktury.	Fakultatywny

eprasa.pl cd7c806033

P_6A	Typ elementu: Pole Data dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub data otrzymania zapłaty, o której mowa w art. 106b ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT (zaliczki/przedpłaty), jeśli taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury. Pole wypełnia się w przypadku, gdy dla poszczególnych pozycji faktury występują różne daty, w związku z czym nie zastosowano pola P_6 lub węzła OkresFa.	Opcjonalny
P_7	Typ elementu: Pole Nazwa (rodzaj) towaru lub usługi. Pole opcjonalne wyłącznie dla przypadku określonego w art 106j ust. 3 pkt 2 ustawy o VAT (faktura korekta). W przypadku tzw. uproszczonych zbiorczych faktur korygujących, tj. dotyczących wszystkich dostaw od jednego sprzedawcy w danym okresie, nie ma konieczności podawania nazwy towaru lub rodzaju usługi.	Opcjonalny
Indeks	Typ elementu: Pole Pole przeznaczone do wpisania wewnętrznego kodu towaru lub usługi nadanego przez podatnika albo dodatkowego opisu.	Fakultatywny
GTIN	Typ elementu: Pole Globalny numer jednostki handlowej.	Fakultatywny
PKWiU	Typ elementu: Pole Symbol Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług.	Fakultatywny
CN	Typ elementu: Pole Symbol Nomenklatury Scalonej.	Fakultatywny
PKOB	Typ elementu: Pole Symbol Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych.	Fakultatywny
P_8A	Typ elementu: Pole Miara dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług. Pole opcjonalne dla przypadku określonego w art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT, tj. faktur uproszczonych o wartości do 450 zł lub 100 euro.	Opcjonalny
P_8B	Typ elementu: Pole Ilość (liczba) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług. Pole opcjonalne dla przypadku określonego w art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT (faktury uproszczone o wartości do 450 zł lub 100 euro).	Opcjonalny
P_9A	Typ elementu: Pole Cena jednostkowa towaru lub usługi bez kwoty podatku (cena jednostkowa netto). Pole opcjonalne dla przypadków określonych w art. 106e ust. 2 i 3 oraz ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT, tj.: świadczenie usług turystyki, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża zgodnie z art. 119 ustawy o VAT; dostawa towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich, antyków, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża zgodnie z art. 120 ust. 4 i ust. 5 ustawy o VAT; faktura uproszczona do 450 zł.	Opcjonalny
P_9B	Typ elementu: Pole Cena wraz z kwotą podatku (cena jednostkowa brutto), w przypadku zastosowania art. 106e ust. 7 i 8 ustawy o VAT (tj. zastosowania metody wyliczania podatku od kwoty brutto).	Opcjonalny

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
P_10	Typ elementu: Pole Kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, jeśli nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto. Pole opcjonalne dla przypadków określonych w art. 106e ust. 2 i 3 oraz ust. 5 pkt 1 ustawy o VAT, tj. transakcji objętych procedurą marży lub transakcji z miejscem świadczenia poza terytorium kraju.	Opcjonalny
P_11	Typ elementu: Pole Wartość dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto). Pole opcjonalne dla przypadków określonych w art. 106e ust. 2 i 3 oraz ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT, tj. transakcji objętych procedurą marży lub faktur uproszczonych o wartości do 450 zł lub 100 euro.	Opcjonalny
P_11A	Typ elementu: Pole Wartość sprzedaży brutto, w przypadku zastosowania art. 106e ust. 7 i 8 ustawy o VAT (tj. zastosowania metody wyliczania podatku od kwoty brutto).	Opcjonalny
P_11VAT	Typ elementu: Pole Kwota podatku w przypadku, o którym mowa w art. 106e ust. 10 ustawy o VAT. Dotyczy przypadków, gdy na fakturze określono kwoty podatku dotyczące wartości poszczególnych dostarczonych towarów i wykonanych usług wykazanych w tej fakturze; w tym przypadku łączna kwota podatku może być ustalona w wyniku podsumowania jednostkowych kwot podatku.	Opcjonalny
P_12	Typ elementu: Pole Stawka podatku. Pole opcjonalne dla przypadków określonych w art. 106e ust. 2, 3, ust. 4 pkt 3 i ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT, tj.: świadczenie usług turystyki, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża zgodnie z art. 119 ustawy o VAT; dostawa towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich, antyków, dla których podstawę opodatkowania stanowi marża zgodnie z art. 120 ust. 4 i ust. 5 ustawy o VAT; sprzedaż zwolniona, o której mowa w art. 106b ust. 3 pkt 2 ustawy o VAT; faktura uproszczona do 450 zł.	Opcjonalny
P_12_XII	Typ elementu: Pole Stawka podatku od wartości dodanej w przypadku, o którym mowa w dziale XII w rozdziale 6a ustawy o VAT. Stawka podatku w przypadku zastosowania procedury unijnej, tzw. One Stop Shop.	Opcjonalny
P_12_Zal_15	Typ elementu: Pole Znacznik dla towaru lub usługi wymienionych w załączniku nr 15 do ustawy o VAT – wartość „1”. Pole dotyczy towarów i usług objętych obowiązkowym MPP, przy czym fakt zastosowania obowiązkowego MPP oznacza się w węźle Adnotacje. Oznaczenie na poziomie wiersza za pomocą pola flagi P_12_Zal_15 ma charakter fakultatywny.	Fakultatywny
KwotaAkcyzy	Typ elementu: Pole Kwota podatku akcyzowego zawarta w cenie towaru.	Fakultatywny

eprasa.pl cd7c806033

GTU	Typ elementu: Pole Oznaczenie dotyczące dostawy towarów i świadczenia usług (katalog GTU jak w JPK_V7).	Fakultatywny
Procedura	Typ elementu: Pole Oznaczenia dotyczące procedur (katalog procedur jak w JPK_V7).	Fakultatywny
KursWaluty	Typ elementu: Pole Kurs waluty stosowany do wyliczenia kwoty podatku w przypadkach, o których mowa w dziale VI ustawy o VAT, tj. w przypadku faktur wystawionych w walucie obcej.	Opcjonalny
StanPrzed	Typ elementu: Pole Znacznik stanu przed korektą w przypadku faktury korygującej lub faktury korygującej fakturę wystawioną w zw. z art. 106f ust. 3 ustawy o VAT, w przypadku gdy korekta dotyczy danych wykazanych w pozycjach faktury i wystawiana jest w sposób polegający na prezentacji danych przed korektą i po korekcie jako osobnych wierszy z odrębną numeracją oraz w przypadku potwierdzania braku zmiany wartości danej pozycji.	Opcjonalny

8.6.5. Dane o rozliczeniu

Istotnym ułatwieniem w strukturze faktury ustrukturyzowanej jest węzeł Rozliczenie. Został on zaprojektowany z myślą o sytuacjach, w których ostateczna kwota do zapłaty powinna różnić się od prostego podsumowania wartości brutto sprzedanych towarów i usług. Węzeł ten służy do wykazania wszelkich dodatkowych przepływów pieniężnych, które są neutralne z punktu widzenia ustawy o VAT – tzn. nie wchodzą do podstawy opodatkowania ani nie generują podatku należnego, ale mają wpływ na saldo rozrachunków z kontrahentem. **W praktyce JST sekcja ta może okazać się niezwykle użyteczna przy kompleksowej obsłudze umów wieloletnich czy inwestycyjnych.**

W ramach tego węzła księgowy może wykazać **dwa rodzaje kwot:**

1) doliczenia zwiększające kwotę do zapłaty, takie jak naliczone odsetki za nieterminowe płatności, odszkodowania czy kary umowne nałożone na kontrahenta (jeśli nie podlegają one odrębnemu fakturowaniu jako usługa, lecz mają charakter sankcyjny),
2) doliczenia zmniejszające kwotę przelewu, np. poprzez potrącenie wcześniejszej nadpłaty, rozliczenie kaucji gwarancyjnej czy zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Dzięki temu faktura w KSeF staje się dokumentem hybrydowym – pełni rolę faktury VAT (w części towarowej) oraz noty księgowej (w części rozliczeniowej).

Stosowanie węzła Rozliczenie ma charakter całkowicie fakultatywny. Oznacza to, że jednostka może ujmować te kwoty bezpośrednio na fakturze, ale nie musi tego robić – równie dobrze mogą one zostać udokumentowane odrębną notą obciążeniową wysłaną poza KSeF. Decyzja o wykorzystaniu tej funkcjonalności niesie jednak za sobą rygory techniczne – jeżeli księgowy zdecyduje się dodać ten węzeł do pliku XML, system wymusi na nim precyzyjne wypełnienie pól wewnątrz sekcji, w tym określenie rodzaju rozliczenia oraz konkretnej kwoty.

eprasa.pl cd7c806033

Tabela 21. Elementy dostępne w węźle Rozliczenie

Element	Opis	Status
Obciazenia	Typ elementu: Węzeł Obciążenia – maksymalnie 100 wystąpień. Węzeł składający się z pól Kwota i Powod.	Fakultatywny
Obciazenia/Kwota	Typ elementu: Pole Kwota doliczona do kwoty wykazanej w polu P_15.	Warunkowy
Obciazenia/Powod	Typ elementu: Pole Powód obciążenia.	Warunkowy
SumaObciazen	Typ elementu: Pole Suma obciążeń.	Fakultatywny
Odliczenia	Typ elementu: Węzeł Odliczenia – maksymalnie 100 wystąpień. Węzeł składający się z pól Kwota i Powod.	Fakultatywny
Odliczenia/Kwota	Typ elementu: Pole Kwota odliczona od kwoty wykazanej w polu P_15.	Warunkowy
Odliczenia/Powod	Typ elementu: Pole Powód odliczenia.	Warunkowy
SumaOdliczen	Typ elementu: Pole Suma odliczeń.	Fakultatywny
DoZaplaty	Typ elementu: Pole Kwota należności do zapłaty równa polu P_15 powiększonemu o „Obciazenia" i pomniejszonemu o „Odliczenia". Sekwencja wyboru; można wypełnić wyłącznie jedno pole (albo DoZaplaty albo DoRozliczenia) w zależności od wyniku rozliczenia.	Warunkowy
DoRozliczenia	Typ elementu: Pole Kwota nadpłacona do rozliczenia/zwrotu. Sekwencja wyboru; można wypełnić wyłącznie jedno pole (albo DoZaplaty albo DoRozliczenia) w zależności od wyniku rozliczenia.	Warunkowy

8.6.6. Dane o płatności

W strukturze faktury ustrukturyzowanej niezwykle istotną rolę gospodarczą pełni węzeł Platnosc. Choć twórcy systemu nadali mu status fakultatywny (nieobowiązkowy technicznie), to w praktyce funkcjonowania jednostek jego pominięcie jest działaniem wysoce niepożądanym. **Węzeł ten służy do przekazania nabywcy kompletu informacji niezbędnych do skutecznego uregulowania należności.** Wypełnienie tej sekcji staje się kluczowe w kontekście automatyzacji księgowań – to właśnie stąd systemy finansowo-księgowe kontrahentów pobierają dane do wygenerowania przelewu.

Decydując się na wypełnienie węzła Platnosc, wystawca musi liczyć się z pewnymi rygorami strukturalnymi. Sekcja ta pozwala na precyzyjne określenie warunków transakcji

eprasa.pl cd7c806033

poprzez wskazanie konkretnego terminu płatności (pole z datą), formy płatności (wybieranej ze słownika kodów, np. przelew) oraz numeru rachunku bankowego. Co istotne dla JST, które często posiadają wyodrębnione rachunki dla różnych rodzajów dochodów (np. oddzielne konto dla opłat za odpady, oddzielne dla dochodów z mienia), struktura pozwala na wskazanie właściwego numeru konta dedykowanego dla danej transakcji.

Warto również zwrócić uwagę na powiązanie tego węzła z obowiązkami wynikającymi z mechanizmu podzielonej płatności (MPP). Jeżeli faktura jest oznaczona w sekcji Adnotacje znacznikiem MPP, to właśnie w węźle Platnosc powinien znaleźć się numer rachunku rozliczeniowego, który jest powiązany z rachunkiem VAT. Choć technicznie możliwe jest wystawienie faktury bez tej sekcji (np. gdy zapłata już nastąpiła przed wystawieniem dokumentu), to dla faktur z odroczonym terminem płatności kompletne wypełnienie tego węzła jest standardem wymaganym dla zachowania płynności finansowej i porządku w rozrachunkach publicznych.

Tabela 22. Elementy dostępne w węźle Platnosc

Element	Opis	Status
Zaplacono	Typ elementu: Pole Znacznik („1”) informujący, że należność wynikająca z faktury została zapłacona w całości do momentu jej wystawienia. W przypadku faktur zaliczkowych wartość „1” oznacza, że zapłacono kwotę zaliczki wynikającą z tej faktury.	Fakultatywny
DataZaplaty	Typ elementu: Pole Data dokonania zapłaty (format RRRR-MM-DD). Wymagane, gdy pole Zaplacono przyjmuje wartość „1”.	Warunkowy
ZnacznikZaplatyCzesciowej	Typ elementu: Pole Informacja o statusie zapłaty: ■ „1” – zapłacono w części, ■ „2” – zapłacono w całości (w ratach/częściach). Pole to występuje tylko raz. Szczegóły poszczególnych wpłat podaje się w węźle ZaplataCzesciowa.	Fakultatywny
ZaplataCzesciowa	Typ elementu: Węzeł Szczegółowe dane dotyczące pojedynczej zapłaty częściowej (data, kwota, forma). Maksymalna ilość wystąpień: 100.	Fakultatywny
ZaplataCzesciowa/ KwotaZaplatyCzesciowej	Typ elementu: Pole Kwota dokonanej zapłaty częściowej. Wymagane, gdy wypełniono węzeł ZaplataCzesciowa.	Warunkowy
ZaplataCzesciowa/ DataZaplatyCzesciowej	Typ elementu: Pole Data dokonania zapłaty częściowej. Wymagane, gdy wypełniono węzeł ZaplataCzesciowa.	Warunkowy

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
ZaplataCzesciowa/ FormaPlatnosci	Typ elementu: Pole Kod formy płatności dla danej wpłaty częściowej (np. 1 – gotówka, 6 – przelew). Stanowi wybór z polami PlatnoscInna/OpisPlatnosci.	Warunkowy (wybór)
ZaplataCzesciowa/ PlatnoscInna	Typ elementu: Pole Znacznik („1”) innej formy płatności dla danej wpłaty częściowej. Stanowi wybór z polem FormaPlatnosci.	Warunkowy (wybór)
ZaplataCzesciowa/ OpisPlatnosci	Typ elementu: Pole Opis słowny innej formy płatności. Wymagane, gdy zaznaczono pole PlatnoscInna.	Warunkowy
TerminPlatnosci	Typ elementu: Węzeł Informacje o terminie płatności faktury. Maksymalna ilość wystąpień: 100.	Fakultatywny
TerminPlatnosci/Termin	Typ elementu: Pole Termin płatności w formie daty (RRRR-MM-DD). Może dotyczyć płatności przyszłej lub już dokonanej.	Fakultatywny
TerminPlatnosci/ TerminOpis	Typ elementu: Węzeł Opisowe określenie terminu płatności (np. „14 dni od wystawienia”).	Fakultatywny
TerminPlatnosci/ TerminOpis/Ilosc	Typ elementu: Pole Liczba jednostek czasu (np. „14”).	Obligatoryjny (w węźle TerminOpis)
TerminPlatnosci/ TerminOpis/Jednostka	Typ elementu: Pole Jednostka czasu (np. „dni”).	Obligatoryjny (w węźle TerminOpis)
TerminPlatnosci/ TerminOpis/ ZdarzeniePoczatkowe	Typ elementu: Pole Zdarzenie, od którego liczony jest termin (np. „od daty wystawienia”).	Obligatoryjny (w węźle TerminOpis)
FormaPlatnosci	Typ elementu: Pole Kod formy płatności dla całej faktury (lub pozostałej do zapłaty części). Kody: 1 – gotówka, 2 – karta, 3 – bon, 4 – czek, 5 – kredyt, 6 – przelew, 7 – płatność mobilna. Pola FormaPlatnosci oraz PlatnoscInna stanowią wybór.	Warunkowy (wybór)
PlatnoscInna	Typ elementu: Pole Znacznik („1”) innej formy płatności. Stanowi wybór z polem FormaPlatnosci.	Warunkowy (wybór)
OpisPlatnosci	Typ elementu: Pole Opis słowny innej formy płatności. Wymagane, gdy zaznaczono pole PlatnoscInna.	Warunkowy
RachunekBankowy	Typ elementu: Węzeł Dane rachunku bankowego sprzedawcy, na który ma nastąpić zapłata. Maksymalna ilość wystąpień: 100.	Fakultatywny

eprasa.pl cd7c806033

RachunekBankowy/NrRB	Typ elementu: Pole Pełny numer rachunku bankowego (IBAN/NRB). Min. 0 znaków, maks. 34 znaki.	Obligatoryjny (w węźle RachunekBankowy)
RachunekBankowy/SWIFT	Typ elementu: Pole Kod SWIFT/BIC banku.	Fakultatywny
RachunekBankowy/ RachunekWlasnyBanku	Typ elementu: Pole Typ rachunku własnego (dla banków/SKOK): 1 – rozliczeniowy (wierzytelności), 2 – do pobrań, 3 – gospodarki własnej.	Fakultatywny
RachunekBankowy/ NazwaBanku	Typ elementu: Pole Nazwa banku prowadzącego rachunek.	Fakultatywny
RachunekBankowy/ OpisRachunku	Typ elementu: Pole Dodatkowy opis rachunku (np. „Rachunek VAT”).	Fakultatywny
RachunekBankowyFaktora	Typ elementu: Węzeł Dane rachunku bankowego faktora (w przypadku faktoringu). Struktura pól (NrRB, SWIFT itp.) analogiczna jak w RachunekBankowy. Maksymalna ilość wystąpień: 20.	Fakultatywny
Skonto	Typ elementu: Węzeł Informacje o warunkach udzielenia skonta.	Fakultatywny
Skonto/WarunkiSkonta	Typ elementu: Pole Opis warunków, po spełnieniu których przysługuje skonto (np. „płatność w terminie 3 dni”).	Obligatoryjny (w węźle Skonto)
Skonto/WysokoscSkonta	Typ elementu: Pole Kwota lub procent skonta (np. „3% wartości brutto”).	Obligatoryjny (w węźle Skonto)
LinkDoPlatnosci	Typ elementu: Pole Link internetowy (URL) do płatności online (np. Pay-By-Link).	Fakultatywny
IPKSeF	Typ elementu: Pole Identyfikator płatności KSeF (13 znaków) wygenerowany przez agenta rozliczeniowego, służący do jednoznacznej identyfikacji płatności.	Fakultatywny

8.6.7. Dane o warunkach transakcji

Uzupełnieniem danych handlowych na fakturze ustrukturyzowanej jest węzeł WarunkiTransakcji. Sekcja ta została zaprojektowana jako miejsce do wskazania formalnych podstaw realizacji transakcji, co pozwala powiązać fakturę z dokumentami źródłowymi.

W praktyce JST węzeł ten służy przede wszystkim do wprowadzania numerów umów (w tym umów o zamówienie publiczne) oraz numerów zamówień, na podstawie których dokonano zakupu. Dzięki temu księgowość może szybciej zweryfikować zgodność

eprasa.pl cd7c806033

faktury z zawartym kontraktem. Należy jednak zachować czujność i nie mylić tej sekcji z węzłem Zamowienie. Ten drugi jest zarezerwowany dla faktur zaliczkowych i służy do opisu przedmiotu zamówienia, podczas gdy WarunkiTransakcji służą do powoływania się na sygnatury dokumentów prawnych (umów) przy fakturach końcowych lub rozliczeniowych.

Decyzja o wypełnieniu tego węzła pociąga za sobą pewne konsekwencje strukturalne. Choć sama sekcja jest dobrowolna, to jeśli księgowy zdecyduje się w niej powołać np. na zawartą umowę, system wymusi (na zasadzie warunkowości) podanie jej daty lub numeru. **Nie można stworzyć pustego odniesienia – dane muszą być kompletne, aby jednoznacznie identyfikowały dokument źródłowy.** Dodatkowo w węźle tym można zawrzeć informacje o kursach walut stosowanych do przeliczeń (jeśli są inne niż bankowe) czy też wskazać okres, którego dotyczy faktura, co jest kluczowe przy rozliczaniu usług ciągłych (np. dostaw mediów).

Tabela 23. Elementy w węźle WarunkiTransakcji

Element	Opis	Status
Umowy	Typ elementu: Węzeł Zawiera dane dotyczące umowy, na podstawie której realizowana jest transakcja. Maksymalna ilość wystąpień: 100.	Fakultatywny
Umowy/DataUmowy	Typ elementu: Pole Data zawarcia umowy. Uwaga: Najwcześniejsza data, którą można tu wpisać, to 1990-01-01. Dla umów starszych dane należy podać w polu DodatkowyOpis.	Fakultatywny
Umowy/NrUmowy	Typ elementu: Pole Numer umowy będącej podstawą transakcji.	Fakultatywny
Zamowienia	Typ elementu: Węzeł Zawiera dane dotyczące zamówienia. Maksymalna ilość wystąpień: 100. Uwaga: Dla faktur zaliczkowych dedykowany jest odrębny, obowiązkowy węzeł Fa/Zamowienie – ten element w WarunkiTransakcji ma charakter informacyjny.	Fakultatywny
Zamowienia/ DataZamowienia	Typ elementu: Pole Data złożenia zamówienia. Uwaga: Najwcześniejsza data to 1990-01-01.	Fakultatywny
Zamowienia/NrZamowienia	Typ elementu: Pole Numer zamówienia.	Fakultatywny
NrPartiiTowaru	Typ elementu: Pole Numer partii towaru (np. seria produkcyjna). Maksymalna ilość wystąpień: 1000. Uwaga: Informacja ta może być wymagana przepisami szczególnymi, np. ustawą o zdrowiu publicznym.	Fakultatywny

eprasa.pl cd7c806033

WarunkiDostawy	Typ elementu: Pole Warunki dostawy towarów (np. kody Incoterms jak DDP, EXW).	Fakultatywny
KursUmowny	Typ elementu: Pole Kurs waluty przyjęty dla transakcji (inny niż bankowy), np. gdy strony umówiły się na sztywny kurs przeliczeniowy. Należy wypełnić łącznie z polem WalutaUmowna.	Fakultatywny (sekwencja)
WalutaUmowna	Typ elementu: Pole Kod waluty (ISO 4217), której dotyczy kurs umowny. Uwaga: W tym polu nie może wystąpić waluta PLN.	Fakultatywny (sekwencja)
Transport	Typ elementu: Węzeł Szczegółowe dane dotyczące transportu towarów. Maksymalna ilość wystąpień: 20.	Fakultatywny
Transport/RodzajTransportu	Typ elementu: Pole Kod rodzaju transportu (np. 3 – drogowy, 4 – lotniczy). Pola RodzajTransportu oraz TransportInny stanowią wybór – wypełnia się jedno z nich.	Warunkowy (wybór)
Transport/TransportInny	Typ elementu: Pole Znacznik („1”) innego rodzaju transportu, jeśli nie pasuje żaden z kodów słownikowych.	Warunkowy (wybór)
Transport/ OpisInnegoTransportu	Typ elementu: Pole Opis słowny innego rodzaju transportu. Wymagane, gdy zaznaczono pole TransportInny.	Warunkowy
Transport/Przewoznik	Typ elementu: Węzeł Dane podmiotu realizującego transport.	Fakultatywny
Transport/Przewoznik/ DaneIdentyfikacyjne	Typ elementu: Węzeł Dane identyfikacyjne przewoźnika.	Obligatoryjny (w węźle Przewoznik)
Transport/Przewoznik/ DaneIdentyfikacyjne/NIP	Typ elementu: Pole NIP przewoźnika.	Opcjonalny (wybór)
Transport/Przewoznik/ DaneIdentyfikacyjne/KodUE	Typ elementu: Pole Kod kraju UE dla VAT UE przewoźnika.	Opcjonalny (wybór)
Transport/Przewoznik/ DaneIdentyfikacyjne/ NrVatUE	Typ elementu: Pole Numer VAT UE przewoźnika.	Opcjonalny (wybór)
Transport/Przewoznik/ DaneIdentyfikacyjne/ KodKraju	Typ elementu: Pole Kod kraju dla innego identyfikatora.	Fakultatywny
Transport/Przewoznik/ DaneIdentyfikacyjne/NrID	Typ elementu: Pole Inny numer identyfikacyjny przewoźnika.	Opcjonalny (wybór)

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
Transport/Przewoznik/ DaneIdentyfikacyjne/BrakID	Typ elementu: Pole Znacznik braku identyfikatora („1”).	Opcjonalny (wybór)
Transport/Przewoznik/ DaneIdentyfikacyjne/Nazwa	Typ elementu: Pole Nazwa lub imię i nazwisko przewoźnika.	Obligatoryjny
Transport/Przewoznik/ AdresPrzewoznika	Typ elementu: Węzeł Adres przewoźnika.	Obligatoryjny (w węźle Przewoznik)
Transport/Przewoznik/ AdresPrzewoznika/KodKraju	Typ elementu: Pole Kod kraju adresu przewoźnika.	Obligatoryjny
Transport/Przewoznik/ AdresPrzewoznika/AdresL1	Typ elementu: Pole Pierwsza linia adresu przewoźnika.	Obligatoryjny
Transport/Przewoznik/ AdresPrzewoznika/AdresL2	Typ elementu: Pole Druga linia adresu przewoźnika.	Fakultatywny
Transport/Przewoznik/ AdresPrzewoznika/GLN	Typ elementu: Pole Globalny Numer Lokalizacyjny przewoźnika.	Fakultatywny
Transport/ NrZleceniaTransportu	Typ elementu: Pole Numer zlecenia transportowego.	Fakultatywny
Transport/OpisLadunku	Typ elementu: Pole Kod rodzaju opakowania/ładunku (np. 13 – Paleta, 4 – Karton). Pola OpisLadunku i LadunekInny stanowią wybór.	Warunkowy (wybór)
Transport/LadunekInny	Typ elementu: Pole Znacznik („1”) innego rodzaju ładunku (np. ładunek mieszany).	Warunkowy (wybór)
Transport/ OpisInnegoLadunku	Typ elementu: Pole Opis słowny innego ładunku. Wymagane, gdy zaznaczono pole LadunekInny.	Warunkowy
Transport/ JednostkaOpakowania	Typ elementu: Pole Dodatkowy opis jednostki (np. „1 karton/30 sztuk”).	Fakultatywny
Transport/ DataGodzRozpTransportu	Typ elementu: Pole Data i godzina rozpoczęcia transportu (format RRRR-MM-DDTHH:MM:SS).	Fakultatywny
Transport/ DataGodzZakTransportu	Typ elementu: Pole Data i godzina zakończenia transportu.	Fakultatywny
Transport/WysylkaZ	Typ elementu: Węzeł Adres miejsca wysyłki (rozpoczęcia transportu).	Fakultatywny

eprasa.pl cd7c806033

Transport/WysylkaZ/ KodKraju	Typ elementu: Pole Kod kraju wysyłki.	Obligatoryjny (w węźle WysylkaZ)
Transport/WysylkaZ/ AdresL1	Typ elementu: Pole Pierwsza linia adresu wysyłki.	Obligatoryjny (w węźle WysylkaZ)
Transport/WysylkaZ/ AdresL2	Typ elementu: Pole Druga linia adresu wysyłki.	Fakultatywny
Transport/WysylkaZ/GLN	Typ elementu: Pole GLN miejsca wysyłki.	Fakultatywny
Transport/WysylkaPrzez	Typ elementu: Węzeł Adres punktu pośredniego (przeładunku). Maksymalnie 20 wystąpień.	Fakultatywny
Transport/WysylkaPrzez/ KodKraju	Typ elementu: Pole Kod kraju punktu pośredniego.	Obligatoryjny (w węźle WysylkaPrzez)
Transport/WysylkaPrzez/ AdresL1	Typ elementu: Pole Pierwsza linia adresu punktu pośredniego.	Obligatoryjny (w węźle WysylkaPrzez)
Transport/WysylkaPrzez/ AdresL2	Typ elementu: Pole Druga linia adresu punktu pośredniego.	Fakultatywny
Transport/WysylkaPrzez/ GLN	Typ elementu: Pole GLN punktu pośredniego.	Fakultatywny
Transport/WysylkaDo	Typ elementu: Węzeł Adres miejsca docelowego transportu.	Fakultatywny
Transport/WysylkaDo/ KodKraju	Typ elementu: Pole Kod kraju miejsca docelowego.	Obligatoryjny (w węźle WysylkaDo)
Transport/WysylkaDo/ AdresL1	Typ elementu: Pole Pierwsza linia adresu docelowego.	Obligatoryjny (w węźle WysylkaDo)
Transport/WysylkaDo/ AdresL2	Typ elementu: Pole Druga linia adresu docelowego.	Fakultatywny
Transport/WysylkaDo/GLN	Typ elementu: Pole GLN miejsca docelowego.	Fakultatywny
PodmiotPosredniczacy	Typ elementu: Pole Znacznik („1”) informujący o udziale podmiotu pośredniczącego w transakcji łańcuchowej (art. 22 ust. 2d ustawy o VAT).	Fakultatywny

eprasa.pl cd7c806033

8.6.8. Pozostałe dane

Uzupełnieniem struktury głównego węzła Fa jest zestaw pól fakultatywnych, które pełnią funkcje porządkowe i ewidencyjne. Zapewniają przy tym spójność danych z innymi obowiązkami podatkowymi. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na zaimplementowanie w schemie rozwiązań doskonale znanych księgowym z plików JPK_V7. Mowa tu o dedykowanych znacznikach proceduralnych, takich jak:

- **„TP”** – dla transakcji z podmiotami powiązanymi,
- **„FP”** – dla faktur wystawianych do paragonu.

W strukturze XML pozwalają na automatyczne przenoszenie tych atrybutów do ewidencji VAT. Eliminują równolegle konieczność ręcznego oznaczania dokumentów na etapie generowania pliku JPK.

Ponadto węzeł Fa został wyposażony w elementy „awaryjne”, takie jak omówiony wcześniej DodatkowyOpis. Jest to bufor bezpieczeństwa dla wystawcy – jeśli specyficzna informacja biznesowa nie pasuje do żadnego ze standardowych pól schemy, można ją umieścić właśnie w tym uniwersalnym kontenerze.

Tabela 24. Elementy dodatkowe dostępne w węźle Fa

Element	Opis	Status
FP	Typ elementu: Pole Pole flagi służące do oznaczenia faktury wystawionej do paragonu. Oznaczenia są analogiczne jak te występujące w strukturze pliku JPK_V7.	Fakultatywny
TP	Typ elementu: Pole Pole flagi wskazujące na istniejące powiązania między nabywcą a dokonującym dostawy towarów lub usługodawcą, zgodnie z § 10 ust. 4 pkt 3, z zastrzeżeniem ust. 4b rozporządzenia w sprawie JPK (SzczegZakrDanDeklR).	Fakultatywny
DodatkowyOpis	Typ elementu: Węzeł Element rezerwowy przeznaczony dla wykazywania dodatkowych informacji na fakturze, w tym wymaganych przepisami prawa, dla których nie przewidziano innych dedykowanych pól/elementów w strukturze logicznej. Jest on uzupełniany poprzez wprowadzenie danych w parze pól klucz – wartość. Węzeł ten może wystąpić maksymalnie 10 000 razy.	Fakultatywny
DodatkowyOpis/ NrWiersza	Typ elementu: Pole Numer wiersza podany w polu NrWierszaFa lub NrWierszaZam, jeśli informacja z dodatkowego opisu odnosi się wyłącznie do danej, konkretnej pozycji faktury.	Fakultatywny
DodatkowyOpis/ Klucz	Typ elementu: Pole Pole tekstowe do podania rodzaju dodatkowej informacji (nagłówek). W przypadku wykorzystania elementu DodatkowyOpis konieczne jest wypełnienie obydwu pól, tj. Klucz i Wartosc, np.: Klucz = nr licznika.	Warunkowy

eprasa.pl cd7c806033

DodatkowyOpis/ Wartosc	Typ elementu: Pole Pole tekstowe do podania treści dodatkowej informacji. Przykład, kontynuując powyższy: Wartosc = ilość zużytej wody.	Warunkowy

8.6.9. Prezentacja danych dodatkowych w strukturze XML

W codziennej praktyce jednostek faktura pełni często funkcję szerszą niż tylko dowód księgowy dla celów VAT. Zapisy umów, wymogi projektów unijnych czy wewnętrzne regulaminy JST wymuszają często umieszczanie na dokumencie wielu informacji dodatkowych, takich jak **numery umów, sygnatury spraw, opisy merytoryczne zadania czy numery liczników mediów.**

W dotychczasowym modelu „wizualnym" (papierowym lub PDF) nie stanowiło to problemu. Wystawca miał pełną swobodę w układzie graficznym i mógł dopisać dowolną treść w uwagach. Przejście na KSeF radykalnie zmienia tę sytuację. Faktura staje się bazą danych, a nie obrazkiem, co wymusza na księgowych konieczność precyzyjnego „mapowania" dotychczasowych opisów do ściśle określonych pól w strukturze XML. Należy liczyć się z tym, że ze względu na ograniczenia techniczne (limity znaków) przeniesienie wszystkich treści 1:1 może okazać się niemożliwe.

Twórcy systemu KSeF przewidzieli jednak tę potrzebę i udostępnili podatnikom **trzy główne narzędzia (obszary) do wprowadzania danych nadobowiązkowych, które nie wynikają wprost z ustawy o VAT, ale są niezbędne biznesowo**.

Pierwszym i najbardziej wszechstronnym narzędziem jest węzeł DodatkowyOpis. Działa on na zasadzie pary: „Klucz" (czyli etykieta, np. „Numer umowy") oraz „Wartosc" (konkretna treść, np. „123/2025"). Oba pola mieszczą do 256 znaków. Co istotne dla JST rozliczających media – opis ten można przypisać do konkretnego wiersza faktury (używając pola NrWiersza). Struktura pozwala na powtórzenie tego węzła aż 10 000 razy, co w praktyce pozwala opisać każdą pozycję faktury dodatkowymi parametrami, takimi jak numer licznika czy punkt poboru energii.

Drugim miejscem na dane dodatkowe jest pole Indeks (znajdujące się wewnątrz wiersza faktury FaWiersz) lub jego odpowiednik IndeksZ (w wierszu zamówienia). Jest to krótkie pole (do 50 znaków), idealne do wpisywania symboli indeksów materiałowych, kodów wewnętrznych klasyfikacji budżetowej czy innych sygnatur, które pomagają w późniejszej identyfikacji zakupu w magazynie lub księgach rachunkowych.

Trzecim, najbardziej pojemnym obszarem, jest pole StopkaFaktury. Jest to miejsce przeznaczone na tekst ciągły, gdzie można zawrzeć np. wszelkie klauzule RODO, informacje o projektach dofinansowanych ze środków UE czy inne obszerne adnotacje prawne. Pole to mieści aż 3500 znaków i może zostać powtórzone trzykrotnie, co łącznie daje przestrzeń na ponad 10 000 znaków opisu. Mimo tych możliwości, w skrajnych przypadkach, np. przy rozbudowanych fakturach za roboty budowlane z dołączonymi wielostronicowymi protokołami – pojemność faktury ustrukturyzowanej może okazać się niewystarczająca. Wówczas konieczne jest albo rozbicie transakcji na kilka faktur, albo

eprasa.pl cd7c806033

wykorzystanie specjalistycznego węzła Zalacznik (jeśli systemy to obsługują), ewentualnie przesyłanie specyfikacji kanałem poza KSeF.

Tabela 25. Budowa węzła Stopka

Element	Opis	Status
Stopka	Typ elementu: Węzeł Zawiera pozostałe informacje na fakturze (stopka, rejestry).	Fakultatywny
Stopka/Informacje	Typ elementu: Węzeł Zawiera informacje tekstowe (stopkę faktury). Maksymalnie 3 wystąpienia.	Fakultatywny
Stopka/Informacje/ StopkaFaktury	Typ elementu: Pole Dowolna treść stopki (np. podziękowania, godziny pracy, klauzula RODO). Maks. 3500 znaków.	Fakultatywny
Stopka/Rejestry	Typ elementu: Węzeł Zawiera numery rejestrowe podmiotu (KRS, REGON, BDO). Maksymalnie 100 wystąpień.	Fakultatywny
Stopka/Rejestry/ PelnaNazwa	Typ elementu: Pole Pełna nazwa podmiotu, którego dotyczą numery rejestrowe.	Fakultatywny
Stopka/Rejestry/KRS	Typ elementu: Pole Numer w Krajowym Rejestrze Sądowym.	Fakultatywny
Stopka/Rejestry/REGON	Typ elementu: Pole Numer REGON.	Fakultatywny
Stopka/Rejestry/BDO	Typ elementu: Pole Numer w Bazie Danych o Odpadach.	Fakultatywny

8.6.10. Załącznik

W ramach ewolucji KSeF do wersji 2.0 Ministerstwo Finansów wprowadziło **dodatkową funkcjonalność umożliwiającą przesyłanie faktur z załącznikami**. Jest to nowe rozwiązanie, które pozwala na wystawianie i przesyłanie faktur wraz z integralnymi załącznikami.

Głównym celem wprowadzenia węzła Zalacznik jest wsparcie podatników we wdrożeniu i stosowaniu systemu KSeF w sposób możliwie prosty i sprawny. Funkcjonalność ta została zaprojektowana z myślą o szczególnych potrzebach niektórych branż, które w załączniku do faktury zamieszczają rozbudowane dane w zakresie jednostek miary, ilości oraz ceny towaru lub usługi.

W szczególności rozwiązanie to odpowiada na zgłaszane potrzeby przede wszystkim:

- dostawców mediów (energia, gaz itp.), którzy w załącznikach do faktur umieszczają szczegóły dotyczące zużycia w podziale na poszczególne punkty poboru,
- przedsiębiorców świadczących usługi telekomunikacyjne,
- dostawców paliw wystawiających faktury zbiorcze.

eprasa.pl cd7c806033

Węzeł Zalacznik jest przeznaczony dla faktur dotyczących czynności o złożonej liczbie danych w zakresie jednostek miary i ilości (liczby) dostarczanych towarów lub wykonywanych usług, a także cen jednostkowych towarów lub usług bez kwot podatku (cen jednostkowych netto).

Załącznik stanowi integralną część e-faktury. Ważne jest, że **jedna faktura może posiadać tylko jeden załącznik.**

Tabela 26. **Kluczowe aspekty techniczne i dotyczące zawartości załącznika**

Zakres	Opis
Format i rozmiar	Faktura z załącznikiem jest wystawiana i przesyłana w postaci pliku XML. Maksymalny rozmiar faktury z załącznikiem wynosi 3 MB.
Zawartość danych	Załącznik może zawierać wyłącznie dane, o których mowa w art. 106e ustawy o VAT, lub dane ściśle związane z tymi danymi. Wyrażenie „ściśle związane" oznacza, że dane te muszą wynikać z charakteru prowadzonej działalności i być powiązane z obowiązkowymi elementami faktury.
Zabroniona zawartość	Załącznik nie może zawierać treści reklamowych lub marketingowych ani treści, których rozpowszechnianie jest zabronione. W przypadku naruszenia tych zasad możliwość wystawiania i przesyłania faktur z załącznikiem może zostać odebrana.
Struktura danych w załączniku	Dane w załączniku będą miały postać ustrukturyzowaną. Mogą zostać pogrupowane w bloki danych, w ramach których znajdą się tabele wraz z ich opisami. Podatnicy będą mieli możliwość samodzielnego definiowania zawartości niektórych pól, co zapewnia elastyczność i uniwersalność dla różnych branż.

Możliwość wystawiania i przesyłania faktur z załącznikiem jest dostępna dla podatników po złożeniu odpowiedniego zgłoszenia. Proces ten przebiega według zasad przedstawionych w **tabeli 27.**

Tabela 27. **Zasady składania i obsługi zgłoszenia dotyczącego faktur z załącznikiem**

Zakres	Opis
Zgłoszenie zamiaru	Podatnik składa zgłoszenie o zamiarze wystawiania i przesyłania faktur z załącznikiem do Szefa KAS. Zgłoszenie to należy złożyć przed rozpoczęciem wystawiania tego rodzaju faktur.
Kanał zgłoszenia	Zgłoszenie składa się wyłącznie za pośrednictwem konta w e-Urzędzie Skarbowym. Wymaga to podania aktualnego adresu poczty elektronicznej lub numeru telefonu.
Zawartość zgłoszenia	Zgłoszenie zawiera: ■ dane podatnika, ■ dane dotyczące sposobu korzystania z funkcjonalności, ■ oświadczenie o spełnieniu wymagań koniecznych do wystawiania i przesyłania faktur z załącznikiem, a także o świadomości skutków naruszenia zasad ich wystawiania i przesyłania.

eprasa.pl cd7c806033

Zakres	Opis
Potwierdzenie i ważność	Po złożeniu zgłoszenie jest potwierdzane przez e-Urząd Skarbowy poprzez Urzędowe Poświadczenie Odbioru (UPO). Informacja o statusie zgłoszenia jest udostępniana podatnikowi na adres jego poczty elektronicznej. Potwierdzenie możliwości wystawiania i przesyłania faktur z załącznikiem przez Szefa KAS jest przekazywane w terminie trzy dni roboczych od otrzymania UPO. Potwierdzenie to jest ważne bezterminowo.
Aktualizacja zgłoszenia	Podatnik jest obowiązany do aktualizacji zgłoszenia w przypadku zmiany: ■ zakresu czynności dokumentowanych fakturą, ■ przewidywanej średniej liczby przesyłanych załączników w miesiącu, ■ przewidywanego średniego rozmiaru załącznika.
Odebranie możliwości	Możliwość wystawiania faktur z załącznikiem może zostać odebrana w przypadku, gdy załącznik: ■ nie zawiera rozbudowanych danych (ilości, miary, ceny jednostkowej), ■ ma charakter marketingowy, ■ zawiera treści, których rozpowszechnianie jest zabronione. Możliwość ta jest również odbierana w przypadku złożenia zgłoszenia o zamiarze zaprzestania wystawiania i przesyłania faktur z załącznikiem.
Szczegółowe wymagania	Szczegółowy zakres danych, jakie powinno zawierać zgłoszenie, sposób postępowania w sprawie potwierdzenia i odebrania możliwości, a także wymagania techniczne zostały określone w rozporządzeniu Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (dalej: rozporządzenie w sprawie korzystania z KSeF).

Przepisy dotyczące załączników do faktur weszły w życie 1 stycznia 2026 r. Podatnicy mogą składać zgłoszenia o zamiarze wystawiania i przesyłania faktur z załącznikiem dopiero od tego dnia.

JST mogą wykorzystać węzeł Zalacznik m.in. w przypadku dostaw wody lub odbioru ścieków czy też refakturowania szeroko rozumianych mediów, co jest częstą praktyką w przypadku usług najmu lub dzierżawy nieruchomości. Biorąc pod uwagę, że dostawcy mediów (m.in. energii elektrycznej, cieplnej czy gazu) będą prawdopodobnie stosować załączniki, JST powinny przygotować się na ich obsługę po stronie zakupowej, a dodatkowo w przypadku refakturowania tych mediów – do przeniesienia danych z otrzymanych faktur z załącznikami do faktur wystawianych przez JST w ramach refaktury na najemców lub dzierżawców.

8.6.10.1. Złożenie zawiadomienia – kto je składa i gdzie

Możliwość wystawiania w KSeF faktur z załącznikiem jest przyznawana w kontekście podatnika. Z perspektywy jednostek, np. JST, oznacza to, że takie uprawnienie przyznawane jest np. gminie czy powiatowi, jako podatnikom VAT, a nie ich poszczególnym jednostkom. Tym samym jeśli w JST funkcjonuje jednostka czy zakład budżetowy realizujący dostawy mediów (np. dostawa wody, odbiór ścieków, dostawa energii cieplnej) i z perspektywy tej jednostki faktury z załącznikiem byłyby praktycznym rozwiązaniem, to

eprasa.pl cd7c806033

zgłoszenia zamiaru wystawiania faktur z załącznikiem powinna dokonać JST jako główny podmiot, a nie jednostka podrzędna.

Spółki komunalne, będące odrębnymi od gmin podatnikami VAT, chcąc korzystać z możliwości wystawiania faktur z załącznikiem w KSeF, będą musiały złożyć odrębne zawiadomienie.

Zgłoszenia nie będzie można złożyć papierowo. Składa się je **wyłącznie elektronicznie, za pośrednictwem konta w e-Urzędzie Skarbowym**. Oznacza to, że takiego zgłoszenia w imieniu JST będzie mogła dokonać osoba, która jest zgłoszonym Użytkownikiem Konta Organizacji.

Co istotne, do dokonania zgłoszenia zamiaru wystawiania faktur z załącznikiem w KSeF nie jest wymagane posiadanie uprawnień nadanych w samym KSeF. Przykładowo jeśli Użytkownikiem Konta Organizacji w e-Urzędzie Skarbowym dla danej JST jest skarbnik gminy, który nie ma nadanych osobistych uprawnień w KSeF, to w dalszym ciągu będzie mógł złożyć zawiadomienie w imieniu JST.

8.6.10.2. Co powinno zawierać zawiadomienie

Kwestia zawartości zawiadomienia jest uregulowana w rozporządzeniu w sprawie korzystania z KSeF. Uwzględniając treść regulacji dotyczącej zawartości zawiadomienia należy zauważyć, że przyjmuje ono sformalizowaną, zamkniętą formę. Nie ma w tym przypadku konieczności ani nawet miejsca na podawanie dodatkowego, rozbudowanego uzasadnienia.

Istotne są jedynie warunki formalne. Tym samym jednostka, chcąc złożyć zawiadomienie, powinna w szczególności:

1) **podać rodzaj transakcji, dla których będą wystawiane faktury z załącznikiem** – zgodnie z rozporządzeniem w sprawie korzystania z KSeF przewidziane są poniższe opcje:
   - dostawy energii elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego lub
   - świadczenie usług telekomunikacyjnych, lub
   - świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego, lub
   - dostawy benzyn silnikowych, olejów napędowych, gazów lub innych paliw przeznaczonych do napędu silników spalinowych – w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym, dokonywane na stacjach paliw lub stacjach gazu płynnego do standardowych zbiorników pojazdów na rzecz jednego odbiorcy za dany okres rozliczeniowy, lub
   - inne niż wskazane wyżej czynności, z podaniem ich rodzaju (w tym miejscu możliwe byłoby podanie np. dostawy wody lub odbioru ścieków);
2) **ustalić przewidywaną datę rozpoczęcia wystawiania i przesyłania do KSeF faktur z załącznikiem;**

eprasa.pl cd7c806033

3) **ustalić przewidywaną średnią liczbę wystawianych i przesyłanych do KSeF faktur z załącznikiem w miesiącu;**
4) **ustalić przewidywany średni rozmiar wystawianej i przesyłanej do KSeF faktury z załącznikiem wyrażony w kilobajtach (kB).**

Dane w zakresie planowanej daty rozpoczęcia wystawiania faktur z załącznikiem czy ich liczby lub rozmiaru mają jedynie charakter informacyjny – nie są wiążące, a ich zmiana nie wymaga ponownego składania zawiadomienia czy jego aktualizacji.

Zawiadomienia mają być rozpatrywane w ciągu trzech dni roboczych od otrzymania UPO dla złożonego zawiadomienia. W tym czasie organ powinien przysłać potwierdzenie przyjęcia zawiadomienia na adres poczty elektronicznej podatnika. Potwierdzenie możliwości wystawiania faktur z załącznikiem dokonywane jest poprzez czynność materialno-techniczną, nie jest w tym przypadku wydawana decyzja lub postanowienie.

W przypadku rezygnacji z możliwości wystawiania faktur z załącznikiem podatnik może dokonać zgłoszenia o zaprzestaniu korzystania z tego rozwiązania. Takie zgłoszenie jest składane również przez e-Urząd Skarbowy.

8.6.10.3. Konsekwencje niewłaściwego korzystania z załącznika

W przypadku wykorzystywania węzła Zalacznik niezgodnie z przeznaczeniem **Szef KAS może automatycznie odebrać podatnikowi uprawnienie do wystawiania faktur z załącznikiem w KSeF.** Automatyczne odebranie uprawnień może nastąpić w przypadku zidentyfikowania wystawiania i przesyłania do KSeF faktur z załącznikiem, które zawierają dane inne niż określone w ust. 106gba ust. 1 ustawy o VAT lub są wystawiane i przesyłane niezgodnie z warunkami, o którym mowa w tym przepisie.

A zatem jednostka chcąca korzystać z faktur z załącznikiem w KSeF powinna podawać w załącznikach wyłącznie dane w zakresie jednostek miary i ilości (liczby) dostarczanych towarów lub wykonywanych usług albo cen jednostkowych netto. W praktyce dotyczyć to może podawania dokładnych rozliczeń, np. punktów poboru ze wskazaniem stanów liczników, stosowanych cen itp.

Zamieszczanie w węźle Zalacznik treści reklamowych lub marketingowych czy treści o charakterze biznesowo-handlowym (np. cenniki, warunki gwarancji, umowy, zamówienia, protokoły odbioru, specyfikacje) będzie stanowiło niedozwolone użycie węzła Zalacznik, a w efekcie będzie podstawą do odebrania uprawnienia do wystawiania faktur z załącznikiem. W szczególności węzeł Zalacznik nie powinien być używany do podawania danych faktur korygowanych w przypadku wystawiania faktur korygujących, co jest obecnie częstą praktyką.

Odebranie uprawnienia do wystawiania faktur z załącznikiem następuje w drodze czynności materialno-technicznej. W tym przypadku również nie jest wydawana decyzja lub postanowienie. **Po odebraniu uprawnienia podatnik traci możliwość przesyłania do KSeF faktur z załącznikiem – próba wysłania takich faktur będzie skutkowała ich odrzuceniem przez KSeF.**

eprasa.pl cd7c806033

Jeżeli podatnikowi zostaną odebrane uprawnienia, może on ponownie złożyć zgłoszenie zamiaru wystawiania faktur z załącznikiem na ogólnych zasadach. Natomiast jeśli w dalszym ciągu załącznik będzie wykorzystywany niezgodnie z przeznaczeniem, uprawnienie może zostać ponownie odebrane.

8.6.10.4. Faktury zakupowe z załącznikiem

Zgłoszeniu podlega wyłącznie wystawianie faktur z załącznikiem. Fakt odbierania tego rodzaju faktur nie podlega dodatkowym zgłoszeniom – podatnicy będą otrzymywali tego rodzaju faktury na swoje konta KSeF.

Podsumowując, węzeł Zalacznik jest przeznaczony dla faktur dotyczących czynności o złożonej liczbie danych w zakresie jednostek miary i ilości (liczby) dostarczanych towarów lub wykonywanych usług, a także cen jednostkowych towarów lub usług bez kwot podatku (cen jednostkowych netto).

Załącznik stanowi integralną część e-faktury. Jedna faktura może posiadać tylko jeden załącznik.

Nie można dołączać PDF, Worda, zdjęć, skanów protokołów czy treści reklamowych i biznesowo-handlowych.

W jednostkach węzeł Zalacznik będzie przydatny przy fakturach zawierających dużą ilość danych, np. dotyczących dostaw mediów (woda, energia, gaz) oraz przy refakturowaniu tych usług na najemców.

Zgłoszenie zamiaru korzystania z załącznika można składać od 1 stycznia 2026 r. wyłącznie elektronicznie, przez e-Urząd Skarbowy.

Zgłoszenie składa jednostka jako podatnik VAT, a nie poszczególne jednostki organizacyjne.

Szef KAS może automatycznie odebrać prawo do wystawiania faktur z załącznikiem.

9. Elementy szczególne dla faktur zaliczkowych i rozliczających

Faktury dokumentujące otrzymanie zapłaty przed wykonaniem usługi lub dostawą towaru (faktury zaliczkowe) stanowią w strukturze logicznej KSeF odrębną kategorię dokumentów, rządzącą się swoimi własnymi prawami konstrukcyjnymi. Dla księgowych przyzwyczajonych do „płaskiego” obrazu faktury struktura pliku XML dla zaliczki może wydawać się na pierwszy rzut oka nieintuicyjna, ponieważ przesuwa ciężar informacji z wierszy faktury na sekcję zamówienia i podsumowania.

9.1. Węzeł Zamowienie zamiast FaWiersz

Najważniejszą różnicą strukturalną jest sposób opisywania przedmiotu transakcji. W standardowej fakturze (np. za wykonaną usługę) kluczowym elementem jest węzeł

eprasa.pl cd7c806033

FaWiersz, w którym wymieniamy, co zostało sprzedane. W fakturze zaliczkowej, zgodnie z art. 106f ustawy o VAT, musimy wskazać dane dotyczące zamówienia lub umowy.

W strukturze KSeF znajduje to odzwierciedlenie w obowiązku wypełnienia dedykowanego węzła **Zamowienie**.

Jeśli faktura jest oznaczona jako zaliczkowa (RodzajFaktury = ZAL), to zgodnie z przepisami w fakturze (czyli w pliku XML) powinien znaleźć się opis towarów lub usług, których dotyczy wpłacana kwota.

W przeciwieństwie do faktury końcowej w fakturze zaliczkowej **nie ma technicznego obowiązku wypełniania węzła FaWiersz**. Oznacza to, że plik XML może nie zawierać klasycznych „pozycji faktury" z cenami jednostkowymi i ilościami, a jedynie opis przedmiotu przyszłej transakcji zawarty w sekcji Zamowienie.

Dla JST jest to istotna informacja: dokumentując otrzymaną zaliczkę (np. na poczet sprzedaży działki czy złomu), w sekcji Zamowienie wpisujemy szczegóły dotyczące przedmiotu umowy, natomiast nie musimy tworzyć sztucznych wierszy faktury, by „wycenić" tę zaliczkę w liniach.

9.2. Prezentacja kwot – tylko w podsumowaniu

Kluczowym aspektem, który często budzi wątpliwości, jest miejsce wykazania wartości otrzymanej zaliczki. Ponieważ faktura zaliczkowa w KSeF może nie posiadać wierszy (FaWiersz), kwota otrzymanej płatności nie musi wynikać z sumowania poszczególnych pozycji.

W fakturze ustrukturyzowanej **kwotę otrzymanej zaliczki wykazuje się obowiązkowo w głównym węźle Fa**, w polach przeznaczonych na podsumowanie wartości sprzedaży (tabela stawek VAT).

Księgowy wprowadza wartość netto otrzymanej zaliczki bezpośrednio do pola właściwego dla danej stawki (np. P_13_1 dla stawki 23%).

Odpowiadającą jej kwotę podatku wprowadza się do pola podatkowego (np. P_14_1).

To w tych polach sumarycznych znajduje się informacja o tym, ile pieniędzy faktycznie wpłynęło. Węzeł Zamowienie pełni w tym układzie rolę opisową (mówi „za co" jest wpłata), a węzeł Fa rolę wartościową (mówi „ile" wpłacono).

9.3. Faktury rozliczające – końcowe

Specyficzne wymogi dotyczą również faktur końcowych, wystawianych po zrealizowaniu dostawy, na poczet której wcześniej przyjęto zaliczki. Taka faktura (oznaczona w KSeF jako ROZ) musi spełniać **dwa warunki.**

1. **Pomniejszenie wartości** – w wierszach faktury (FaWiersz) wykazuje się pełną wartość transakcji, a następnie w podsumowaniu pomniejsza się kwotę do zapłaty o przyjęte wcześniej zaliczki.

eprasa.pl cd7c806033

2. **Powiązanie z zaliczkami** – węzeł Zamowienie w fakturze rozliczającej jest miejscem, gdzie nie tylko opisujemy towar, ale również referujemy do wcześniejszych faktur zaliczkowych. Należy tam wskazać numery KSeF faktur zaliczkowych (w polach NrFaZaliczkowej), co pozwala systemowi podatkowemu na stworzenie pełnej historii transakcji – od pierwszej wpłaty, aż po finalną dostawę.

Tabela 28. Elementy szczególne dla faktur rozliczających

Element	Opis	Status
FakturaZaliczkowa	Typ elementu: Węzeł Węzeł zawierający numery faktur zaliczkowych lub ich numery KSeF, jeśli zostały wystawione z użyciem KSeF. Węzeł należy wykorzystać w przypadku faktur rozliczeniowych.	Opcjonalny
FakturaZaliczkowa/ NrKSeFZN	Typ elementu: Pole Znacznik faktury zaliczkowej wystawionej poza KSeF. Elementy składają się na sekwencję wyboru. W przypadku faktur zaliczkowych wystawionych w KSeF należy wypełnić pole NrKSeFFaZaliczkowej, a w przypadku faktury zaliczkowej spoza KSeF – węzeł składający się z pól NrKSeFZN oraz NrFaZaliczkowej.	Warunkowy
FakturaZaliczkowa/ NrFaZaliczkowej	Typ elementu: Pole Numer faktury zaliczkowej. Pole obowiązkowe dla faktury wystawianej po wydaniu towaru lub wykonaniu usługi, o której mowa w art. 106f ust. 3 ustawy o VAT, i ostatniej z faktur, o której mowa w art. 106f ust. 4 ustawy o VAT. Elementy składają się na sekwencję wyboru (patrz opis NrKSeFZN).	Warunkowy
FakturaZaliczkowa/ NrKSeFFaZaliczkowej	Typ elementu: Pole Numer identyfikujący fakturę zaliczkową w KSeF. Pole obowiązkowe w przypadku, gdy faktura zaliczkowa była wystawiona za pomocą KSeF. Elementy składają się na sekwencję wyboru (patrz opis NrKSeFZN).	Warunkowy

9.4. Zaliczki częściowe

Struktura faktury ustrukturyzowanej została przygotowana na ewentualność, w której **jeden dokument potwierdza otrzymanie kilku odrębnych wpłat zaliczkowych**. Służy do tego dedykowany węzeł ZaliczkaCzesciowa. Mechanizm ten pozwala na uporządkowane wykazanie historii wpłat, jeśli na jednej fakturze chcemy rozliczyć więcej niż jedną transakcję zaliczkową. Skorzystanie z tej sekcji wiąże się z koniecznością podania precyzyjnych danych dla każdej wpłaty z osobna. Zgodnie z wymogami ustawy o VAT system wymusza tu wypełnienie pary pól:

- P_6Z (data otrzymania danej zaliczki),
- P_15Z (jej kwota).

Dzięki temu każda transza pieniężna jest jednoznacznie zidentyfikowana w czasie i wartości.

eprasa.pl cd7c806033

Tabela 29. Lista elementów węzła ZaliczkaCzesciowa

Element	Opis	Status
P_6Z	Typ elementu: Pole Służy do podania daty otrzymania płatności, o której mowa w art. 106b ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT (zaliczki).	Warunkowy
P_15Z	Typ elementu: Pole Służy do podania kwoty płatności, o której mowa w art. 106b ust. 1 i 4 ustawy o VAT (zaliczki), składającej się na kwotę w polu P_15. W przypadku faktur korygujących – korekta kwoty wynikającej z faktury korygowanej.	Warunkowy
KursWalutyZW	Typ elementu: Pole Można w nim podać kurs waluty stosowany do wyliczenia kwoty podatku w przypadkach, o których mowa w dziale VI ustawy o VAT (dotyczy przypadków, gdy fakturę wystawiono w walucie obcej i należy dokonać przeliczenia kwoty podatku na złote).	Fakultatywny

10. Elementy szczególne dla faktur korygujących

Fakturę korygującą **trzeba obowiązkowo wystawiać w KSeF** – niezależnie od tego, czy dotyczy:

1) faktury pierwotnej ustrukturyzowanej (wystawionej w KSeF),

2) „zwykłej" faktury (wystawionej przed wdrożeniem KSeF).

W tej drugiej sytuacji faktura korekta nie musi zawierać numeru KSeF faktury pierwotnej, lecz tylko numer nadany przez wewnętrzny system jednostki.

W zakresie, w jakim faktury korygujące *in minus* są wystawiane z użyciem KSeF, mają do nich zastosowanie odmienne od ogólnych (uproszczone) zasady rozliczenia. W szczególności już w okresie dobrowolnego korzystania z KSeF nie mają do nich zastosowania regulacje dotyczące konieczności ustalania i dokumentowania momentu uzgodnienia i spełnienia warunków korekty (art. 29a ust. 13 i art. 86 ust. 19a ustawy o VAT).

Uproszczone zasady ujmowania ustrukturyzowanych faktur korygujących *in minus* **mają zastosowanie również po wprowadzeniu obowiązkowego KSeF.**

PRZYKŁAD 14

Gdyby jednostka chciała skorygować błędnie wskazaną na fakturze stawkę VAT – z 23% do 8%, to który z trzech wariantów prezentacji danych na ustrukturyzowanej fakturze korygującej jest prawidłowy:

1) korekta jednopozycyjna (przez różnicę) czy

2) korekta dwupozycyjna – z wykorzystaniem pola StanPrzed (było... jest...), czy

3) korekta dwupozycyjna – poprzez dwa wpisy – jeden z wartością ujemną (było) i drugi z wartością dodatnią (powinno być)?

eprasa.pl cd7c806033

Każdy z przedstawionych wariantów prezentacji danych na fakturze korygującej jest prawidłowy. Podatnik może wybrać ten, który chce stosować.

Specyfika wystawiania faktur korygujących w systemie KSeF wymusiła na twórcach schemy wprowadzenie dedykowanych rozwiązań technicznych, które nie występują w standardowych dokumentach sprzedaży.

Fundamentem każdej korekty jest jednak **precyzyjne powiązanie jej z dokumentem pierwotnym.** W strukturze logicznej służy do tego obligatoryjny węzeł DaneFaKorygowanej. Jest to techniczny łącznik, w którym księgowy musi jednoznacznie zidentyfikować historyczny dokument, którego dotyczy zmiana. Odbywa się to poprzez wprowadzenie numeru faktury korygowanej oraz daty jej wystawienia. Bez poprawnego wypełnienia tego węzła system nie jest w stanie stworzyć relacji między korektą a fakturą bazową.

Tabela 30. Lista elementów dedykowanych dla faktur korygujących

Element	Opis	Status
PrzyczynaKorekty	Typ elementu: Pole Przyczyna korekty dla faktur korygujących.	Fakultatywny
TypKorekty	Typ elementu: Pole Typ skutku korekty w ewidencji dla podatku od towarów i usług – pole wyboru, należy wybrać jedną z wartości: 1 – korekta skutkująca w dacie ujęcia faktury pierwotnej, 2 – korekta skutkująca w dacie wystawienia faktury korygującej, 3 – korekta skutkująca w dacie innej, w tym gdy dla różnych pozycji faktury korygującej daty te są różne.	Fakultatywny
DaneFaKorygowanej	Typ elementu: Węzeł Element zawierający dane faktury korygowanej z KSeF, tj. data wystawienia faktury korygowanej, numer faktury korygowanej i numer KSeF faktury korygowanej. Element może wystąpić w strukturze nieskończenie wiele razy. Element stanowi węzeł składający się z pól DataWystFaKorygowanej i NrFaKorygowanej oraz sekwencji wskazującej, czy faktura korygowana była wystawiona w KSeF (wówczas należy również podać numer KSeF), czy też została wystawiona poza KSeF (wówczas stosuje się wyłącznie znacznik – pole NrKSeFN).	Warunkowy
DaneFaKorygowanej/ DataWystFaKorygowanej	Typ elementu: Pole Data wystawienia faktury, której dotyczy faktura korygująca.	Warunkowy
DaneFaKorygowanej/ NrFaKorygowanej	Typ elementu: Pole Numer faktury korygowanej.	Warunkowy

eprasa.pl cd7c806033

Element	Opis	Status
DaneFaKorygowanej/ NrKSeF	Typ elementu: Pole Znacznik numeru KSeF faktury korygowanej. Elementy składają się na sekwencję wyboru – w przypadku faktur korygowanych wystawionych w KSeF należy użyć pola flagi NrKSeF oraz wypełnić pole NrKSeFFaKorygowanej, a w przypadku faktur spoza KSeF – wykorzystać pole flagi NrKSeFN.	Warunkowy
DaneFaKorygowanej/ NrKSeFFaKorygowanej	Typ elementu: Pole Numer identyfikujący fakturę korygowaną w KSeF. Elementy składają się na sekwencję wyboru (patrz opis NrKSeF).	Warunkowy
DaneFaKorygowanej/ NrKSeFN	Typ elementu: Pole Znacznik faktury korygowanej wystawionej poza KSeF. Elementy składają się na sekwencję wyboru (patrz opis NrKSeF).	Warunkowy
OkresFaKorygowanej	Typ elementu: Pole Dla faktury korygującej, o której mowa w art. 106j ust. 3 ustawy o VAT – okres, do którego odnosi się udzielany opust lub obniżka, w przypadku gdy podatnik udziela opustu lub obniżki ceny w odniesieniu do dostaw towarów lub usług dokonanych lub świadczonych na rzecz jednego odbiorcy w danym okresie (tzw. korekty zbiorcze).	Opcjonalny
NrFaKorygowany	Typ elementu: Pole Poprawny numer faktury korygowanej w przypadku, gdy przyczyną korekty jest błędny numer faktury korygowanej. W polu NrFaKorygowanej należy wówczas wskazać ten błędny numer.	Opcjonalny
Podmiot1K	Typ elementu: Węzeł W przypadku korekty danych sprzedawcy należy podać kompletne dane sprzedawcy występujące w fakturze korygowanej. Pole nie dotyczy przypadku korekty błędnego numeru NIP występującego w fakturze pierwotnej (wówczas wymagana jest korekta faktury do wartości zerowych).	Opcjonalny
Podmiot1K/ PrefiksPodatnika	Typ elementu: Pole Dane jak w sekcji Podmiot. W przypadku korygowania danych wystawcy faktury struktura elementów jest analogiczna do tej występującej w elemencie Podmiot1.	Opcjonalny
Podmiot1K/ DaneIdentyfikacyjne	Typ elementu: Węzeł Dane jak w sekcji Podmiot. W przypadku korygowania danych wystawcy faktury struktura elementów jest analogiczna do tej występującej w elemencie Podmiot1.	Warunkowy
Podmiot1K/Adres	Typ elementu: Węzeł Dane jak w sekcji Podmiot. W przypadku korygowania danych wystawcy faktury struktura elementów jest analogiczna do tej występującej w elemencie Podmiot1.	Warunkowy

eprasa.pl cd7c806033

Podmiot2K	Typ elementu: Węzeł W przypadku korekty danych nabywcy występującego jako Podmiot2 lub dodatkowego nabywcy występującego jako Podmiot3 należy podać kompletne dane tego podmiotu występujące w fakturze korygowanej. Korekcie nie podlegają błędne numery identyfikujące nabywcę oraz dodatkowego nabywcę. W przypadku korygowania pozostałych danych nabywcy lub dodatkowego nabywcy wskazany numer identyfikacyjny musi być identyczny z numerem w części Podmiot2, względnie Podmiot3 faktury korygującej.	Opcjonalny
Podmiot2K/ DaneIdentyfikacyjne	Typ elementu: Węzeł Dane jak w sekcji Podmiot. W przypadku korygowania danych nabywcy struktura elementów jest analogiczna do tej występującej w elemencie Podmiot2.	Warunkowy
Podmiot2K/Adres	Typ elementu: Węzeł Dane jak w sekcji Podmiot. W przypadku korygowania danych nabywcy struktura elementów jest analogiczna do tej występującej w elemencie Podmiot2.	Opcjonalny
Podmiot2K/IDNabywcy	Typ elementu: Pole Unikalny klucz powiązania danych nabywcy w fakturach korygujących, w przypadku gdy dane nabywcy w fakturze korygującej zmieniły się w stosunku do danych w fakturze korygowanej.	Fakultatywny
P_15ZK	Typ elementu: Pole W przypadku korekt faktur zaliczkowych – kwota zapłaty przed korektą. W przypadku korekt faktur rozliczeniowych – kwota pozostała do zapłaty przed korektą.	Warunkowy
KursWalutyZK	Typ elementu: Pole Kurs waluty stosowany do wyliczenia kwoty podatku w przypadkach, o których mowa w dziale VI ustawy o VAT, przed korektą.	Fakultatywny

11. Moment rozpoznania faktur korygujących

Wraz z wejściem w życie obowiązkowego KSeF benefit, który miał być zachętą do korzystania z KSeF w okresie dobrowolnym, czyli uproszczenia w rozliczaniu faktur korygujących *in minus,* stał się zasadą ogólną od momentu wprowadzenia powszechnego fakturowania elektronicznego, tj. od 1 lutego 2026 r.

Tym samym korektę *in minus* po stronie:

- sprzedawcy – można uwzględnić w okresie, w którym podatnik wystawił fakturę ustrukturyzowaną, przy czym podatnik nie musi w takim wypadku dysponować żadną dodatkową dokumentacją (uzgodnieniami czy potwierdzeniami odbioru korekty),

eprasa.pl cd7c806033

- nabywcy – trzeba ująć w rozliczeniu za okres, w którym nabywca otrzymał fakturę ustrukturyzowaną korygującą, a w sytuacji gdy podatnik do momentu otrzymania korekty nie odliczył jeszcze VAT, korektę należy uwzględnić w okresie, w którym podatnik dokona odliczenia.

Przepisy regulują również kwestie wystawiania faktur poza KSeF, zarówno ze względu na zastosowanie trybów szczególnych (offline24, niedostępność KSeF, awaria KSeF), jak i ze względu na brak obowiązku stosowania KSeF. Jak wynika z art. 29a ust. 13a–13c ustawy o VAT, za moment powstania prawa do obniżenia podstawy opodatkowania VAT należnego w związku z wystawieniem faktury korygującej poza KSeF przyjmuje się **moment otrzymania potwierdzenia** otrzymania faktury korygującej przez nabywcę, **nie odnosząc się do okoliczności wystawienia faktury**.

Jest to istotna zmiana konstrukcji przepisu, gdyż dotychczasowe regulacje (zarówno sprzed wprowadzenia SLIM VAT, jak i po nim) jako moment rozpoznania faktury korygującej wskazywały datę jej wystawienia, natomiast zgromadzenie odpowiedniej dokumentacji było jedynie warunkiem do skorzystania z prawa do obniżenia podstawy opodatkowania w dacie wystawienia faktury korygującej.

Odmiennie traktowane są faktury korygujące dla podatników z siedzibą lub stałym miejscem prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce oraz faktury korygujące wystawiane dla nabywców wymienionych w art. 106gb ust. 4 ustawy o VAT, tj. podmioty zagraniczne i osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, podatnicy korzystający ze zwolnienia w procedurze SME podmiotowo oraz podmioty, które nie podały NIP. W odniesieniu do pierwszej kategorii nabywców skutek otrzymania faktury korygującej u nabywcy oraz prawa do obniżenia VAT należnego powstanie co do zasady w momencie przesłania faktury do KSeF. Wyjątek w odniesieniu do tej kategorii faktur korygujących stanowią faktury wystawione w okresie awarii – w tym przypadku ustawodawca dopuszcza dokonanie obniżenia z chwilą otrzymania przez sprzedawcę potwierdzenia odbioru faktury korygującej przez nabywcę, chyba że wcześniej faktura korygująca zostanie przesłana do KSeF.

Natomiast w odniesieniu do drugiej kategorii nabywców (tj. wymienionych w art. 106gb ust. 4 ustawy o VAT) ustalenie momentu ujęcia faktury korygującej *in minus* może zostać dokonane na podstawie:

- potwierdzenia odbioru (np. e-mail lub tzw. żółta zwrotka) – art. 29a ust. 13a ustawy o KSeF 2.0, lub
- daty przesłania faktury do KSeF, jeśli faktura została wystawiona w KSeF – art. 29a ust. 13 ustawy o KSeF 2.0.

PRZYKŁAD 15

Przedsiębiorca A (ze względu na miesięczne obroty poniżej 10 000 zł) wystawił fakturę poza KSeF dla gminy w sierpniu. Dopiero we wrześniu zauważył, że popełnił błąd w kwocie. W konsekwencji wystawił fakturę korygującą i wysłał ją do gminy. Gmina potwierdziła odbiór faktury korygującej w październiku.

eprasa.pl cd7c806033

W którym miesiącu przedsiębiorca A powinien ująć korektę w swoich księgach – we wrześniu, kiedy wystawił korektę, czy dopiero w październiku, kiedy gmina potwierdziła jej odbiór?

Przedsiębiorca A może uwzględnić tę korektę w swoich księgach dopiero w październiku, gdy otrzymał potwierdzenie odbioru korekty przez gminę.

Jeżeli podatnik zdecydowałby się na wystawianie wszystkich faktur w KSeF, wówczas problem odbioru (zwrotek) zostałby istotnie ograniczony, ponieważ podatnik może alternatywnie ujmować wszystkie korekty w dacie ich przesłania do KSeF.

Ustawodawca przewiduje również **wyjątki**, gdy sprzedawca nie potrzebuje potwierdzenia odbioru faktury korygującej, aby ująć ją w swoich rozliczeniach.

Wyjątek 1. Podatnik nie uzyskał potwierdzenia otrzymania korekty mimo udokumentowanej próby doręczenia, ale z posiadanej dokumentacji wynika, że nabywca wie o zmienionych warunkach transakcji (z wyłączeniem przypadku, gdy podatnik miał obowiązek przesłania korekty do KSeF po awarii lub niedostępności systemu) – **korekta możliwa jest najwcześniej za okres, w którym spełniono te warunki.**

Wyjątek 2. Podatnik przesłał korekty do KSeF po awarii lub niedostępności systemu, przed otrzymaniem potwierdzenia otrzymania korekty przez nabywcę – **korekta możliwa jest za okres, w którym do faktury został przydzielony numer KSeF.**

Warunku posiadania potwierdzenia otrzymania faktury korygującej przez nabywcę nie stosuje się w przypadku:

1) eksportu towarów i WDT,
2) dostawy towarów i świadczenia usług, dla których miejsce opodatkowania znajduje się poza terytorium kraju,
3) sprzedaży: energii elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej, gazu przewodowego, usług dystrybucji energii elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej, usług dystrybucji gazu przewodowego, usług telekomunikacyjnych oraz usług wymienionych w poz. 24–37, 50 i 51 załącznika nr 3 do ustawy o VAT.

Niemniej jednak w tym miejscu warto zaznaczyć, że sformułowanie przepisu art. 29a ust. 15 ustawy o KSeF, z którego wynika wyżej wspomniane wyłączenie posiadania potwierdzenia odbioru faktury korygującej *in minus*, oraz treść uzasadnienia ustawy o KSeF 2.0 w zakresie art. 29a ust. 15 ustawy o KSeF 2.0 budzi wątpliwości interpretacyjne.

W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że w omawianym przypadku *można będzie stosować dotychczasowe zasady dotyczące korekty podatku należnego*, co budzi dodatkowe wątpliwości.

Opierając się na brzmieniu aktualnie dostępnych przepisów trudno jednak sprecyzować, co ustawodawca zamierzał przekazać, posługując się odwołaniem do „dotychczasowych" zasad. Być może celem ustawodawcy było ujęcie faktury korekty w tym przypadku w dacie jej wystawienia. W przepisach nie ma jednak podstaw do tego, aby

eprasa.pl cd7c806033

w stosunku do faktur korygujących wystawionych w trybie niedostępności KSeF czy offline24 stosować przepis art. 29a ust. 13 ustawy VAT w brzmieniu nadawanym nowelizacją (ujęcie w dacie wystawienia faktury korekty), gdyż przepis ten odnosi się do faktur ustrukturyzowanych, a w przypadku wskazanych trybów w momencie wystawienia faktury **nie ma ona waloru faktury ustrukturyzowanej**.

Natomiast w przypadku faktur **w trybie awaryjnym** (art. 106nf ustawy o KSeF) przyjęcie ww. założenia prowadziłoby do nieuzasadnionego wstrzymania prawa do obniżenia VAT należnego po stronie wystawcy faktury korygującej. W omawianym trybie faktury mogą być skutecznie doręczane również polskim podatnikom B2B poza KSeF. A zatem wstrzymywanie rozliczenia korekty po stronie wystawcy stanowiłoby rażącą dysproporcję, gdyż:

- nabywca po otrzymaniu faktury korygującej wystawionej w trybie awaryjnym byłby zobowiązany do korekty VAT naliczonego z chwilą otrzymania faktury korygującej poza KSeF,
- wystawca musiałby czekać z rozliczeniem do momentu przesłania faktury korygującej do KSeF.

Dodatkowo celem wprowadzenia wyłączeń w art. 29a ust. 15 ustawy o VAT miało być zasadniczo uproszczenie dla wystawców faktur korygujących w określonych sytuacjach, więc tym bardziej przepisy nie powinny odsuwać w czasie prawa do obniżenia VAT należnego.

Natomiast korekta *in minus* w odniesieniu do faktur korygujących wystawionych poza KSeF jest obowiązkowa dla nabywcy zasadniczo za okres, w którym otrzymał on fakturę korygującą, w tym także w przypadku awarii lub niedostępności systemu.

Wyjątkiem jest sytuacja, gdy wystawca przesłał korektę do KSeF i został jej nadany numer KSeF, zanim nabywca ją otrzymał – wówczas nabywca powinien obniżyć podstawę opodatkowania w rozliczeniu za okres, w którym przydzielono fakturze numer KSeF.

PRZYKŁAD 16

Gmina sprzedała używane meble. W dniu 10 lipca sprzedała komplet mebli do biura firmie B za 10 000 zł. Sprzedaż udokumentowała fakturą wystawioną w KSeF. Następnie 25 lipca gmina odkryła, że błąd w systemie księgowym doprowadził do zafakturowania zestawu mebli o 2000 zł drożej. Aby sprostować tę sytuację, gmina chciała wystawić fakturę korygującą *in minus*. Jednak ze względu na ogłoszoną awarię KSeF nie mogła przesłać jej za pomocą KSeF. W którym momencie gmina ma prawo ująć korektę *in minus* – w dacie potwierdzenia odbioru korekty przez firmę B, czy w momencie przesłania jej do KSeF po zakończeniu awarii?

Gmina może ująć tę korektę *in minus* w rozliczeniach dopiero wtedy, **gdy otrzyma potwierdzenie odbioru faktury korygującej od firmy B lub prześle fakturę do KSeF po zakończeniu awarii – w zależności od tego, który moment wystąpi**

eprasa.pl cd7c806033

wcześniej. Gmina otrzymała potwierdzenie odbioru korekty od firmy B 30 lipca, a przesłała fakturę do KSeF 1 sierpnia. W związku z tym korektę *in minus* może ująć w swoich rozliczeniach za lipiec.

Zasady ujmowania korekt *in minus*, które mają obowiązywać wraz z wejściem w życie powszechnego KSeF, przedstawiono w uproszczeniu w **tabeli 31.**

Tabela 31. **Zasady ujmowania korekt *in minus***

Sposób wystawienia faktury korygującej	Moment ujęcia faktury korygującej	
	u sprzedawcy	u nabywcy
Faktura korygująca ustrukturyzowana wystawiona i otrzymana w KSeF	Okres, w którym podatnik wystawił fakturę (brak konieczności posiadania dodatkowej dokumentacji)	Okres, w którym nabywca otrzymał fakturę w KSeF
Faktura korygująca wystawiona poza KSeF i przesłana w inny uzgodniony sposób	Okres, w którym otrzymano potwierdzenie odbioru faktury korygującej przez nabywcę	Okres, w którym faktura korygująca została otrzymana
Faktura korygująca wystawiona poza KSeF w okresie niedostępności systemu lub w trybie offline24 na rzecz podatników wymienionych w art. 106gb ust. 4, przesłana tym podmiotom w inny uzgodniony sposób poza KSeF	Okres, w którym otrzymano potwierdzenie odbioru faktury korygującej przez nabywcę, lub okres, w którym faktura zostanie przesłana do KSeF	Okres, w którym faktura korygująca została otrzymana
Faktura korygująca wystawiona poza KSeF w okresie awarii, gdy uzgodniono doręczenie faktury poza KSeF	Okres, w którym otrzymano potwierdzenie odbioru faktury korygującej przez nabywcę, lub okres, w którym faktura zostanie przesłana do KSeF	Okres, w którym faktura korygująca została otrzymana
Faktura korygująca wystawiona poza KSeF w okresie awarii, niedostępności systemu lub w trybie offline24, gdy uzgodniono doręczenie faktury poprzez KSeF	Okres, w którym przesłano fakturę do KSeF	Okres, w którym faktura korygująca została otrzymana

Odmienne zasady i przywrócenie potwierdzeń odbioru korekty w przypadku posługiwania się fakturami poza KSeF powoduje, że jednostka, chcąc poprawnie ująć fakturę korygującą, musi **pilnować sposobu, w jaki faktura do niej wpłynęła.**

12. Zbiorcze faktury korygujące

Podatnicy mogą wystawiać zbiorcze faktury korygujące, które odnoszą się do większej liczby faktur pierwotnych, np. wystawiane są z tytułu rabatów za obroty osiągnięte w danym okresie rozliczeniowym, tj. miesiącu, kwartale, roku (art. 106j ustawy o VAT).

eprasa.pl cd7c806033

W KSeF zbiorcze faktury korygujące muszą zawierać **trzy dane dla każdej skorygowanej faktury, tj.:**

- **numer faktury korygowanej,**
- **numer KSeF faktury korygowanej,**
- **datę wystawienia faktury korygowanej.**

Wymagane jest również wskazanie okresu korekty w polu Okres-FaKorygowanej. Jeżeli korekta dotyczy wszystkich dostaw towarów i świadczonych usług w określonym okresie, faktura w KSeF może nie zawierać nazwy (rodzaju) towaru lub usługi objętych korektą.

W przypadku zbiorczych faktur korygujących obecnie często podatnicy wskazują numery i daty wystawienia faktur pierwotnych w załączniku do faktury. W związku z faktem, że KSeF nie oferuje podatnikom przesyłu załącznika wraz z fakturą, konieczne byłoby ujęcie takich informacji w treści faktury korygującej. Podatnicy mają możliwość indywidualnego wskazania wszystkich faktur pierwotnych w odpowiednim węźle faktury ustrukturyzowanej.

Jednostki, które musiałyby wystawić zbiorczą fakturę korygującą, muszą pamiętać o zawarciu w schemie faktury odpowiedniego zakresu danych. W szczególności praktyka, w ramach której szczegółowe dane korygowanych faktur były podawane w załączniku, nie może mieć zastosowania po wprowadzeniu obowiązkowego KSeF.

13. Węzeł Zalacznik a załączniki do faktury

Wykorzystywanie załączników do faktur to powszechna praktyka wśród wielu podatników, w tym także w JST, np. w zakresie danych dotyczących refaktury mediów czy protokołów potwierdzających wykonanie usług. Wraz z wdrożeniem obowiązkowego KSeF podatnicy będą musieli wypracować optymalne i efektywne metody dostarczania załączników do faktur ustrukturyzowanych.

Znaczącym mankamentem KSeF jest **brak możliwości dołączania załączników do faktur ustrukturyzowanych generowanych przez system**. Mimo że system pozwala na uwzględnienie w treści faktury wielu szczegółów dotyczących transakcji (takich jak np. warunki płatności czy transportu) za pomocą specjalnych dodatkowych pól schemy, jednak pola te mają ograniczenia co do rodzaju informacji oraz maksymalnej liczby znaków.

Podatnicy wystawiający faktury ustrukturyzowane muszą zatem zaakceptować, że **wszystkie specyfikacje, protokoły i inne dokumenty, które wcześniej były częścią faktury, po rozpoczęciu fakturowania w KSeF trzeba wysyłać oddzielnie, w szczególności nie jako część jednego pliku z fakturą, do której się odnoszą.** Jest to znaczące ograniczenie KSeF dla szerokiego grona przedsiębiorców.

Koniecznie trzeba ustalić odpowiednie procesy i procedury, tak aby zapewnić możliwość łatwego sparowania załączników z fakturami. Jest to z pewnością jedno z istotnych wyzwań w ramach wdrożenia KSeF, z perspektywy zarówno wystawcy faktury, jak i jej odbiorcy.

eprasa.pl cd7c806033

W ujęciu ogólnym dotychczasowa praktyka wykształciła kilka możliwych rozwiązań w zakresie dostarczania załączników do faktur (zob. **tabela 32**).

Tabela 32. Sposoby obsługi załączników w KSeF

Sposób obsługi załączników w KSeF	Jak postępować
Przesyłanie wizualizacji faktury wystawionej w KSeF (z kodem QR) wraz z załącznikami w dotychczasowy sposób	Rozwiązanie to jest o tyle przystępne, że nie wymaga zmian lub wprowadzania nowych kanałów komunikacji, gdyż zmienia się jedynie sama faktura, która jest w istocie wizualizacją faktury ustrukturyzowanej (wystawionej w KSeF) w wybranej postaci, np. pliku w formacie PDF. Tym samym jeśli obecnie jednostka przesyłała faktury i załączniki do nich jako pliki PDF w wiadomości e-mail do kontrahenta, w dalszym ciągu może korzystać z tej metody, z zastrzeżeniem konieczności oznaczenia wizualizacji faktury odpowiednim kodem QR. Jedynym mankamentem takiego rozwiązania jest konieczność oczekiwania na nadanie fakturze numeru KSeF i zabezpieczenie systemu przed wysyłką dokumentów do kontrahenta, zanim numer KSeF zostanie nadany. Jest to istotny aspekt, zwłaszcza w przypadku zautomatyzowanych procesów, w których faktury generują się i przesyłają automatycznie. Wysłanie do kontrahenta faktury wygenerowanej w systemie firmy w dzisiejszej formie przed jej wystawieniem w KSeF (która *de facto* nie jest pełnoprawną fakturą) wiąże się z ryzykiem uznania przez organy podatkowe, że dochodzi do podwójnego fakturowania, i koniecznością zapłaty podwójnej kwoty VAT.
Zamieszczanie załączników w zasobie dostępnym on-line, np. na własnym serwerze lub usłudze chmurowej, i jednocześnie umieszczanie w fakturze ustrukturyzowanej linku do pobrania dokumentów z tego zasobu	Innym popularnym rozwiązaniem jest zamieszczanie załączników w jakimś zasobie dostępnym on-line, np. na własnym serwerze lub usłudze chmurowej, i jednocześnie umieszczanie w fakturze ustrukturyzowanej linku do pobrania dokumentów z tego zasobu. Tego rodzaju rozwiązania funkcjonują już obecnie, m.in. w przypadku faktur wystawianych przez firmy leasingowe czy telekomunikacyjne, gdzie przykładowo faktury wraz z załącznikami są udostępniane klientom na portalu dostawcy, skąd klienci mogą je pobrać. Takie rozwiązanie pozwala na łatwe przypisanie załączników do konkretnej faktury, niemniej może wymagać wprowadzenia zmian organizacyjnych czy technologicznych w jednostkach, które do tej pory nie stosowały takich kanałów komunikacji.
Przeniesienie przekazywanych w załącznikach danych do samej faktury ustrukturyzowanej – po zweryfikowaniu zawartości załączników pod kątem możliwości takiego przeniesienia	Kolejną możliwą opcją jest weryfikacja zawartości załączników pod kątem możliwości przeniesienia przekazywanych w nich danych do samej faktury ustrukturyzowanej. Faktura zawiera bowiem wiele pól o charakterze fakultatywnym, które mogą posłużyć do przekazania dodatkowych informacji niezbędnych z punktu widzenia biznesowego. Oczywiście istnieją tu pewne ograniczenia wynikające z samej struktury faktury, jak choćby ograniczenie liczby wierszy faktury do 10 000 pozycji, niemniej proces wdrożenia KSeF może być dobrą okazją do optymalizacji procesów wystawiania faktur i dostosowania ich zawartości do rzeczywistych potrzeb. Nierzadko bowiem zdarzają się sytuacje, w których pewne dane znajdują się na fakturach jedynie z powodów historycznych, a obecnie nie mają już żadnej wartości dla dostawcy lub nabywcy.

eprasa.pl cd7c806033

Sposób obsługi załączników w KSeF	Jak postępować
Przesyłanie załączników dotychczasowym kanałem, bez przesyłania wizualizacji faktury lub zawarcia w niej linku do pobrania załączników	Pewnym pośrednim rozwiązaniem jest przesyłanie załączników dotychczasowym kanałem, bez przesyłania wizualizacji faktury lub zawarcia w niej linku do pobrania załączników. Rozwiązanie to wydaje się jednak niepraktyczne z perspektywy zarówno dostawcy, jak i nabywcy. Wprawdzie zazwyczaj na załącznikach zamieszcza się informację, że dotyczą one faktury o konkretnym numerze, co umożliwiałoby w jakimś stopniu automatyzację procesu powiązania załączników z fakturą, jednak byłoby to z pewnością bardziej pracochłonne i potencjalnie może powodować więcej błędów przy łączeniu dokumentów.

Z perspektywy nabywcy kwestia ustalenia sposobu odbioru załączników jest istotna, ponieważ faktury zakupu trafiają do jednego zbioru w KSeF. Następnie podatnik musi wyselekcjonować faktury do poszczególnych ścieżek akceptacji czy zaadresować do właściwych działów lub pracowników jednostki. Co więcej, jako nabywca podatnik nie zawsze ma wpływ na to, w jaki sposób dostawca przekaże mu załączniki. Wprawdzie jest to obszar, który można uregulować umownie, jednak obserwując praktykę rynkową należy spodziewać się, że każdy dostawca wybierze rozwiązania optymalne ze swojego punktu widzenia i niekoniecznie będzie chciał zmieniać rozwiązanie dla jednego lub kilku nabywców.

Jednostki powinny zatem się spodziewać, że załączniki do otrzymywanych w KSeF faktur będą do nich dostarczane oddzielnie od tej faktury różnymi drogami komunikacji. Nie zawsze będą oznaczone w sposób zapewniający łatwe przyporządkowanie do danej faktury.

Załączniki mogą obecnie stanowić integralną część faktury. W dotychczasowej praktyce i orzecznictwie wykształciło się jednolite podejście, zgodnie z którym część danych istotnych z punktu widzenia podatkowego, jak i biznesowego może być prezentowana w załączniku przesyłanym razem z fakturą, stanowiącym jej integralną część. Przykładem może być zbiorcza faktura korygująca, która jako obowiązkowy element musi zawierać dane (numer i datę wystawienia) wszystkich faktur pierwotnych, których dotyczy korekta. Ze względów technicznych często niemożliwe jest podanie tych danych na samej fakturze (np. korekta z tytułu rocznego bonusu może dotyczyć setek, a nawet tysięcy faktur pierwotnych). Wówczas są one wymienione w załączniku do faktury, który stanowi jej integralną część. Jest to rozwiązanie powszechnie stosowane i akceptowane przez organy podatkowe.

Zważywszy, że w KSeF nie jest możliwe przesyłanie załączników, powstaje pytanie, **czy załącznik przesyłany *de facto* odrębnie od faktury, gdyż ta zostanie przesłana przez KSeF, jest w dalszym ciągu uznawany za integralną część faktury.**

Dotychczas organy akceptowały, że załącznik stanowi integralną część faktury. Wskazywano, że choć w ustawie o VAT wymienione są obowiązkowe elementy faktury, to nie sprecyzowano jej wzoru. Jednak wraz z obowiązkowym KSeF zmienia się to,

eprasa.pl cd7c806033

ponieważ schema XSD jest właśnie wzorem faktury, który podatnik powinien stosować. A zatem elementy, które do tej pory były prezentowane w załącznikach, a które są wymagane przepisami ustawy o VAT, powinny znaleźć się w samej fakturze.

Jeśli więc w jednostce wystawiane były dotychczas faktury, których treść była uproszczona, a dane obligatoryjne faktury określone w art. 106e ustawy o VAT były prezentowane na dokumentach dodatkowych załączonych do takiej faktury, to taka praktyka musi ulec zmianie. Wszelkie dane tego typu należy zamieszczać bezpośrednio w schemie faktury.

14. Faktury w walutach obcych

W JST faktury zasadniczo są wystawiane w złotówkach. Mogą się jednak zdarzyć faktury wystawiane w walucie obcej. Stąd warto zapoznać się z wpływem KSeF na faktury walutowe.

Obowiązują szczególne zasady wystawiania faktur w walutach obcych. Na fakturze obowiązkowo trzeba podać m.in. wartość sprzedaży netto oraz kwotę należności ogółem. Przepisy ustawy o VAT nie wymagają, aby te wartości były wyrażone w polskiej walucie. **Nie ma żadnych ograniczeń prawnych, aby wystawiać faktury w walutach obcych, nawet dla polskich kontrahentów.**

Jednocześnie wymaga się, aby kwota VAT była podana w polskich złotych – niezależnie od tego, w jakiej walucie jest wystawiana faktura (art. 106e ust. 11 ustawy o VAT). W związku z tym w przypadku faktury wystawianej w walucie obcej, choć wartości dotyczące cen sprzedaży oraz całkowita wartość faktury mogą być w niej wyrażone w takiej walucie, to kwota podatku VAT zawsze powinna zostać przeliczona na polskie złote.

W kontekście wystawiania faktur w walutach obcych w KSeF należy pamiętać o polach schemy przewidzianych specjalnie na tę okoliczność. Podatnik powinien wskazać przede wszystkim, w jakiej walucie została wystawiona faktura, poprzez wypełnienie pola KodWaluty. Aby przeliczyć podatek VAT na polskie złote, konieczne jest także wypełnienie pola KursWaluty lub ewentualnie pola KursWalutyZ (w przypadku faktury zaliczkowej). W obu tych polach należy podawać wartości z dokładnością do 6 miejsc po przecinku.

Fakturę ustrukturyzowaną co do zasady uznaje się za wystawioną w dniu jej przesłania do KSeF, chyba że data podana w polu P1 faktury jest wcześniejsza niż data przesłania pliku faktury do KSeF – wówczas za datę wystawienia przyjmuje się datę z pola P1. Jest to szczególnie istotne w przypadku, gdy kwoty na fakturze są określone w walucie obcej i podatnik jest zobowiązany do ich przeliczenia na złote według kursu średniego danej waluty obcej na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień wystawienia faktury (tak jest w przypadku, gdy data wystawienia faktury wyznacza obowiązek podatkowy lub faktura jest wystawiana przed datą powstania obowiązku podatkowego).

Wobec pewnego ustalenia daty wystawienia faktury, która zawsze będzie zgodna z datą wykazaną w polu P1, został wyeliminowany problem błędnego wskazania na fakturze kursu walutowego w przypadkach, gdy plik faktury zostanie przesłany do KSeF z pewnym opóźnieniem.

eprasa.pl cd7c806033

15. Refakturowanie

Choć ustawa o VAT nie zawiera formalnej definicji dokumentu nazywanego refakturą, to mechanizm refakturowania opisany jest w art. 8 ust. 2a ustawy o VAT. Jeśli zatem jednostka zakupi usługę w swoim imieniu, ale na rzecz innej osoby, to uważa się, że osoba ostatecznie korzystająca z tej usługi, czyli wspomniana osoba trzecia, jest odpowiedzialna za jej rozliczenie. W takim przypadku podatnik (jednostka), który nabył usługę, odsprzedaje ją osobie ostatecznie z niej korzystającej.

Dokumenty powszechnie nazywane refakturami są zatem w istocie fakturami dokumentującymi przeniesienie ciężaru kosztu przez odsprzedaż nabywanej usługi. Jeśli jednostka dokonuje takiej odsprzedaży, to jest zasadniczo zobowiązana do wystawienia faktury. **Taką fakturę należy wystawić z wykorzystaniem KSeF.**

16. Wizualizacje faktur

Faktura ustrukturyzowana wystawiana i otrzymywana za pomocą KSeF **ma format XML**. Zasadniczo format ten nie jest zbyt czytelny. Dane zawarte w schemie faktury ustrukturyzowanej są przedstawione w jednym ciągu, z którego trudno wyodrębnić potrzebne informacje. Oznacza to, że **po wdrożeniu KSeF oprogramowanie, które zapewnia odbiorcy ściąganie faktur, powinno umożliwiać także wizualizację tych plików w czytelnym dla odbiorcy formacie**. Jest to istotne również ze względu na obowiązujące w danej jednostce procedury wewnętrzne w zakresie obiegu dokumentów, akceptacji faktur pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Ponadto część obrotu fakturami skierowana jest do podmiotów, które nie mają obowiązku korzystać z KSeF. W takich przypadkach faktury ustrukturyzowane zostaną dostarczone odbiorcom w dowolnej formie, w sposób z nimi uzgodniony. Możliwe jest też dobrowolne przystąpienie do KSeF przez podmioty zagraniczne i wówczas będą one samodzielnie odbierać faktury z systemu. Jeśli jednak nie wybiorą takiej opcji, to należy założyć, że najczęściej przesyłana będzie czytelna wizualizacja faktury ustrukturyzowanej przekazywana kontrahentowi w uzgodniony z nim sposób, **np. w formacie PDF przesłanym e-mailem.**

Konieczność dostarczenia wizualizacji faktury może także wynikać z praktycznych przesłanek, m.in. może być wymagana przez niektóre urzędy i instytucje, np. przy rejestracji nabytych pojazdów.

16.1. Przykładowa wizualizacja faktury wystawionej w KSeF

Oto przykładowa wizualizacja faktury utworzona w bezpłatnym narzędziu udostępnionym przez Ministerstwo Finansów, tj. Aplikacji Podatnika KSeF. Dodatkowo na wizualizacji zaznaczono odniesienia do elementów ze schemy, w których wpisywane są poszczególne dane widoczne na wizualizacji faktury.

eprasa.pl cd7c806033

Krajowy System e-Faktur

P_2

RodzajFaktury

Numer Faktury:
1/1/2026
Faktura podstawowa
Numer KSEF:5260250274-20260111-02006042B074-9E

Podmiot1

Podmiot2

Sprzedawca

NIP: 5260250274 — DaneIdentyfikacyjne
Nazwa: Gmina Przykładowo

Adres
ul. Główna 1, 00-001 Przykładowo — AdresL1
Polska

Nabywca

NIP: 5252955037
Nazwa: Spółka XYZ S.A.

Adres
ul. Poboczna 2, 00-002 Przykładowo
Polska

Podmiot inny 1

NIP: 5272773492
Nazwa: Zakład Gospodarowania Nieruchomościami Gminy Przykładowo
Rola: Jednostka samorządu terytorialnego - wystawca

Szczegóły

Data wystawienia, z zastrzeżeniem art. 106na ust. 1 ustawy: 11.01.2026 — P_1

Data dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi: 31.12.2025 — P_6

Pozycje

Faktura wystawiona w cenach netto w walucie PLN

P_7 P_9A P_8B P_8A P_12 P_11

Lp.	Nazwa towaru lub usługi	Cena jedn. netto	Ilość	Miara	Stawka podatku	Wartość sprzedaży netto
1	Najem lokalu użytkowego - czynsz za grudzień '25	999,00	1	szt	23%	999,00
2	sprzęt komputerowy	2500,00	10	szt	23%	25000,00
3	dostawa wody	100,00	1	m3	8%	100,00

FaWiersz

Kwota należności ogółem: 32086,77 PLN — P_15

Podsumowanie stawek podatku

P_13_1 P_14_1

Lp.	Stawka podatku	Kwota netto	Kwota podatku	Kwota brutto
1	23% lub 22%	25999,00	5979,77	31978,77
2	8% lub 7%	100,00	8,00	108,00

P_13_2 P_14_2

Adnotacje

Mechanizm podzielonej płatności — Adnotacje/P_18A

Rozliczenie

Rozliczenie/Odliczenia

Odliczenia

Powód odliczenia	Kwota odliczenia
nadpłata z poprzednich okresó	150,00

Rozliczenie/SumaOdliczen — Suma kwot odliczenia: 150,00

Do zapłaty: 31936,77 PLN

Rozliczenie/DoZaplaty

eprasa.pl cd7c806033

Płatność

Informacja o płatności: Brak zapłaty
Forma płatności: Przelew

Platnosc/ FormaPlatnosci

Opis płatności
14 dni wystawienie faktury

Platnosc/ TerminPlantosci

Numer rachunku bankowego

Pełny numer rachunku	35 1030 1016 0000 0000 2500 2002
Kod SWIFT	
Rachunek własny banku	
Nazwa banku	
Opis rachunku	

Platnosc/ RachunekBankowy

Warunki transakcji

Umowa

Data umowy	Numer umowy
2026-01-01	XYX - umowa nr 1

Zamówienie

Data zamówienia	Numer zamówienia
2026-01-02	XYZ - zamowienie - komputery zestaw

WarunkiTransakcji/ Umowy

WarunkiTransakcji/ Zamowienia

Sprawdź, czy Twoja faktura znajduje się w KSeF!

Nie możesz zeskanować kodu z obrazka? Kliknij w link weryfikacyjny i przejdź do weryfikacji faktury!

https://ksef-test.mf.gov.pl/client-app/invoice/5260250274/11-01-2026/bshq5lFCu7-lKm1tx7a51m-6bIuAuJ2dcmYySzbLgJM

5260250274-20260111-02006042B074-9
E

Wytworzona w:Aplikacja Podatnika KSeF

PRZYKŁAD 17

Jakie dane powinna zawierać wizualizacja faktury wysłanej do KSeF? Czy na fakturze trzeba pokazać wszystkie dane, jakie zostały podane w schemie? Czy można ograniczyć się do danych obowiązkowych wynikających z art. 106e ustawy o VAT?

Wizualizacja faktury **powinna odpowiadać treścią samej fakturze.** A zatem jeśli w schemie zostały ujęte informacje wykraczające poza zasięg elementów obowiązkowych faktury określonych w art. 106e ustawy o VAT, to powinny one być widoczne także na wizualizacji faktury.

eprasa.pl cd7c806033

16.2. Informacje dodatkowe na wizualizacji faktur ustrukturyzowanych

Osobną kwestią jest spójność danych zawartych w fakturze ustrukturyzowanej jako pliku XML i jej wizualizacji, np. w formie pliku PDF. **Przepisy ustawy o VAT nie narzucają konkretnego formatu graficznego faktury.** Także przepisy wprowadzające obowiązkowy KSeF nic nie zmieniają w tej kwestii. Jeśli więc podatnik chce przesłać swojemu kontrahentowi fakturę w inny sposób niż poprzez KSeF, może wykorzystać do tego dotychczasowe wzory, pod warunkiem że na takiej wizualizacji faktury znajdą się wszystkie dane zawarte w pliku faktury XML. Ponadto Ministerstwo Finansów do schemy e-faktury udostępniło tzw. **transformatę**, tj. wzór graficzny faktury, na podstawie którego można tworzyć wizualizacje faktur ustrukturyzowanych, w tym również w języku angielskim. Niektóre podmioty w procesie przygotowania do wystawiania faktur ustrukturyzowanych przyjmują rozwiązanie polegające na wysyłaniu wszystkim kontrahentom zarówno faktur poprzez KSeF – do czego są zobowiązane, jak i faktur poza KSeF w formie wizualizacji. Jest to podyktowane przykładowo koniecznością dołączenia załącznika do faktury, którego nie można przesłać w KSeF.

Kwestią budzącą wątpliwości jest to, **czy na wizualizacji faktury można zawrzeć jakieś dodatkowe elementy lub dane w stosunku do danych zawartych w fakturze ustrukturyzowanej wystawionej w KSeF.**

Z informacji udzielanych w toku konsultacji projektu nowelizacji ustawy o VAT wynika, że organy podatkowe przyjmują restrykcyjne podejście, zgodnie z którym wizualizacja powinna wiernie odzwierciedlać dane zawarte w fakturze z pliku XML. Jeśli przyjąć takie podejście, to wizualizacja faktury nie powinna zawierać żadnych dodatkowych informacji poza tymi, które znajdują się na fakturze przesłanej do KSeF. W przeciwnym razie może istnieć ryzyko, że organy podatkowe uznałyby to za próbę podwójnego fakturowania i rozliczenia podwójnej kwoty VAT należnego.

Wizualizacja faktury ustrukturyzowanej powinna być dokładnym odpowiednikiem faktury z pliku XML. Powinna zatem zawierać wyłącznie te informacje, które znajdują się na fakturze przesłanej do KSeF.

Jednak wierne odzwierciedlenie danych zawartych w fakturze dotyczy jedynie informacji związanych z przedmiotem transakcji. Nie ma żadnych przesłanek, by zakładać, że nie można umieszczać na wizualizacjach faktur dodatkowych elementów, takich jak:

- oznaczenia graficzne czy słowno-graficzne (np. logo firmy) stosowane do tej pory przez podatnika lub
- treści marketingowe.

Elementy te w żaden sposób nie wpływają na możliwość ustalenia przedmiotu transakcji i sposobu jego opodatkowania. Tym samym zakaz zamieszczania na fakturze takich dodatkowych elementów jest nieuzasadniony. Nie ma podstaw prawnych do ograniczeń w tym zakresie.

Również przygotowanie wizualizacji faktury z opisami poszczególnych pozycji w języku obcym nie stanowi błędu. **Przepisy nie nakazują stosowania na fakturach wyłącznie**

eprasa.pl cd7c806033

języka polskiego. Ponadto możliwość przygotowania wizualizacji w języku angielskim ma być również dostępna w Aplikacji Podatnika udostępnianej przez Ministerstwo Finansów.

17. Jak wystawić fakturę w KSeF – metodyka i narzędzia

Wdrożenie KSeF często budzi obawę, że proces wystawiania dokumentów sprzedaży stanie się skomplikowany i czasochłonny. W praktyce jednak dla zdecydowanej większości użytkowników (w tym pracowników działów księgowości jednostek budżetowych) codzienna praca nie ulegnie drastycznej zmianie.

Są dwie główne ścieżki wystawiania faktur ustrukturyzowanych:
1) automatyczna (z systemów finansowo-księgowych),
2) manualna (poprzez narzędzia Ministerstwa Finansów).

17.1. Praca w zintegrowanych systemach finansowo-księgowych

Docelowym i najbardziej efektywnym modelem pracy jest wykorzystanie obecnie posiadanych programów finansowo-księgowych (FK), systemów billingowych lub systemów typu ERP. Producenci oprogramowania dostosowują swoje narzędzia w taki sposób, aby komunikacja z KSeF odbywała się „w tle", niemal niezauważalnie dla użytkownika.

W tym modelu pracownik merytoryczny wprowadza dane do faktury w znanym sobie interfejsie programu. Po zatwierdzeniu dokumentu system automatycznie przetwarza go na format XML i wysyła do bramki Ministerstwa Finansów za pośrednictwem interfejsu API (bez konieczności logowania się do osobnych stron internetowych).

17.2. Rola mapowania danych

Kluczową informacją dla osób wystawiających faktury jest to, że **nie ma konieczności każdorazowej analizy technicznej struktury pliku ani ręcznego wybierania pól w schemie**.

Za poprawność przyporządkowania danych odpowiada proces tzw. **mapowania**, który odbywa się na etapie konfiguracji systemu. Oznacza to, że system wie, iż nazwa kontrahenta wpisana w formularzu programu ma trafić do odpowiedniego pola w strukturze XML, a data sprzedaży do pola P_6. Dobrze skonfigurowany system samodzielnie dba o to, by wymagane przez ustawę dane znalazły się we właściwych węzłach logicznych faktury ustrukturyzowanej.

17.3. Wystawianie manualne – Aplikacja Podatnika KSeF (instrukcja)

W sytuacjach awaryjnych, przy małej skali sprzedaży lub w przypadku braku zintegrowanego systemu fakturę można wystawić ręcznie, korzystając z bezpłatnego narzędzia Ministerstwa Finansów – Aplikacji Podatnika KSeF.

eprasa.pl cd7c806033

Proces ten przypomina wypełnianie aktywnego formularza PDF. Aby poprawnie wystawić fakturę, należy przejść przez następujące kroki:

1. **Nagłówek i rodzaj faktury:**

   Na wstępie należy określić typ dokumentu (np. VAT – faktura podstawowa).

2. **Daty (Pola P_1 i P_6):**

   W polu P_1 trzeba wprowadzić datę wystawienia faktury (zazwyczaj jest to data bieżąca).

   Jeżeli data dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi różni się od daty wystawienia, należy uzupełnić pole P_6. Jeśli daty te są tożsame, pole P_6 można pominąć (choć dobra praktyka zaleca jego wypełnienie dla przejrzystości).

3. **Strony transakcji (Podmioty):**

   Podmiot1 (Sprzedawca) – tu zawsze należy podać dane głównej (nadrzędnej jednostki) – jest to istotne zwłaszcza w przypadku JST i ich jednostek podrzędnych,

   Podmiot2 (Nabywca) – w tym węźle należy wprowadzić dane kontrahenta (w przypadku firm i instytucji kluczowy jest NIP – system po jego wpisaniu może pomóc w pobraniu danych z bazy GUS),

   Podmiot3 (Inny podmiot) – to węzeł newralgiczny dla JST. Jeśli fakturę wystawia jednostka budżetowa (np. szkoła, ośrodek pomocy społecznej) w imieniu gminy, dane tej jednostki muszą znaleźć się właśnie w tym miejscu, aby precyzyjnie wskazać, kogo dotyczy sprzedaż.

4. **Szczegóły transakcji:**

   Należy dodać wiersze faktury, wprowadzając opis towaru lub usługi, miarę, ilość, cenę jednostkową oraz właściwą stawkę VAT. System sam przeliczy kwoty podatku i wartości brutto.

5. **Wybór dodatkowych elementów:**

   System umożliwia dodanie na fakturze dodatkowych elementów, takich jak dane do płatności (terminy, numer rachunku bankowego), dodatkowe rozliczenia niewpływające na kwoty VAT (np. kary czy odsetki od zaległości) czy dodatkowe opisy niewymagane przepisami prawa, ale przydatne dla stron transakcji.

17.4. Finalizacja wysyłki – kiedy faktura jest uznana za wystawioną

Samo wypełnienie formularza w aplikacji lub systemie FK nie oznacza jeszcze wystawienia faktury w świetle przepisów. Faktura ustrukturyzowana jest uznana za wystawioną dopiero w momencie jej **przesłania do KSeF i pomyślnej walidacji**.

Po kliknięciu przycisku **„Wyślij”** KSeF weryfikuje zgodność pliku ze wzorcem logicznym. Jeśli weryfikacja przebiegnie pomyślnie, system nadaje fakturze unikalny **numer KSeF** oraz generuje Urzędowe Poświadczenie Odbioru (UPO). Dopiero z chwilą nadania tego numeru dokument wchodzi do obrotu prawnego.

eprasa.pl cd7c806033

18. Podsumowanie

1. Ustawodawca zdecydował o stopniowym wdrażaniu obowiązku wystawiania faktur w KSeF. Termin jest uzależniony od skali działalności podatnika. Kryterium różnicującym jest wartość sprzedaży (wraz z kwotą podatku) osiągnięta w 2024 r. Terminy graniczne to:
   - **1 lutego 2026 r.** – obowiązek obejmuje podatników, u których wartość sprzedaży (brutto) w 2024 r. przekroczyła **200 mln zł**,
   - **1 kwietnia 2026 r.** – obowiązek obejmuje wszystkich pozostałych czynnych podatników VAT.

   Odroczenie obowiązku stosowania KSeF dotyczy jedynie wystawiania faktur. A zatem od 1 lutego 2026 wszyscy podatnicy, w tym JST, niezależnie od wysokości obrotów, są zobowiązani do odbierania faktur poprzez KSeF.

2. E-faktura to plik XML. Oryginałem faktury w systemie KSeF jest plik ustrukturyzowany w formacie XML, a nie jego wizualizacja (np. w PDF). Wszelkie weryfikacje poprawności merytorycznej i formalnej powinny opierać się na danych zawartych w strukturze logicznej.

3. Kluczowa jest rola mapowania danych. W codziennej pracy w systemach finansowo-księgowych (FK) nie uzupełnia się ręcznie pól schemy. Za poprawność pliku odpowiada proces konfiguracji systemu (mapowanie). To automat musi wiedzieć, do którego węzła XML przyporządkować dane z formularza (np. datę sprzedaży do pola P_6).

4. Rodzaj faktury determinuje zawartość pól. Wybór odpowiedniego oznaczenia w polu RodzajFaktury (np. VAT, ZAL, ROZ, KOR, UPR) jest ważny dla walidacji pliku. Decyzja ta pociąga za sobą konieczność uzupełnienia specyficznych elementów, np. dla faktury zaliczkowej (ZAL) wymagane są dane o zamówieniu.

5. Należy precyzyjnie określić strony transakcji (Podmioty). Struktura logiczna sztywno definiuje role: Podmiot1 to sprzedawca, a Podmiot2 to nabywca. Dla JST krytyczny jest węzeł Podmiot3. Służy on do wykazania jednostki organizacyjnej (np. szkoły, urzędu), która faktycznie wystawia fakturę w imieniu JST.

6. Należy odróżniać datę wystawienia faktury (pole P_1) od daty dokonania dostawy lub wykonania usługi. Jeśli daty te są różne, obowiązkowe jest wypełnienie właściwego pola (np. P_6 lub P_6A).

7. Samo wygenerowanie dokumentu w systemie księgowym nie oznacza jego wystawienia. Faktura jest uznana za wystawioną i wchodzi do obrotu prawnego dopiero w momencie przesłania jej do KSeF i nadania jej unikalnego numeru identyfikującego (numer KSeF).

8. Wypełnienie węzła Platnosc ma wymiar praktyczny. Wskazanie numeru rachunku w ustrukturyzowanym polu umożliwia systemowi odbiorcy automatyczne zaczytanie danych do przelewu, co przyspiesza realizację należności.

eprasa.pl cd7c806033

9. Każda faktura wystawiona w KSeF, która jest przekazywana nabywcy poza systemem (np. wydruk, PDF mailem), musi być opatrzona kodem QR. Umożliwia on weryfikację autentyczności dokumentu.

10. System KSeF jest obowiązkowy wyłącznie dla transakcji pomiędzy podmiotami niebędącymi osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej. Faktury wystawiane na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej nie muszą trafiać do systemu – można je wystawiać w dotychczasowej formie, ale dobrowolnie można je wystawić również w KSeF.

11. W systemie KSeF nie ma możliwości wystawiania not korygujących przez nabywcę. Wszelkie błędy (nawet literówki) wymagają wystawienia faktury korygującej przez sprzedawcę.

12. Nie ma możliwości „odrzucenia" faktury. W KSeF nie funkcjonuje przycisk „odrzuć fakturę". Jeśli jednostka otrzyma fakturę wystawioną omyłkowo, nie można jej usunąć z systemu, natomiast nie ma obowiązku jej księgowania.

13. Struktura logiczna obsługuje faktury walutowe, ale wymaga podania kwoty VAT przeliczonej na PLN.

14. Plik XML nie pozwala na dołączanie skanów protokołów czy kosztorysów. Dokumenty towarzyszące muszą być przekazywane kontrahentowi odrębnym kanałem (np. e-mail).

15. System KSeF przechowuje faktury przez 10 lat. Ministerstwo Finansów pełni rolę archiwum, co teoretycznie zwalnia podatnika z obowiązku posiadania własnych kopii, choć zaleca się ich pobieranie dla celów analitycznych i bezpieczeństwa.

16. Aplikacja Podatnika stanowi narzędzie uzupełniające. W przypadku awarii własnych systemów księgowych lub braku odpowiednich funkcjonalności do obsługi rzadko występujących faktur fakturę można wystawić manualnie przez darmową Aplikację Podatnika KSeF. Jest to „bezpiecznik" pozwalający zachować ciągłość fakturowania.

17. Jeśli to KSeF ulegnie awarii lub awaria wystąpi po stronie podatnika, istnieje możliwość wystawienia faktury w trybie offline (według wzorca logicznego). Takie faktury muszą zostać przesłane do systemu w określonym terminie po przywróceniu sprawności KSeF lub naprawie usterki w systemie podatnika.

PODSTAWA PRAWNA:

- Ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)
- Ustawa z 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1598)
- Ustawa z 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1203)
- Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 7 grudnia 2025 r. w sprawie przypadków, w których nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1740)
- Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz.U. z 2025 r. poz. 1815)
- Faktura ustrukturyzowana – Broszura informacyjna dotycząca struktury logicznej FA(3) z lipca 2025 ©℗

eprasa.pl cd7c806033

POLECAMY

w najbliższym numerze PORADNIKA Rachunkowości Budżetowej:

Fakturowanie po najnowszych zmianach

Fakturowanie w jednostkach sektora publicznego wchodzi w nowy etap. Obowiązkowy Krajowy System e-Faktur (KSeF), faktura ustrukturyzowana, nowe rozporządzenia wykonawcze oraz zmiany w praktyce obiegu dokumentów sprawiają, że dotychczasowe schematy przestają wystarczać.

Posługiwanie się fakturami to nieodłączny element pracy księgowego. Wystawienie faktury w sposób prawidłowy wymaga dużej wiedzy na temat wielu aspektów.

Z Poradnika będzie można dowiedzieć się m.in.:

- jak odnaleźć się w nowych zasadach fakturowania, na co zwrócić szczególną uwagę w KSeF oraz jak uniknąć błędów mogących mieć realne konsekwencje dla jednostki,
- jakie dokumenty znikną z obrotu, a jakie pozostaną poza KSeF,
- czy i w jaki sposób zmieniły się zasady dotyczące dokumentów powszechnie określanych jako refaktury,
- jak postępować z fakturami pracowniczymi.

Będą omówione poszczególne rodzaje faktur: faktury dla podatników, faktury dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, faktury zaliczkowe, faktury korygujące, noty korygujące, faktury wewnętrzne i faktury pro forma.

Będzie także wzór zarządzenia w sprawie zasad postępowania pracowników w związku z pobieraniem faktur zakupowych wystawionych na jednostkę.

w INFORLEX:

- **Strefa KSeF – poradniki, instrukcje, szkolenia**
- **NOWOŚĆ! Kodeks pracy 2026. Praktyczny komentarz z przykładami**
- **Wszystko o 13. wynagrodzeniu**

PRENUMERATA 2026

PORADNIK Rachunkowości Budżetowej

PREMIUM *(papier + e-wydanie)*

Abonament na 12 miesięcy w cenie 1370 zł brutto

STANDARD *(e-wydanie)*

Abonament na 12 miesięcy w cenie 1260 zł brutto

Polecamy także:

Rachunkowość Budżetowa

PREMIUM *(papier + e-wydanie)*

Abonament na 12 miesięcy w cenie 1480 zł brutto

Gazeta Samorządu i Administracji

STANDARD *(e-wydanie)*

Abonament na 12 miesięcy w cenie 1190 zł brutto

www.sklep.infor.pl 801 626 666, 22 761 30 30
bok@infor.pl

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Grupa INFOR PL

Właściciel i Prezes Zarządu:
Ryszard Pieńkowski

INFOR PL Spółka Akcyjna
ul. Burakowska 14, 01-066 Warszawa
www.infor.pl

Dyrektor Centrum Wydawniczego:
Grzegorz Błażejczyk

Redaktor naczelny:
Małgorzata Majewska
malgorzata.majewska@infor.pl
www.facebook.com/PRBinfor
tel. 510 024 802

Sekretarz redakcji: Dorota Majcher
Korekta: Barbara Redzyńska
Redaktor graficzny: Monika Rodziewicz

Adres redakcji:
ul. Burakowska 14, 01-066 Warszawa
www.inforlex.pl

Biuro Reklamy:
Ewa Tyburska-Gromek
e-mail: ewa.gromek@infor.pl
tel. 510 024 764

Zamówienia na prenumeratę:
Biuro Obsługi Klienta
ul. Burakowska 14, 01-066 Warszawa
tel. (22) 761 30 30 801 626 666
e-mail:bok@infor.pl

www.sklep.infor.pl

Copyright by INFOR PL S.A. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.

© – znak zastrzeżenia praw autorskich;

Ⓟ – znak odpłatności;

©Ⓟ – dwa znaki przy artykule oznaczają możliwość jego dalszego wykorzystania wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem (www.infor.pl/licencje) i w zgodzie z Regulaminem korzystania z artykułów redakcyjnych.

Druk: „Paper&Tinta" Barbara Tokłowicz Sp.K.

INFOR PL S.A. jest podatnikiem VAT
NIP 118-009-30-66

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów oraz zwrotu materiałów zamówionych, a niezatwierdzonych do druku. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam zamieszczonych na łamach.

Nakład: 1119 egz.

eprasa.pl cd7c806033

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

NAJNOWSZE ZMIANY W PRAWIE PRACY W 2026 R.

Publikacja opisuje najnowsze zmiany w prawie pracy wchodzące w życie w 2026 r. Główną zaletą książki jest wzbogacenie komentarza o przykłady, tabelaryczne zestawienia i wzory dokumentów, dzięki czemu skorzysta z niego każdy praktyk, który zajmuje się prawem pracy.

W komentarzu omówiono m.in.:

- **nowe zasady naliczania stażu pracy** i ich praktyczne konsekwencje,
- zmiany w ustalaniu **minimalnego wynagrodzenia od 1 stycznia 2026 r.**,
- obowiązki pracodawców wynikające z konieczności podawania kandydatom do pracy **informacji o obowiązującym u danego pracodawcy wynagrodzeniu**,
- skutki wprowadzenia nowych zasad **zawierania układów zbiorowych pracy.**

ZAMÓW: **sklep.infor.pl**

POLECAMY NIEZBĘDNIK KADROWO-PŁACOWY

Biuro Obsługi Klienta: 22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl

eprasa.pl cd7c806033

PORADNIK RACHUNKOWOŚCI BUDŻETOWEJ

JANINA FORNALIK – doradca podatkowy i partner w MDDP
KRZYSZTOF JAROS – radca prawny i menedżer w MDDP

Partner merytoryczny

MDDP

Faktura ustrukturyzowana

– nowy rodzaj faktury

Rok 2026 w księgowości jednostek sektora finansów publicznych upłynie pod znakiem dualizmu i rewolucyjnych zmian w dokumentowaniu zdarzeń gospodarczych. **Wprowadzenie Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) powoduje stopniowe odchodzenie od tradycyjnych form faktur, a ich miejsce zajmie nowy standard – faktura ustrukturyzowana.** Będzie to jednak proces stopniowy. Rok 2026 będzie specyficznym „okresem hybrydowym", w którym – w zależności od statusu podatnika, rodzaju transakcji czy wielkości obrotów – w obiegu prawnym funkcjonować będą równolegle aż cztery rodzaje faktur: ustrukturyzowane, elektroniczne „zwykłe" (np. PDF), papierowe oraz uproszczone (paragony z NIP).

Służby finansowo-księgowe jednostek sektora finansów publicznych nie tylko powinny opanować obsługę plików XML, ale także muszą sprawnie identyfikować, z jakim rodzajem dokumentu mają do czynienia i jakie rygory prawne go dotyczą.

Wdrożenie nowego typu faktury w skomplikowanej strukturze samorządowej, gdzie wielość jednostek organizacyjnych spotyka się z różnorodnością transakcji (od najmu, przez media, po refaktury), jest wyzwaniem organizacyjnym. Wymaga nie tylko dostosowania systemów FK, którymi dysponuje jednostka, ale także przebudowania procedur obiegu dokumentów, zasad opisywania płatności i weryfikacji kontrahentów.

W Poradniku wskazano, **jak czytać i rozumieć budowę e-faktury**. Szczegółowo omówiono węzły i pola struktury XML.

Z Poradnika można dowiedzieć się m.in.:

- czym dokładnie różni się faktura ustrukturyzowana od znanej dotychczas faktury elektronicznej i dlaczego plik PDF przestanie wystarczać,
- jak w praktyce będzie wyglądał harmonogram wdrożenia obowiązków w 2026 r. i jak poruszać się w gąszczu przepisów przejściowych (kiedy jeszcze można stosować papier, a kiedy już KSeF),
- jakie dokumenty bezwzględnie znikną z obrotu (noty korygujące), a jakie pozostaną poza systemem KSeF (faktury pro forma, noty księgowe, faktury wewnętrzne),
- jakie nowe obowiązki pojawią się przy dokonywaniu płatności (podawanie numeru KSeF w tytule przelewu) i jak uniknąć zatorów płatniczych.

Całość wzbogacona jest **praktycznymi przykładami** problemów, z jakimi mogą spotkać się jednostki w codziennej pracy.

ISSN 1897-0583 INDEKS 226718
9 771897 058603 02

eprasa.pl cd7c806033

PORADNIK RACHUNKOWOŚCI BUDŻETOWEJ

e-dodatek

ŚCIĄGA KSIĘGOWEGO

Czy Twoja jednostka jest prawidłowo przygotowana na obligatoryjny KSeF?

Od 1 lutego 2026 r. zaczyna się rewolucja w fakturowaniu – obowiązkowo trzeba będzie korzystać z Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF). Aby wesprzeć jednostki, w szczególności służby finansowo-księgowe, w ocenie stopnia przygotowania do obowiązkowego korzystania z KSeF, przygotowano zestawienie, które umożliwia szybką identyfikację obszarów wymagających uzupełnienia lub doprecyzowania przed rozpoczęciem obligatoryjnego e-fakturowania.

Lista uwzględnia specyfikę funkcjonowania JST, w tym centralizację rozliczeń VAT, rolę jednostek organizacyjnych oraz szczególne rodzaje zdarzeń dokumentowanych fakturami. Obejmuje zarówno aspekty podatkowe i organizacyjne, jak i zagadnienia techniczne, w tym dostęp do KSeF, certyfikaty, tokeny oraz procedury na wypadek awarii systemu.

Zestawienie nie zastępuje szczegółowej analizy prawnej ani technicznej, lecz może stanowić punkt wyjścia do dalszych działań przygotowawczych. Odpowiedzi „NIE" lub „DO UZUPEŁNIENIA" powinny być sygnałem do podjęcia odpowiednich działań organizacyjnych i proceduralnych w jednostce.

eprasa.pl cd7c806033

Lp.	Obszar	Sprawdź	TAK/NIE Uwagi
1	**Status JST w KSeF i organizacja dostępu**	Czy JST została prawidłowo zidentyfikowana w KSeF jako podatnik VAT (NIP jednostki nadrzędnej)?	
		Czy określono, które czynności są realizowane centralnie, a które przez jednostki organizacyjne JST?	
		Czy zgłoszono numer NIP jednostek podrzędnych lub wygenerowano identyfikatory wewnętrzne IDwew?	
		Czy nadano uprawnienia do KSeF właściwym osobom (wystawianie, odbieranie, dostęp techniczny)?	
		Czy zdefiniowano odpowiedzialność za wystawianie i odbieranie faktur w KSeF?	
2	**Jednostki organizacyjne i dane podmiotowe**	Czy ustalono sposób prezentacji danych jednostek organizacyjnych w fakturze ustrukturyzowanej?	
		Czy stosowane rozwiązanie jest jednolite dla wszystkich jednostek (np. szkoły, OPS, zakłady budżetowe)?	
		Czy dane identyfikacyjne i adresowe są zgodne z wymogami schemy FA(3)?	
		Czy wyeliminowano praktyki nieprzewidziane strukturą faktury (pola opisowe zamiast dedykowanych węzłów)?	
3	**Rodzaje faktur i zdarzenia typowe dla JST**	Czy zidentyfikowano wszystkie rodzaje faktur występujące w JST (VAT, zaliczkowe, rozliczeniowe, korygujące)?	
		Czy każdemu rodzajowi przypisano właściwą wartość RodzajFaktury w schemie FA(3)?	
		Czy ustalono sposób dokumentowania korekt, w tym korekt do faktur zaliczkowych?	
		Czy uwzględniono specyfikę dotacji, refaktur i rozliczeń charakterystycznych dla JST?	
		Czy ustalono sposób wystawiania faktur dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej?	
4	**Procesy księgowe i obieg dokumentów**	Czy proces wystawiania faktur uwzględnia uznanie daty zawartej w polu P_1 faktury KSeF za moment wystawienia?	
		Czy system obsługujący wysyłkę faktur zawiera zabezpieczenie przed przesłaniem do KSeF faktury z opóźnieniem ponad jednego dnia roboczego po dacie wskazanej w polu P_1?	
		Czy obieg dokumentów obejmuje faktury otrzymywane wyłącznie za pośrednictwem KSeF?	
		Czy zapewniono spójność danych między KSeF, ewidencją VAT oraz systemem finansowo-księgowym (FK) jednostki?	
		Czy procedury księgowe i rozliczania VAT zostały zaktualizowane pod kątem nowego modelu fakturowania?	

eprasa.pl cd7c806033

		Czy w JST i jednostkach podrzędnych zostały wprowadzone procedury rozliczania wydatków pracowniczych – w szczególności, czy opracowano zasady podawania danych pracowników lub innych oznaczeń pozwalających na identyfikację faktur zakupowych?	
		Czy JST przeprowadziła kompleksową akcję informacyjną wśród kontrahentów (pisma, e-maile, zmiany w umowach)? Czy zobowiązała ich do prawidłowego oznaczania faktur w KSeF, w tym wypełniania węzła Podmiot3 z danymi właściwej jednostki organizacyjnej oraz roli „Jednostka samorządu terytorialnego – odbiorca" (wartość „8") i wartości „1" w polu JST w węźle Podmiot2 dla jednostek podrzędnych? **Uwaga!** Niewykonanie w terminie zobowiązania jednostki, którego skutkiem jest zapłata odsetek, kar, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.	
		Czy jednostka ustaliła sposób dostarczania załączników do faktur, ponieważ KSeF nie przesyła dodatkowych plików (z wyjątkiem nowego węzła Zalacznik)?	
5	**Faktury poza KSeF i okres przejściowy**	Czy jednostka jest przygotowana na równoległe funkcjonowanie faktur z KSeF i spoza systemu?	
		Czy określono zasady identyfikacji i weryfikacji faktur otrzymywanych poza KSeF?	
		Czy pracownicy wiedzą, w jakich przypadkach faktura poza KSeF jest dopuszczalna?	
		Czy uwzględniono ryzyka podatkowe związane z nieprawidłowym trybem wystawienia faktury?	
6	**Aspekty techniczne i bezpieczeństwo**	Czy system finansowo-księgowy jednostki jest zintegrowany z KSeF lub przygotowany do integracji?	
		Czy przeprowadzono testy wystawiania i odbioru faktur w środowisku testowym KSeF?	
		Czy zapewniono archiwizację i dostęp do faktur zgodnie z przepisami?	
		Czy określono zasady współpracy z dostawcami zewnętrznymi (IT, integratorzy)?	
		Czy w jednostce zaktualizowano oprogramowanie wykorzystywane do tworzenia plików JPK_VAT oraz ustalono zasady przypisywania fakturom numerów KSeF lub nowych znaczników (OFF, BFK, DI)?	
7	**Certyfikaty KSeF i tokeny dostępu**	Czy JST posiada aktywny certyfikat KSeF przypisany do właściwej jednostki?	
		Czy określono zakres zastosowania certyfikatów oraz tokenów KSeF w poszczególnych procesach?	
		Czy certyfikaty i tokeny są przechowywane w sposób zapewniający bezpieczeństwo dostępu do systemu?	
		Czy wyznaczono osoby odpowiedzialne za zarządzanie certyfikatami i tokenami (wydanie, odnowienie, cofnięcie)?	

eprasa.pl cd7c806033

Lp.	Obszar	Sprawdź	TAK/NIE Uwagi
8	**Postępowanie na wypadek awarii KSeF**	Czy jednostka posiada procedurę działania na wypadek niedostępności KSeF?	
		Czy pracownicy odróżniają awarię systemu od wystawiania faktur poza KSeF z wyboru podatnika?	
		Czy jednostka posiada certyfikat KSeF służący potwierdzeniu tożsamości wystawcy faktury wykorzystywany do podpisywania kodów QR?	
		Czy określono zasady wystawiania faktur w trybach szczególnych oraz ich późniejszego przekazania do KSeF?	
		Czy procedury uwzględniają skutki podatkowe i ewidencyjne faktur wystawianych w czasie awarii?	
9	**Dostosowanie dokumentacji wewnętrznej (polityki rachunkowości)**	Czy główny księgowy przygotował, a następnie przedłożył kierownikowi jednostki do zatwierdzenia projekt zmian w polityce rachunkowości na temat systemu finansowo-księgowego w zakresie: 1) dodania do opisu systemu informatycznego: ■ nazwy oprogramowania do automatycznego fakturowania i opisu jego funkcji w procesie przetwarzania danych (w odniesieniu do oprogramowania zapewniającego automatyczne księgowanie wystawionych faktur) albo ■ wersji oprogramowania dostosowującego używane wcześniej systemy finansowo-księgowe do e-fakturowania wraz z datami rozpoczęcia ich eksploatacji; 2) opisu zasad przechowywania i ochrony wystawionych faktur elektronicznych (zgodnie z przepisami o przechowywaniu danych przez KSeF)?	
		Czy główny księgowy w instrukcji obiegu i kontroli dowodów księgowych ustalił zasady sporządzania faktur własnych i przekazywania ich do KSeF, a także zasady odbierania faktur obcych? W związku z tym, czy główny księgowy przygotował, a następnie przedłożył kierownikowi jednostki do zatwierdzenia projekt zmian w instrukcji obiegu dowodów księgowych w zakresie: ■ określenia przypadków, w których jednostka nie ma obowiązku wystawiania faktur za pośrednictwem KSeF, i zasad obiegu dokumentów stosowanych dla tych dowodów księgowych, ■ ustalenia zasad obiegu i kontroli dla faktur wystawianych w KSeF, ■ wskazania osób uprawnionych do odbierania faktur elektronicznych i przekazywania ich w formie elektronicznej lub papierowej do komórek merytorycznych, ■ kompletowania faktur pobranych z KSeF z załącznikami do faktur przesłanymi osobno przez kontrahentów,	

eprasa.pl cd7c806033

		■ terminów i sposobu dokumentowania przeprowadzenia kontroli merytorycznej, formalno-rachunkowej, wstępnej i zatwierdzenia do realizacji w przypadku obiegu dokumentów w formie elektronicznej lub papierowej, ■ obowiązku cyklicznego (co najmniej raz w miesiącu przed jego zamknięciem) sprawdzania, czy jednostka odebrała wszystkie faktury wprowadzone do KSeF przez kontrahentów?	
10	**Jakość danych, spójność historyczna i przygotowanie na kontrole po wdrożeniu KSeF**	Czy JST zapewniła spójność danych fakturowych między okresem sprzed KSeF a fakturami wystawianymi w KSeF (numeracja, kontrahenci, jednostki organizacyjne)?	
		Czy ustalono zasady identyfikacji i korekty błędów danych ujawnionych dopiero po przyjęciu faktury przez KSeF (np. błędny odbiorca, jednostka organizacyjna, oznaczenia JST)?	
		Czy JST jest przygotowana na analizę danych fakturowych przez organy podatkowe w oparciu o dane pozyskiwane bezpośrednio z KSeF?	
		Czy określono sposób dokumentowania przyczyn korekt oraz błędów systemowych na potrzeby ewentualnych kontroli lub czynności sprawdzających?	
		Czy w JST wypracowano jednolite podejście do „jakości danych" w fakturach (data P_1, dane podmiotowe, role, oznaczenia), niezależnie od jednostki organizacyjnej?	

Wniosek: Jeżeli na którekolwiek z powyższych pytań odpowiedź brzmi **„NIE"** lub **„DO UZUPEŁNIENIA",** jednostka powinna podjąć działania organizacyjne i techniczne, aby ograniczyć ryzyka podatkowe i operacyjne.

Podstawa prawna:

- Ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)
- Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz.U. z 2025 r. poz. 1815)

©℗

Janina Fornalik
doradca podatkowy i partner w MDDP

Krzysztof Jaros
radca prawny i menedżer w MDDP

eprasa.pl cd7c806033

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

PORADNIK Rachunkowości Budżetowej nr **2** (230) luty 2026

e-dodatek

KODEKS BUDŻETOWY nr 1

§

Zbiór rozporządzeń dotyczących Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF)

Od redakcji PRB: W grudniu 2025 r. zostały opublikowane **dwa nowe rozporządzenia** dotyczące Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF).

Dnia 9 grudnia 2025 r. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 7 grudnia 2025 r. w sprawie przypadków, w których nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych **(Dz.U. z 2025 r. poz. 1740)**. Rozporządzenie określa szczególne przypadki, gdy ze względu na specyfikę niektórych rodzajów działalności związaną z liczbą i rodzajem czynności wymagających udokumentowania, a także możliwości techniczno-organizacyjne związane z dokumentowaniem czynności podmioty prowadzące określoną działalność są zwolnione z wystawiania faktur ustrukturyzowanych.

Dnia 18 grudnia 2025 r. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur **(Dz.U. z 2025 r. poz. 1815)**. Nowe rozporządzenie zastąpiło przepisy z 2021 r., które stały się niewystarczające dla potrzeb obligatoryjnego stosowania KSeF w miejsce dotychczasowego dobrowolnego korzystania z tego systemu przez podatników.

BĄDŹ eco KORZYSTAJ Z WYDAŃ CYFROWYCH

SPIS TREŚCI

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz.U. z 2025 r. poz. 1815) 3

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 7 grudnia 2025 r. w sprawie przypadków, w których nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1740)..... 15

Rozporządzenie Ministra Finansów z 29 października 2021 r. w sprawie wystawiania faktur (Dz.U. z 2021 r. poz. 1979 ze zm.) 16

Rozporządzenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2019 r. poz. 1988 ze zm.) 19

Pogrubioną kursywą oznaczono:

- w rozporządzeniu Ministra Finansów z 29 października 2021 r. w sprawie wystawiania faktur – ***zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki z 7 grudnia 2025 r.*** Zmiany weszły w życie z dniem 1 lutego 2026 r.;
- w rozporządzeniu Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług – ***zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Finansów z 29 grudnia 2023 r., z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r.*** Zmiany weszły w życie z dniem 1 lutego 2026 r.

eprasa.pl cd7c806033

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW I GOSPODARKI[1)]

z dnia 12 grudnia 2025 r.

w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur

(Dz.U. z 2025 r. poz. 1815)

Na podstawie art. 106r ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1. [Przedmiot regulacji]

Rozporządzenie określa:

1) rodzaje uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur;
2) sposoby nadawania oraz odbierania uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur oraz wzór zawiadomienia o nadaniu oraz odebraniu tych uprawnień;
3) sposoby uwierzytelniania podmiotów korzystających z Krajowego Systemu e-Faktur, w tym sposób potwierdzenia tożsamości wystawcy faktury przy użyciu certyfikatu, o którym mowa w art. 106nda ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, zwanej dalej „ustawą", a także wymagania techniczne dla tych sposobów uwierzytelniania;
4) zakres danych, których podanie umożliwia dostęp w Krajowym Systemie e-Faktur do faktur ustrukturyzowanych, faktur, o których mowa w art. 106nda ust. 1, art. 106nf ust. 1 i art. 106nh ust. 1 ustawy, po przesłaniu ich do Krajowego Systemu e-Faktur, oraz faktur VAT RR i faktur VAT RR KOREKTA wystawionych przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur, bez konieczności uwierzytelniania;
5) sposób oznaczania faktur ustrukturyzowanych, faktur, o których mowa w art. 106nda ust. 1, art. 106nf ust. 1 i art. 106nh ust. 1 ustawy, po przesłaniu ich do Krajowego Systemu e-Faktur, udostępnianych nabywcy, o którym mowa w art. 106gb ust. 4 ustawy, w sposób inny niż przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur lub używanych poza Krajowym Systemem e-Faktur, oraz faktur VAT RR i faktur VAT RR KOREKTA wystawionych przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur, używanych poza Krajowym Systemem e-Faktur, umożliwiający dostęp do tych faktur w Krajowym Systemie e-Faktur oraz umożliwiający weryfikację danych zawartych na tych fakturach, a także wymagania techniczne dla tego sposobu oznaczania;
6) sposób oznaczania faktur, o których mowa w art. 106nda ust. 1, art. 106nf ust. 1 i art. 106nh ust. 1 ustawy, udostępnianych nabywcy w sposób inny niż przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur, umożliwiający weryfikację danych z tych faktur oraz umożliwiający zapewnienie autentyczności pochodzenia i integralności treści tych faktur, a także wymagania techniczne dla tego sposobu oznaczania;
7) szczegółowy zakres danych, jakie powinno zawierać:
   a) zgłoszenie o zamiarze wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem, w tym treść oświadczenia o spełnieniu warunków koniecznych do wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem oraz oświadczenia o świadomości skutków naruszenia zasad wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem,
   b) zgłoszenie o zamiarze zaprzestania wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem;
8) szczegółowy sposób postępowania w sprawie potwierdzenia możliwości wystawiania i prze-

eprasa.pl cd7c806033

syłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem oraz w sprawie odebrania możliwości wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem;
9) wymagania techniczne, jakie powinny być spełnione przy wystawianiu i przesyłaniu do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem.

§ 2. [Definicje]

Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:
1) certyfikacie KSeF – rozumie się przez to certyfikat, o którym mowa w art. 106nda ust. 7 ustawy;
2) fakturach z załącznikiem – rozumie się przez to faktury ustrukturyzowane lub faktury, o których mowa w art. 106nda ust. 1, art. 106nf ust. 1 i art. 106nh ust. 1 ustawy, dotyczące czynności o złożonej liczbie danych w zakresie jednostek miary i ilości (liczby) dostarczanych towarów lub wykonywanych usług lub cen jednostkowych netto, z załącznikiem będącym ich integralną częścią, zawierającym wyłącznie dane, o których mowa w art. 106e ust. 1 ustawy, lub dane ściśle powiązane z tymi danymi, z zastrzeżeniem że to pojęcie nie dotyczy ustrukturyzowanych faktur elektronicznych, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1666 oraz z 2023 r. poz. 1598), uznanych za faktury ustrukturyzowane;
3) kodzie weryfikującym – rozumie się przez to kod, o którym mowa w art. 106gb ust. 5 ustawy;
4) oprogramowaniu interfejsowym – rozumie się przez to oprogramowanie interfejsowe, o którym mowa w art. 106gb ust. 1 ustawy;
5) podmiocie upoważnionym do wystawiania elektronicznych faktur ustrukturyzowanych – rozumie się przez to podmiot upoważniony przez podatnika do wystawiania ustrukturyzowanych faktur elektronicznych, który zapewnia komunikację elektroniczną w ramach sieci Peppol, zarządzanej przez stowarzyszenie OpenPEPPOL, o którym mowa w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym, posługujący się unikalnym identyfikatorem w sieci Peppol;
6) wyróżniku faktury – rozumie się przez to unikalny ciąg znaków obliczony zgodnie ze specyfikacją oprogramowania interfejsowego, na podstawie skrótu kryptograficznego faktury o długości 256 bitów wytworzonego przy użyciu algorytmu kryptograficznego z rodziny SHA2 opisanego w specyfikacji oprogramowania interfejsowego, służący do oznaczania faktur jako składnik kodu weryfikującego i kodu, o którym mowa w § 9 ust. 10 pkt 1.

Rozdział 2
Rodzaje uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur oraz sposoby nadawania lub odbierania tych uprawnień

§ 3. [Rodzaje uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur]

1. Uprawnieniami do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur są uprawnienia do:
1) nadawania oraz odbierania uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur;
2) wystawiania lub dostępu do faktur ustrukturyzowanych i faktur, o których mowa w art. 106nda ust. 1, art. 106nf ust. 1 i art. 106nh ust. 1 ustawy;
3) wystawiania faktur przez nabywcę towarów lub usług zgodnie z art. 106d ust. 1 ustawy;
4) wystawiania faktur VAT RR i faktur VAT RR KOREKTA przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, posiadają:
1) podatnik;
2) podmioty, o których mowa w art. 106c ustawy;
3) osoba fizyczna wskazana przez:
   a) podatnika,
   b) podatnika jako przedstawiciel zakładu (oddziału) osoby prawnej lub innej wyodrębnionej jednostki wewnętrznej podatnika,
   c) podmiot, o którym mowa w art. 106c pkt 1 ustawy,
   d) jednostkę samorządu terytorialnego jako przedstawiciel samorządowej jednostki budżetowej, samorządowego zakładu budżetowego, urzędu gminy, starostwa powiatowego lub urzędu marszałkowskiego,
   e) grupę VAT jako przedstawiciel członka grupy VAT;
4) osoba fizyczna wskazana przez osobę fizyczną posiadającą uprawnienie do nadawania i odbierania uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur wskazaną przez:
   a) podatnika,
   b) podatnika jako przedstawiciel zakładu (oddziału) osoby prawnej lub innej wyodrębnionej jednostki wewnętrznej podatnika,

eprasa.pl cd7c806033

c) podmiot, o którym mowa w art. 106c pkt 1 ustawy,
d) jednostkę samorządu terytorialnego jako przedstawiciel samorządowej jednostki budżetowej, samorządowego zakładu budżetowego, urzędu gminy, starostwa powiatowego lub urzędu marszałkowskiego,
e) grupę VAT jako przedstawiciel członka grupy VAT.

3. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, posiada również:
1) podmiot wskazany przez podatnika, zakład (oddział) osoby prawnej lub inną wyodrębnioną jednostkę wewnętrzną podatnika, samorządową jednostkę budżetową, samorządowy zakład budżetowy, urząd gminy, starostwo powiatowe, urząd marszałkowski lub członka grupy VAT;
2) osoba fizyczna wskazana przez podmiot, który został wskazany przez podatnika, zakład (oddział) osoby prawnej lub inną wyodrębnioną jednostkę wewnętrzną podatnika, samorządową jednostkę budżetową, samorządowy zakład budżetowy, urząd gminy, starostwo powiatowe, urząd marszałkowski lub członka grupy VAT;
3) podmiot upoważniony do wystawiania elektronicznych faktur ustrukturyzowanych.

4. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nadane przez podatnika nabywcy towarów lub usług posiada wskazany przez tego podatnika nabywca towarów lub usług oraz osoby fizyczne i inne podmioty uprawnione wskazane przez tego nabywcę do wystawiania faktur ustrukturyzowanych i faktur, o których mowa w art. 106nda ust. 1, art. 106nf ust. 1 i art. 106nh ust. 1 ustawy.

5. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, nadane przez rolnika ryczałtowego nabywcy produktów rolnych lub usług rolniczych posiada wskazany przez tego rolnika ryczałtowego nabywca produktów rolnych lub usług rolniczych oraz osoby fizyczne i inne podmioty uprawnione wskazane przez tego nabywcę do wystawiania faktur ustrukturyzowanych i faktur, o których mowa w art. 106nda ust. 1, art. 106nf ust. 1 i art. 106nh ust. 1 ustawy.

§ 4. [Nadawanie oraz odbieranie uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur]

1. Nadawanie oraz odbieranie uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur jest dokonywane za pomocą oprogramowania interfejsowego w sposób określony w specyfikacji tego oprogramowania, po weryfikacji posiadanych uprawnień.

2. Nadanie uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur wymaga podania:
1) numeru identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika;
2) w przypadku podmiotu niebędącego osobą fizyczną, któremu jest nadawane lub odbierane uprawnienie:
   a) numeru identyfikacji podatkowej (NIP) podmiotu,
   b) nazwy podmiotu,
   c) danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanej pieczęci elektronicznej podmiotu, obliczanych na podstawie tego certyfikatu i tworzonych przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256 – w przypadku gdy ten certyfikat nie zawiera numeru identyfikacji podatkowej (NIP);
3) w przypadku osoby fizycznej, której jest nadawane lub odbierane uprawnienie:
   a) numeru identyfikacji podatkowej (NIP) osoby fizycznej lub numeru PESEL osoby fizycznej, a w przypadku niepodania numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub numeru PESEL – daty urodzenia osoby fizycznej,
   b) imienia i nazwiska osoby fizycznej,
   c) numeru i serii dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby fizycznej wraz z krajem jego wydania – w przypadku nieposiadania numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub numeru PESEL,
   d) danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanego podpisu elektronicznego osoby fizycznej, obliczanych na podstawie tego certyfikatu i tworzonych przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256 – w przypadku gdy ten certyfikat nie zawiera numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub numeru PESEL;
4) rodzaju uprawnienia;
5) w przypadku gdy podatnik ustanowił przedstawiciela podatkowego, o którym mowa w art. 18a ustawy – informacji o nadaniu lub odebraniu uprawnienia temu przedstawicielowi.

3. Nadanie oraz odebranie uprawnienia, o którym mowa w ust. § 3 ust. 1 pkt 3, jeżeli nabywca towarów lub usług nie posługuje się numerem identyfikacji podatkowej (NIP) na potrzeby danej czynności, a posiada numer, o którym mowa w art. 106e ust. 1 pkt 24 lit. b ustawy, wymaga podania:

eprasa.pl cd7c806033

1) numeru, o którym mowa w art. 106e ust. 1 pkt 24 lit. b ustawy, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku od wartości dodanej w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej, oraz
2) nazwy nabywcy towarów lub usług i jego adresu oraz:
   a) w przypadku gdy nabywca towarów lub usług jest osobą fizyczną – danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanego podpisu elektronicznego osoby fizycznej, obliczanych na podstawie tego certyfikatu i tworzonych przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256 oraz danych, o których mowa w ust. 2 pkt 3 lit. a–c, albo
   b) w przypadku gdy nabywca towarów lub usług nie jest osobą fizyczną:
      – danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanej pieczęci elektronicznej tego nabywcy, obliczanych na podstawie tego certyfikatu i tworzonych przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256, albo
      – danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanej pieczęci elektronicznej podmiotu, do którego ten certyfikat należy, obliczanych na podstawie tego certyfikatu i tworzonych przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256 oraz nazwy i adresu podmiotu, do którego ten certyfikat należy – jeżeli ten certyfikat należy do podmiotu innego niż nabywca towarów lub usług.

4. Nadanie oraz odebranie uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur przez rolnika ryczałtowego wymaga złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 116 ust. 3 ustawy. Oświadczenie to składa się za pomocą oprogramowania interfejsowego.

5. Nadanie oraz odebranie uprawnień do wystawiania faktur VAT RR i faktur VAT RR KOREKTA przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur przez nabywcę produktów rolnych lub usług rolniczych wskazanego przez rolnika ryczałtowego wymaga podania numeru identyfikacji podatkowej (NIP) i nazwy nabywcy produktów rolnych lub usług rolniczych oraz numeru identyfikacji podatkowej (NIP) rolnika ryczałtowego.

6. Nadawanie oraz odebranie uprawnień podmiotowi upoważnionemu do wystawiania elektronicznych faktur ustrukturyzowanych wymaga podania nazwy podmiotu lub imienia i nazwiska osoby fizycznej oraz ich unikalnego identyfikatora w sieci Peppol.

7. Nadanie oraz odebranie uprawnień do wystawiania faktur ustrukturyzowanych przez osobę fizyczną wskazaną przez podmioty, o których mowa w art. 106c ustawy, wymaga podania:
1) numeru identyfikacji podatkowej (NIP) podmiotu, o którym mowa w art. 106c pkt 2 ustawy, lub urzędu obsługującego podmiot, o którym mowa w art. 106c pkt 1 ustawy, oraz
2) danych, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. b i pkt 3 lit. b–d, oraz w przypadku niepodania numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub numeru PESEL – daty urodzenia osoby fizycznej.

8. Nadanie oraz odebranie uprawnień osobom fizycznym, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 3 lit. b, d i e oraz ust. 3 pkt 2, wymaga podania danych, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 3 i 4, oraz odpowiednio:
1) numeru identyfikacji podatkowej (NIP):
   a) samorządowej jednostki budżetowej, samorządowego zakładu budżetowego, urzędu gminy, starostwa powiatowego lub urzędu marszałkowskiego,
   b) członka grupy VAT;
2) unikalnego identyfikatora zakładu (oddziału) osoby prawnej lub innej wyodrębnionej jednostki wewnętrznej podatnika.

9. Przez unikalny identyfikator zakładu (oddziału) osoby prawnej lub innej wyodrębnionej jednostki wewnętrznej podatnika, o którym mowa w ust. 8 pkt 2, rozumie się identyfikator utworzony zgodnie z zasadami określonymi w specyfikacji oprogramowania interfejsowego, zawierający numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika i ciąg znaków numerycznych.

§ 5. [Zawiadomienie o nadaniu lub odebraniu uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur]

1. W przypadku podatników niebędących osobami fizycznymi lub podmiotów niebędących osobami fizycznymi, nieposiadających możliwości uwierzytelnienia się w sposób, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 3, nadawanie lub odbieranie uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur jest dokonywane przez złożenie zawiadomienia o nadaniu lub odebraniu uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur do właściwego naczelnika urzędu skarbowego. W przypadku podmiotu, o którym mowa w art. 106c pkt 1 ustawy, zawiadomienie jest składane niezależnie od sposobu uwierzytelnienia, o którym mowa w § 6.

eprasa.pl cd7c806033

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
1) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika lub podmiotu, który nadaje lub odbiera uprawnienie;
2) dane kontaktowe podatnika lub podmiotu, który nadaje lub odbiera uprawnienie:
   a) adres poczty elektronicznej – dana podawana obowiązkowo,
   b) numer telefonu tego podatnika lub podmiotu – dana podawana nieobowiązkowo;
3) w przypadku osoby fizycznej, której jest nadawane lub odbierane uprawnienie:
   a) numer identyfikacji podatkowej (NIP) osoby fizycznej lub numer PESEL osoby fizycznej, a w przypadku niepodania numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub numeru PESEL – datę urodzenia osoby fizycznej,
   b) imię i nazwisko osoby fizycznej,
   c) numer i serię dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby fizycznej wraz z krajem jego wydania – w przypadku nieposiadania numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub numeru PESEL,
   d) dane unikalne powiązane z certyfikatem kwalifikowanego podpisu elektronicznego osoby fizycznej, obliczane na podstawie tego certyfikatu i tworzone przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256 – w przypadku gdy ten certyfikat nie zawiera numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub numeru PESEL,
   e) dane kontaktowe osoby fizycznej:
      – adres poczty elektronicznej – dana podawana obowiązkowo,
      – numer telefonu – dana podawana nieobowiązkowo;
4) miejsce i cel składania zawiadomienia;
5) podpis podatnika lub podmiotu, który nadaje lub odbiera uprawienie, lub podmiotu reprezentującego.

3. W przypadku nadawania uprawnień, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 i 2, przez złożenie zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, uprawnienia te może posiadać jedna osoba fizyczna. Wskazanie kolejnej osoby fizycznej w sposób określony w zdaniu pierwszym jest możliwe po odebraniu uprawnień uprzednio wskazanej osobie fizycznej.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do nadawania lub odbierania uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur w przypadku:
1) samorządowej jednostki budżetowej, samorządowego zakładu budżetowego, urzędu gminy, starostwa powiatowego lub urzędu marszałkowskiego;
2) członków grupy VAT;
3) zakładu (oddziału) osoby prawnej lub innej wyodrębnionej jednostki wewnętrznej podatnika.

5. Wzór zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik do rozporządzenia.

Rozdział 3
Sposoby uwierzytelniania podmiotów korzystających z Krajowego Systemu e-Faktur oraz zakres danych, których podanie umożliwia dostęp do faktury w tym systemie

§ 6. [Sposoby uwierzytelniania podmiotów korzystających z Krajowego Systemu e-Faktur]

1. Uwierzytelnianie podmiotów korzystających z Krajowego Systemu e-Faktur wymaga użycia:
1) środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1725), albo
2) danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego podpisu elektronicznego, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur, albo
3) danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanej pieczęci elektronicznej, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur, albo
4) certyfikatu KSeF wytworzonego po uwierzytelnieniu się w sposób, o którym mowa w pkt 1–3, przez podatnika lub osoby fizyczne i inne podmioty uprawnione

– oraz weryfikacji posiadanych uprawnień.

2. Pobrany certyfikat KSeF jest ważny nie dłużej niż 2 lata od daty jego wytworzenia lub od wskazanej przez podatnika daty początkowej jego obowiązywania i może być odnowiony w okresie jego ważności.

3. Szczegółowy opis wymagań technicznych dla certyfikatu KSeF oraz sposobu jego poboru z Krajowego Systemu e-Faktur zawiera specyfikacja oprogramowania interfejsowego.

4. W przypadku kwalifikowanych podpisów elektronicznych niezawierających numeru identyfikacji podatkowej (NIP) i numeru PESEL podatnika będą-

eprasa.pl cd7c806033

cego osobą fizyczną uwierzytelnienie oraz weryfikacja posiadanych uprawnień są możliwe również po zgłoszeniu danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanego podpisu elektronicznego, obliczanych na podstawie tego certyfikatu i tworzonych przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256, do właściwego naczelnika urzędu skarbowego w zawiadomieniu, o którym mowa w § 5 ust. 1.

5. W przypadku kwalifikowanych pieczęci elektronicznych niezawierających numeru identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika uwierzytelnienie oraz weryfikacja posiadanych uprawnień są możliwe również po zgłoszeniu danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanej pieczęci elektronicznej, obliczanych na podstawie tego certyfikatu i tworzonych przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256, do właściwego naczelnika urzędu skarbowego w zawiadomieniu, o którym mowa w § 5 ust. 1.

§ 7. [Dostęp do faktury ustrukturyzowanej poprzez kod weryfikujący]

1. Dostęp w Krajowym Systemie e-Faktur do faktury ustrukturyzowanej, faktury, o której mowa w art. 106nda ust. 1, art. 106nf ust. 1 i art. 106nh ust. 1 ustawy, przesłanej do Krajowego Systemu e-Faktur oraz faktury VAT RR wystawionej przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur jest możliwy poprzez kod weryfikujący po podaniu:

1) numeru faktury, o którym mowa w art. 106e ust. 1 pkt 2 ustawy, a w przypadku faktury VAT RR – numeru kolejnego faktury, o którym mowa w art. 116 ust. 2 pkt 4 ustawy, oraz
2) numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub innego identyfikatora nabywcy towarów lub usług lub nabywcy produktów rolnych lub usług rolniczych albo informacji o braku identyfikatora, oraz
3) kwoty należności ogółem, o której mowa w art. 106e ust. 1 pkt 15 ustawy, a w przypadku faktury VAT RR – kwoty należności ogółem, o której mowa w art. 116 ust. 2 pkt 12 ustawy.

2. Dostęp w Krajowym Systemie e-Faktur do faktury korygującej i faktury VAT RR KOREKTA wystawionej przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur jest możliwy poprzez kod weryfikujący po podaniu:

1) numeru faktury korygującej, o którym mowa w art. 106j ust. 2 pkt 2 ustawy, a w przypadku faktury VAT RR KOREKTA – numeru faktury, o którym mowa w art. 116 ust. 5e pkt 1 ustawy, oraz
2) numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub innego identyfikatora nabywcy towarów lub usług lub nabywcy produktów rolnych lub usług rolniczych albo informacji o braku identyfikatora, oraz
3) kwoty należności ogółem, o której mowa w art. 106e ust. 1 pkt 15 ustawy, zawartej na fakturze korygującej, a w przypadku faktury VAT RR KOREKTA – kwoty należności ogółem, o której mowa w art. 116 ust. 2 pkt 12 ustawy, zawartej na fakturze VAT RR KOREKTA.

§ 8. [Dostęp do faktury ustrukturyzowanej, faktury VAT RR i faktury VAT RR KOREKTA]

Dostęp do faktury ustrukturyzowanej, faktury VAT RR i faktury VAT RR KOREKTA jest możliwy poprzez podanie:

1) numeru identyfikującego daną fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur;
2) numeru faktury, o którym mowa w art. 106e ust. 1 pkt 2 ustawy, a w przypadku:
   a) faktury korygującej – numeru faktury korygującej, o którym mowa w art. 106j ust. 2 pkt 2 ustawy,
   b) faktury VAT RR – numeru kolejnego faktury, o którym mowa w art. 116 ust. 2 pkt 4 ustawy,
   c) faktury VAT RR KOREKTA – numeru faktury, o którym mowa w art. 116 ust. 5e pkt 1 ustawy;
3) numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub innego identyfikatora nabywcy towarów lub usług lub nabywcy produktów rolnych lub usług rolniczych albo informacji o braku identyfikatora;
4) imienia i nazwiska lub nazwy nabywcy towarów lub usług, a w przypadku faktury VAT RR – imienia i nazwiska lub nazwy nabywcy produktów rolnych lub usług rolniczych, albo informacji o braku tych danych;
5) kwoty należności ogółem, o której mowa w art. 106e ust. 1 pkt 15 ustawy, a w przypadku:
   a) faktury korygującej – kwoty należności ogółem, o której mowa w art. 106e ust. 1 pkt 15 ustawy, zawartej na fakturze korygującej,
   b) faktury VAT RR – kwoty należności ogółem, o której mowa w art. 116 ust. 2 pkt 12 ustawy,
   c) faktury VAT RR KOREKTA – kwoty należności ogółem, o której mowa w art. 116 ust. 2 pkt 12 ustawy, zawartej na fakturze VAT RR KOREKTA.

Rozdział 4
Sposoby oznaczania faktur

§ 9. [Sposoby oznaczania faktur]

1. Faktura ustrukturyzowana i faktury, o których mowa w art. 106nda ust. 1, art. 106nf ust. 1

eprasa.pl cd7c806033

i art. 106nh ust. 1 ustawy, po przesłaniu ich do Krajowego Systemu e-Faktur, używane poza Krajowym Systemem e-Faktur, są oznaczane:
1) kodem weryfikującym, który zawiera:
   a) adres zasobu oprogramowania interfejsowego wskazany w specyfikacji tego oprogramowania,
   b) datę, o której mowa w art. 106e ust. 1 pkt 1 ustawy, a w przypadku faktury korygującej – datę, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 2 ustawy,
   c) numer identyfikacji podatkowej (NIP) sprzedawcy,
   d) wyróżnik faktury, oraz
2) numerem identyfikującym fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur zamieszczanym bezpośrednio pod kodem weryfikującym, o którym mowa w pkt 1.

2. Sposób oznaczania określony w ust. 1 stosuje się odpowiednio do:
1) faktury ustrukturyzowanej i faktur, o których mowa w art. 106nda ust. 1 i art. 106nh ust. 1 ustawy, po przesłaniu ich do Krajowego Systemu e-Faktur, udostępnianych nabywcy, o którym mowa w art. 106gb ust. 4 ustawy, w sposób inny niż przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur;
2) faktury, o której mowa w art. 106nf ust. 1 ustawy, po przesłaniu jej do Krajowego Systemu e-Faktur, udostępnianej nabywcy towarów lub usług w sposób inny niż przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur.

3. Faktury, o których mowa w art. 106nda ust. 1 i art. 106nh ust. 1 ustawy, udostępniane nabywcy, o którym mowa w art. 106gb ust. 4 ustawy, w sposób inny niż przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur, przed przesłaniem do Krajowego Systemu e-Faktur, są oznaczane:
1) kodem weryfikującym, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, oraz
2) napisem „OFFLINE" zamieszczanym bezpośrednio pod kodem weryfikującym, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

4. Sposób oznaczania określony w ust. 3 stosuje się odpowiednio do faktury, o której mowa w art. 106nf ust. 1 ustawy, udostępnianej nabywcy towarów lub usług w sposób inny niż przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur.

5. Faktura, o której mowa w art. 106nf ust. 1 ustawy, wystawiana przez nabywcę towarów lub usług zgodnie z art. 106d ust. 1 ustawy i udostępniana podatnikowi w sposób inny niż przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur, przed przesłaniem do Krajowego Systemu e-Faktur, jeżeli nabywca towarów lub usług nie posługuje się numerem identyfikacji podatkowej (NIP) na potrzeby danej czynności, a posiada numer, o którym mowa w art. 106e ust. 1 pkt 24 lit. b ustawy, jest oznaczana:
1) kodem weryfikującym, który zawiera:
   a) adres zasobu oprogramowania interfejsowego wskazany w specyfikacji tego oprogramowania,
   b) datę, o której mowa w art. 106e ust. 1 pkt 1 ustawy, a w przypadku faktury korygującej – datę, o której mowa w art. 106j ust. 2 pkt 2 ustawy,
   c) numer identyfikacji podatkowej (NIP) sprzedawcy,
   d) wyróżnik faktury, oraz
2) napisem „OFFLINE" zamieszczonym bezpośrednio pod kodem weryfikującym, o którym mowa w pkt 1.

6. Faktura VAT RR i faktura VAT RR KOREKTA, o których mowa w art. 116 ust. 3b ustawy, używana poza Krajowym Systemem e-Faktur, jest oznaczana:
1) kodem weryfikującym, który zawiera:
   a) adres zasobu oprogramowania interfejsowego wskazany w specyfikacji tego oprogramowania,
   b) datę, o której mowa w art. 116 ust. 2 pkt 4 ustawy, a w przypadku faktury VAT RR KOREKTA – datę, o której mowa w art. 116 ust. 5e pkt 1 ustawy,
   c) numer identyfikacji podatkowej (NIP) rolnika ryczałtowego,
   d) wyróżnik faktury, oraz
2) numerem identyfikującym fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur zamieszczanym bezpośrednio pod kodem weryfikującym, o którym mowa w pkt 1.

7. Faktura VAT RR i faktura VAT RR KOREKTA, o których mowa w art. 116 ust. 3c ustawy, używana poza Krajowym Systemem e-Faktur, po przesłaniu do Krajowego Systemu e-Faktur, jest oznaczana:
1) kodem weryfikującym, który zawiera:
   a) adres zasobu oprogramowania interfejsowego wskazany w specyfikacji tego oprogramowania,
   b) datę, o której mowa w art. 116 ust. 2 pkt 4 ustawy, a w przypadku faktury VAT RR KOREKTA – datę, o której mowa w art. 116 ust. 5e pkt 1 ustawy,
   c) numer identyfikacji podatkowej (NIP) rolnika ryczałtowego,

eprasa.pl cd7c806033

d) wyróżnik faktury, oraz
2) numerem identyfikującym fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur zamieszczanym bezpośrednio pod kodem weryfikującym, o którym mowa w pkt 1.

8. Przez oznaczenie faktury kodem weryfikującym wraz z odpowiednim numerem lub napisem rozumie się utworzenie bezpośredniego linku do faktury lub znaku graficznego w sposób określony w specyfikacji oprogramowania interfejsowego i naniesienie go bezpośrednio na fakturę przed przekazaniem jej odbiorcy, a w przypadku gdy faktura jest przesyłana odbiorcy w formacie ustrukturyzowanych danych uniemożliwiających naniesienie tego kodu bezpośrednio na fakturę – przesłanie odbiorcy odrębnego linku do faktury lub znaku graficznego wraz z odpowiednim numerem lub napisem razem z fakturą.

9. Znak graficzny, o którym mowa w ust. 8, przedstawia unikalny ciąg znaków w postaci dwuwymiarowego, kwadratowego kodu graficznego QR zgodnego z normą ISO/IEC 18004:2024.

10. Faktury, o których mowa w ust. 3–5, są dodatkowo oznaczane:
1) kodem umożliwiającym zapewnienie autentyczności pochodzenia i integralności treści tych faktur, który zawiera:
   a) adres zasobu oprogramowania interfejsowego wskazany w specyfikacji tego oprogramowania,
   b) typ identyfikatora kontekstu i jego wartość,
   c) numer identyfikacji podatkowej (NIP) sprzedawcy,
   d) identyfikator certyfikatu KSeF,
   e) wyróżnik faktury,
   f) składniki, o których mowa w lit. a–e, opatrzone certyfikatem KSeF potwierdzającym tożsamość wystawcy faktury, oraz
2) napisem „CERTYFIKAT" zamieszczonym bezpośrednio pod kodem, o którym mowa w pkt 1.

11. Przez kontekst, o którym mowa w ust. 10 pkt 1 lit. b, rozumie się identyfikator podatnika uprawnionego do wystawiania faktur przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur służący do weryfikacji uprawnień posiadanych przez wystawcę faktury przy przesyłaniu tych faktur do Krajowego Systemu e-Faktur.

12. Przez oznaczenie faktury kodem, o którym mowa w ust. 10 pkt 1, wraz z odpowiednim napisem rozumie się utworzenie bezpośredniego linku do faktury lub znaku graficznego w sposób określony w specyfikacji oprogramowania interfejsowego i naniesienie go bezpośrednio na fakturę przed przekazaniem jej odbiorcy, a w przypadku gdy faktura jest przesyłana odbiorcy w formacie ustrukturyzowanych danych uniemożliwiających naniesienie go bezpośrednio na fakturę – przesłanie odbiorcy odrębnego linku do faktury lub znaku graficznego wraz z odpowiednim napisem razem z fakturą.

13. Znak graficzny, o którym mowa w ust. 12, przedstawia unikalny ciąg znaków w postaci dwuwymiarowego, kwadratowego kodu graficznego QR zgodnego z normą ISO/IEC 18004:2024.

14. Szczegółowy opis wymagań technicznych dla kodu weryfikującego i kodu, o którym mowa w ust. 10 pkt 1, zawiera specyfikacja oprogramowania interfejsowego.

Rozdział 5
Wystawianie i przesyłanie do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem

§ 10. [Zgłoszenie o zamiarze wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem]

1. Zgłoszenie o zamiarze wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem jest składane przez podatników przed rozpoczęciem wystawiania tego rodzaju faktur i powinno ono zawierać:
1) oznaczenie kodu organu, do którego jest składane zgłoszenie, jako Szefa Krajowej Administracji Skarbowej;
2) oznaczenie kodu zgłoszenia;
3) oznaczenie wariantu zgłoszenia;
4) oznaczenie daty złożenia zgłoszenia;
5) cel złożenia zgłoszenia;
6) dane podatnika:
   a) numer identyfikacji podatkowej (NIP),
   b) w przypadku gdy podatnik jest:
      – osobą fizyczną – wskazanie nazwiska i pierwszego imienia,
      – podmiotem niebędącym osobą fizyczną – wskazanie pełnej nazwy podatnika,
   c) adres poczty elektronicznej;
7) oświadczenia o następującej treści:
   a) „Zgłaszam zamiar wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem. Oświadczam, że spełniam warunki konieczne do wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem, ponieważ wystawiane przeze mnie faktury z załącznikiem dotyczą czynno-

eprasa.pl cd7c806033

ści o złożonej liczbie danych w zakresie jednostek miary i ilości (liczby) dostarczanych towarów lub wykonywanych usług lub cen jednostkowych netto.",

b) „Oświadczam, że jestem świadomy(-ma), że wystawianie i przesyłanie do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem z naruszeniem zasad, to jest:

1) gdy faktury z załącznikiem nie dotyczą czynności o złożonej liczbie danych w zakresie jednostek miary i ilości (liczby) dostarczanych towarów lub wykonywanych usług lub cen jednostkowych netto,

2) gdy faktury z załącznikiem nie zawierają wyłącznie danych, o których mowa w art. 106e ustawy o podatku od towarów i usług, lub danych ściśle powiązanych z tymi danymi

– spowoduje odebranie możliwości wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem.";

8) oznaczenia, że wystawiane i przesyłane do Krajowego Systemu e-Faktur faktury z załącznikiem dokumentują:

a) dostawy energii elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego lub

b) świadczenie usług telekomunikacyjnych, lub

c) świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego, lub

d) dostawy benzyn silnikowych, olejów napędowych, gazów lub innych paliw przeznaczonych do napędu silników spalinowych – w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym, dokonywane na stacjach paliw lub stacjach gazu płynnego do standardowych zbiorników pojazdów na rzecz jednego odbiorcy za dany okres rozliczeniowy, lub

e) inne niż wskazane wyżej czynności, z podaniem ich rodzaju;

9) przewidywaną datę rozpoczęcia wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem;

10) przewidywaną średnią liczbę wystawianych i przesyłanych do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem w miesiącu;

11) przewidywany średni rozmiar wystawianej i przesyłanej do Krajowego Systemu e-Faktur faktury z załącznikiem wyrażony w kilobajtach (kB).

2. Zgłoszenie o zamiarze zaprzestania wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem powinno zawierać:

1) dane określone w ust. 1 pkt 1–6;

2) oświadczenia o następującej treści:

a) „Zgłaszam zamiar zaprzestania wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem.",

b) „Oświadczam, że jestem świadomy(-ma), że w związku ze zgłoszeniem zamiaru zaprzestania wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem powyższa możliwość zostanie mi odebrana.";

3) datę zaprzestania wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem.

§ 11. [Potwierdzenie złożenia zgłoszenia o zamiarze wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem]

1. Złożenie zgłoszenia o zamiarze wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem i zgłoszenia o zamiarze zaprzestania wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem jest potwierdzane przez e-Urząd Skarbowy poprzez urzędowe poświadczenie odbioru (UPO).

2. Informacja o statusie zgłoszenia jest udostępniana podatnikowi na adres jego poczty elektronicznej.

3. Potwierdzenie przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej możliwości wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem na podstawie złożonego zgłoszenia o zamiarze takiego wystawiania i przesyłania oraz powiadomienie o odebraniu możliwości wystawiania i przesyłania do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem na podstawie złożonego zgłoszenia o zamiarze zaprzestania takiego wystawiania i przesyłania jest przekazywane na adres poczty elektronicznej podatnika w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania przez podatnika urzędowego poświadczenia odbioru (UPO) tych zgłoszeń.

§ 12. [Postać faktury wystawianej i przesyłanej do Krajowego Systemu e-Faktur wraz z załącznikiem]

1. Faktura z załącznikiem jest wystawiana i przesyłana do Krajowego Systemu e-Faktur w postaci pliku XML.

eprasa.pl cd7c806033

2. Faktura wystawiana i przesyłana do Krajowego Systemu e-Faktur może posiadać tylko jeden załącznik, który stanowi integralną jej część.

3. Szczegółowy opis wymagań technicznych, jakie powinny być spełnione przy wystawianiu i przesyłaniu do Krajowego Systemu e-Faktur faktur z załącznikiem, zawiera specyfikacja oprogramowania interfejsowego.

Rozdział 6
Przepisy przejściowe i przepis końcowy

§ 13.[Przepisy przejściowe]

1. Do:

1) dnia 31 grudnia 2026 r. do uwierzytelniania się podmiotów korzystających z Krajowego Systemu e-Faktur może służyć ciąg znaków alfanumerycznych, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2021 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz.U. poz. 2481, z 2022 r. poz. 2667 oraz z 2023 r. poz. 1760);
2) dnia 31 marca 2026 r. do uwierzytelniania się podmiotów korzystających z Krajowego Systemu e-Faktur może służyć podpis zaufany, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2021 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur.

2. W przypadku uwierzytelnienia się w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie będzie możliwe wytworzenie certyfikatu KSeF.

§ 14. [Przepis końcowy]

Przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące wystawiania przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur faktur VAT RR potwierdzających nabycie produktów rolnych i usług rolniczych i faktur VAT RR KOREKTA stosuje się od dnia 1 kwietnia 2026 r.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2026 r., z wyjątkiem:

1) rozdziału 5, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.;
2) § 6 ust. 1 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2026 r.[2)]

Minister Finansów i Gospodarki:
wz. *H. Majszczyk*

[1)] Minister Finansów i Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów i Gospodarki (Dz.U. poz. 997).

[2)] Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2021 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz.U. poz. 2481, z 2022 r. poz. 2667 oraz z 2023 r. poz. 1760), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1598, z 2024 r. poz. 852 i 1721 oraz z 2025 r. poz. 1203).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 12 grudnia 2025 r. (Dz.U. poz. 1815)
ZAW-FA

eprasa.pl cd7c806033

POLA JASNE WYPEŁNIA PODMIOT SKŁADAJĄCY ZAWIADOMIENIE, POLA CIEMNE WYPEŁNIA URZĄD. WYPEŁNIĆ DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM.

1. Identyfikator podatkowy NIP podatnika lub podmiotu	2. Nr dokumentu	3. Status

ZAW-FA

ZAWIADOMIENIE O NADANIU LUB ODEBRANIU UPRAWNIEŃ DO KORZYSTANIA Z KRAJOWEGO SYSTEMU E-FAKTUR

4. Kolejny nr egz. / ogółem liczba egzemplarzy[1]

Podstawa prawna:	§ 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz. U. poz. 1815).
Składający:	Podatnicy i podmioty nadający lub odbierający osobie fizycznej uprawnienia do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur. Podatnicy zgłaszający dane unikalne powiązane z certyfikatem kwalifikowanego podpisu lub kwalifikowanej pieczęci elektronicznej.
Miejsce składania:	Właściwy naczelnik urzędu skarbowego.

A. MIEJSCE I CEL SKŁADANIA

5. Właściwy naczelnik urzędu skarbowego

6. Cel złożenia formularza (zaznaczyć właściwy kwadrat):

☐ 1. nadanie uprawnień[2] ☐ 2. odebranie uprawnień[3] ☐ 3. odebranie wszelkich nadanych uprawnień[4]

☐ 4. zgłoszenie danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub kwalifikowanej pieczęci elektronicznej podatnika[5]

B. DANE PODATNIKA LUB PODMIOTU, KTÓRY SKŁADA ZAWIADOMIENIE

B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

* – dotyczy podmiotu niebędącego osobą fizyczną ** – dotyczy podmiotu będącego osobą fizyczną

7. Rodzaj podmiotu (zaznaczyć właściwy kwadrat):

☐ 1. podmiot niebędący osobą fizyczną ☐ 2. organ egzekucyjny[6] ☐ 3. osoba fizyczna[7]

8. Nazwa pełna* / Nazwisko, pierwsze imię**

B.2. DANE KONTAKTOWE

9. Telefon[8]

10. E-mail[9]

C. DANE OSOBY UPRAWNIONEJ DO KORZYSTANIA Z KRAJOWEGO SYSTEMU E-FAKTUR

C.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

11. Rodzaj identyfikatora podatkowego (zaznaczyć właściwy kwadrat):

☐ 1. NIP ☐ 2. PESEL ☐ 3. brak identyfikatora[10]

12. Identyfikator podatkowy NIP / numer PESEL

13. Nazwisko	14. Pierwsze imię	15. Data urodzenia[10]

16. Rodzaj dokumentu potwierdzającego tożsamość[10]	17. Numer i seria dokumentu potwierdzającego tożsamość[10]

18. Kraj wydania dokumentu potwierdzającego tożsamość[10]

C.2. DANE KONTAKTOWE

19. Telefon[11]

20. E-mail[12]

D. ZGŁOSZENIE DANYCH UNIKALNYCH POWIĄZANYCH Z CERTYFIKATEM KWALIFIKOWANEGO PODPISU LUB KWALIFIKOWANEJ PIECZĘCI ELEKTRONICZNEJ NIEZAWIERAJĄCYCH NUMERU IDENTYFIKACJI PODATKOWEJ (NIP) I NUMERU PESEL

21. Dane unikalne powiązane z certyfikatem kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub kwalifikowanej pieczęci elektronicznej (SHA-256)[13]

ZAW-FA(3) 1/2

eprasa.pl cd7c806033

POLA JASNE WYPEŁNIA PODMIOT SKŁADAJĄCY ZAWIADOMIENIE, POLA CIEMNE WYPEŁNIA URZĄD. WYPEŁNIĆ DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM.

E. PODPIS PODATNIKA LUB PODMIOTU / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ[14)]

1	22. Nazwisko	23. Pierwsze imię
	24. Stanowisko/funkcja	25. Podpis
2	26. Nazwisko	27. Pierwsze imię
	28. Stanowisko/funkcja	29. Podpis
3	30. Nazwisko	31. Pierwsze imię
	32. Stanowisko/funkcja	33. Podpis
4	34. Nazwisko	35. Pierwsze imię
	36. Stanowisko/funkcja	37. Podpis

Objaśnienia

1) Wypełnia się w przypadku złożenia więcej niż jednego formularza ZAW-FA.

2) Przez nadanie uprawnień należy rozumieć wskazanie osoby fizycznej uprawnionej do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur. Wskazanie kolejnej osoby fizycznej jest możliwe za pośrednictwem ZAW-FA po odebraniu uprawnień osobie fizycznej uprzednio wskazanej w części C. Dalsze uprawnienia nadawane przez osobę fizyczną wskazaną za pośrednictwem ZAW-FA są nadawane za pomocą oprogramowania interfejsowego (tj. elektronicznie) w Krajowym Systemie e-Faktur.

3) Przez odebranie uprawnień należy rozumieć odebranie uprawnień określonej osobie fizycznej, nadanych za pośrednictwem ZAW-FA.

4) Przez odebranie wszelkich nadanych uprawnień należy rozumieć odebranie wszelkich nadanych uprawnień, z wyłączeniem uprawnień właścicielskich, których odebranie nie jest możliwe. W takim przypadku nie wypełnia się części C.

5) Zaznaczyć w przypadku zgłaszania:

- danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanego podpisu elektronicznego, obliczanych na podstawie tego certyfikatu i tworzonych przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256, w przypadku gdy ten certyfikat nie zawiera numeru identyfikacji podatkowej (NIP) i numeru PESEL podatnika będącego osobą fizyczną wymienioną w części B (tzw. odcisk palca certyfikatu podpisu kwalifikowanego) lub
- danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanej pieczęci elektronicznej, obliczanych na podstawie tego certyfikatu i tworzonych przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256, w przypadku gdy ten certyfikat nie zawiera numeru identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika, którą będzie się posługiwała osoba działająca w imieniu podatnika niebędącego osobą fizyczną wymienioną w części B (tzw. odcisk palca pieczęci kwalifikowanej).

6) W przypadku organu egzekucyjnego zaznacza się również kwadrat „podmiot niebędący osobą fizyczną".

7) Zaznacza się w przypadku zgłaszania danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanego podpisu elektronicznego podatnika będącego osobą fizyczną, obliczanych na podstawie tego certyfikatu i tworzonych przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256, w przypadku gdy ten certyfikat nie zawiera numeru identyfikacji podatkowej (NIP) i numeru PESEL podatnika będącego osobą fizyczną (tzw. odcisk palca podpisu kwalifikowanego).

8) Podanie numeru telefonu nie jest obowiązkowe.

9) Adres e-mail podaje się obowiązkowo. Podatnik na podany adres e-mail otrzyma informację o nadaniu lub odebraniu uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur.

10) Zaznacza się / wypełnia się w przypadku nierezydenta, który nie posiada identyfikatora podatkowego.

11) Podanie numeru telefonu nie jest obowiązkowe.

12) Adres e-mail podaje się obowiązkowo. Osoba uprawniona na podany adres e-mail otrzyma informację o nadaniu lub odebraniu uprawnień do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur.

13) Wypełnia się w przypadku zgłaszania danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub kwalifikowanej pieczęci elektronicznej, obliczanych na podstawie tego certyfikatu i tworzonych przy użyciu funkcji skrótu kryptograficznego opartej na algorytmie SHA-256, niezawierających numeru identyfikacji podatkowej (NIP) i numeru PESEL (tzw. odcisk palca podpisu kwalifikowanego lub pieczęci kwalifikowanej), gdy:

- w polu nr 6 zaznaczono „zgłoszenie danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub kwalifikowanej pieczęci elektronicznej podatnika"; w takim przypadku nie wypełnia się części C, albo
- w polu nr 6 zaznaczono „nadanie uprawnień", a osoba uprawniona do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur wymieniona w części C nie posiada numeru identyfikacji podatkowej (NIP) i numeru PESEL oraz posiada wyłącznie kwalifikowany podpis elektroniczny niezawierający numeru identyfikacji podatkowej (NIP) i numeru PESEL, albo
- w polu nr 6 zaznaczono „nadanie uprawnień", a osoba uprawniona do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur wymieniona w części C posiada wyłącznie kwalifikowany podpis elektroniczny niezawierający numeru identyfikacji podatkowej (NIP) i numeru PESEL.

W przypadku wypełnienia części D każdą zmianę kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub kwalifikowanej pieczęci elektronicznej należy zgłaszać odpowiednio w trybie nadania uprawnień lub zgłoszenia danych unikalnych powiązanych z certyfikatem kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub kwalifikowanej pieczęci elektronicznej.

14) W przypadku reprezentacji wieloosobowej (powyżej 4 osób) pozostałych uprawnionych do reprezentowania i ustanowienia osoby uprawnionej do korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur należy wymienić w dodatkowym formularzu ZAW-FA.

ZAW-FA(3) 2/2

eprasa.pl cd7c806033

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW I GOSPODARKI[1)]

z dnia 7 grudnia 2025 r.

w sprawie przypadków, w których nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych

(Dz.U. z 2025 r. poz. 1740)

Na podstawie art. 106s ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203 i 1541) zarządza się, co następuje:

§ 1. [Przedmiot regulacji]

Rozporządzenie określa przypadki odpowiednio udokumentowanych dostaw towarów lub świadczenia usług, w których nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych, oraz przypadki, w których mimo braku obowiązku można wystawiać faktury ustrukturyzowane.

§ 2. [Wyłączenia z obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych]

Obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych nie ma w przypadku:

1) świadczenia usług przejazdu autostradą płatną, udokumentowanych fakturami zawierającymi zakres danych węższy niż określony w art. 106e ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, zwanej dalej „ustawą", zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106o ustawy, wystawianymi przez podatników podatku od towarów i usług uprawnionych do świadczenia tych usług oraz przez podmioty działające w imieniu i na rzecz podatnika lub upoważnione przez niego osoby trzecie;
2) świadczenia usług przewozu osób na dowolną odległość: kolejami normalnotorowymi, taborem samochodowym, statkami pełnomorskimi, środkami transportu żeglugi śródlądowej i przybrzeżnej, promami, samolotami i śmigłowcami, udokumentowanych fakturami w formie biletu jednorazowego zawierającymi zakres danych węższy niż określony w art. 106e ustawy, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106o ustawy, wystawianymi przez podatników podatku od towarów i usług uprawnionych do świadczenia tych usług oraz przez podmioty działające w imieniu i na rzecz podatnika lub upoważnione przez niego osoby trzecie;
3) świadczenia usług w zakresie kontroli i nadzoru ruchu lotniczego, za które są pobierane opłaty trasowe, udokumentowanych fakturami wystawianymi za okresy miesięczne przez Centralne Biuro Opłat Trasowych (CRCO) Europejskiej Organizacji do Spraw Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (EUROCONTROL) w imieniu Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej;
4) świadczenia usług zwolnionych od podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 7 i 37–41 ustawy, udokumentowanych fakturami zawierającymi zakres danych węższy niż określony w art. 106e ustawy, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106o ustawy;
5) dostawy towarów i świadczenia usług, udokumentowanych fakturami wystawianymi przez nabywcę towarów lub usług zgodnie z art. 106d ust. 1 ustawy, jeżeli nabywca towarów lub usług nie jest zidentyfikowany na potrzeby danej czynności za pomocą numeru identyfikacji podatkowej (NIP);
6) dostawy towarów i świadczenia usług, udokumentowanych fakturami wystawianymi przez nabywcę towarów lub usług zgodnie z art. 106d ust. 1 ustawy, jeżeli podatnik, który upoważnił nabywcę towarów lub usług do wystawiania faktur w jego imieniu i na jego rzecz, nie jest zidentyfikowany na potrzeby danej czynności za pomocą numeru identyfikacji podatkowej (NIP).

§ 3. [Dopuszczalność wystawiania faktur ustrukturyzowanych mimo braku obowiązku]

Faktury ustrukturyzowane można wystawiać, mimo braku obowiązku ich wystawiania na podsta-

eprasa.pl cd7c806033

wie § 2 pkt 5, w przypadku wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów, w której nabywca wystawiający faktury zgodnie z art. 106d ust. 1 ustawy jest zidentyfikowany na potrzeby danej czynności w państwie członkowskim Unii Europejskiej innym niż Rzeczpospolita Polska za pomocą numeru, o którym mowa w art. 106e ust. 1 pkt 24 lit. b ustawy.

§ 4. [Przepis końcowy]

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2026 r.

Minister Finansów i Gospodarki: *A. Domański*

[1)] Minister Finansów i Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów i Gospodarki (Dz.U. poz. 997).

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW[1)]

z dnia 29 października 2021 r.

w sprawie wystawiania faktur [2)]

(Dz.U. z 2021 r. poz. 1979 ze zm.)

Na podstawie art. 106o–106q ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2021 r. poz. 685, z późn. zm.[3)]) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1. [Zakres regulacji]

Rozporządzenie określa:

1) przypadki, w których faktury mogą zawierać zakres danych węższy niż określony w art. 106e ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, zwanej dalej „ustawą", oraz zakres tych danych;
2) inny niż określony w art. 31a ust. 1 ustawy sposób przeliczania wykazywanych na fakturach kwot w walutach obcych, stosowanych do określenia podstawy opodatkowania;
3) późniejsze niż określone w art. 106i ustawy terminy wystawiania faktur.

§ 2. [Definicje]

Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

1) podatku – rozumie się przez to podatek od towarów i usług;
2) podatniku – rozumie się przez to podatnika podatku od towarów i usług.

Rozdział 2
Przypadki, w których faktury mogą zawierać zakres danych węższy niż określony w art. 106e ustawy, oraz zakres tych danych

§ 3. [Faktura dokumentująca]

Faktura dokumentująca:

1) dostawę towarów lub świadczenie usług zwolnionych od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 2–6, 8–36 lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 ustawy powinna zawierać:
   a) datę wystawienia,
   b) numer kolejny,

eprasa.pl cd7c806033

c) imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy,

ca) w przypadku wystawiania faktur ustrukturyzowanych i faktur, o których mowa w art. 106nda ust. 1, art. 106nf ust. 1 i art. 106nh ust. 1 ustawy – numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, a gdy podatnik nie jest zarejestrowany na potrzeby podatku – numer identyfikacji podatkowej podatnika,

cb) numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, z zastrzeżeniem lit. cc i cd,

cc) w przypadku gdy nabywca towarów lub usług jest podatnikiem niezarejestrowanym na potrzeby podatku albo osobą prawną niebędącą podatnikiem i niezarejestrowaną na potrzeby podatku – numer identyfikacji podatkowej tego nabywcy, jeżeli posiada on taki numer,

cd) w przypadku gdy nabywca towarów lub usług jest podatnikiem, u którego sprzedaż jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113a ust. 1 ustawy – indywidualny numer identyfikacyjny, o którym mowa w art. 113a ust. 2 pkt 2 ustawy, tego nabywcy,

d) nazwę (rodzaj) towaru lub usługi,

e) miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług,

f) cenę jednostkową towaru lub usługi,

g) kwotę należności ogółem,

h) wskazanie przepisu ustawy, aktu wydanego na podstawie ustawy, przepisu dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.[4)]) lub innej podstawy prawnej, zgodnie z którą podatnik stosuje zwolnienie od podatku;

2) świadczenie usług zwolnionych od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 7, 37–41 ustawy powinna zawierać:

a) dane, o których mowa w pkt 1 lit. a i b,

b) imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług,

c) nazwę usługi,

d) kwotę, której dotyczy dokument;

3) dostawę towarów lub świadczenie usług zwolnionych od podatku na podstawie art. 113 ust. 1 i 9 ustawy powinna zawierać dane, o których mowa w pkt 1 lit. a–g;

3a) ***dostawę towarów lub świadczenie usług zwolnionych od podatku na podstawie art. 113a ust. 1 ustawy powinna zawierać dane, o których mowa w pkt 1 lit. a–c, cb–g, oraz indywidualny numer identyfikacyjny, o którym mowa w art. 113a ust. 2 pkt 2 ustawy, podatnika;***

4) ***przejazd autostradą płatną lub przewóz osób na dowolną odległość kolejami normalnotorowymi, taborem samochodowym, statkami pełnomorskimi, środkami transportu żeglugi śródlądowej i przybrzeżnej, promami, samolotami i śmigłowcami, wystawiana w formie biletu jednorazowego przez podatników uprawnionych do świadczenia tych usług, powinna zawierać:***

a) numer i datę wystawienia,

b) imię i nazwisko lub nazwę podatnika,

c) numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku,

d) informacje pozwalające na identyfikację rodzaju usługi,

e) kwotę podatku,

f) kwotę należności ogółem;

5) świadczenie usług w zakresie kontroli i nadzoru ruchu lotniczego, za które pobierane są opłaty trasowe, z wyjątkiem usług ***objętych*** stawką podatku w wysokości 0%, wystawiana za okresy miesięczne przez Centralne Biuro Opłat Trasowych (CRCO) Europejskiej Organizacji do Spraw Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (EUROCONTROL) w imieniu Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, powinna zawierać:

a) dane, o których mowa w pkt 4,

b) określenie nabywcy usług,

c) informację, jakiego okresu rozliczeniowego dotyczy.

Rozdział 3
Inny niż określony w art. 31a ust. 1 ustawy sposób przeliczania wykazywanych na fakturach kwot w walutach obcych, stosowanych do określenia podstawy opodatkowania

§ 4. [Kwoty wyrażone w euro wykazywane na fakturze dokumentującej świadczenie usług]

Kwoty wyrażone w euro wykazywane na fakturze dokumentującej świadczenie usług w zakresie kontroli i nadzoru ruchu lotniczego, za które pobierane są opłaty trasowe, wystawianej przez Centralne Biuro Opłat Trasowych (CRCO) Europejskiej Organizacji do Spraw Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (EUROCONTROL) w imieniu Polskiej

eprasa.pl cd7c806033

Agencji Żeglugi Powietrznej, przelicza się na złote według średniego miesięcznego krzyżowego kursu zamknięcia obliczonego przez Grupę Reutera na podstawie dziennego kursu kupna euro z miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym wykonano usługę.

§ 5. [Kwoty wykazywane na fakturach dokumentujących usługi wstępu na imprezy masowe]

Kwoty wykazywane na fakturach dokumentujących usługi wstępu na imprezy masowe w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2171) wyrażone w walucie obcej przelicza się na złote zgodnie z przepisami celnymi stosowanymi na potrzeby obliczania wartości celnej importowanych towarów.

Rozdział 4
Późniejsze niż określone w art. 106i ustawy terminy wystawiania faktur

§ 6.[Faktura za opłaty trasowe w zakresie kontroli i nadzoru ruchu lotniczego]

W przypadku usług w zakresie kontroli i nadzoru ruchu lotniczego, za które pobierane są opłaty trasowe, fakturę, o której mowa w § 3 pkt 5, wystawia się nie później niż 28. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym wykonano tę usługę.

Rozdział 5
Przepis końcowy

§ 7. [Wejście w życie]

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 2 listopada 2021 r.[5)]

[1)] Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz.U. poz. 1947).

[2)] Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, Dz. Urz. UE L 384 z 29.12.2006, str. 92, Dz. Urz. UE L 335 z 20.12.2007, str. 60, Dz. Urz. UE L 346 z 29.12.2007, str. 13, Dz. Urz. UE L 44 z 20.02.2008, str. 11, Dz. Urz. UE L 14 z 20.01.2009, str. 7, Dz. Urz. UE L 116 z 09.05.2009, str. 18, Dz. Urz. UE L 175 z 04.07.2009, str. 12, Dz. Urz. UE L 10 z 15.01.2010, str. 14, Dz. Urz. UE L 72 z 20.03.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 189 z 22.07.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 326 z 10.12.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 112 z 24.04.2012, str. 21, Dz. Urz. UE L 201 z 26.07.2013, str. 1 i 4, Dz. Urz. UE L 353 z 28.12.2013, str. 5, Dz. Urz. UE L 142 z 31.05.2016, str. 12, Dz. Urz. UE L 177 z 01.07.2016, str. 9, Dz. Urz. UE L 348 z 29.12.2017, str. 7, Dz. Urz. UE L 125 z 22.05.2018, str. 15, Dz. Urz. UE L 162 z 27.06.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 225 z 06.09.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 282 z 12.11.2018, str. 5, Dz. Urz. UE L 286 z 14.11.2018, str. 20, Dz. Urz. UE L 311 z 07.12.2018, str. 3, Dz. Urz. UE L 329 z 27.12.2018, str. 3 i 53, Dz. Urz. UE L 20 z 23.01.2019, str. 43, Dz. Urz. UE L 83 z 25.03.2019, str. 42, Dz. Urz. UE L 245 z 25.09.2019, str. 9, Dz. Urz. UE L 310 z 02.12.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 336 z 30.12.2019, str. 10, Dz. Urz. UE L 62 z 02.03.2020, str. 7 i 13, Dz. Urz. UE L 396 z 25.11.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 419 z 11.12.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 250 z 15.07.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 107 z 06.04.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 155 z 08.06.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 30 z 02.02.2023, str. 37 oraz Dz. Urz. UE L 148 z 08.06.2023, str. 131).

[3)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2021 r. poz. 694, 802, 1163, 1243, 1598 i 1626.

[4)] Zmiany wymienionej dyrektywy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 384 z 29.12.2006, str. 92, Dz. Urz. UE L 335 z 20.12.2007, str. 60, Dz. Urz. UE L 346 z 29.12.2007, str. 13, Dz. Urz. UE L 44 z 20.02.2008, str. 11, Dz. Urz. UE L 14 z 20.01.2009, str. 7, Dz. Urz. UE L 116 z 09.05.2009, str. 18, Dz. Urz. UE L 175 z 04.07.2009, str. 12, Dz. Urz. UE L 10 z 15.01.2010, str. 14, Dz. Urz. UE L 72 z 20.03.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 189 z 22.07.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 326 z 10.12.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 112 z 24.04.2012, str. 21, Dz. Urz. UE L 201 z 26.07.2013, str. 1 i 4, Dz. Urz. UE L 353 z 28.12.2013, str. 5, Dz. Urz. UE L 142 z 31.05.2016, str. 12, Dz. Urz. UE L 177 z 01.07.2016, str. 9, Dz. Urz. UE L 348 z 29.12.2017, str. 7, Dz. Urz. UE L 162 z 27.06.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 282 z 12.11.2018, str. 5, Dz. Urz. UE L 286 z 14.11.2018, str. 20, Dz. Urz. UE L 311 z 07.12.2018, str. 3, Dz. Urz. UE L 329 z 27.12.2018, str. 3 i 53, Dz. Urz. UE L 20 z 23.01.2019, str. 43, Dz. Urz. UE L 83 z 25.03.2019, str. 42, Dz. Urz. UE L 310 z 02.12.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 336 z 30.12.2019, str. 10, Dz. Urz. UE L 62 z 02.03.2020, str. 7 i 13, Dz. Urz. UE L 396 z 25.11.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 419 z 11.12.2020, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 250 z 15.07.2021, str. 1.

[5)] Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 3 grudnia 2013 r. w sprawie wystawiania faktur (Dz.U. poz. 1485 oraz z 2021 r. poz. 1105), które utraciło moc na podstawie art. 16 ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1751 i 2200 oraz z 2020 r. poz. 568).

eprasa.pl cd7c806033

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW, INWESTYCJI I ROZWOJU[1)]

z dnia 15 października 2019 r.

w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług

(Dz.U. z 2019 r. poz. 1988 ze zm.)

Na podstawie art. 99 ust. 13b oraz art. 109 ust. 14 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2018 r. poz. 2174, z późn.zm.[2)]) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1. [Zakres regulacji]

1. Rozporządzenie określa:

1) szczegółowy zakres danych zawartych w:
   a) deklaracjach podatkowych, o których mowa w art. 99 ust. 1–3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, zwanej dalej „ustawą",
   b) ewidencji, o której mowa w art. 109 ust. 3 ustawy, zwanej dalej „ewidencją";
2) objaśnienia co do sposobu wypełniania i miejsca składania deklaracji podatkowych, o których mowa w art. 99 ust. 1–3 ustawy, zwanych dalej „deklaracjami", oraz niezbędne pouczenia, a także sposób wykazywania danych w ewidencji przesyłanej zgodnie z art. 109 ust. 3b i 3c ustawy.

2. Objaśnienia co do sposobu wypełniania i miejsca składania deklaracji oraz sposób wykazywania danych w ewidencji przesyłanej zgodnie z art. 109 ust. 3b i 3c ustawy określa załącznik do rozporządzenia.

Rozdział 2
Szczegółowy zakres danych zawartych w deklaracjach

§ 2. [Zakres deklaracji]

Deklaracje zawierają:

1) oznaczenie urzędu skarbowego, do którego jest składana deklaracja;
2) dane identyfikacyjne podatnika;
3) oznaczenie rodzaju rozliczenia:
   a) miesięczne – w przypadku deklaracji składanej na podstawie art. 99 ust. 1 ustawy, albo
   b) kwartalne – w przypadku deklaracji składanej na podstawie art. 99 ust. 2 i 3 ustawy;
4) oznaczenie okresu, za który jest rozliczany podatek od towarów i usług, zwany dalej „podatkiem":
   a) miesiąc i rok – dla deklaracji składanej na podstawie art. 99 ust. 1 ustawy, albo
   b) kwartał i rok – dla deklaracji składanej na podstawie art. 99 ust. 2 i 3 ustawy;
5) oznaczenie wersji (kodu) deklaracji składanej na podstawie:
   a) art. 99 ust. 1 ustawy albo
   b) art. 99 ust. 2 i 3 ustawy;
6) oznaczenie daty sporządzenia;
7) wskazanie celu złożenia deklaracji – złożenie deklaracji albo korekta deklaracji;
8) dane niezbędne do obliczenia wysokości podatku należnego;
9) dane niezbędne do obliczenia wysokości podatku naliczonego;
10) dane niezbędne do obliczenia wysokości podatku lub zwrotu podatku wraz z oznaczeniem sposobu dokonania tego zwrotu;
11) dodatkowe dane dotyczące rozliczenia.

§ 3. [Dane identyfikacyjne podatnika]

1. Dane identyfikacyjne podatnika, o których mowa w § 2 pkt 2, obejmują:

1) identyfikator podatkowy NIP podatnika;
2) w przypadku gdy podatnik jest:

eprasa.pl cd7c806033

a) osobą fizyczną – wskazanie nazwiska, pierwszego imienia oraz daty urodzenia podatnika,
b) podatnikiem niebędącym osobą fizyczną – wskazanie pełnej nazwy podatnika;
3) adres poczty elektronicznej.

2. Deklaracje dodatkowo mogą ***zawierać***:
1) numer telefonu kontaktowego;
2) nazwę systemu ***teleinformatycznego***, z którego przesyłana jest deklaracja;
3) uzasadnienie przyczyn złożenia korekty.

§ 4. [Dane niezbędne do obliczenia wysokości podatku należnego]

Dane niezbędne do obliczenia wysokości podatku należnego, o których mowa w § 2 pkt 8, obejmują:
1) wysokość podstawy opodatkowania, a w przypadkach określonych w lit. d–f oraz i–m – także wysokość podatku należnego, z tytułu:
   a) dostawy towarów oraz świadczenia usług na terytorium kraju, zwolnionych od podatku,
   b) dostawy towarów oraz świadczenia usług, dla których miejsce świadczenia znajduje się poza terytorium kraju i w stosunku do których na podstawie art. 86 ust. 8 pkt 1 lub ust. 9 ustawy przysługuje prawo do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony, z wyłączeniem czynności objętych procedurami szczególnymi, o których mowa w dziale XII w rozdziale 6a, 7 lub 9 ustawy, w tym odrębnie z tytułu świadczenia usług, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 ustawy,
   c) dostawy towarów oraz świadczenia usług na terytorium kraju, ***objętych stawką podatku*** 0%, w tym odrębnie z tytułu dostawy towarów, o której mowa w art. 129 ustawy,
   d) dostawy towarów oraz świadczenia usług na terytorium kraju, ***objętych stawką podatku*** 5%, oraz korekty dokonanej zgodnie z art. 89a ust. 1 i 4 ustawy,
   e) dostawy towarów oraz świadczenia usług na terytorium kraju, ***objętych stawką podatku*** 7% albo 8%, oraz korekty dokonanej zgodnie z art. 89a ust. 1 i 4 ustawy,
   f) dostawy towarów oraz świadczenia usług na terytorium kraju, ***objętych stawką podatku*** 22% albo 23%, oraz korekty dokonanej zgodnie z art. 89a ust. 1 i 4 ustawy,
   g) wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów,
   h) eksportu towarów,
   i) wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów,
   j) importu towarów rozliczanego zgodnie z art. 33a ustawy,
   k) importu usług, z wyłączeniem usług nabywanych od podatników podatku od wartości dodanej, do których stosuje się art. 28b ustawy,
   l) importu usług nabywanych od podatników podatku od wartości dodanej, do których stosuje się art. 28b ustawy,
   m) dostawy towarów, dla których podatnikiem jest nabywca zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy;
2) łączną wysokość podstawy opodatkowania stanowiącą sumę wysokości podstaw opodatkowania określonych w pkt 1, z wyłączeniem odrębnie wykazanych wysokości podstaw opodatkowania z tytułu świadczenia usług, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 ustawy, oraz dostawy towarów, o której mowa w art. 129 ustawy;
3) wysokość podatku należnego od towarów objętych spisem z natury, o którym mowa w art. 14 ust. 5 ustawy;
4) wysokość zwrotu odliczonej lub zwróconej kwoty wydanej na zakup kas rejestrujących, o którym mowa w art. 111 ust. 6 ustawy;
5) wysokość podatku należnego od wewnątrzwspólnotowego nabycia środków transportu, wykazaną w wysokości podatku należnego z tytułu określonego w pkt 1 lit. i, podlegającą wpłacie w terminie, o którym mowa w art. 103 ust. 3, w związku z ust. 4 ustawy;
6) wysokość podatku od wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, o których mowa w art. 103 ust. 5aa ustawy, podlegającą wpłacie w terminach, o których mowa w art. 103 ust. 5a i 5ac ustawy;
6a) wysokość podatku od niezwróconej kaucji pobranej za produkty w opakowaniach na napoje objęte systemem kaucyjnym, podlegająca wpłacie przez podmiot reprezentujący, o którym mowa w art. 17b ustawy;
7) łączną wysokość podatku należnego stanowiącą sumę wysokości podatku należnego i wysokości zwrotu określonych w pkt 1 lit. d–f oraz i–m, pkt 3 i 4, pomniejszoną o wysokość podatku należnego i wysokość podatku określonych w ***pkt 5–6a***.

§ 5. [Dane niezbędne do obliczenia wysokości podatku naliczonego]

Dane niezbędne do obliczenia wysokości podatku naliczonego, o których mowa w § 2 pkt 9, obejmują:

eprasa.pl cd7c806033

1) wysokość nadwyżki podatku naliczonego nad należnym z poprzedniej deklaracji;
2) wartość bez podatku (netto) oraz wysokość podatku naliczonego z tytułu:
   a) nabycia towarów i usług zaliczanych u podatnika do środków trwałych,
   b) nabycia pozostałych towarów i usług;
3) wysokość podatku naliczonego z tytułu korekty podatku naliczonego:
   a) od nabycia towarów i usług zaliczanych u podatnika do środków trwałych,
   b) od nabycia pozostałych towarów i usług,
   c) o której mowa w art. 89b ust. 1 ustawy,
   d) o której mowa w art. 89b ust. 4 ustawy;
4) łączną wysokość podatku naliczonego do odliczenia stanowiącą sumę wysokości nadwyżki podatku naliczonego nad należnym z poprzedniej deklaracji i wysokości podatku naliczonego, o których mowa w pkt 2 i 3.

§ 6. [Dane niezbędne do obliczenia wysokości podatku lub zwrotu podatku wraz z oznaczeniem sposobu dokonania tego zwrotu]

Dane niezbędne do obliczenia wysokości podatku lub zwrotu podatku wraz z oznaczeniem sposobu dokonania tego zwrotu, o których mowa w § 2 pkt 10, obejmują:
1) kwotę wydaną na zakup kas rejestrujących do odliczenia w danym okresie rozliczeniowym, w tym:
   a) przysługującą do zwrotu w danym okresie rozliczeniowym lub powiększającą wysokość podatku naliczonego do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy,
   b) pomniejszającą wysokość podatku należnego;
2) wysokość podatku objętą zaniechaniem poboru;
3) wysokość podatku podlegającą wpłacie do urzędu skarbowego;
4) wysokość nadwyżki podatku naliczonego nad należnym:
   a) do zwrotu na rachunek wskazany przez podatnika wraz z oznaczeniem sposobu dokonania tego zwrotu jako:
      – zwrot w terminie, o którym mowa w art. 87 ust. 6d ustawy, albo
      – zwrot na rachunek VAT, o którym mowa w art. 87 ust. 6a ustawy, albo
      – zwrot w terminie, o którym mowa w art. 87 ust. 6 ustawy, albo
      – ***(uchylone)***
      – zwrot w terminie, o którym mowa w art. 87 ust. 2 ustawy, albo
      – zwrot w terminie, o którym mowa w art. 87 ust. 5a zdanie pierwsze ustawy,
   b) do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy.

§ 7. [Dodatkowe dane dotyczące rozliczenia]

Dodatkowe dane dotyczące rozliczenia, o których mowa w § 2 pkt 11, obejmują:
1) oznaczenie, że podatnik wnosi o zaliczenie zwrotu podatku na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych, zgodnie z art. 76 § 1 i art. 76b § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn.zm.[3)]), wraz z podaniem wysokości zaliczenia oraz rodzaju zobowiązania podatkowego;
2) oznaczenie, że podatnik wykonywał w okresie rozliczeniowym czynności, o których mowa w art. 119 ustawy;
3) oznaczenie, że podatnik wykonywał w okresie rozliczeniowym czynności, o których mowa w art. 120 ust. 4 lub 5 ustawy;
4) oznaczenie, że podatnik wykonywał w okresie rozliczeniowym czynności, o których mowa w art. 122 ustawy;
5) oznaczenie, że podatnik wykonywał w okresie rozliczeniowym czynności, o których mowa w art. 136 ustawy;
6) oznaczenie, że podatnik korzysta z obniżenia zobowiązania podatkowego, o którym mowa w art. 108d ustawy;
7) wysokość korekty podstawy opodatkowania oraz podatku należnego, o której mowa w art. 89a ust. 1 ustawy;
8) oznaczenie, że podatnik ułatwiał w okresie rozliczeniowym dokonanie czynności, o których mowa w art. 109b ust. 4 ustawy.

§ 8. [Treść pouczeń zawartych w deklaracjach]

Deklaracje zawierają pouczenia podatnika o następującej treści:
1) ***„W przypadku niewpłacenia w obowiązującym terminie podatku podlegającego wpłacie do urzędu skarbowego lub wpłacenia go w niepełnej wysokości niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego również na członka grupy VAT.”;***

eprasa.pl cd7c806033

2) „Za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy i przez to narażenie podatku na uszczuplenie grozi odpowiedzialność przewidziana w przepisach Kodeksu karnego skarbowego.”.

Rozdział 3
Szczegółowy zakres danych zawartych w ewidencji

§ 9. [Ewidencja]

Ewidencja zawiera:

1) dane identyfikacyjne podatnika:
   a) identyfikator podatkowy NIP podatnika,
   b) w przypadku gdy podatnik jest:
      – osobą fizyczną – wskazanie nazwiska, pierwszego imienia oraz daty urodzenia podatnika,
      – podatnikiem niebędącym osoba fizyczną – wskazanie pełnej nazwy podatnika;
2) oznaczenie okresu, za który prowadzona jest ewidencja.

§ 10. [Dane pozwalające na prawidłowe rozliczenie podatku należnego zawartego w ewidencji]

1. Ewidencja zawiera następujące dane pozwalające na prawidłowe rozliczenie podatku należnego:

1) wysokość podstawy opodatkowania wynikającą z następujących czynności podlegających opodatkowaniu, w odniesieniu do których istnieje obowiązek ***lub możliwość*** wystawienia przez podatnika faktury na podstawie przepisów ustawy, z wyłączeniem faktur ujętych w ewidencji zgodnie z pkt 8 i pkt 9 lit. a:
   a) dostawy towarów oraz świadczenia usług na terytorium kraju, zwolnionych od podatku,
   b) dostawy towarów oraz świadczenia usług na terytorium kraju, ***objętych stawką podatku*** 0%, w tym odrębnie z tytułu dostawy towarów, o której mowa w art. 129 ustawy,
   c) wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów, o której mowa w art. 13 ust. 1 ustawy,
   d) eksportu towarów;
2) wysokość podstawy opodatkowania i wysokość podatku należnego wynikające z następujących czynności podlegających opodatkowaniu, w odniesieniu do których istnieje obowiązek wystawienia przez podatnika faktury na podstawie przepisów ustawy, z uwzględnieniem oraz oznaczeniem korekt dokonanych zgodnie z art. 89a ust. 1 i 4 ustawy, z wyłączeniem faktur ujętych w ewidencji zgodnie z pkt 8 i pkt 9 lit. a:
   a) dostawy towarów oraz świadczenia usług na terytorium kraju, ***objętych stawką podatku*** 5%,
   b) dostawy towarów oraz świadczenia usług na terytorium kraju, ***objętych stawką podatku*** 7% albo 8%,
   c) dostawy towarów oraz świadczenia usług na terytorium kraju, ***objętych stawką podatku*** 22% albo 23%;
3) wysokość podstawy opodatkowania wynikającą z dostawy towarów oraz świadczenia usług, dla których miejsce świadczenia znajduje się poza terytorium kraju i w stosunku do których na podstawie art. 86 ust. 8 pkt 1 lub ust. 9 ustawy przysługuje prawo do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony, z wyłączeniem czynności objętych procedurami szczególnymi, o których mowa w dziale XII w rozdziale 6a, 7 lub 9 ustawy, w tym odrębnie z tytułu świadczenia usług, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 ustawy;
4) wysokość podstawy opodatkowania wynikającą z wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów, o której mowa w art. 13 ust. 3 ustawy;
5) wysokość podstawy opodatkowania i wysokość podatku należnego wynikające z wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów;
6) wysokość podstawy opodatkowania i wysokość podatku należnego wynikające z importu towarów rozliczanego zgodnie z art. 33a ustawy, potwierdzone zgłoszeniem celnym lub deklaracją importową, o której mowa w art. 33b ustawy;
7) wysokość podstawy opodatkowania i wysokość podatku należnego wynikające z:
   a) opodatkowania w szczególnej procedurze rozliczenia podatku, w podziale na stawki podatku:
      – świadczenia usług turystyki,
      – dostawy towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków,
   b) ***dostawy towarów oraz świadczenia usług dokumentowanych fakturą wystawioną przez podatnika zgodnie z art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy, w podziale na stawki podatku, z wyłączeniem faktur wystawianych zgodnie z tym przepisem, ujętych w ewidencji zgodnie z pkt 8 i pkt 9 lit. a,***
   c) importu usług, z wyłączeniem usług nabywanych od podatników podatku od wartości dodanej, do których stosuje się art. 28b ustawy,
   d) importu usług nabywanych od podatników podatku od wartości dodanej, do których stosuje się art. 28b ustawy,

eprasa.pl cd7c806033

e) dostawy towarów, dla których podatnikiem jest nabywca zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy;

8) wartość sprzedaży bez podatku (netto) oraz wysokość podatku należnego, w podziale na stawki podatku oraz sprzedaż zwolnioną od podatku, wynikające ***ze zbiorczych dowodów*** o sprzedaży z kas rejestrujących;

9) wysokość podstawy opodatkowania i wysokość podatku należnego:

a) ***wynikające z faktur dokumentujących przejazd autostradą płatną lub przewóz osób na dowolną odległość: kolejami normalnotorowymi, taborem samochodowym, statkami pełnomorskimi, środkami transportu żeglugi śródlądowej i przybrzeżnej, promami, samolotami i śmigłowcami, wystawianych w formie biletu jednorazowego przez podatników uprawnionych do świadczenia tych usług, pod warunkiem że nie zostały ujęte w ewidencji zgodnie z pkt 8,***

b) nieudokumentowane fakturami,

c) nieobjęte obowiązkiem prowadzenia ewidencji sprzedaży, o której mowa w art. 111 ust. 1 ustawy, z wyłączeniem faktur ujętych w ewidencji zgodnie z pkt 1–7

– wykazywane w wysokościach zbiorczych w podziale na stawki podatku oraz sprzedaż zwolnioną od podatku;

10) wysokość podatku należnego od towarów objętych spisem z natury, o którym mowa w art. 14 ust. 5 ustawy;

11) wysokość zwrotu odliczonej lub zwróconej kwoty wydanej na zakup kas rejestrujących, o którym mowa w art. 111 ust. 6 ustawy;

12) wysokość podatku należnego od wewnątrzwspólnotowego nabycia środków transportu, wykazaną w wysokości podatku należnego z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, podlegającą wpłacie w terminie, o którym mowa w art. 103 ust. 3, w związku z ust. 4 ustawy;

13) wysokość podatku należnego od wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, o których mowa w art. 103 ust. 5aa ustawy, podlegającą wpłacie w terminie, o którym mowa w art. 103 ust. 5a i 5ac ustawy;

13a) wysokość podatku od niezwróconej kaucji pobranej za produkty w opakowaniach na napoje objęte systemem kaucyjnym, podlegająca wpłacie przez podmiot reprezentujący, o którym mowa w art. 17b ustawy;

14) wartość sprzedaży brutto dostawy towarów i świadczenia usług opodatkowanych na zasadach marży zgodnie z art. 119 i art. 120 ustawy.

2. Poza danymi, o których mowa w ust. 1, ewidencja zawiera następujące dane:

1) ***dotyczące faktur dokumentujących dokonanie przez podatnika czynności podlegających opodatkowaniu, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i pkt 7 lit. a i b, oraz faktur lub innych dowodów związanych z czynnościami podlegającymi opodatkowaniu, o których mowa w ust. 1 pkt 3–5 i pkt 7 lit. c–e:***

a) numer, za pomocą którego nabywca, dostawca lub usługodawca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, zapisywany poprzez wyodrębnienie kodu kraju oraz kodu cyfrowo-literowego,

b) imię i nazwisko lub nazwę nabywcy, dostawcy lub usługodawcy, z zastrzeżeniem ust. 1 pkt 7 lit. b,

c) ***numer odpowiednio faktury lub innego dowodu albo faktury korygującej,***

d) ***datę wystawienia odpowiednio faktury lub innego dowodu albo faktury korygującej,***

e) datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o której mowa w art. 106b ust. 1 pkt 4 ustawy, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury, a w przypadku, o którym mowa w art. 106e ust. 1a ustawy, datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury,

f) datę upływu terminu płatności w przypadku korekty dokonanej zgodnie z art. 89a ust. 1 ustawy lub datę uregulowania lub zbycia należności w przypadku korekty dokonanej zgodnie z art. 89a ust. 4 ustawy,

g) numer identyfikujący fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur;

2) ze zgłoszenia celnego lub z deklaracji importowej, o której mowa w art. 33b ustawy, dokumentujących dokonanie importu towarów rozliczanego zgodnie z art. 33a ustawy:

a) numer zgłoszenia celnego lub deklaracji importowej,

b) datę przyjęcia zgłoszenia celnego lub datę deklaracji importowej,

c) imię i nazwisko lub nazwę nadawcy w przypadku zgłoszenia celnego.

eprasa.pl cd7c806033

3. Poza danymi, o których mowa w ust. 1 i 2, ewidencja zawiera następujące oznaczenia dotyczące:

1) dostawy:
   a) napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,2%, piwa oraz napojów alkoholowych będących mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych, w których zawartość alkoholu przekracza 0,5% (CN od 2203 do 2208) – oznaczenie „GTU_01”,
   b) towarów, o których mowa w art. 103 ust. 5aa ustawy – oznaczenie „GTU_02”,
   c) olejów opałowych nieujętych w lit. b, olejów smarowych i pozostałych olejów (CN od 2710 19 71 do 2710 19 83 i CN od 2710 19 87 do 2710 19 99, z wyłączeniem smarów plastycznych zaliczonych do kodu CN 2710 19 99), olejów smarowych (CN 2710 20 90) oraz preparatów smarowych (CN 3403, z wyłączeniem smarów plastycznych objętych tą pozycją) – oznaczenie „GTU_03”,
   d) wyrobów tytoniowych, suszu tytoniowego, płynu do papierosów elektronicznych i wyrobów nowatorskich, w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym – oznaczenie „GTU_04”,
   e) odpadów – wyłącznie określonych w poz. 79–91 załącznika nr 15 do ustawy – oznaczenie „GTU_05”,
   f) urządzeń elektronicznych oraz części i materiałów do nich, wyłącznie określonych w poz. 7, 8, 59–63, 65, 66, 69 i 94–96 załącznika nr 15 do ustawy, a także folii typu stretch określonej w poz. 9 tego załącznika – oznaczenie „GTU_06”,
   g) pojazdów oraz części (CN od 8701 do 8708) – oznaczenie „GTU_07”,
   h) metali szlachetnych oraz nieszlachetnych – wyłącznie określonych w poz. 1 i 1a załącznika nr 12 do ustawy oraz w poz. 12–25, 33–40, 45, 46, 56 i 78 załącznika nr 15 do ustawy – oznaczenie „GTU_08”,
   i) produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych – wyłącznie objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w art. 37av ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 974 i 981) – oznaczenie „GTU_09”,
   j) budynków, budowli i gruntów oraz ich części i udziałów w prawie własności, w tym również zbycia praw, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy – oznaczenie „GTU_10”;
2) świadczenia usług:
   a) w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2021 r. poz. 332 i 1047) – oznaczenie „GTU_11”,
   b) o charakterze niematerialnym – wyłącznie: doradczych, w tym doradztwa prawnego i podatkowego oraz doradztwa związanego z zarządzaniem (PKWiU 62.02.1, 62.02.2, 66.19.91, 69.20.3, 70.22.11, 70.22.12, 70.22.13, 70.22.14, 70.22.15, 70.22.16, 70.22.3, 71.11.24, 71.11.42, 71.12.11, 71.12.31, 74.90.13, 74.90.15, 74.90.19), w zakresie rachunkowości i audytu finansowego (PKWiU 69.20.1, 69.20.2), prawnych (PKWiU 69.1), zarządczych (PKWiU 62.03, 63.11.12, 66.11.19, 66.30, 68.32, 69.20.4, 70.22.17, 70.22.2, 90.02.19.1), firm centralnych (PKWiU 70.1), marketingowych lub reklamowych (PKWiU 73.1), badania rynku i opinii publicznej (PKWiU 73.2), w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych (PKWiU 72) oraz w zakresie pozaszkolnych form edukacji (PKWiU 85.5) – oznaczenie „GTU_12”,
   c) transportowych i gospodarki magazynowej (PKWiU 49.4, 52.1) – oznaczenie „GTU_13”.

3a. Oznaczeń, o których mowa w ust. 3, nie stosuje się do czynności wykazanych w ewidencji na podstawie dowodów sprzedaży wymienionych w ***ust. 5 pkt 2 lit. b i c.***

4. Dodatkowo ewidencja zawiera oznaczenia dotyczące:

1) (uchylony)
2) (uchylony)

2a) wewnątrzwspólnotowej sprzedaży na odległość towarów, które w momencie rozpoczęcia ich wysyłki lub transportu znajdują się na terytorium kraju, oraz świadczenia usług telekomunikacyjnych, nadawczych i elektronicznych, o których mowa w art. 28k ustawy, na rzecz podmiotów niebędących podatnikami, posiadających siedzibę, stałe miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu na terytorium państwa członkowskiego innym niż terytorium kraju – oznaczenie „WSTO_EE”;

2b) dostawy towarów, o której mowa w art. 7a ust. 1 i 2 ustawy, dokonanej przez podatnika ułatwiającego tę dostawę, który nie korzysta z procedury szczególnej, o której mowa w dziale XII w rozdziale 6a lub 9 ustawy lub w odpowiadają-

eprasa.pl cd7c806033

cych im regulacjach, dla której miejscem dostawy jest terytorium kraju – oznaczenie „IED";
3) istniejących powiązań między nabywcą a dokonującym dostawy towarów lub usługodawcą, o których mowa w art. 32 ust. 2 pkt 1 ustawy – oznaczenie „TP";
4) wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów dokonanego przez drugiego w kolejności podatnika VAT w ramach transakcji trójstronnej w procedurze uproszczonej, o której mowa w dziale XII rozdział 8 ustawy – oznaczenie „TT_WNT";
5) dostawy towarów poza terytorium kraju dokonanej przez drugiego w kolejności podatnika VAT w ramach transakcji trójstronnej w procedurze uproszczonej, o której mowa w dziale XII rozdział 8 ustawy – oznaczenie „TT_D";
6) świadczenia usług turystyki opodatkowanych na zasadach marży zgodnie z art. 119 ustawy – oznaczenie „MR_T";
7) dostawy towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków, opodatkowanej na zasadach marży zgodnie z art. 120 ustawy – oznaczenie „MR_UZ";
8) wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów następującej po imporcie tych towarów w ramach procedury celnej 42 (import) – oznaczenie „I_42";
9) wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów następującej po imporcie tych towarów w ramach procedury celnej 63 (import) – oznaczenie „I_63";
10) transferu bonu jednego przeznaczenia dokonanego przez podatnika działającego we własnym imieniu, opodatkowanego zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy – oznaczenie „B_SPV";
11) dostawy towarów oraz świadczenia usług, których dotyczy bon jednego przeznaczenia na rzecz podatnika, który wyemitował bon zgodnie z art. 8a ust. 4 ustawy – oznaczenie „B_SPV_DOSTAWA";
12) świadczenia usług pośrednictwa oraz innych usług dotyczących transferu bonu różnego przeznaczenia, opodatkowanych zgodnie z art. 8b ust. 2 ustawy – oznaczenie „B_ MPV_ PROWIZJA";
13) (uchylony)

4a. Oznaczeń, o których mowa w ust. 4, nie stosuje się do czynności wykazanych w ewidencji na podstawie dowodu sprzedaży wymienionego w ***ust. 5 pkt 2 lit. b.***

4b. Oznaczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 3, nie stosuje się w przypadku dostaw towarów oraz świadczenia usług, gdy powiązania między nabywcą a dokonującym dostawy towarów lub usługodawcą wynikają wyłącznie z powiązania ze Skarbem Państwa lub jednostkami samorządu terytorialnego, lub ich związkami.

5. ***Ewidencja zawiera następujące oznaczenia dla:***

1) faktur:
a) „OFF" – faktura, o której mowa w art. 106nf ust. 1 ustawy, która na dzień złożenia ewidencji nie posiada numeru identyfikującego tę fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur,
b) „BFK" – faktura elektroniczna oraz faktura w postaci papierowej,
c) „FP" – faktura, o której mowa w art. 106h ust. 1 ustawy;

2) innych dowodów sprzedaży:
a) „DI" – dowód inny niż faktura,
b) „RO" – zbiorczy dowód sprzedaży z kas rejestrujących,
c) „WEW" – dowód wewnętrzny.

6. Wewnątrzwspólnotową sprzedaż towarów na odległość, które w momencie rozpoczęcia ich wysyłki lub transportu znajdują się na terytorium kraju, oraz świadczenie usług telekomunikacyjnych, nadawczych i elektronicznych, o których mowa w art. 28k ustawy, na rzecz podmiotów niebędących podatnikami, posiadających siedzibę, stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu na terytorium państwa członkowskiego innym niż terytorium kraju, ujętą w ewidencji zapisem zbiorczym, wykazuje się w ewidencji odrębnie na podstawie dowodu wewnętrznego, o którym mowa w ***ust. 5 pkt 2 lit. c.***

§ 11. [Dane pozwalające na prawidłowe rozliczenie podatku naliczonego zawartego w ewidencji]

1. Ewidencja zawiera następujące dane pozwalające na prawidłowe rozliczenie podatku naliczonego:
1) wartość netto oraz wysokość podatku naliczonego przysługującego do odliczenia z podstaw określonych w art. 86 ust. 2 ustawy, na warunkach określonych w ustawie, w podziale na nabycie towarów i usług zaliczanych u podatnika do środków trwałych oraz nabycie pozostałych towarów i usług;
2) wysokość podatku naliczonego wynikającą z korekt podatku naliczonego, o których mowa w art. 90a–90c oraz art. 91 ustawy, w podziale na korektę podatku naliczonego od:
   a) nabycia towarów i usług zaliczanych u podatnika do środków trwałych,

eprasa.pl cd7c806033

b) nabycia pozostałych towarów i usług;
3) wysokość podatku naliczonego wynikającą z korekt podatku naliczonego, o których mowa w art. 89b ust. 1 i 4 ustawy;
4) kwoty nabycia:
a) towarów i usług nabytych od innych podatników dla bezpośredniej korzyści turysty,
b) towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków związanych ze sprzedażą opodatkowaną na zasadach marży zgodnie z art. 120 ustawy.

2. Dodatkowo ewidencja zawiera oznaczenia dotyczące:
1) podatku naliczonego z tytułu importu towarów, w tym importu towarów rozliczanego zgodnie z art. 33a ustawy – oznaczenie „IMP";
2) (uchylony)

3. ***Poza danymi, o których mowa w ust. 1, ewidencja zawiera dane dotyczące:***
1) faktur lub innych ***dowodów***:
a) będących podstawą odliczenia podatku naliczonego, otrzymanych przez podatnika z tytułu nabycia towarów i usług,
b) ***dokumentujących dostawę towarów oraz świadczenie usług, dla których zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy podatnikiem jest nabywca towarów lub usług, a podatek należny z tego tytułu stanowi u podatnika podatek naliczony,***
c) dokumentujących wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów, o którym mowa w art. 9 i art. 11 ustawy, a podatek należny z tego tytułu stanowi u podatnika podatek naliczony,
d) otrzymanych przez podatnika z tytułu nabycia towarów i usług od innych podatników dla bezpośredniej korzyści turysty;
2) ***faktur VAT RR potwierdzających nabycie produktów rolnych lub usług rolniczych i faktur VAT RR KOREKTA,*** z których wynika zryczałtowany zwrot podatku, o którym mowa w art. 116 ust. 6 ustawy, stanowiący u podatnika podatek naliczony;
3) dokumentów celnych lub decyzji, o których mowa w art. 33 ust. 2 i 3 oraz art. 34 ustawy, z których wynika podatek stanowiący u podatnika podatek naliczony;
4) deklaracji importowej, o której mowa w art. 33b ustawy, z której wynika podatek stanowiący u podatnika podatek naliczony;
5) faktur otrzymanych przez podatnika z tytułu nabycia towarów i usług, o których mowa w ust. 1 pkt 4, lub ***dowodów***, z których wynika nabycie towarów, o których mowa w ust. 1 pkt 4 lit. b.

4. ***Dane dotyczące faktur lub innych dowodów, o których mowa w ust. 3 pkt 1, oraz faktur, o których mowa w ust. 3 pkt 5, obejmują:***
1) numer, za pomocą którego dostawca lub usługodawca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, zapisywany poprzez wyodrębnienie kodu kraju oraz kodu cyfrowo-literowego;
2) imię i nazwisko lub nazwę dostawcy lub usługodawcy;
3) ***numer faktury lub innego dowodu;***
4) ***datę wystawienia faktury lub innego dowodu;***
5) ***datę otrzymania faktury lub innego dowodu.***

4a. Dane dotyczące faktur, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 5, obejmują numer identyfikujący fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur.

5. ***Dane dotyczące faktur, o których mowa w ust. 3 pkt 2, obejmują:***
1) ***numer identyfikacji podatkowej lub numer PESEL dostawcy lub usługodawcy, a w przypadku faktury wystawionej przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur – numer identyfikacji podatkowej dostawcy lub usługodawcy;***
2) imię i nazwisko lub nazwę dostawcy lub usługodawcy;
3) numer faktury;
4) datę wystawienia faktury.

5a. Dane dotyczące faktur, o których mowa w ust. 3 pkt 2, mogą obejmować numer identyfikujący w Krajowym Systemie e-Faktur fakturę VAT RR potwierdzającą nabycie produktów rolnych lub usług rolniczych i fakturę VAT RR KOREKTA, wystawione przy użyciu tego systemu.

6. Dane z dokumentów, o których mowa w ust. 3 pkt 3 i 4, obejmują:
1) numer zgłoszenia celnego, rozliczenia zamknięcia, deklaracji importowej lub decyzji;
2) datę zgłoszenia celnego, rozliczenia zamknięcia, deklaracji importowej lub decyzji;
3) imię i nazwisko lub nazwę nadawcy lub eksportera w przypadku zgłoszenia celnego, rozliczenia zamknięcia lub decyzji.

7. ***Dane dotyczące dowodów, o których mowa w ust. 3 pkt 5, obejmują:***
1) numer dowodu;
2) datę dowodu;
3) imię i nazwisko lub nazwę dostawcy lub usługodawcy.

8. ***Ewidencja zawiera następujące oznaczenia dla:***
1) faktur:

eprasa.pl cd7c806033

a) „OFF" – faktura, o której mowa w art. 106nf ust. 1 ustawy, która na dzień złożenia ewidencji nie posiada numeru identyfikującego tę fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur,
b) „BFK" – faktura elektroniczna oraz faktura w postaci papierowej,
c) „MK" – faktura wystawiona przez podatnika będącego dostawcą lub usługodawcą, który wybrał metodę kasową rozliczeń określoną w art. 21 ustawy;

2) innych dowodów nabycia:
a) „DI" – dowód inny niż faktura,
b) „VAT RR" – faktura VAT RR potwierdzająca nabycie produktów rolnych lub usług rolniczych i faktura VAT RR KOREKTA,
c) „WEW" – dowód wewnętrzny.

9. (uchylony)

Rozdział 3a
Przepisy epizodyczne

§ 11a. [Wyłączenie z obowiązku przedstawienia określonych danych w ewidencji]

Do dnia 30 czerwca 2021 r. podatnicy nie wykazują w ewidencji:
1) wysokości podstawy opodatkowania i wysokości podatku należnego, o których mowa w § 10 ust. 1 pkt 2 i pkt 7 lit. b, wynikających z paragonów fiskalnych uznanych za faktury wystawione zgodnie z art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy,
2) danych, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt 1, oraz oznaczeń, o których mowa w § 10 ust. 3 i 4, związanych z paragonami fiskalnymi, o których mowa w pkt 1

– z zastrzeżeniem, że w tym okresie wartość sprzedaży bez podatku (netto) oraz wysokość podatku należnego wynikające ze zbiorczych informacji z ewidencji sprzedaży, o której mowa w art. 111 ust. 1 ustawy, zostały ujęte w ewidencji zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 8.

§ 11b. [Zasady deklarowania i ewidencjonowania dostaw gazu i energii elektrycznej oraz usług przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w okresie 1 kwietnia 2023 r. – 31 grudnia 2026 r.]

1. W okresie od dnia 1 kwietnia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2026 r. dostawy gazu w systemie gazowym, dostawy energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym i świadczenia usług w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, określone w art. 145e ust. 1 ustawy wykazuje się w deklaracji i ewidencji, stosując odpowiednio przepisy § 4 pkt 1 lit. m, § 10 ust. 1 pkt 7 lit. e oraz § 11 ust. 3 pkt 1 lit. b.

2. Dane obejmujące wysokość podstawy opodatkowania oraz wysokość podatku należnego z tytułu dostawy gazu w systemie gazowym, dostawy energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym i świadczenia usług w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, określonych w art. 145e ust. 1 ustawy, wykazuje się w:
1) deklaracji – łącznie z danymi wykazanymi zgodnie z § 4 pkt 1 lit. m;
2) ewidencji – łącznie z danymi wykazanymi zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 7 lit. e.

§ 11c. [Oznaczenie FP w ewidencji faktur – obowiązki i zakres stosowania w 2026 roku]

W okresie od dnia 1 lutego 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r. zawarte w ewidencji oznaczenie „FP" obejmuje fakturę, o której mowa w art. 106h ust. 1 ustawy, oraz fakturę elektroniczną i fakturę w postaci papierowej wystawione przy użyciu kas rejestrujących.

Rozdział 4
Przepis końcowy

§ 12. [Wejście w życie]

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2020 r.

---

[1] Minister Finansów, Inwestycji i Rozwoju kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 września 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju (Dz. U. poz. 1841).

[2] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 2193, 2215, 2244, 2354, 2392 i 2433 oraz z 2019 r. poz. 675, 1018, 1495, 1520, 1751 i 1818.

[3] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 924, 1018, 1495, 1520, 1553, 1556, 1649, 1655, 1667, 1751, 1818 i 1978.

[4] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 399, 959, 1495, 1542, 1556, 1590, 1818 i 1905.

eprasa.pl cd7c806033

Załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju
z dnia 15 października 2019 r. (poz. 1988)

OBJAŚNIENIA CO DO SPOSOBU WYPEŁNIANIA I MIEJSCA SKŁADANIA DEKLARACJI ORAZ SPOSÓB WYKAZYWANIA DANYCH W EWIDENCJI PRZESYŁANEJ ZGODNIE Z ART. 109 UST. 3B I 3C USTAWY

I. OBJAŚNIENIA DO DEKLARACJI

1. Objaśnienia ogólne

1.1. Kwoty z poszczególnych pozycji deklaracji zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych, zgodnie z art. 63 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

1.2. Dane w zakresie wskazania daty są podawane w kolejności: rok, miesiąc, dzień.

1.3. Wszystkie wielkości ujemne poprzedza się znakiem minus (–).

1.4. W deklaracji składanej po raz pierwszy w danym miesiącu/kwartale, w którym to okresie podatnicy nie dokonali żadnej ***czynności*** mającej wpływ na podatek, wpisuje się 0,00.

2. Miejsce składania deklaracji i okres, za który jest rozliczany podatek

2.1. Przez określone w § 2 pkt 1 rozporządzenia oznaczenie w deklaracji urzędu skarbowego, do którego jest składana deklaracja, rozumie się wpisanie urzędu skarbowego właściwego ze względu na:

– adres siedziby podatnika, jeżeli podatnik jest osobą prawną lub jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej,

– miejsce zamieszkania, jeżeli podatnik jest osobą fizyczną.

W przypadku gdy podatnik nie posiada siedziby działalności gospodarczej lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju, wpisuje się Drugi Urząd Skarbowy Warszawa-Śródmieście. W przypadku gdy podatnicy nieposiadający siedziby działalności gospodarczej na terytorium kraju, posiadają na tym terytorium stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, właściwość organów podatkowych ustala się zgodnie z odrębnymi przepisami. Przez urząd skarbowy, do którego jest składana deklaracja, rozumie się urząd skarbowy, przy pomocy którego właściwy dla podatnika naczelnik urzędu skarbowego wykonuje swoje zadania.

2.2. Przez określone w § 2 pkt 4 rozporządzenia oznaczenie w deklaracji okresu, za który jest rozliczany podatek, rozumie się oznaczenie roku oraz miesiąca, za który jest składana deklaracja przez podatników rozliczających się miesięcznie, a w przypadku podatników rozliczających się kwartalnie – oznaczenie roku oraz kwartału, za który jest składana deklaracja.

3. Dane identyfikacyjne podatnika i dane fakultatywne

3.1. Wśród wyszczególnionych w § 3 ust. 1 rozporządzenia danych identyfikacyjnych podatnika przez adres poczty elektronicznej rozumie się adres e-mail podatnika lub osoby reprezentującej podatnika.

3.2. Numer telefonu kontaktowego podatnika lub osoby reprezentującej podatnika oraz nazwę systemu ***teleinformatycznego***, z którego przesyłana jest deklaracja, oraz uzasadnienie przyczyn złożenia korekty podatnik podaje fakultatywnie.

4. Obliczenie wysokości podatku należnego

4.1. W części deklaracji dotyczącej obliczenia wysokości podatku należnego wykazuje się wszystkie czynności podlegające opodatkowaniu (wysokość podstawy opodatkowania oraz wysokość podatku należnego), dla których obowiązek podatkowy powstał w okresie rozliczeniowym, za który jest składana deklaracja, po uwzględnieniu korekt wynikających z przepisów o podatku, jeżeli mają wpływ na rozliczenie w tym okresie. Dotyczy to również dostaw towarów oraz świadczenia usług, dla których miejsce świadcze-

eprasa.pl cd7c806033

nia znajduje się poza terytorium kraju i w stosunku do których na podstawie art. 86 ust. 8 pkt 1 lub ust. 9 ustawy przysługuje prawo do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony, z wyłączeniem czynności objętych procedurami szczególnymi, o których mowa w dziale XII w rozdziale 6a, 7 lub 9 ustawy.

4.2. Dane, o których mowa w § 4 pkt 1 i 3–6 rozporządzenia, są podawane przez podatnika w deklaracji, w przypadku gdy poszczególne czynności określone w tych przepisach wystąpiły u podatnika w danym okresie rozliczeniowym.

5. Obliczenie wysokości podatku naliczonego

5.1. W zakresie danych niezbędnych do obliczenia wysokości podatku naliczonego należy wykazać wyłącznie wartość towarów i usług oraz ***podatek naliczony*** (z uwzględnieniem korekt) w takiej wysokości, w jakiej podatnikowi przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego od podatku należnego lub zwrot podatku naliczonego, na zasadach określonych w przepisach art. 86–92 ustawy, z uwzględnieniem przepisów wykonawczych, w okresie rozliczeniowym, za który jest składana deklaracja.

5.2. Dane, o których mowa w § 5 pkt 2 i 3 rozporządzenia, są podawane przez podatnika w deklaracji, w przypadku gdy określone w tych przepisach zdarzenia wystąpiły u podatnika w danym okresie rozliczeniowym.

6. Obliczenie wysokości podatku lub zwrotu podatku

6.1. Podatnik wykazuje wysokość nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do zwrotu na wskazany przez siebie rachunek wraz z oznaczeniem sposobu dokonania tego zwrotu poprzez wybranie konkretnego pola wyboru:
– zwrot w terminie, o którym mowa w art. 87 ust. 6d ustawy, albo
– zwrot na rachunek VAT, o którym mowa w art. 87 ust. 6a ustawy, albo
– zwrot w terminie, o którym mowa w art. 87 ust. 6 ustawy, albo
– ***(uchylone)***
– zwrot w terminie, o którym mowa w art. 87 ust. 2 ustawy, albo
– zwrot w terminie, o którym mowa w art. 87 ust. 5a zdanie pierwsze ustawy.

6.2. Wybór przez podatnika zwrotu na rachunek VAT jest równoznaczny ze złożeniem wniosku, jeżeli przepisy ustawy wymagają złożenia takiego wniosku.

6.3. Przez wysokość nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy, o której mowa w § 6 pkt 4 lit. b rozporządzenia, rozumie się różnicę pomiędzy łączną wysokością podatku naliczonego a łączną wysokością podatku należnego, którą podatnik przenosi na następny okres rozliczeniowy.

6.4. Dane, o których mowa w § 6 rozporządzenia, są podawane przez podatnika w deklaracji, w przypadku gdy określone w tym przepisie zdarzenia wystąpiły u podatnika w danym okresie rozliczeniowym.

7. Dodatkowe dane dotyczące rozliczenia

7.1. Dane, o których mowa w § 7 rozporządzenia, są podawane przez podatnika w deklaracji, w przypadku gdy określone w tym przepisie czynności wystąpiły u podatnika w danym okresie rozliczeniowym.

II. SPOSÓB WYKAZYWANIA DANYCH W EWIDENCJI

1. W ewidencji w przypadku jej przesłania wskazuje się cel przesłania ewidencji poprzez zaznaczenie przesłania ewidencji albo jej korekty.

2. W ewidencji przesyłanej po raz pierwszy w danym miesiącu, w którym to okresie podatnicy nie dokonali żadnej ***czynności*** mającej wpływ na podatek, wpisuje się 0,00.

3. ***Podatnik wykazuje w ewidencji dane, które dotyczą dokonanych w danym okresie rozliczeniowym czynności podlegających opodatkowaniu, o których mowa w rozporządzeniu. Pola w ewidencji dotyczące czynności, które nie były dokonane przez podatnika, podatnik pozostawia puste.***

4. Dane w zakresie wskazania daty są podawane w kolejności: rok, miesiąc, dzień.

5. Wszystkie wielkości ujemne poprzedza się znakiem minus (–).

6. Podatnik wykazuje w ewidencji dane pozwalające na rozliczenie podatku naliczonego tylko w takim zakresie, w jakim przysługuje mu prawo do odliczenia podatku naliczonego od podatku należnego lub zwrot

eprasa.pl cd7c806033

podatku naliczonego, na zasadach określonych w przepisach art. 86–92 ustawy, z uwzględnieniem przepisów wykonawczych, w danym okresie rozliczeniowym.

7. Dane, o których mowa w § 10 ust. 1 oraz § 11 ust. 1 rozporządzenia, wykazuje się w złotych polskich.

8. Dane, o których mowa w § 10 ust. 1 pkt 1 lit. c oraz pkt 4 rozporządzenia, wykazuje się w jednej pozycji – jako wewnątrzwspólnotową dostawę towarów.

9. W przypadku dostaw towarów i świadczenia usług oraz posiadania dowodów sprzedaży lub nabycia, do których mają zastosowanie oznaczenia, o których mowa w § 10 ust. 3–5 oraz § 11 ust. 2 i 8 rozporządzenia, podatnicy wykazują każdy rodzaj oznaczeń dotyczących tych ***czynności*** lub dowodów.

10. W przypadku korekt podatku naliczonego, o których mowa w art. 90a–90c oraz art. 91 ustawy, które podatnik ujmuje w ewidencji zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, powinny być one ujmowane zbiorczo w odniesieniu do wszystkich zdarzeń objętych korektą, w podziale na korektę podatku naliczonego od nabycia towarów i usług zaliczanych u podatnika do środków trwałych oraz na korektę podatku naliczonego od nabycia pozostałych towarów i usług.

11. W przypadku wartości sprzedaży brutto dostaw towarów i świadczenia usług opodatkowanych na zasadach marży, o której mowa w § 10 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia, powinny być wykazywane poszczególne marże (w tym również marże ujemne) i podatek należny od poszczególnych marż (przy marży ujemnej podatek wynosi „zero"). W przypadku wskazanym powyżej podstawa opodatkowania w danym okresie rozliczeniowym jest równa sumie poszczególnych wartości marż, natomiast podatek należny w danym okresie rozliczeniowym nie stanowi sumy poszczególnych wysokości podatku, lecz powinien być obliczony każdorazowo od ustalonej podstawy opodatkowania.

12. Dane, o których mowa w § 10 ust. 1 i 2 oraz § 11 ust. 1 i 3–7 rozporządzenia, są wykazywane, w przypadku gdy określone w tych przepisach czynności wystąpią w danym okresie rozliczeniowym.

13. ***Podatnicy ujmują w ewidencji faktury i inne dowody według daty powstania obowiązku podatkowego. W przypadku zdarzeń wykazywanych w ewidencji na podstawie zbiorczych dowodów podatnicy ujmują je według daty ostatniego zdarzenia objętego tym dowodem.*** Dotyczy to także podatników, o których mowa w art. 99 ust. 2 i 3 ustawy, którzy przesyłają ewidencję zgodnie z art. 109 ust. 3c ustawy za pierwszy i drugi miesiąc kwartału – podatnicy ci ujmują w ewidencji za każdy z tych miesięcy zdarzenia zgodnie z datą powstania obowiązku podatkowego, niezależnie od faktu, że rozliczenie kwartału nastąpi w deklaracji składanej razem z ewidencją w trzecim miesiącu kwartału.

14. Numer identyfikujący w Krajowym Systemie e-Faktur fakturę, fakturę VAT RR potwierdzającą nabycie produktów rolnych lub usług rolniczych i fakturę VAT RR KOREKTA jest wykazywany w ewidencji, o ile został on nadany i nastąpiło to do dnia przesłania ewidencji. W przypadku wykazania w ewidencji numeru identyfikującego w Krajowym Systemie e-Faktur fakturę VAT RR potwierdzającą nabycie produktów rolnych lub usług rolniczych lub fakturę VAT RR KOREKTA nie wykazuje się oznaczenia „DI".

15. W przypadku gdy faktura jest wystawiana w sposób określony w art. 106nda ust. 1 oraz art. 106nh ust. 1 ustawy, i udostępniana nabywcy w sposób inny niż przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur oraz na dzień przesłania ewidencji podatnik nie posiada numeru identyfikującego tę fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur, jest ona wykazywana w ewidencji po stronie danych pozwalających na prawidłowe rozliczenie podatku należnego i oznaczana jako „DI". Po uzyskaniu numeru identyfikującego tę fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur podatnik koryguje ewidencję i oznacza tę fakturę numerem identyfikującym ją w Krajowym Systemie e-Faktur.

16. Podatnicy ujmują w ewidencji wysokość podstawy opodatkowania oraz wysokość podatku należnego w podziale na stawki podatku oraz sprzedaż zwolnioną od podatku zgodnie z zapisami ewidencji, o której mowa w art. 109 ust. 11ia ustawy, oraz dane podmiotów reprezentujących, o których mowa w art. 17b ustawy, odpowiedzialnych za wpłatę podatku od niezwróconej kaucji pobranej za produkty w opakowaniach na napoje objęte systemem kaucyjnym, na podstawie dowodu wewnętrznego z oznaczeniem „WEW", podając w polu z numerem dowodu – nazwę „SYSTEM KAUCYJNY", a w polu z numerem, za pomocą którego nabywca, dostawca lub usługodawca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, i w polu z imieniem i nazwiskiem lub nazwą nabywcy, dostawcy lub usługodawcy – odpowiednie dane tych podmiotów reprezentujących.

eprasa.pl cd7c806033

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

PORADNIK Rachunkowości Budżetowej nr **2** (230) luty 2026

e-dodatek

DODATEK SPECJALNY

Weryfikacja sald

– procedura krok po kroku

Inwentaryzacja metodą porównania danych ksiąg rachunkowych z dokumentacją i weryfikacja wartości dotyczy najbardziej zróżnicowanej grupy aktywów oraz wszystkich pasywów jednostek.

Inwentaryzację metodą weryfikacji sald przeprowadza się rokrocznie, według stanu na ostatni dzień roku obrotowego, a więc w 2026 r. należy ją przeprowadzić według stanu na 31 grudnia 2025 r. Powinna być przeprowadzona w takim terminie, aby jej rozliczenie zostało ujęte w księgach rachunkowych jednostek przed ich wstępnym zamknięciem i sporządzeniem sprawozdania finansowego.

Procedura obejmuje m.in. takie aktywa, jak: grunty, prawa zaliczane do środków trwałych, środki trwałe trudno dostępne, wartości niematerialne i prawne, nakłady na środki trwałe w budowie, należności publicznoprawne oraz wszelkie należności od osób fizycznych (w tym pracownicze), należności sporne i wątpliwe, należności nieistotne (w tym tzw. salda zerowe), środki pieniężne w drodze, a także wszystkie pasywa, do których zalicza się m.in. wszystkie rodzaje zobowiązań oraz fundusze (jednostki, ZFŚS i inne).

Inwentaryzację metodą weryfikacji zwyczajowo przeprowadzają dwu- lub trzyosobowe komisje weryfikacyjne. W ich skład nie powinni wchodzić pracownicy prowadzący urządzenia księgowe syntetyczne i pomocnicze, których zapisy są weryfikowane. Wyłączenie to pozwala na wykrycie błędów i nieprawidłowości, na które osoba prowadząca urządzenie księgowe może nie zwrócić uwagi. Zapobiega to także przypadkom ukrywania defraudacji. Nadzór nad weryfikacją powinien sprawować główny księgowy.

Weryfikacja sald obejmuje wiele czynności. Po ich zakończeniu przeprowadza się postępowanie poinwentaryzacyjne.

BĄDŹ eco
KORZYSTAJ Z WYDAŃ CYFROWYCH

Czynność do wykonania	Objaśnienia
KROK 1 – przygotować księgi do weryfikacji sald	Pracownicy jednostki, odpowiedzialni za prowadzenie ewidencji pomocniczej aktywów i pasywów podlegających weryfikacji, powinni: 1) sprawdzić prawidłowość i kompletność zapisów w ewidencji oraz wyliczenia sald poszczególnych kont; 2) ustalić liczbę sald wymagających weryfikacji, w szczególności należy w tym celu: ■ wyłączyć z dokumentacji inwentaryzacyjnej salda odpowiadające aktywom podlegającym inwentaryzacji w drodze spisu z natury i uzgodnienia sald z kontrahentami, ■ dołączyć do dokumentacji inwentaryzacyjnej salda aktywów, które podlegają inwentaryzacji w drodze spisu z natury i uzgodnienia sald z kontrahentami, ale nie mogły z istotnych przyczyn być zinwentaryzowane tymi metodami, ■ sporządzić zestawienia sald kont pasywów. Następnie pracownicy jednostki odpowiedzialni za ewidencję pomocniczą aktywów i pasywów podlegających weryfikacji, przy udziale pracowników komórek merytorycznych, powinni zgromadzić dokumentację niezbędną do przeprowadzenia weryfikacji. Na podstawie informacji o liczbie sald podlegających weryfikacji główny księgowy sporządza projekt zarządzenia w sprawie inwentaryzacji oraz harmonogram związanych z tym prac. Następnie projekt ten przedkłada do zatwierdzenia kierownikowi jednostki. Etap przygotowawczy kończy wydanie przez kierownika jednostki zarządzenia w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji metodą weryfikacji sald.
KROK 2 – porównać dane ksiąg rachunkowych z dokumentacją	Komisja weryfikacyjna powinna porównać zapisy w ewidencji pomocniczej (analitycznej/szczegółowej) z przygotowaną dokumentacją. Przy tym porównaniu powinni być obecni pracownicy odpowiedzialni za prowadzenie poszczególnych urządzeń księgowych, których zapisy są weryfikowane. Pracownicy ci na bieżąco są zapoznawani z wynikami weryfikacji. Mogą wnosić uwagi i wyjaśnienia, które należy dokumentować na piśmie. Wyniki weryfikacji trzeba na bieżąco ujmować w protokole weryfikacji (cząstkowym). W protokole tym podaje się: ■ osobę odpowiedzialną za prowadzenie ewidencji pomocniczej weryfikowanych aktywów/pasywów, ■ oznaczenie weryfikowanego konta analitycznego/szczegółowego (symbol/nazwa, rodzaj aktywa/pasywa), ■ saldo, ■ dokumenty użyte do weryfikacji (rodzaj, numery, daty wystawienia, kwoty), ■ wynik weryfikacji (saldo zgodne lub niezgodne), ■ dla sald niezgodnych – kwotę różnicy na plus lub minus. Na tym etapie trzeba nie tylko ocenić, czy salda wskazujące na wartość aktywów/pasywów są prawidłowe, ale także przeprowadzić weryfikację ich rzeczywistej wartości. Dla sald nierealnych (np. przedawnionych należności i zobowiązań) należy wskazać: ■ przyczynę uznania za nierealne, ■ dokumenty, na podstawie których dokonano tego ustalenia. Etap ten kończy złożenie podpisów na protokole cząstkowym z weryfikacji przez członków komisji weryfikacyjnej oraz pracownika prowadzącego urządzenia księgowe, których zapisy podlegały weryfikacji.
KROK 3 – ustalić przyczyny rozbieżności między danymi ksiąg rachunkowych a stanem faktycznym	W celu ustalenia przyczyn powstania różnic inwentaryzacyjnych (niezgodności salda lub jego nierealnej wysokości) członkowie komisji weryfikacyjnej mogą wzywać do składania wyjaśnień także innych pracowników jednostki niż pracownicy księgowości prowadzący weryfikowane urządzenia księgowe (np. pracowników komórek merytorycznych). Mogą także żądać przedstawienia dodatkowych dokumentów (ze zbiorów pozaksięgowych). Wyniki postępowania wyjaśniającego dokumentuje się w protokole cząstkowym weryfikacji. Do protokołu dołącza się pisemne wyjaśnienia i kopie dokumentów.

eprasa.pl cd7c806033

KROK 4 – ująć różnice w księgach rachunkowych i je rozliczyć	Na podstawie wyników weryfikacji zawartych w protokołach cząstkowych, sporządzonych przez poszczególne komisje weryfikacyjne, tworzy się zbiorczy protokół inwentaryzacji metodą weryfikacji sald. W protokole tym podaje się co najmniej: ■ nazwy aktywów/pasywów, ■ wartość na 31 grudnia roku obrotowego ujętą w księgach rachunkowych, ■ wartość ustaloną w drodze weryfikacji, ■ różnice (na plus i na minus), ■ przyczyny powstania różnic, ■ proponowany sposób ich likwidacji. Główny księgowy powinien sprawdzić dane zawarte w protokole zbiorczym z załączonymi do niego protokołami weryfikacji cząstkowych oraz dokumentacją źródłową. Ponadto główny księgowy odpowiada za prawidłowość wyceny aktywów (pasywów) w celu urealnienia ich wartości. Następnie protokół ten trzeba przedstawić: ■ radcy prawnemu do zaopiniowania (np. co do dopuszczalności odpisania należności i zobowiązań przedawnionych, nieściągalnych, wszczęcia postępowania mającego na celu przymusowe dochodzenie należności, dopuszczalności obciążenia pracowników odsetkami za zwłokę w spłacie zobowiązań), ■ kierownikowi jednostki do zatwierdzenia.
	Na podstawie protokołu zatwierdzonego przez kierownika jednostki sporządza się polecenia księgowania (PK) w celu: ■ usunięcia błędnych księgowań, ■ wprowadzenia do ksiąg zapisów na temat aktywów/pasywów w nich pominiętych (po dokonaniu ich wyceny), ■ odpisania należności nieistniejących i przedawnionych, a także nieistotnych (których egzekucja byłaby nieekonomiczna), ■ przeksięgowania należności spornych i wątpliwych z kont rozrachunkowych (np. 201, 226, 231, 234) na konto właściwe dla ich ewidencji (240). Wszystkie PK ujmuje się w księgach rachunkowych pod datą 31 grudnia 2025 r.

Prawidłowo przeprowadzona inwentaryzacja metodą weryfikacji sald pozwala na stwierdzenie, że wykazane w księgach rachunkowych aktywa (pasywa) jednostki:
- faktycznie istnieją,
- są ujęte w prawidłowej wysokości na kontach syntetycznych zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Inwentaryzację metodą weryfikacji sald kończy postępowanie poinwentaryzacyjne. W jego ramach należy przede wszystkim ustalić, czy stosowane w jednostce procedury kontroli zarządczej są wystarczające do zapewnienia:
1) prawidłowego prowadzenia ksiąg rachunkowych,
2) zapobiegania nadużyciom,
3) niedopuszczania do przedawnienia należności,
4) niedopuszczania do ujemnych skutków regulowania zobowiązań jednostki po terminie (w postaci odsetek za zwłokę lub innych opłat o charakterze karnym).

W przypadku ujawnienia nadużyć należy zawiadomić organy ścigania. Jeśli w wyniku inwentaryzacji zostaną wykryte nieprawidłowości wymienione w pkt 3 i 4, trzeba ustalić, czy doszło do nich w sposób zawiniony, a jeśli tak, to kto za nie odpowiada. Ustalenia te są konieczne do wszczęcia postępowania o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. ©℗

PODSTAWA PRAWNA:
- art. 26 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 1, art. 27 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

Izabela Motowilczuk
magister administracji, były wieloletni inspektor kontroli gospodarki finansowej w regionalnej izbie obrachunkowej, autor licznych publikacji z zakresu finansów i rachunkowości jednostek sektora publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem samorządowych jednostek organizacyjnych

eprasa.pl cd7c806033